

Bir Kobanê Direnişi

Buğdayın Cellatları

Birinci Cilt

Masîro FERAŞÎN

Abdullah Öcalan Sosyal Bilim Akademisi Yayınları

Bir Kobanê Direnişı

Buğdayın Cellatları

Birinci Cilt

Masîro FERAŞÎN

Basım Yeri: Azadi Matbaası

Basım Tarihi: 2024

Abdullah Öcalan Sosyal Bilim Akademisi Yayınları

İÇİNDEKİLER

İlk Dokunmak	5
Ve Yazdım	8

BİRİNCİ BÖLÜM:

İKİ ANLAMIN HİKAYESİ:

İnsan ile Toprağın Hikâyesi	13
Direnen Bir Şehri Anlamak	19

İKİNCİ BÖLÜM:

BARBARLIĞIN ÜVEY KARDEŞLERİ

CEPHET EL NUSRA

Savaşın Ayak Sesleri	25
----------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

DİRENİŞLER ÇAĞI, Kendalê Köyü Direnişi	33
Bir Mecburiyet Hamlesi.....	61
Bîrkêtkê Köyü Direnişi	69
Mahmudiye Köyüne Bir Eylem.....	80
Batı Cephesi (4 Ağustos 2013)	87
Ruhundan Vazgeçmemiş Olan	
Kırılmazdı Hiçbir Zaman.....	89

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

BARBARLIĞIN ÖZ KARDEŞLERİ

DAİŞ(İŞİD - ORJİNAL ÇETE)

Aynı Ruhun Farklı Yüzleri	93
Bir Tarih Düzeltmesi	99
Buğday'ın Cellatları.....	112
Mamoste'yi Kurtarmak.....	140
Yaralılar Taburu	149
Girê Sêvê Direnişi	163
Bir İntikam Eylemi	173

Yeraltındakiler, Kunhaftar Direnişi	195
Batı Cephesinde Devrimci Operasyonlar	211
Fedailer Tepesi, Zagros	215
Tanklar Altında	221
Hazırlıksızlığımız	229
“Doğru” Bir Karar Almak	231
Derinleşen Haller	234
Hazırlıksız Olmanın “Başlıca Nedenleri”	236
Nasıl Savaşılmalı?	240
“Gerilla Gibi”	243
Biksici Kahraman’ın Mucizesi	245
12’ler, Serzore Direnişi	248
Serzorê Direnişi Sonrası	257
Güney Cephesi	259
Batı Cephesi	260
Doğu Cephesi’nde Bir Yoldaş Fedailiği	263
Direnişin Anatomisi, Nasıl Direndik?	664
Sesler Duyuyordum, Tuhaf ve Uzun	273
Onlar	278
12’lerin Kalesi, Serzorê Okulu ve 12’ler	282
Ve Mamoste... Savaştan sonra - Yıl, 2020	284

İlk Dokunmak

Gökkubbe altında kendi nefesinin kutsallığına dokunarak yaşam bulan her şeye düşman kesilmiş bir zihniyetle savaşmak... Yeryüzü kendi halinde bir anlamla kucaklarken hayatı, bir yerlerde insanları, fikirleri, renkleri, güzellikleri kırmakla yemin etmiş olanlarla savaşmak...

Bu toprakların saçlarını okşayan, huzuru kıran, bereket veren tarlaları yakan, ışığın ve aydınlığın parmak uçlarından tutarak, mutlak bir umuda koşan tüm anlamlara kendi barbarlığını ilıstırmeye çalışanlarla savaşmak...

Geleceklerini kan, zulüm, barbarlık üzerine kurgulayan, gaddarlığa yatırım yaparak verimli bir kazanca dönüştüren ve aynı zamanda yaptıkları kötülüklerin farkına varamayacak kadar donuk bir arzuyla o sahte ve o kirli benliklerine saplanarak ölüm kusanlarla savaşmak...

Savaş, barbarlığın nefesiyle şehre yayıldı, şehrin yüzüne dokundu, pencerelere ilişti, perdeleri yaktı, sokakları dağıttı, duvarları kırdı. Savaş, göğü siyaha boyattı, uçan kuşları düşürdü, kelebekleri korkuttu, çocukları sürgün etti, kalpleri kanattı. Barbarlık, şehrin anlamla buluştuğu her yeri yaktı, yıktı, dağıttı. Şehrin suyuna zulüm damıttı, ekmeğine zehir bıraktı, yoluna mayınlar ekte. Barbarlık, bir ölüm uğultusuyla şehri, yaşamı ve anlamları işgal etmek istedi, işgal etmek için yürüdü, işgal etmek için koştu, işgal etmek için saldırdı.

Sabahın o yumuşak huzuruyla güneşe uyanan bir şehrin gözlerine çekiçle vurmak isteyen o barbarlara karşı direnişe geçenler de vardı. Onlar, siyahı ve karanlığı sabahın gözlerinden yırtmak için ayaklandılar. Onlar, yaşamı ve içindekileri mavi bir gökyüzü altında buluşturmak için başkaldırdılar. Onlar, şehrin kayıp seslerini, kayıp anlamlarını bulmak için direndiler. Onlar, ruhlarında umut ışaretiyle doğdular. Yeryüzünün eksik ve kırık anlamlarına gönül vermediler. Hayatı, umudu, özgürlüğü ve insanları

anladılar. Ruhlarında ve kalplerinde umut işaretiyle doğanlar, yaşarken, savaşırken dünyaya ve onun anlamsız duygularına talip olmazlar. Bilirler ki ne isteseler, neyi alsalar, neyi kazansalar, umudun ve özgürlüğün dışında hiçbir şey avutmaz onları ve onlar bir tek özgürlüğe vurgundurlar. Onlar umudun, aydınlığın, iyiliğin ve anlamlı yaşamın peşindeler. Sonsuz olan da buydu, böyle kırık, böyle eksikken yeryüzü...

Onlar, karanlığın pençesinde kalmış bir şehrin ken-disinden düşen anlamlarına uzanmak için bir kez daha yola düştüler. Adımlarına umudu ilâştirerek şehrin kaybolan seslerine kulak vermek için yürüdüler. Çünkü sadece bir halkın sesine gelenler bilir ancak yolların kokusunu, acısını ve yarasını. Yollara, mevcut zulmü ve düzeni yıkmak için çıkılır. Kötü olanı iyileştirmek, bozuk olanı tamir etmek, kaybolanı bulmak için en çok... Belki de aydınlığı bulmak için çıkılır yola, karanlıkken tüm gökyüzü... Kananı yarayı susturmak için ya da... Yolculuklar hep bir şeyleri yaratmak içindir. Özgürlüğü, umudu, sevinci, emeği yaratmak için...

Ve savaştılar onlar, uzun ve kesintisiz... Şehrin düşen anlamlarına kucak açtılar, yere düşürmediler umudu, huzuru, özgürlüğü... Yaralarını sardılar şehrin, kanayan gözlerine sarıldılar, yanan yüzüne dokundular ve iyileştirdiler kırılmış ne varsa. Aydınlığı, şehrin karanlık sırtına bir kez daha giydirmek için can verdiler. Bir de can bahsettiler, can armağan ettiler.

Karanlığa bürünerek zulmü yutmuş barbarlarla pencere kenarlarında savaştılar, bir akşam üzeri. Kırık cam parçaları tadında günlerce direndiler, düşürmeden avuçlarındaki bir umut parçasını. Bir sabah saatlerinde duvarları harap olmuş evlerin köşelerinde savaştılar. Boğazlarında barutun o keskin kokusu, saçlarında toz dumanın en alası... Bazen de ıssız bir arazide, ufak bir taşın arkasında saatlerce öyle kalarak ve sığınarak iradeye, sığınarak umuda ve telaşa kapılmadan, savaştılar uzunca.

Tankların kıldığı, yıktığı, yaktığı buğday tarlalarında kaldılar, günlerce. Sığındılar buğdayın bereketine ve vermeden tek bir buğday tanesini, savaştılar büyük, derin ve yoğunca.

Sonsuzluğuna, güzelliğine, erdemliğine ve kutsallığına inandıkları o umuda uzattılar parmaklarını, kırık olsa da birkaç tanesi. Umuda uzandılar, kanamalı kollarla, biraz daha, biraz daha yaklaşabilmek için aydınlığa, ışığa. Ve can verdiler birbirlerine, birbirlerinin hatırına, yoldaşça, candan, en candan...

Ve bu bir Kobanê direnişidir, candır, bizimdir, bizdendir hikayesi. Her hikâye bin ölüm, her anlatılan milyon direniş... Her yürüyüş onlarca barut kokusu, her koşma sonsuz bir umut, bir düş... Bu hikâyede anlam için yanan da bizden, yakılan da vurulan da. Ama kazanan da bizden, aydınlık da zafer de...

Şehrin aydınlığına koşarken düşmüş olanı, bir umut parçasına uzanabilmek için canından can vereni, şehrin kayıp seslerine ulaşabilmek için günlerce aç, susuz ve uykusuz kalmış olanı, henüz hiçbir savaş görmemiş ama anlam için, umut için, onur için koşarken onlarca mermiyle yere düşmüş olanı anlamak için burada yazılanlara dokunmalı ruhumuz. Belki eksik kalır, yarım kalır. Ama yine de bir dokunmak yeterli...

Dokunalım o halde derinden, en derinden...

Masîdar Masîro

*Direnİşe inanıyorum...
Bizim olan her şeyi ellerimizden alacak olanlara
karşı vereceğımız o direniş... İnaniyorum.
Belki de yazmak, bu direniş anlatmanın tek yolu.*

Ve Yazdım

Parmak uçlarımı ağrıtan kalemenden kurtulmak istedim bir an önce. Yazıp yazıp sildiğim bir savaşı tekrar yoklamaya çalışıyordum. Geçmiş bir savaşın anılarından kendime yeni devrimler üretiyordum. Aslında hep böyle düşünerek ilerliyordum tüm patikalardan. Üzerinden uzun yıllar geçmiş bir savaştan kendime yeni yollar, yeni sokaklar ve yeni yüzler yaratıyordum. Her savaş beni aydınlığa ve umuda daha da yaklaştırıyordu çünkü. Geride kalan her savaşın bende muazzam bir derinliği vardı. Hayır, unutamazdım hiçbir savaşı. İçinden büyük yaralarla geçtiğim bir savaştan yeni bir devrim yaratmalıydım adımlarıma. Hem dağlı bir yaşamı isteyen herkesin istediği bir düştü bu. Geçmiş savaşlardan yeni devrimler üretmek...

Yaz geçti... Mevsimler geçti... Yıllar geçti... Onca yıl. Ve ben kimseye geçmiş bir savaşı yazmak istediğimi bir türlü söyleyemedim. Yazarak bir şeyleri değiştirmenin, geride kalan savaştan yeni hayatlar yaratmanın ve bizi biz yapan o direnişten yeni bir aydınlık üretmenin aslında yaşamın kendisi olduğunu da bilerek... Ama söyleyemedim. Bir savaşı yazmanın ne denli zor bir iş olduğunu biliyordum aslında. Zordur bir savaşı yazmak. Üzerinden onca yıl geçmiş bir savaşı yazmak; savaşın kendisinden, savaşın asıl görüntüsünden daha da zormuş. Ama yazmalıydım. Ne olursa olsun o savaşı anlatmalıydım. Hakikat için, anlam için ve özgürlüğün ne denli bir nefes olduğunu bir kez daha ispatlayabilmek için, yazmalıydım.

Sözcükler, savaşların kanıyla yıkanıyor. Savaşı ve ölümü görmüş her sözcük bir daha, bir daha yaşamak ister. Kendi kanıyla hayata ve aydınlığa koşmak isteyen her sözcük bir savaş suçlusı gibi muamele görmekten kurtulmak ister. Sözcükler masumdur, tıpkı o şehir gibi... Masum ve haklı. Sözcüklere sığınmanın demini yakaladığım sırada aklımın bir ucuna düşüveren tüm sözcükleri misafir ediyordum patikalara.

Bu savaşı yazamazsam tarihe ve anlama kötülük etmiş olurum, diyordum onlara. Sözcüklere ihtiyacım vardı benim. Onlar olmadan hiçbir savaşı yazamazdım. Bunu bilerek kucakladım bana ve aklıma uğrayan tüm sözcükleri.

Sözcüklerin verdiği bir umutla sarılmaya çalıştım kaleme, kâğıda. Biliyordum ki bu umut beni her şeyden kurtaracak. Yazamamaktan, anlatamamaktan ve susmaktan kurtaracak. Bu umut beni ölümlerden, yorgun yolculuklardan, yani yaşamsızlığın kendisi olan şeylerden koruyacak. Bu umut beni acıdan, karanlıktan koruyacak. Bunu kendim kadar biliyordum. Üzerinde onca bahar, onca kasım, onca yolculuklar geçmesine rağmen yine de yazmak istedim o savaşı. Çünkü mutlu bir huzurdur yazmak. Yaşadığını ve savaştığını yazmak hepten bir nefes almakmış. Ve ben bu nefesi ne zaman özlesem aklıma hep o şehir gelirdi. Yazmak, o şehre duyulan hasret, o şehre duyulan saygı, o şehre duyulan merhametti. İşte ben o hasretten, o saygıdan ve o merhametten yola çıkarak yaşadım hep. Yazmak her şeye rağmen şehre verilen en güzel armağandı. Ve inanın, bir devrimcinin yazmaktan başka hiçbir şeyi yoktur. Hiçbir şeyi yoktur devrimcinin mor zamanlı bir ömürden ve derin anlamlarından başka. Gördüğümüz kadardı her şey çünkü. Öylesine umut, öylesine aydınlık...

Ömrü savaşlardan, direnişlerden ve isyanlardan geçmiş bir devrimcinin sarıldığı tüm anlamlar kadar o şehir de masumdu. Ve ben, ağır kanamalı bir savaşın arasından kendi yüzünü ve kayıp seslerini arayan bir şehrin ay-

dınlığına kavuştuğu sırada hissettikleri o her şeyi de anlayabiliyordum. Çünkü oradaydım ben, şehrin parmak uçlarında.

Kendi masumluğunda geleceği ve anlamı yaşamak isteyen bir şehre karanlığı dayatanların o an ki hallerini düşündükçe o şehir için aydınlığın ne demek olduğunu bir kez daha anlamıştım. Karanlığın gölgesi altında kalmış bir şehir için aydınlık yaşamın kendisiymiş meğer. Masum olanın, suçsuz olanın, haklı olanın boynuna vurulan her karanlık aslında, ölümün kendisiymiş ve ben bu ölümü hiçbir zaman o şehre layık görmedim. Çünkü kendi anlamını geleceğe taşıyan hiçbir şehir ölümü ve karanlığı hak etmiyordu.

Büyük umutlar eşliğinde kendi evlatlarına uzun soluklu sabahlar yaratan hiçbir şehir yok olmayı hak etmiyordu. Özgürlüğü hiç karşılık beklemeden bahşederek, iyi kalpli insanlarla yeni bir dünya kuran hiçbir şehir karanlıkta kalmayı hak etmiyordu. Kendi emeğiyle büyüttüğü umutları yarınlara taşıyan hiçbir şehir çürümeyi hak etmiyordu. Paylaşmayı, huzuru, aydınlığı ve bin bir değeri kucaklayarak masmavi bir gökyüzü altında zamanın sonsuzluğunda kalmak isteyen ve bunun savaşını veren hiçbir şehir kaybetmeyi hak etmiyordu. Hayır, hak etmiyordu.

Kendi parmaklarında yaşamı yaratan bu şehir, var olma savaşını verirken ben hep yakınındaydım onun. Az ötesinde... Bilirim nasıl savaştığını, nasıl direndiğini... Ben oradaydım çünkü. Her mermide, her seste, her düşüşte, her kanamada... Çünkü ben her umudun içindeydim, her aydınlığın, her zılgıtın ve her huzurun. Oradaydım ben, sarı buğday tarlalarında, tozlu yolların kıyısında ve yana yıkıla düşen her evin yakınında. Bazen penceresinde, bazen de çatısında, yukarısında.

Orada katilleri gördüm. Köyleri ve şehri talan edenleri, hırsızları ve insan cellatlarını. Gördüm düşmanı, onun zihniyetini, onun inancını ve boşluktaki hallerini. Gördüm,

yaşadım ve hissettim. Savaşanları da gördüm. Aydınlığın, umudun ve özgürlüğün parmaklarından tutanları, iyi kalpli yüzleri, halkı, kardeşliği ve dostluğu... Gördüm her şeyi, herkesi. Çünkü oradaydım. Açlığı, susuzluğu, uykusuzluğu gördüm en yaşayan hallerimle. Ve ben tanıyıyım o şehrin, o savaşın ve o özgürlüğün... Santim santim, an be an yaşadım o şehirde olanı, biteni.

Karanlığı da gördüm. Şehri nasıl yutmak istediğini, aydınlığın canına okumak için nasıl da mücadele ettiğini de gördüm. Ve yenildiğini ve yok olduğunu da gördüm. Tüm gördüklerimle, tüm hissettiklerimle, tüm yaşadıklarım ile yazmak istedim her şeyi ve o şehri.

Ama olanı yazmak, yaşananları, hakikati ve büsbütün görüntüyü... Hiç ayrılmadan hakikatten, sıyrılmadan görüntüden, uzaklaşmadan olandan, bitenden... Olmuş olanı yazmak, öylesine açık, öylesine sade. Hiçbir anlamın günahına girmeden, hakkını yemeden hiçbir sözcüğün, kelamın. Ama kutsal olanın derinliğini anlayarak yazmak... Direnmiş olanın hakkını vererek yazmak. Can vermiş olanın son sözlerini en yaşayan hallerle anlayarak yazmak. Hissederek direnişin ayak seslerini, dokunarak güzel olana, can vermiş olana ve zaferi getirene borçlu kaldığını bilerek yazmak. Kahramanların geride bıraktıkları tüm armağanları sonuna dek korumanın bir görev olduğunu bilerek yazmak. Çünkü onlar, buğday tarlalarında nimeti ve bereketi çalanların o karanlık yüzleri karşısında kendi tarihini, kendi anılarını, kendi aydınlığını koruyabilmek uğruna büyük bir mücadele verdiler. Ve onlar silahsız, barutsuz ve tekniksiz savaştilar, direndiler ve can verdiler.

Ve siz o kahramanları tanıyorsunuz aslında. Ama düşmanı da tanıyacaksınız. Lakin onlar, önce köyleri ve ovaları işgal ettiler. Önce buğdayı, önce ekmeği. Önce suyu işgal ettiler, önce köy yollarını, önce köy yaşamını... Sonra sardılar dört bir tarafını köylerin ve ovaların. Saldırdılar her taraftan ve her türlü silahlarla.

Katilleri tanıyacaksınız. Gerçek katilleri, yaşamın ve anlamın katillerini...Velez ki onlar öylesine açık ve öylesine belli.

Bu savaşı katilleri bellidir aslında. Bu yaşamın, bu aydınlığın ve bu umudun katilleri her zaman aynı kişiydiler, aynı yüzler ve aynı parmaklar. Masum olan, haklı olan ve suçsuz olan sadece bizlerdik, şehirdi, aydınlıktı, umuttu, özgürlüktü. Masum olan gökyüzüydü, yeryüzüydü, sabahı, geceydi. Masum olan zamandı. İyiliği ve kardeşliği dağıtan zamandı. Her şeyi düzenli bir gelecek umudunda yaratan zamandı. Masumdu evren, yıldızlar ve uzaktaki sesler...Suçlu onlardı. Aydınlığı ve umudu çalanlardı suçlu olan...

Hayır, katiller belliydi. Bunu onların yüzlerinden ve parmaklarından da anlayabilirsiniz. Katil orada duruyor hâlâ. Sınır hattında, o kalın duvarların arkasında. Oradalar hâlâ ve bu şehre bir kez daha saldırmayı bekliyorlar.

Masîro Feraşın

BİRİNCİ BÖLÜM: İKİ ANLAMIN HİKÂYESİ

İnsan ile Toprağın Hikâyesi

Kutsal bir doğuşla buluşan, anlam ve bilginin hayatla bütünleşmesini sağlayan toprağın kendinden bahsettiği o sonsuz bolluktaki armağanların nasipleriyiz. Toprağın nasipleri olarak bizler, kendi payımıza düşmüş olanın kutsallığını tüm gücümüzle korumanın ve yaşatmanın telaşındayız. Nitekim her birimiz o kudret sahibi toprağın parmak uçlarında solumaktayız yaşamı, dilediğimiz kadar özgür, istediğimiz kadar sonsuz... Bizim bu sonsuz nimetten faydalanma özgürlüğümüz toprağın yaratılış ideolojisinin en önemli ilkesi olan “canlılığa saygının ve verdiği önemin” bir ifadesi olmaktadır.

Kutsallığıyla sonsuz bir güven uyandıran toprağa serpilten anlamlar, yaratılan icatlar, eklenen renkler, dikişlen duygular, sürülen hayatlar, onu yaşanılır bir yer haline getirebildiği gibi, berbat bir dokunuşla sonsuz bir cehenneme de çevirebilir. Toprağı anlamlı, canlı, verimli, huzurlu, kutsal ve merhametli kılan üstünde yaşayanların adımlarıdır esasen. Toprağın kalbinde atılan adımların hangi niyetle olduğu, birlikte yaşam bulduğu adımlara olan yaklaşımı, üzerinde yürünen toprağın niteliğini belirleyecektir şüphesiz. Bir buğday tanesi etrafında bütünleşen hayatlar uğruna, toprağı suyla buluşturmak isteyen adımlar ile aynı toprağa nefret eken adımlar bir midir? Doğanın sonsuz kudretinde, anlamlı bir geleceği dikmek isteyen adımların verdiği gururla aynı doğaya haksızlığı ve karanlığı dikenlerin verdiği gazap aynı anlamda mı tanımlanırlar? Güneşli ve mavi bir sabah tadında dünyayı bütün merhametiyle kucaklayan adımların verdiği mutluluk ile aynı dünyayı tüm çirkinliğinde boğup gökyüzünü bir toz bulutuna çeviren adımların verdiği ıstırap aynı duyguyu mu ifade eder? Yan yana kalmanın ve birlikteliği

sağlamanın anlamına atılan adımlar mı, yoksa zirveye ulaşmanın açgözlülüğüne atılan adımlar mıdır toprağın gerçeğini ifade eden? Hangi adımlarla toprak, gerçek sıfatına kavuşurdu?

Toprağın derinliğine işlemiş ve bir kangren gibi gün geçtikçe çoğalan yarasına sebep adımların sorumlusu kimdi? Toprağın canlıya olan “saygı ve değer” ilkelerini, var olma kavgası adı altında sayısız kere ihmal eden bu adımların sahibi kimlerdi? Bir karınca ya da bir kelebek olabilir miydi? Ya da bir uğur böceği? Elbette tarihten beri anlamını bulmaya çalışan ve bulduğu her kavramla tanımlı eksilen insandan başkası olamazdı. Toprağın can çekişen hallerine, yangınlarına ve uzayıp giden sancılarına sebep olan tek canlı oydu çünkü.

Yürüdüğü topraklarda diğer sakinlerinin varlığına kast ederek sadece kendine hayat hakkı tanıyan, kendisini merkeze alan ve bu merkezin dışında kalan her şeyi öteki diye tanımlayan, ötekini benzeri olarak değil de kendisine her an saldıracak bir düşmanı olarak gören ve ne şekilde olursa olsun başarmayı, ele geçirmeyi amaçlayan bir savaşla, ötekinin karşısında durmuş olan insan; tek laneti değil miydi toprağın? Oysa farklı olan ve öteki diye tanımlanan her şey, insan yaşamına bir armağandı. İnsan, en baştan beri hayatta kalmak ve düşmemek için ötekinin varlığına ve ötekinin yanında olmasına bu yüzden muhtaçtı. İnsanlık denen kutsallığın tek ve ortak olduğu, her bir canlının güçlü, derin ve koparılamaz bağlarla birbirlerine bağlandığı ve ancak ötekinin dünyasından yola çıkarak anlamını gerçekleştireceğini unutmaması ya da bilerek bunu yapması, düşüncede büyük bir sapma, pratikte korkunç bir yıkımdı. Ötekini temsil eden rengi sevmek, kucaklamak; ötekinin dilini, kültürünü, kavgasını ve geleceğe uzanma kaygısını anlamak en büyük erdemliliği değil miydi insanın? Nitekim toprağı diri tutmanın ve sonsuz bir kutsallıkla süslemenin tek koşulu, insanın erdemli ol-

masıydı. Bir tek kendisine değil, doğanın sonsuz kutsallığında yaşam bulmuş her canlıya kendisi kadar değer ve anlam vermesi, insanın sonsuz bir yüreğe sahip olduğunun kanıtıydı. Yaşamın olağanüstü hallerine duyulan anlam, her şeyin kendi düzeninde ve tarihselliğinde geleceğe yürümesine olanak sağlardı çünkü. Canlıların birbirlerinin varlıklarına duydukları o ilk nefretin, kurulan düzenlerine yaptıkları o ilk saldırının, büyük emeklerle kurdukları tezgâhlarına yapılan o ilk haksızlığın oluşmasına zemin hazırlayan, anlam verme iradesinin susmuş olmasıydı aslında.

Oysa kendisine benzemeyenleri merak etmek, kucaklamak ve anlamak yerine insan neden yok olmasını istemiştir farklı olanın? Kardeş amaçlarla kardeşçe yürümekten ve eşitliğin o sarsılmaz ahlakına tutunmaktan, insan neden vazgeçer bazen? İnsan, insanın işgali miydi gerçekten? Onun ötekisi miydi hep? O sonsuz kudretteki canlılığını hiç karşılık beklemeden bahşeden toprak, neden dar gelmişti insana? O pürüzsüz gökyüzü maviliğinin altında insan neden bu kadar hırsla saldırmaktaydı ötekine? İyiliğin ve güzelliğin mutlak ifadesi olan doğada, insan neden hep eksik ve yarım kaldı, zalim ve bir o kadar da suçlu?

Tatmin olamayan aç ruhlara, sonsuz bir nimeti sunmuş olan toprakta insan, artık derin bir istilaydı ve gücünü ötekini her türlü savaşta yenmesinden ve sömürmesinden alırdı. Ondandır ki bu topraklar, insanın insana duyduğu sonsuz kinden kuruludur, ruhuna hükmeden düşmanlıktan ve nefretten... Salt ben merkezli bir açıklıkla her şeyi kendine mal etmenin açgözlülüğünden... Süre gelmiş zamanın sonsuzluğuna rağmen değişim ve dönüşüme ayak direyen o değişmezliğin sancısında kuruludur bu topraklar.

Ve insan istila olmuşken, nefretten ve kanlı kavgalardan başka geride neyi kalır bu toprakların? Savaşların dağıttığı ve sömürdüğü hayatlardan başka ne kalır geriye?

Tarihinden sürgün ve dilleri lal hayatlar, bu toprakların kırılmış bir parçasında hep yarım ve eksik kalmaz mıydı, kendine yabancı ve bir o kadar da uzak?

Toprak, birbiriyle uyum içinde olması lazım gelen insanın her türlü felaketle bir diğeri karşısında olmasının talihsizliğini yaşamaktadır. Uyumsuz olmanın en koyu tonu olmaktan vazgeçer mi insan bilinmez ama onun dışında kalan her canlı muazzam bir ilişki ve bir uyum içinde doğanın sonsuz kudretinde yaşam sürmektedir. Yüksek bir uçurumdan akıp çağlayan şelale, içindeki sükûnetiyle derinliğine aldığı sessizlikle süzülen nehir, bütün orman, sayısız karınca ve bir dağ eteğine kurulmuş sonsuz yeşillikteki ova... Uyumun birer değişmez görüntüsü değiller mi?

Yaşamı içine sığdırmaya çalıştığımız o pencerelerimizden baktığımızda, dışarıda kalan doğanın bir sükûnet içinde olduğu görülecektir muhakkak. Gözlerimize takılacak her bir görüntünün sarsılmaz gerçeğiyle şahitlik edeceğiz doğanın o sonsuz uyumuna. Bir komün halinde yaşayan karıncaların diğer bir kabileye duydukları nefretten dolayı yuvalarını yıktığı ana asla rastlanmayacak gözlerimiz mesela. O gizemli nimetini doğaya sunmaktan büyük gurur duyan arıların, az sayıda çiçek gezdiği için sıradan bir arıya şiddet uygulayan bir an'a ve doğanın o sonsuz günlüğüne, renginden dolayı dışlanmış, ağlamış, kanamış veya yalnızlığına gömülerek intihar teşebbüsünde bulunmuş bir çiçeğin görüntüsüne de asla rastlanmayacak bakışlarımız... Çünkü sonsuz bir paylaşım, bir kardeşlik ve bir düzen içindedir insan dışında kalan o "her şey". İşte o "her şey", birbirlerinin varoluşuna, renklerine, özelliklerine ve yaşam gayelerine duydukları anlamla, böylesine koparılamaz bağlarla birbirlerine kitlenmiş şekilde yaşamalarını sürmekteler. Kardeşçe aynı duyguda; anlamca aynı kudrette...

Yangının, şiddetin ve sömürünün merkezine düşmüş olan bir şehrin içler acısı halini seyrettikçe, onun nasıl bir cehenneme dönüştüğünü anlayabiliyorduk hepimiz. O an yeryüzünün en kanlı cephesi bu toprağıydı ve burada hayatlar savaşların gölgesinde uzanıp gitmekte ve yaşam ezberlenmiş bir duaydı. Anlamı bilinmeyen, mucizeden yoksun ve kabul edilebilirliği şüpheli bir dua...

Nehirleri akıyordu o şehrin. Kandan ve nefretten dolup taşmış olan nehirleri. Dalga dalga ölüm ve kıyıdağı cesetleri. Nehirlerinde ölüleri geçmekte.

Kendi dillerinden ve kimliklerinden dolayı yüzyıllık bir suskunluğa terk edilmiş kavimler... Bir doğuş müjdesine rastlayan fakat erkek doğmadı diye canlı canlı toprağı gömülmüş kız çocukları... Güneşli bir sabahın başlangıcında, gökyüzünden yayılan bir temiz hava umuduna ulaşabilmek için dışarıya fırlamış ve barbarların öldürdüğü çocuklar... Nehirlerinde ölüleri geçmekte... Bütün masumiyetiyle maviye kanat açarak, bulut bulut uçan ve ardından gökyüzünden yağın bir bombanın şiddetiyle yanmış kuş cesetleri. Ölü umutlar, ölü hayaller, ölü kılamlar, ölü renkler... Orası yaman bir cepheydi ve o an orada her şey kırık, eksik, yarımdaydı. İnsan, Fırat Nehri'nin kıyısında oturmayı biraz isteyebilmeli. Neyi varsa yitirdiğı, bir bir geçmekte çünkü nehirlerinden. Görmeyi istemeli insan. Hem herkes bir "oturmak" ile bir "görmek" borçludur bu Kobanê'ye. Hakikati arayan insanlar olmak ve bu topraklara ödemediğimiz bir hesabımız kalmayın istiyorsak eğer, o nehir kıyısında oturacağız demek ki. Kobanê Direnişinin hakikatini kavramak için en çok kanadığı yere.

Bakmalıyız çünkü. Belki de en önemlisi, toprağın bu parçasının içine düştüğü hallerini birinci elden tanıklık etmek için, tüm iyi niyetlerimizle bir hakikat aşkına yaslanarak, o şehrin selameti için en doğru olan şeyi yapmalıyız. Ona sonsuz bir kurtuluşu da tayin ederek, yeniden anlamalıyız hallerini. Ve nehrin kıyısında oturup bu şehrin

halini anlamaksa insanın derdi, bu dert; onu gerçekten anlamak, incitilmiş ruhuna gerçekten dokunmak ve derinden yaşadığı acıyı gerçekten hissetmek olmalıdır.

Bu dert; yüzyıllardır aynı duygunun kardeşliğinde, birlikteliğin o kutsal oluşumunda açığa çıkan “aynı toprağın insanı” felsefesini, zalimlerin her türlü nifak tohumlarıyla, birbirlerine düşman kıldıkları o kavimlerin “düşmanlıklarını” gerçekten gidermek olmalıdır. Kıyısında oturup, canla direnmiş bu şehrin yaşadıklarını anlamaksa insanın derdi, bu dert; bir elma kokusu merakıyla, babasının kollarında, annesinin kucağında can vermiş çocukları, güneşli bir sabahın vaktinde, sarı ve kırmızı elmalarla gerçekten kavuşturmak olmalıdır. Bu dert; türküsü, hikâyesi, doğuşu hep eksik bırakılmış, kara bahtıyla beyaz bir kefenle toprağa açığözlerle gömülen o kız çocuklarının tarihlerinden gerçekten geçmek olmalıdır. Oturmaliyiz ve görmeliyiz bu şehrin verdiği yaşam kavgasından doğup gelmiş o can özgürlüğü... Şêxler’i, Miştenûr’u, Serzorê’si olmalıyız bu şehrin. Bilhassa Kobanê olmalıyız, olabilmeliyiz.

Ve sonra bu dert; gökyüzü maviliğinde, doğanın armağan ettiği uçuşa kanat çırparken, yakılan o kuşları, bir gökyüzü mezarlığına defnetmek olmalıdır. Nasıl olsa hiç kimse bu coğrafyanın ölmüş kuşlarına rahmet okumuyordu.

Ruhunun en yaşayan hallerine inen karanlığını anlamadan, aydınlığı hep muğlak kalacaktı bu şehrin...

Direnen Bir Şehri Anlamak

Var olmanın muazzam anlamına tutunan her şey sonsuzdur, uzundur. Yaşamın kavgasına atılan adım, geleceğe duyulan umut, aydınlığa uzanan düşünce, adımlarımıza eşlik eden tarih ve o büyük anlam... Her şey her şeyin devamıdır, halkasıdır her anlam diğer bir anlamın. Bütündür yaşam, kopuk değildir yol ve tarih.

Hayatı soluduğumuz kutsal toprakta tek gayemiz, anlamaktı yanlış bilinenlerin doğruluğunu. Attığımız adımların gerçeği buydu oysa toprakta. Hem toprağı anlamakla başladık hikâyemize. Onun sonsuz nimetlerinin kutsallığını, tüm canlılar için yaşam olmuşluğunu, neşesini, kırgınlıklarını ve içinde olduğu amansız hallerini anlamak ve hissetmekle başladık yolculuğumuza. Onun en kanlı cephesi olmuş olan Kobanê'yi de anlamak gerekiyor.

Ortadoğu'nun ruhuna dokunmaya çalışmışsak ona sunacağımız en büyük armağan olacak çünkü. Ona, yaşam olan anlamlarına uzanmak ve anlamak istemek ona verebileceğimiz en uzun huzur olacak. Hem Kobanê'yi sonsuz bereketli kılan anlamların tüm detaylarına amansızca saldırıran bir barbarlık vardı ortada. Halkların yaşam alanı olan bu toprak, barbarlığın vahşeti altında adeta cehennemdi yaşıyordu. Talanı ve renksizliği dayatan zihniyet, ulaşabildiği her alanı renksizliğiyle boğuyordu. Yakıyor ve yıkıyordu şehri, hayatları, renkleri, insanları.

Kobanê de Ortadoğu 'dur. O da bu toprakların gözü, canı ve kardeşidir. Bir parçası olduğu toprakları talan edenler tarafından onun da canı yakılmıştı. O da kırılmıştı, yanmıştı. Her türlü azapla Ortadoğu'ya saldırıran katiller, bu şehrin de ruhuna saldırmıştı.

Ortadoğu katil ruhların kavgasında bir tek kendi ruhuna sarılmayı isterdi oysa. Katiller ona saldırıyordu ve o candan bir dost ve bir ruh arıyordu. Kalabilmek için ayakta, kalabilmek için yaşamda.

Büyük ekonomilerle kurulmuş orduları, o an hangi savaşla meşguldü ki, bu barbarlığa karşı savaşacak zaman bulamamıştı? Musul yakılırken, Irak ordusunun silahları birden tükenmiş miydi gerçekten? Şehirler korunmuyordu yoksa serbest miydi yıkım Irak'ta, işgal bu kadar rahat mıydı, dururken o büyük ordusu Irak'ın?

Ortadoğu'da halklar, kimlere emanetti? Şengal ne-reye bağlıydı ve kapısında nöbet tutanlar kimlerdi? KDP Peşmergesi neden kaçmıştı zamansız, aniden, korkakça?

Ve Suriye'de, Rakka'da, Humus 'ta. Yok muydu rejimin tankları, topları? Silahları susturmanın zamanı mıydı barbarlık talan ederken toprağı, onuru, anlamı ve yaşamı?

Sahipsizdir hayatlar Ortadoğu'da. Böyle belirlenmiş yazgıları. Kaderleri bu şekilde yazılmış evvelden beri. Tüm bu çaresizliğe rağmen, geleceğe ve aydınlığa hep umutlu gözlerle bakan bu halklara barbarlık dayatılırken buna karşı gelmemiş ve direnmemiş olanlar, tarihin unutulmaz görüntüsünde kalmayı nasıl isteyebilir?

Şehirler, çocuklar, kadınlar, anlamlar ve renkler yakılırken gözleri önünde, onları sadece seyretmekle yetinmiş olanlar, tarihin sayfalarında adının kahraman olarak yazılmasını nasıl umut edebilir? Dağlara sığınmakla kurtuluşa inanan ve yollarda hayatlarını kaybeden halkları bırakıp ihanet etmiş olanlar, bu halkın yüreğinde "insan" olarak kalmayı nasıl hayal edebilir ve hangi halk, ihaneti yaşam diye bellemiş olanı kucaklayabilir tekrar?

Nitekim bu toprakların, daha evvel bahsi bile yapılmayan iradeli ve zaferi kucaklamış bir direnişe ihtiyacı vardı. Ortadoğu'da karanlığa gömülen halkların umutsuzluğunu, sancılı çatışmalarını çözüme bağlayan, düş ile gerçekliği kaynaştıran ve ortaya diri ve canlı amaçları inşa eden, yepyeni bir direnişe. Daha önceki tüm amaçsız ve çözümsüz fikirleri kendi anlamından kopartmış ve daha güçlü, herkesin sesine koşan, daha çok mazlumun, sığınaksız kalmışın en çok, "öteki" lafına gerek duymadan her

anlama koşabilen yepyeni bir direnişe. Canlılığın olağanüstü anlamını anlayan, hakların dillerini, kùltürlerini, renklerini kucaklayan, eylem ve devrim denen mucizeye inanmış, karanlıkta ışık, çaresizlikte güç olan bir direnişe. Bu toprakların geride bıraktığı tarih enkazına ve Daiş barbarlığının vahşetine rağmen isyanı yeniden yaratabilecek ve isyanla zaferi kucaklayacak bir direnişe ihtiyacı vardı. Ortadoğu'ya, Ortadođuluya "Bir Kobanê direnişi" lazımdı muhakkak.

Birazdan hep birlikte oturacağız Fırat Nehri'nin kıyısına. Nehirlerinde akıp giden hikâyesinde, yitirdikleri anlamlara dokunacağız birazdan. Hem onu anlamak ve tanımaktır tüm gayemiz zaten. Belki de birçoğumuz ona dokunmayı, onu hissetmeyi veya onu anlamayı başaraçağız kim bilir? Onu hissedebilen, duyabilen ve anlayabilen kendi tarihini de hissedecektir, tanıyacaktır. Zira hepimizden bir parçadır Kobanê. Kendimizdir o, tarihimiz ve geleceğimizdir. Kobanê hallerine uzanmak isteyip fakat parmakları yetişemeyen herkes, gelip oturmalı diyorum Fırat Nehri'nin kıyısına. Orada hikâyesi hiçbir toprağa benzemeyen bir Kobanê geçmekte çünkü. Direnişiyle, halkıyla, anlamıyla ve sonsuz onuruyla...

Hem "Adalettir anlamak" diyordu Önderlik. Anladığımızda bu şehri, adaletini de sunmuş oluruz kapısına ki kapısında; Hûn Bixêr Hatın Kobanê tabelası asılıdır. Bir tek onu anlamış olana açıktır kapısı hepten, sonsuzca. Vele ki barbarlık tüm vahşetiyle kapısındaıdı artık bu şehrin. Halkından başka bir savaşcısı olmayan ama sonsuz iradesi ve kadim onuruyla, topraklarına ve anlamlarına saldıranlara karşı, eşi benzeri olmayan bir direniş göstererek, kendi tarihinde kalmaya ant içmişti nitekim. Düşmanın elindeki son teknolojik silahlara karşın, Kobanê halkı; baba yadigârı birkaç Bruno ve pompalı tüfekle ama büyük yüreği, sonsuz sabrı ve güçlü iradesiyle barbarlığa karşı koymanın onurunu gösterdi Ortadoğu'da. Halkın direnişiydi bu. Halkların. Kobanê onların tarihiydi en çok.

Yaşamı kutsal, anlamlı ve eskimeyen bir armağan eyleyenlere ne güzel de yakışmıştı tarih ve anlam.

Kobanê Çınarları, yaşlılar. Nasıl da sabırsızca isim yazdırıyorlardı cepheye gitmek için, savaşmak için, direnmek için. Düşman girmiş topraklarına, seyretmek mümkün müydü? Her biri dimdik ayakta, onuru ve gururu başları üstünde. Savaştlar günlerce mevzilerde, evlerde, sokak aralarında, çarpıştlar barbarlıkla, sonuna kadar gücünün, takatinin.

Mamoste, Sırrın Buğday Ambarında çetelerin arasında, saatlerce tek başına ve hiç savaşmamış daha önce, elinde eski bir Bruno. Direndi de direndi saatlerce, korkmadan, kahramanca.

Beyaz eşarplarıyla anneler, Daiş 'in kara bayraklarına inat, ağızlarında yüzyıllık kılamlarla bir "tilili" güzelliğinde, baş başa vererek yemek yapıyorlardı cephedekilere, savaşınlara, direnen oğullarına, kızlarına, eşlerine. Enkazlar altında, mermilerin ucunda bazen de oradan oraya taşıdığı yemek kazanlarını bir silah gibi korumakta, aç kalmasın diye direnenler, günlerce, haftalarca emek verdiler, ekmek verdiler, aş verdiler direnene, savaşına. Anneler, yaşamı parmaklarında soluduğumuz o kutsal anlam! Varlığınız nasıl da güç katmıştı hallerimize, direnişimize, ruhumuza.

Ve doktorlar, bir mermi hızında, oradan oraya sırtlarında ağır ilaç çantaları, sedyesiz bazen. Nerede düşmüşse bir yaralı orali bazen, yaşatmak için yere düşmüş olanı. Taşırken yaralıları, omuzlarına akan kan dururdu haftalarca, aylarca belki ama hiç telaşa vermeden yaşamı, derinden ve kendi yarası gibi bakmakta yarasına yere düşmüş olanın, yaşatmaktı sadece tek arzusu. Yanlarında sakladıkları birkaç bez, biraz su ve umut. Geri kalan her şey sabırları, inançları ve yaşatma arzuları... "Heval! Aç gözlerini, sarıyorum hemen yarayı, iyileşeceksin." Gülümserdi bunu duyduğunda yaralı. Vele ki yara büyük derin ve kapanmazdı. Halkın sevgisiydi iyileştiren her yarayı.

Yurtseverlik çoğu zaman dermanıydı kapanmayan tüm yaraların. Birlikte olmanın, yan yana kalmanın gücünden doğardı iyileşme çabası. Uzanan ellerin merhametinde, savaşa, enkazda ve direnişte, halkın sevgisiydi sağlıkçının çantasındaki.

Ve savaşçılar, devrimciler... Rewan, Arîn Mîrkan; fedai ruhun anlamı, gizemi. Sonsuz iradenin ifadesi, dar zamanların Hızır'ı Botanê Reş. Görmeliydiniz savaşan hallerini. Çarpışırken düşmanla, geri adım atmadan, büyüyen kalbi, çoğalan cesaretiyle; merdivenleri tonlarca patlayıcıyla yıkılmış bir evin çatısında, günlerce direnmiş, umut olmuş, can olmuş, sonsuzluk olmuş bir kadın, bir yaşam, bir kutsallık. Özgür Efrîn...Helin Amed, intikam eylemcisi. Girê Sêvê Tepesinin bir yamacında, onlarca çeteye karşı tek başına savaştı. Yitirilen canların intikamını almakta yemini. Sanki kendisiyle birlikte on Helin daha vardı, öyle kalabalık, öyle büyük, öyle açık, öyle netti eylemi.

Adı Seyit'ti. Çağrı yapmıştı Önderlik, "Gençler, Kobanê'ye akın etmeli." Duymuştu bu çağrıyı Seyit. Anlamıştı hallerini tarihinin. Seferberlik ruhuyla geçmişti sınırları, imdadına gelmişti Kobanê'nin. Savaştı aylarca, tek isteği bir yemek yapmaktı arkadaşlarına, vakit bulsaydı eğer. Her saat çatışma, her gün saldırı, her hafta operasyon. Bulmuştu nihayet bir vakit, yemek yapmak için Seyit!

Ve daha binlercesi, büyük ve sonsuz yürekleriyle savaşan yiğitler. Onların hikâyelerine uzandığınızda, verilen mücadelenin kutsallığına dokunacak mutlaka ruhunuz.

Ve şehir savaşı. Ev ev, sokak sokak, bahçe bahçe. İç içe en çok, karışık bazen. Başka hiçbir yerde yoktu benzeri böyle savaşın, böyle direnişin, böyle iradenin. Direnişti her ev, her dam, her duvar, her yer.

Barbarlığın teslim alamadığı bir şehri ayakta tutan ruhun ne olduğunu bilenimiz var mı? Ya da anlayanımız? Derler ki, "Kobanê direndi ve düşmedi."

Peki ya direnişi sonsuz kılan ruh kimdi, neydi, nasıldı gerçekten? Bu direniş nasıl verildi, direnenlerin

adımlarına sarılan irade, gücünü nereden alıyordu da aylarca hiç susmayan mermilerin arasında yaşam uğruna, anlam uğruna ve tarihte kalma uğruna hâlâ ayakta kalabiliyordu? Bitmeyen irade, eksilmeyen cesaret, tükenmeyen inanç, üstelik tüm o imkânsızlıklara rağmen hâlâ ayakta kalmak, barbarlığın tüm vahşeti karşısında, nasıldı gerçekten?

Başka bir yerde böyle bir direniş yoktu, yaşanmamıştı.

Üstelik hiçbir yer değildi burası. Stalingrad hiç değildi. Burası halktı. Kobanê'ydi burası. Onun kendi direnişi, kendi zaferi ve kendi hikâyesi. Kobanê'yi Kobanê yapan anlam buydu sadece. Kendine benzemektir, kendisi olmaktır, kendisi gibi direnmektir. Başka bir yerde aranmamalı anlamı. Başka direnişlere benzetilmemeli hikâyesi. O sadece kendisinde Kobanê'dir, kendi tarihinde, kendi halında.

Fırat Nehri geçmekte Kobanê' den. Çığlığını duyabilenimiz olacaktır mutlaka tüm çabamızla dinlediğimizde onu. Anlam uğruna verilen canların şarkılarını dinleyeceğiz ve verilen kavgayı unutmamak adına günlüklerimize belki bunu da yazacağız:

“İnsanların, anlam uğruna canlarını verenlerle aralarında bağlantılar kurabilmeleri ne güzel şeydi... Fedakârlığın içinden sonsuzlaşan ruhuyla hayata bakan insanlar gördük nehrin tam ortasında. Helîn'i, Nûjiyan'ı, Özgür'ü, Hebûn'u, Kendal'ı ve onların suretlerinde binlerce yoldaşlarının yüzlerini. Ne güzeldiler hepsi.

Mavi, özgür ve sonsuz.”

İKİNCİ BÖLÜM

BARBARLIĞIN ÜVEY KARDEŞLERİ

CEPHET EL NUSRA

Savaşın Ayak Sesleri

Yaşlıydı, elindeki bastonuyla ayakucundaki taşa vurup duruyordu. Sıra halinde uzayıp giden bir kuyruktaydı. Yüreğinde ona seslenen tüm anlamlara sarılıyor gibiydi. Yüzünde beliriveren umuda tutunmaya çalışıyordu. Umudu arıyordu bilhassa. Umudun kendisini. Yaşlıydı, elindeki bastonuyla ayakucundaki taşa vurup duruyordu. Baktım uzunca hallerine. O an yüzüne bakarken görebildiğim koskoca bir ülkeydi sadece. Ülke ki kayıp, yasak ve tanınmamış. Bilinen ama sevilmeyen bir tarihi görüyordum avuçlarındaki nasırlardan...

Uzun kuyruklu bir sıranın bilmem kaçınıcı hizasındaydı. Önünde bir genç vardı. O da sıradaydı. Bir şeyleri bekleyen herkes gibi. Kendi sırasında, kendi halinde. Yaşlı adam ellerindeki tespihlerle önünde bekleyen gencin sırtına ara ara vuruyordu. Ama hiç acıtmadan, hiç kırmadan ve bırakmadan bir yara izini. Hafifçe, masumca ve merhametçe... “Lez bike xwarzî, lez bike! Êdi sebra min nema!”(çabuk ol yeğen çabuk ol, sabrım kalmadı artık). Gencin sırtına vuruyordu tespihle, acıtmadan. Bir şeylere isimleri yazanlar hızlıca sıradan ayrılıp koşuyordu aynı yöne doğru. Kalabalıktı sıra, kuyrukta herkesten herkes vardı. Anneler vardı, başlarında beyaz eşarp, elleri kınalı. Sonra gençler, kızlı erkekli, daha on yedi yaşında kimisi. Sıradaydı herkes, bir şeylere isim yazdırma telaşında.

Gidenler ve kalanlar...

Sırada olmayanlar, sırada olanlara el sallıyordu, bir çeşit minnet duyma biçimiydi bu. İsmi yazıp gidenler,

geride kalanlara son defa bakıyordu. Başları dikti, gözleri umutlu ve oldukça huzurlu. Sıradaki babalar, sırada olmayan ve ilerisinde onu izleyen çocuklarına son defa sarılmakta, bir kez daha bakıyor ardına, kendinden bir parçasına, çocuklarına. Gidenlerin gittiği yoldaydı kalanların bakışı.

Bir şehrin telaşı arasında kalan her şey ve herkes aynı yöne doğru bakıyordu. Doğuya doğru. Gidenlerin gittiği tarafa. Biraz daha baktım etrafa, şehrin görüntüsüne, sıranın hallerine, yaşlıların telaşına, geride kalanların gözlerine takılan “yolun açık olsun”larına. Baktım soluksuzca, uzunca.

Ortasında kalmıştım bu gitmelerin, kalanların ve telaşların. Kendimle kalır gibiydim. Orada herkes kendimdi çünkü. Ben herkestim o an. Orada olan tek bir anlam vardı ve herkes ya o anlamdı ya da bir hiçti. O anlamı biliyordum aslında. Hissediyordum, soluyordum alenen. Ve ben onlardan olduğum için, o anlamı soluduğum ve taşıdığım için, herkesten olduğum için mutluydum.

Bu mutlulukla önünde durduğum YPG merkezine attım adımlarımı. İçeridekilerle selamlaştım. Merhaba, dedim. Arkadaşlar, dışarıda telaşlar gördüm, yaşlılar bir de. Kadınlar vardı, gençler ve uzun bir kuyruk. Herkes neden telaşlı, Doğu’ya koşanlar, bu gidenler, bu kalanlar, bu heyecan, bu gurur?

Masada oturan bir arkadaş derin bir tebessümle bana baktı, oldukça gururlu ve içten.

-Doğu’da, orada savaş çıktı. Saldırdılar topraklarımıza. Bir arkadaşımız da şehit düştü adı Diloğan Kobanê. Komutandı, Doğu Cephesi’nin komutanı.

Bir kez daha baktım pencereden dışarıya, sıraya. Yaşlı amcağı aradı gözlerim, yoktu. Cepheye mi gitti o da yoksa? Yaşlıydı ama oldukça kadim.

-Peki, dışarıda gördüğüm o telaş neydi, isimlerini yazdırırlar neden birbirilerinin önüne geçmeye çalışıyordu, neden herkes sabırsızdı, neyin sırasıydı o?

Gözlerindeki neşeye daldım, belliydi, birikmişti içindeki gurur ve neşe. Bu sorular tüm o biriken şeyleri dışına yansıtmıştı onun.

-Evet, oldukça sabırsızız biz. Kobanêliyiz. Kaç gündür bu sıranın hallerine tanıklık ediyoruz. Hem isimleri de biz yazıyoruz.

İsim listesini göstererek:

-Doğu'ya, savaşa gidecekler bunlar. Tüm telaş bu yüzden. Orada savaş var, saldırdılar topraklarımıza. Bir arkadaşımız da şehit düştü, adı Dilovan Kobanê. Komutandı, Doğu Cephesi'nin komutanı.

Tekrarlamıştı sözlerini. Belliydi, o yiğit bir komutandı.

Adı yayılmıştı memleketine.

-Adlarını listeye yazanlar nereye gidiyorlardı peki?

-Savaşa.

-Peki ya yaşlı amca?

-O da.

-Savaşa mı gitti?

-Evet, Doğu Cephesi'ne.

-Gençler vardı sırada, anneler bir de?

-Doğrudur, onlar da cepheye gittiler. Peki sen kim-sin?

Adın nedir?

-Adım Masîro.

-Komutan mısın yoksa savaşçı mısın peki?

-Ben bir savaşçıyım.

-Güzel, buna sevindim. Bize zaten savaşçı lazım. Komutan değil!

Olmayan silahlarla, olan bir savaşa akın etmek. Mermisiz, tüfeksiz, sadece onuruyla, anlamıyla ve kadim tarihiyle koşmak cepheye. Nasıl da yurtseverdi Kobanê halkı, böyle içten, böyle güçlü, böyle yiğit.

Gördüklerim ve duyduklarım karşısında ruhum derin bir gururu yaşıyordu. Savaşın kapısında olduğu bir şehrin

yurtsever hallerine tanıklık eden ben, daha önce hiç bu kadar gururlu olmamıştım. Burada yaşayan herkes kadar gururluydum ben de. En çok sırada sabırsızca bekleyen ve ismini yazmanın telaşında olan o yaşlı amca kadar.

Ve içimden çoğalan sese cevap vermiştim o an. Bu halk bu şehirde olduğu müddetçe Kobanê asla düşmeyecek. Ama asla.

Şehri kucaklayan direniş havasını içime soludukça soluyordum. Ruhumu direnişin havasıyla doyurmaya çalışıyordum. Lazım olan buydu benim için. Başka bir şey doyurmazdı açlığımı benim. Direniş bazen sıcak bir tandır ekmeğidir, açlığını anlamla doyurmak isteyen biri için.

Durduğum andan itibaren sürekli isim yazdırmalar, gitmeler, vedalar devam ediyordu. İsimleri yazan görevli arkadaş da zaten savaşçı arıyordu. Komutan biri işine yaramacaktı sanki. Gözleri komutan aramıyordu ki zaten. Ona savaşçı lazımdı, savaşan, savaşabilecek olan. En azından bundan ısrar eden. Yaşlı da olsa.

Biraz daha yanaşarak, görevliye Kobanê askeri komutanlarının nerede olduğunu sordum. "Oradalar. Onlar da cephede. Doğu cephesinde savaş var dedik ya. İkide bir soracak mısın? Yoksa anlamak mı istemiyorsun? Doğu cephesinde savaş var ve bu gördüğün herkes oraya doğru akın ediyor. Ben de birazdan oraya gideceğim. Sen de savaşçıysan oraya git. Görmek istediklerin hepsi orada, cephede, savaşta. Ha bu arada, düşman da orada. Dikkat et, diye uyarmayı da eksik etmemişti sağ olsun. Aslında haklıydı. Doğu Cephesinde savaş vardı. Hem herkes de yönünü oraya çevirmişti.

Fakat bizler yeniydik. Kobanê'ye ilk defa geliyorduk. Üstelik böylesi bir süreçte, böylesi bir telaşın içine ansızın düşerek... Ne olursa olsun yine de Komutanları görmem gerekiyordu. Kimin nerede olduğunu, ne yaptığını bilmem gerekiyordu. Sonuçta bir savaşın içine girmiştik ve nerede görev yapacağım netleşmeliydi.

Gittik sonunda. Her şeye rağmen gittik. Bilinen ve bilinmeyen tüm o yaşananların arasından sıyrılarak Doğu Cephesine varabilmiştik nihayet. Doğruydum. Herkes oradaymış!

Komutanlar, yaşlılar, savaşçılar ve düşman. Bir arada, karşı karşıya bazen. Heval Narîn, heval Melsa ve heval Sefkan. Üç komutan, üç savaşçı, üç yoldaş. Sarıldık birbirimize, hasretle sevgiyle, uzunca. Gözler umutlu, ruh taptaze, gözler neşeli. Savaş vardı ve bu doğruydı. Ama yaşam devam etmekteydi ve vardı bir direniş. Konuştuk, değerlendirdik durumları. Yolculuğumuzu ve kırık yoldaki düşlediklerimizi paylaştık güzelce. Savaşı da konuştuk, direnişi de. Halkı da savaşçıları da. Konuştuk o an konuşmamız gereken her şeyi. Heval Narîn yanımaydı. Heyecanlıydı. Gülümsüyordu sürekli. Bazen susuyordu ve anlamak istiyordu olan biteni. Savaşmayı biliyordu, komutandı. Halep'e gitmek için Kobanê'ye gelmişti fakat savaş durumundan dolayı gidememiş ve burada takılı kalmıştı.

Biraz ileriye aldım onu. Ondan da anlamak istiyordum mevcut hallerimizin gidişatını.

-Heval Narin, neler oluyor?

-Çeteler saldırmış, Heval Dilovan şehit düşmüş.

-Cephede kaç savaşçımız var heval Narîn?

-Yaklaşık yüz elli ile iki yüz savaşçımız var heval Masîro.

-Eğer o kadar savaşçımız varsa, endişe edecek bir durum yok o halde, bu güçle bu şehri sonuna kadar savunabiliriz.

Aslında güzel bir haberdi. Yani savaşabilecek durumda olan koskoca iki yüz savaşçımız vardı. Yüksek teknikle donanımlı, gerilla taktiğini bilen, şehir savaşına uyumlu bir tarzı edinmiş koskoca iki yüz savaşçının varlığı her şeye bedeldir. Bu güçle şehrimizi sonuna kadar savunuruz hem. Düşündüğüm buydu ve bana müthiş bir güç ve enerji vermişti. Heval Narîn'e, cepheyi dolaşarak mevcut durumları yerinde görmek istediğimi söyledim. O da 'olur' demişti. Diğer yandan Doğu Cephesi komutanı heval Dilovan da şehit düşmüştü. Orada büyük bir boşluk vardı ve o boşluk bir an önce doldurulmalıydı. Gittim, uzandım savaşın olduğu en ön cepheye doğru. İçime doğan aydınlığın parmak uçlarından sımsıkı tutuyordum. Her karanlığın doğuşunda benimle kalacak olan

bir tek aydınlıktı çünkü. Ruhuma muazzam bir enerji veren aydınlığın parmaklarından sımsıkı tutunarak atıyordum adımlarımı. Burası bir savaş cephesiydi. Burada barut vardı, öldürmek için gelen yüzler ve parmaklar vardı. Sonsuz bir kargaşa vardı, toz duman arasında kaybolan bir nefes vardı. Savaşın olduğu her yere bir yerlerden inen haller vardır. Ben de bu hallerin derinliğine daha fazla inmeden mümkünse sağlam bir şekilde en ön cepheye ulaşmalıyım.

Savaşın ayak seslerinden sıyrılan mermilerin vızıltıları arasından geçerken aklıma takılan onca görüntülerden, onca muğlak seslerden, onca derin düşüncelerden de geçiyordum. Büyük bir savaşın olacağı kesindi. Büyük bir direnişin verileceği de ortadaydı. Kaygılar vardı, belirsizlikler, netleşmeyen bir sürü şeyler. Savaştır, yoğundur, baruttur. Halleri vardır savaşın, değişik, korkunç ve muğlak. Düşman da yabancı, karanlık ve biçimsiz.

Düşünüyordum her şeyi. Savaş ve direniş arasında sıkışıp kalan her anlamı, her kavramı, her eylemi tepeden tırnağa kadar düşünüyordum. İsimlendiriyordum isimsiz kalan her eylemi.

En ön cephesindeydim savaşın. Az ötede Kendalê Köyü vardı. Orada da savaşçıların noktaları bulunuyordu. Şehirden akın edenlerin yarısı orada, mevzi tutmuş haldeydiler. Karşıda silah sesleri ve barut kokusu. Mermiler yağmakta, nereden geldiği belli ve apaçık. Baktım mevzilere, silah tutanlara baktım uzunca. Yüzlerinde umut, ruhlarında sonsuz bir huzur. Şehirde, sırada, ellerindeki tespihlerle gencin sırtına vuran o yaşlı amca da buradaydı. Tütün sarıyordu elleri, öksürüyordu derinden. Ama gözleri karşıdaydı, düşmanın olduğu noktalarda. Yanaştım amcaya, selam verdim içten. Aldı selamımı, sonra hemen karşıya baktı, derin ve dikkatli gözlerle.

Biraz daha gezdim cepheyi, noktaları ve yüzleri. Gözler aradım, yeni, heybetli ve genç. Mevzileri gezdim sonra. Her türlü imkanlarla bize saldırmış ve daha da derin saldıracak olan düşmana karşı savaşacak o iki yüz savaşçıyı aradım biraz da. En ağır ve en şiddetli haliyle geliştirecek olan bir savaşa

karşı sadece kendi imkanlarıyla birkaç mevzi yapmış olan bu iradenin ortaya koyduğu duruş müthiş bir anlamdı fakat savaş sadece bununla izah edilemez diye düşündüm. Savaş ve direniş birkaç mevzi değildi oysa. Direnmek için başka şeyler de gerekliydi. Silahlar olmalı, mermiler, füzeler, doçkalar, dürbün ve her türlü teçhizat olmalıydı. Doktorlar, ambulanslar, akrep ve zırhlı araçlar. Bunun yanında bir de profesyonel savaşçılar olmalı, direnmek için. Düşmanın hacmi, uzunluğu, ağırlığı ve donanımı şöyle dursun, bizde hiçbir şey yoktu. Çünkü tüm gördüğüm birkaç mevziydi sadece. İçinde de sivil halktan insanlar. Yani savaş cephesinde nöbet tutan, silah tutan, düşmanı kollayan ve olası ağır bir saldırıda direnecek olan o gördüklerimdi sadece. Yaşlılar, tecrübesiz birkaç genç ve birkaç kadro. Hepsi buydu. Tüm gücümüz yani.

Hemen yanımda bulunan Kendalê Köyü sorumlusu arkadaşına döndüm o an.

-Bak kurban, sana net sorular soracağım, sen de bana net cevaplar vereceksin.

-Tabi heval, dinliyorum.

-Aha da şu mevzilerde gördüğüm yaşlılar, gençler neyin nesidir?

-Heval onlar bizim savaşçılarımızdır.

-Yani esas savaşan gücümüz onlar mıdır?

-Evet, doğrudur, onlardan başka savaşacak gücümüz yok maalesef. Bu cepheyi bu şekilde savunuyoruz.

-Anladım da fakat daha önce Heval Narîn bana yüz elli ile iki yüz savaşçının olduğunu söylemişti. Bu yüzden merak ettim de sordum. Bir de bunların hepsini profesyonel savaşçı olarak düşünmüştüm.

-Evet heval, tam olarak sayımız o kadar fakat profesyonel savaşçımız yok. Mevzide kalanların hepsi köylü ve yurtsever halkımız. Size profesyonel savaşçılarımızın olduğunu kim söyledi?

-Kimse söylemedi aslında. Ben öyle düşünmüştüm sadece. -Valla ortada profesyonel savaşçı yok. O sizin düşünmeniz. Ne varsa gördünüz zaten. Yaşlılar var genellikle.

Parmaklarıyla yaşlıların durduğu mevziyi de göstere-
rek:

-Bazıları silah kullanmasını biliyor ama.

-Ya diğerleri?

-Diğerlerinden de bazıları bilmiyor heval.

-Peki, bazıları niye silahsız?

-Silahlarımız yok heval?

-Hiç mi?

-Ağır silahlarımız yok. Fakat birkaç bruno, keleş ve pompalı tüfek var elimizde. Onları da mevzilerde kalanlar kullanıyor.

-Anladım. Teşekkür ederim net cevaplar verdiğin için.

Gayet netti cevaplar, sorular kadar. Net olmak iyidir savaş ortamında. Neyin olduğunu, nelerin kaldığını bilmek ve anlamak durum tespiti için faydalıdır. Savaş muğlaklığı affetmez. Direniş belirsizliği istemez. Netlik savaşın koşulu-
dur. Karşımızda bir düşman vardı. Onu bile daha tanıımıyor-
duk. İsimleri çete sadece. Ama nasıl çetelerdi kimse bilmi-
yordu. Ne oldukları bilinmese de ellerinde son model silah-
lar vardı. Bu kesindi. Son model silahları olan eller de tecrü-
belidir her zaman. Çünkü saldıracak onlardır. Planları vardır,
stratejik düşünüyorlardı. Taktikleri derindi. Böyle bir düş-
man karşında direnecek olan hallerimizin de en azından bir
seviyesi olmalıydı. Fakat yoktu. Olan sadece bir halkın irade-
siydi. Halk varsa güç de vardır. Halk iradesinin yaşam bul-
duğu her yerde anlam vardır, zafer vardır, direniş vardır.
Ama savaş derinleştğinde bu iradenin yanında başka şey-
lere de ihtiyaç duyulacaktı. Bu bir savaştır ve savaşın aşama-
ları vardır. Cephane, lojistik, sıhhiye, basın ve daha bir sürü
alt yapı çalışmaları. Yoktu. Hiçbir şey yoktu halkımdan
başka.

O da vardı mevzide, sırada sabırsızca bekleyen ve elin-
deki tespihiyle gencin sırtına vuran o yaşlı amca. O da vardı
mevzide ama güçlü ve dimdik ayakta. O da vardı mevzide,
her ne kadar profesyonel savaşçılarımız olmasa da.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİRENİŞLER ÇAĞI

Kendi emeğimizle kurduğumuz bu hayata saldırı-
mayı isteyenler olacak birazdan. Ve birazdan ortalık karı-
şacak. Barut kokusu tadında anlar başlayacak. Ve hiç ol-
madığı kadar barbarlaşacak düşman. Ama bir de direniş
olacak elbet. Uzun soluklu bir direniş...

Kendalê Köyü Direnişi

“Kobanê kapısında fotoğraf çekmeye gideceğiz bi-
razdan, müjdeli haberlerle kalın!”

Tekbir; Allahû Ekber!”

Barbarlığın savunucuları, kendilerini izleyen hay-
ranlarına televizyon ekranlarında böyle seslenmişlerdi.

Kobanê diyorlardı bağıarak. Yürelerinde amansız
yanan bir ateş vardı ve bu ateşle yakmak istiyorlardı bizi.
Biraz da darmadağın etmeyi gökyüzünü, tümünden de olsa
canına okumak istiyorlardı doğamızın, yeryüzümüzün.
Soysuzluğunda büyüyen bir duygunun sevdalısı olanlar-
dan başka ne beklenilir ki? Bir şehrin anlamına düşman
kesilen bir ruhtan kim neyi bekleyebilir? Tehditler, küfür-
ler, azaplar, zulümler ve gaddarlıklar savuran bir kitlenin
vaat edeceği ne olabilir? Savaş mıdır ki bu? Hukuku, ada-
leti, eşitliği, koşulları, dengesi nerede bu savaşın? Bizim
için bir savaştı oysa. Belki düşman için bir talan oyunu. Bir
hırsızlık operasyonu, bir barbarlık göstergesi. Ama biz sa-
vaş deriz olana, yapılane. Çünkü biliyorduk niçin savaştı-
ğımızı ve nasıl savaşağımızı.

Az ötede duruyorlardı barbarlar. Gözlerimizin biraz
ötesinde, adımlarımızın birkaç metre uzağında. Arka-
mızda bir şehir, Kobanê. Hiç olmadığı kadar heybetli ve

umutlu. Kan kusturacak olan düşmana dünden hazır, cesaretli ve savaşçı. Savaşçı bir şehir karşısında nereden geldiğini ve niçin savaşacağını bilmeyen bir barbarlar ordusu. Hemen karşımızdaydılar. Ellerinde süper teknik silahlar, haplar, kurşun geçmez yelekler, toplar, füzeler. Sanki karşılarında firavun ordusu. Oysa yaşlılara, olmayan silahıyla mermiler taşıyana karşıydı bu kuşam, bu teknik, bu ordu. Türk Devletinden, Musul'dan, oradan, buradan aldıkları silahlarla birlikte dikilmişlerdi karşısında bir şehrin. Üstelik ellerinde siyah bayrakları. Yüzleri kadar siyah, tarihleri kadar karanlık o bayrakları da yanlarında, ellerinde, sırt çantalarında. Bir karış toprağı elde etseler diyeceklermiş gibi, her an her dakika hazır da hem de.

Burası Kendalê Köyüdür. Yoktur bir ordusu. Köydür, büsbütün, alenen bir köy sadece. Topraktan evleri, tahtadan pencereleri vardır. Yan yana kurulmuş evlerde huzur vardır. Kardeşlik vardır, üstüne de yurtseverlik. Paylaşılan anlamlar vardır, ekmek gibi, su gibi, huzur gibi, sevgi mesela. Bahar, Eylül, buğday en çok. Evvelden beri severler kardeşliği, özgürlüğü ve dillerini. Yürelerinde yoktur karanlık. Dillerinde nefret yok, parmaklarında hainlik yok. Herkes herkesin yakını, canı ve yoldaşı. Başka ayrı bir anlam ilişmemiş sofralarına, helal hepsi lokmaları. Bilmezler devletlerin gücünü. İktidarlığı, zulmü, barbarlıkların tarihlerini bilmezler. Çünkü yakın yaşamışlar kendilerine. Kürtçe bilirler. Ne varsa Kürtçedir. Ekmek, su, sarılmak ve anlamak. Kürtçedir sabah, akşam ve gece. Doğal, orijinal ve sade. Kürtçedir hayatlar. Hepsi tanır birbirlərini. Kimse kimseden kaçmaz burada. Köydür burası ve yaşam tanıdıktır. Adı Kendalê. Ama şimdi karşısında barbarlar. Korkunç yüzlü ruhlar. Talancılar. Buğday hırsızları. Ant içmişler bir de. Yıkacak ve yakacaklar Kendalê'yi. Ne pahasına olsun yakacaklar. Öyle yeminler etmişlerdi çünkü.

Karşıda tuhaf yüzlü bir ordu görünüyordu. Tarif edemem. Ama sadece barbarlık. Biraz da karanlığın dibi. Hepsi bu. İnsana düşman, rene düşman, ruha düşman,

özgürlüğe düşman... Oldukları büsbütün bu. Ve ne var ki bu düşmana karşı sadece bir avuç insan. Başkası yok, bulunmaz çünkü.

Bulunmaz olanın boşluğu yamandır, biliyor musunuz? Hani darda, zorda, yamaçta, kıyıda daraldığımız bir anda etrafımızda, yanı başımızda, parmak uçlarımızda olmasını istediğimiz o olan olmayınca, o boşluk nasıl da kemirir ruhumuzu? Yaşamdır hani, olurdu büyük boşluklar. Herkes tamam değil ki bu yeryüzünde. İnsan bugünden de eksik çıkabilir. Gökyüzü bugün bulutlu, yeryüzü neşesiz, doğa kazançsız çıkabilir bugün. Ağrıyan hayatlar, can çekişen ruhlar, iç sancısı çeken şehirler olabilir. Yokluğun boşluğunda kusabilir evren bir günlük. Süreçtir hem. Yarın nasılsa iyileşirdi herkes, her şey. Ama bu yaşadığımız böylesi bir süreç değildi ki. Bu farklı bir şeydi. Olan olmalıydı bilhassa. Yoksa ziyan olur yaşam. Yoksa darmadağın olur buğday ve hayatlar. Birazdan bir savaş olacaktı çünkü. Derin, ağır ve bol sancılı bir savaş. Neyimiz vardı ki? Sadece savaşmayı bilen beş savaşçı. Adları da Rüstem Suruç, Viyan Amara, Şilan Goyi ve Rêzan. Birkaç tane de henüz savaş görmemiş, barbarlık duymamış, direnişe dokunmamış genç ve birkaç yaşlı çınar. Hani tütün içen, öksüren ve umut dolu yürek. Hepsisi bu. Gerisi umut, gerisi direniş, gerisi cesaret.

Akşamdı artık. Karanlık konuşuyordu dışarda, avuçta. Eller karanlığın boşluğundaydı. Kim önce ateş edecek? İlk mermi hangi elin insafında? Korku yoktu. Karanlık korkutmuyordu bizi, düşman da mermi de. Korkuyu atmıştık daha evvelden beri. Kimse korkmuyordu. Köy, evler, ekmek, savaşçılar, ayakkabılar, uzaktı korkudan. Korku yoktu saçlarımızda. Olan umuttu sadece. O çok tanıdığımız, o çok sevdiğimiz. Umut.

Gittim geldim. Oradan buraya. Yokladım herkesi, her şeyi. Geceydi artık. Sessizlik vardı biraz, biraz da düşman sesleri. Düşmanın sesini, sessizlikle izah etmiyordum.

Çünkü sessizliğe dahil değildir yabancıнын sesi. Boşluktur o. Sadece susturtulacak bir boşluk.

Hazırlık içindeydi düşman, görebiliyorduk. Yakın bir yere yığıyordu her türlü silahı, her şekilden çeteleri. Son kez silahlarını kontrol ediyorlardı. Barutu, barbarlığı, mermileri hedefe uygun hale getirerek, meşrebine göre ayıklıyorlardı. Arkalarında Türk askeri de vardı. Onlara bilgi veriyorlardı. Nasıl saldıracaklarına, nasıl öldüreceklerine, nasıl yakacaklarına ilişkin derin perspektifler bahsediyorlardı. Ne güzel! Devlet de dahil olmuştu bu savaşa.

Beş profesyonel savaşçı ve birkaç sivil yurtsever olarak sabaha kadar uyanık kaldık. Uyumadık. Uyku ertelenmişti başka bir tarihe, başka bir yüzyıla. Şimdi hiç uyumama vaktiydi. Sabahtı çünkü. Silah sesleri duyulmuştu çünkü savaş başlamıştı. Uyumak mümkün mü?

Başladılar saldırmaya. Tim, takım takım hem de. Her timin bir özelliği vardı. Doçka timi, suikast timi, sabotaj timi, lojistik timi, koordine timi, sıhhiye timi, kendini patlatacak olanlar timi, akrep timi, hançer timi, kafa kesen timi. Alasına göre, biçimine göre. Kullandıkları silahlar başkaydı zaten. İlk defa gördüklerimiz, daha önce hiç duymadıklarımız.

"Allahû Ekber" diyerek ilk başta. Bu bir nara atmaydı. Yani af yok, yani korkun, titreyin. Yani merhamet bitti, yani kan, yani ölümlerden ölüm demekti bu.

Sakindik biz o an. Ruhumuzu ve nefesimizi kontrol altına tutmaya çalışıyorduk. Kinimiz vardı bizim. Nefretimiz. Ama onurumuz da vardı en çok. En çok cesaretimiz. Koruduk ayaklarımızı, sıktık dişimizi ve dağıldık evlere. Her yerden mermiler yağıyordu. Yani her yerden. Pencerelelerden, kapıdan, bir ağaç altından, yerden, havadan, uzaktan, yakından. Bazı mermiler saçlarımızın ucundan, bazıları ayaklarımızın dibinden, bazıları da isabet. Göğüsten, koldan, dizden... Savaştır, yaralanmak mümkün. Can vermek mutlak.

Savaşı koordine eden arkadaşların seslerini duyuyordum. Viyan bağıırıyordu. "Heval dikkat et, önünde çeteler var, sağında, solunda bir de. Karşıdaki evden mermi atıyorlar, yanındaki eve fazla yaklaşıma, orada ağır silahlarla girmişler! Tank geliyor heval, duvarın arkasına ver kendini! Kaç mermi vurdum neden düşmüyor o duvarın arkasındaki! Bisiving geliyor heval, korunacak bir yer bul çabuk! Amca, sen o evin arkasına geç, bize bırak burayı! Gençler iyiler mi?"

Sesler, mermiler, uyarılar... Cesaret, umut, direniş... Çeteler, barbarlık, siyah bayrak...

Evləri yakıyorlardı. Pencereleşi kırıyorlardı. Barutla, ateşle saldırıyorlardı kaldığımız yerlere. İlk defa savaşanlara karşı, beş savaşçıya karşı her türlü silahlarla saldırıyorlardı. O an aslında yaşananın bir savaş olmadığını anlamıştım. Çünkü gerçekten savaşın bir ruhu vardır. Bir oluru, bir kuralı, bir inceliği. Yakmak, yıkmak, kafa kesmek, yerde yatanı doğramak... Bunlar savaşla izah edilemezdi. Bu başka bir ruhun savaşıydı. Ve o ruh şimdi karşıımızdaydı. Bizler devrimciydik. Devrim için buradaydık. Devrim canavarlaşan bir savaşı kabul etmezdi oysa. Merhamet devrimi, düş devrimi, insanlık devrimi peşinde koşanın savaşı değildi bu. Biz bu savaşı başlatmamıştık. Bu savaş bizim değildi. Çirkinleşen hiçbir savaşın sahibi değildik biz. Ama yaşanan gösterdi ki düşman böyle bir savaşı uygun görmüş. Bunda karar kılmış. Çünkü öyle bir saldırıyorlardı ki sanki bizler robot, bizler çelik, bizler yıkılmaz, bükülmez olan.

Saldırıyorlardı köye. Birkaç evi yaktıktan sonra dağılmaya başladılar etrafa. Bizi arıyorlardı, yakacaklardı bizi, keseceklerdi. Bunun için bir kişiye on kişi saldırıyordu. Hem onların hedeflerinde bir tek bizler yoktük. Başka şeyler de vardı. Okulu vardı bu köyün. Küçük bir okul. Direğinde dalgalanan bayrağımız, canımız, rengimiz, anlamımız. Onu oradan kopartıp yerine siyah bayraklarını

asmaya çalışanı gördük. Yeltenmeye çalışıyordu. Uzanmak istiyordu direğe. Uzanırken bir an da yere yığıldı kendisi. Kalkmadı bir daha. Bazı değerler vardır. Dokunmak, ilişmek yasaktı.

Rüstem ve Viyan gelişen savaşı en tecrübeli halleriyle koordine etmeye çalışıyorlardı. Onlar zaten bu köyün komutanlarıydılar. Biliyorlardı savaşmayı, henüz yaralanmamışlardı, sesleri gelmişken. Kalabalık bir savaşın arasında sese kulak veririm ben. Ne kadar savaş yoğun geçse de geçsin ben insan sesini her zaman duyarım. Sesin sahibini de. Barut ve mermi tüm gücüyle bastırsa da sesi, ben insan sesini mutlaka duyarım. Hele ki candan olanın, yoldaş olanın sesiye... Evet, onlar hala hayattaydı, savaşıyorlardı. Ses yaşıyorsa sahibi de yakındır demekti. Yönel-dim sese, yakınlaştırdım ağzımı; arkadaşlar, dikkat edin. Kendinizi açığa vermeyin. Bunlar insan değil, bunlar canavar ve sakın ola dişlerine kaptırmayın kollarınızı, parçalar sizi, diye uyardım komutanları.

Çünkü gerçekten de onlar birer canavardılar. Ağızlarında akan salyanın kokusu, kirli avuç içleri, uzamış ve kir dolu tırnakları... Aldıkları cesaret haplarıyla kana bürünmüş birer canavardılar. İnsan kendisinden uzaklaştı mı tuhaf ve değişik bir anlama bürünürdü. Kendisinden uzaklaşmış olanın ruhunda çürümüş kokular olurdu. Hiçbir yeryüzünün alışık olmadığı bir koku, bir görüntü, bir hal-ler...

Silah sesleri arasında çoğalan barut kokusundan boğuldukça adımlar, aklımda o tecrübesiz ve henüz bir savaşı görmemiş gençler vardı sürekli. Her ne kadar yüreklerinde özgürlük ve düşmana karşı bir kin varsa da her ne kadar kendi topraklarını barbarların kirli niyetlerinden korumak için gelmiş olsalar da yine de acemiydiler, yeniydiler, tazeydiler. Bir gözüm onlardaydı hep. Bir elimle savaşıyor diğer elimle onlara sağlam kalabilmeleri için sığınabilecekleri yerler gösteriyordum. Şaşırılmış gözlerle etrafa ve olan bitene bakıyorlardı, anlamaya çalışıyorlardı

savaşı. Mermiyi, barutu ve canavarların hallerini çözmeye çalışıyorlardı bir bakıma. Savaşın gerçeğiyle karşılaşmak mümkündü bir de. Savaşın yarattığı havayı solumak, savaşın yarattığı her anlamı ellerinle dokunup anlamaya çalışmak hep mümkündür oysa. Savaş netleştirir muğlak ruhu. Savaş sadeleştirir kalabalık bakışları. Savaş sonuçlandırır bir türlü sonuca kavuşamamış her eylemi. Savaşın gerçeğiyle buluşmuş olan bu gençler artık kendilerine biraz daha güven duymaya başlıyordular. Adımlarına, ellerine ve ruhuna biraz daha yakınlık hissediyorlardı. Sakin hallerle kendilerini mermilerden korumaya çalışıyorlardı artık. Bu iyi bir gelişmeydi. Bizi rahatlatmıştı.

Biraz daha rahatlamış hallerle köye dağılan çeteleri takip etmeye başladık. Hangi tim nerede, hangi takım neyi hedefleyecek? Adımları takip ederek onları bir yerde durdurmak gerekiyordu. Çünkü onlar her yeri yıkmadan, herkesi yakmadan rahat durmayacaklardı. Çünkü onlar hepimizi kan gölünde boğmadan, ellerimizi ve anlamlarımızı kırmadan nefes almayacaklardı. Çünkü onlar ekmeğimizi, suyumuzu avuçlarımızdan almadan ve o inandığımız gökyüzü maviliğini kalbimizden kopartmadan asla sakın olmayacaklardı.

Nefesinde ölümü dağıtmak isteyen bu barbarlara karşı sadece savunma durumunda olacak da değildik. Neyi ve kimi savunuyorduk ki? Köydü sadece. Birkaç ev, biraz kırık pencere. Bir avuç buğday, az buçuk yol, kısa bir nefes... Hepsi bu. Oysa anlamlar vardı. Onur, cesaret, dil, tarih, merhamet. Bunlar bizimdi büsbütün. Savunulacak varsa bir şey, büsbütün bunlardı. O zaman savunmadan saldırıya geçmek lazımdı. Onları izlemek yerine, onlardan akan mermilerden korumak yerine, karşılarına çıkıp sarsılmaz bir duruşla savaşmak gerekiyordu. Onlarca saat durup didindiler zaten. Dağıttılar zaten, kırdılar zaten. Yeteri kadar yaktılar zaten. Şimdi bizdeydi sıra. Beş savaşçının ve birkaç yurtseverin sırası.

Doluydu içimiz, parmaklarımız tıka basa cesaret. Adımlarımıza ilışen umudu da ekledik yanımıza, saçları-mıza. Gülümsedik aydınlığa, dışarıdan pencere keşiğinden sızan o aydınlığa. Dokunduk anlamlar için savaşıan ruhu-muza ve doğruduk yerimizden. Dikkatlice adım attık, ya-naştık kapıya, pencereye. Top ve roket atışlardan yıkılan duvarın arkasına baktım, oradaydılar bizim gençler. Gü-lümsüyorlardı ansızın. Kime ve neye belirsiz. Ama olmasa da bir sebebi gülümsemek güzeldi, mermiler ortasında, barutun kıyısında. Hepiniz iyi misiniz, diye sordum on-lara.

-Evet, çok şükür heval hepimiz iyiyiz. Dualarımız si-zinleydi hep.

-İyi olmanız, tam kalmanız güzel, sevindirici.

-Çeteleri gördünüz mü heval?

-Evet, onlarla baya tanıştık.

-Nasıldılar, neye benziyorlardı.

-Çok güzel insanlardı, masum ve melek yüzlüler hepsi!

-Peki onları yenebilecek misiniz?

-Kendimizden onu diliyor ve umuyoruz. Bu bir sa-vaştır gözüm. Ama merak etme yeneceğiz onları. Siz dua etmeye devam edin. Çünkü şimdi saldıracağız. Sıra bizde. Siz burada eskisi gibi izleyin. Başınızı fazla çıkartmayın. Fazla bakmayın etrafa. Gülümseyin yeter. Ama bir bütün halinde. Kesik kesik olmasın bakışlarınız.

-Heval biz bilmiyoruz savaşı. Daha önce savaşmadık. Dediğiniz gibi buradayız biz. Takip edeceğiz sizi. Ne der-seniz öyle yapacağız. Ama sizler de yenin şu çeteleri. Yoksa hepimizi kıtır kesecekler.

-Kesinlikle haklısın delikanlı. Sizi de bizi de kesecek-ler.

Bunların şakası yok.

İçimden kakhahalar atmaya başlamıştım o an. Bu güzel sohbetin hiç bitmemesini dilerdim oysa. Çünkü do-

ğal söylemleriyle var olana renk katan gençlerin masu-
mane bir önerileri olmuştu. Yenin artık şu çeteleri! Sanki
bizler keyfimiz için yenemiyorduk. Sanki biz öylesine eğ-
lence olsun diye yenemiyorduk. Ah benim gencim, deli-
kanlım. Ellerimizde bir tek keleşler vardı. Biraz da mermi.
Onların tankları, füzeleri, dürbünleri, patlayıcı yelekleri,
son model takip cihazları, onlarca sayıları, arkasında dev-
letleri... Vardı da vardı. Mesele bunlar değil de fakat yine
de teknik ve cephane etkiliydi ama. Ruhumuz, cesareti-
miz, onurumuz ve savaşçı duruşumuz vardı, bu doğruydı.
Kazanırsak bunlarla kazanırdık zaten. Nihayetinde biz na-
sıl savaşacağımızı biliyorduk. Fakat bizim gençler sanırım
başka havadaydılar. Bir tür askeri savaş oyunu gibi. Sanki
bu savaşın kazananı hep biz olacağız gibi. Sanki dünyanın
tüm silahları gelse yine kazanacak taraf biz olacağız gibi.
Evet belki de kazanmak mümkündü. Belki de zaferi elde
etmek mümkündü. Ama şimdi yaşanan derin bir savaştı.
Bu savaşta ruhun, cesaretin, inancın, umudun, bağlılığın
yanında bir de cephane olmalıydı. Yoksa eksik kalır, yarım
kalır, tam olmamak kalır. Savaştı bu, istedikleri vardı oysa.
Direniş oysa, direniş çok daha fazlasını istiyordu. Daha
çok inanç, daha çok bağlılık, daha çok cesaret, daha çok
umut ve daha çok cephane.

O an yaşanan bir savaş değildi ki. Yaşanan bir barut
kusmasıydı. Bir mermi yağmuruydu oysa. Tim şeklinde
bir araya gelen çete grupları vardı. Her eve bir tim. Zaten
köy dediğimiz neydi ki? Birkaç ev, bir okul. Hepsi bu. Ta-
vukları, koyunları ve birkaç domates bahçesini de say-
mazsak. Hem onlar da tüm tecrübeleriyle saldırıyorlardı.
On kişiden oluşan bir tim dilediği ve uygun gördüğü bir
evin karşısına konumlandırıyordu kendisini. Bu timin tek
bir görevi vardı. Kullandıkları silahlarla birlikte bu eve sa-
atlerce ateş etmekte. Artık doçkaysa, topsa, füzeyse fark
etmez. Neyi kullanıyorsa o evi yıkana ve yakana dek ateş
edecekti. Saatlerce hiç durmadan, nefes almadan, kimseye
ve hiçbir şeye fırsat vermeden. Saatlerce ateş etmek, barut

kusmak, mermi yağdırmak... Evde de sadece bizden bir kişi vardı. Bizden hariç bir pencere, bir kapı, duvarda asılı bir saat ve kurutulmuş acı biber şeritleri yalnızca... Saatlerce yağan mermiler karşısında bizler de sırtımızı duvara yaslanmış bir şekilde düşünüyorduk biraz sonrasını. Ha ses kesilecek de bizler de birkaç el ateş edelim, diye. Ama karşımızda yüzlerce çete vardı, elleri dolu, adımları dolu, gözleri dolu cephane. Ne varsa yağdırıyorlardı üstümüze. Hayır, hangi mermiden kendimizi koruyacağımızı bilmiyorduk. Mesela bir saat aralıksız bir şekilde üzerimizde doçkalar çalışırdı. Kendisini en iyi şekilde konumlandırmış olarak saatlerce mermi yağdırırdı. Saatini ve mesaisini tamamladıktan sonra bu sefer görücüye füzeler çıkardı. Meşrebine göre artık neyi varsa sunuyordu ortaya. O da rolünü oynadıktan sonra bu sefer 'çok özel tim' iş başına geçerdi. Yani 'kendini patlatacak olanlar timi!'

Bu tim dediğim gibi özel bir timdi. Donanımlı, neşeli ve tuhaf sakallı. Üzerlerinde üst üste giyilmiş birkaç patlayıcı yelekle grup şeklinde kaldığımız evlere dağılıyorlardı. Oluşan kargaşanın arasından sıyrılarak bize doğru yanışmaya çalışıyorlardı. Onları koruyan diğer timler de her taraftan mermiler yağdırırdı. Nefeslerinde Allahû Ekberler çoğalırken bizler de o anı iyi bildiğimiz için kendimizi korumaya hazırlardık. Çünkü Allahû Ekber demek patlama demektir. Ne zaman bir Allahû Ekber sesini duyduysak o an müthiş bir patlama yaşanırdı. Tecrübe edinmiştik artık.

Sayırsız silahlardan gelen mermiler eşliğinde bir de kendini patlatan çetelerle uğraşıyorduk. Her türlü silahlardan kendimizi korumamız yetmiyormuş gibi bu timin etiketleri canımızı sıkıyordu artık. Bitmiyorlardı çünkü. Kendisini patlatmayı bu kadar mı seviyorlardı? Henüz ayak uçlarımızı bile görmeden ve daha yerimizden doğrulmadan burnumuzun dibinde kendilerini havaya uçuruyorlardı. Sıra halinde hem de hiç ara vermeden.

Hal bu iken, bizim gençler de neden yenemiyorsunuz onları diyorlardı. Saçlarımıza ve parmaklarımıza bela

olmuş bu canavarları yenmeyi o kadar istiyorduk ki. Fakat onlar gibi canavarca saldırmak yerine tamamen tarzımıza ve ahlakımıza göre bir duruş sergilemek durumundaydık. Savaş ne şekilde gelişirse gelişsin, bizler devrimciydik. Gerilla idik. Bir tarzımız ve bir duruşumuz vardı. Teknik ve cephaneye açısından onlardan kat be kat aşağılarda olabiliriz. Her türlü savaş imkanlarından uzak da kalabiliriz. Oysa savaş taktiğinde ve derinliğinde onlardan daha üstündük. Saldırmak nasıl yapılır, direniş hangi temelde verilir, vur kaç nedir, ne zaman yapılır? Kim hangi adımda, kim hangi nefeste koşacak, hangi taraf güvenli, hangi ev sağlam, hangi duvar zayıf? Hangi tim korkak, hangisi yaman, hangisi bela, hangisi etkisiz? Saatlerce bunları gözetlemiştik oysa. Onlar artık bilinen bir olguydu savaşın ortasında. Kimse yabancı değildi artık. Hiçbir yüz bilinmeyen değildi, hiçbir parmak uzak ve muğlak değildi. Savaşın ve kargaşasının derinliğinde artık bizler birbirimizi çok iyi ezberlemiştik.

Bu tanımanın verdiği avantajla artık saldırmalıydık bizi yok etmeye gelmiş düşmana. Ellerimizi kırmaya gelmiş o ellere, yüzümüzü dökmeye gelmiş o yüzlere, nefesimizi kesmeye gelmiş o nefese tüm derinliğimizle artık saldırmalıydık. Fakat bu sefer bizi izlemeye gönül koymuş gençleri de o şekilde bırakmak olmazdı. Bu bir film değildi nihayetinde. Bu bir savaştı ve savaşta hiçbir zaman izleyici olmazdı. Ya savaşılır ya da gidilirdi. Kimse gitmek istemediğine göre o zaman herkes savaşmak zorundaydı. Madem gençler de bu çeteleri yenmemizi istiyordu, pekâlâ savaşmak mümkündü o halde.

Kendi hallerine sığınarak, olan biteni anlamak isteyen gençlere bir kez daha yakınlaştım. İçlerinde yüzü sürekli gülümseyen birini görmüştüm. Çağırdım yanıma.

-Genco, madem bu çeteleri yenmemizi istiyorsun o halde aç kulaklarını beni iyi dinle.

-Evet heval, seni dinliyorum.

-Bizler şimdi saldıracağız. Tüm gücümüzle, tüm enerjimizle bu çeteleri bu köyden temizlemeye çalışacağız. Bizler bunları yaparken sen de burada bekleyip bu arkadaşlarını koruyacaksın. Tamam mı, anladın mı beni?

-Heval ben burada kalmak istemiyorum. Burada kalıp ne yapacağım ki? Neyi nasıl koruyacağım hem?

-Bak genco, kanın sıcak. Tamam seni anlıyorum. Ama burada yanınızda kalacak kimse yok. Bizler dağılıyoruz. Bak, zaten topu topuna beş altı kişiyiz. Onlar ise çok. Bizler farklı savaşıyoruz. Çok farklı.

-Nasıl çok farklı heval? Havadan mı saldıracaksınız?

-Yok, havadan değil. Bizler gerillayız ve gerilla gibi savaşıyoruz. Çok büyük yani. Sen de burada arkadaşlarına göz kulak olacaksın ki bizler de rahat rahat savaşabilelim. Oldu mu?

-Hayır heval. Ben savaşmak istiyorum. Hem silah kullanmayı da biliyorum.

-Sen cesur bir gençsin ama savaşa katılmana izin veremeyiz. Sen burada kal, gençleri koru.

-Ben cesur bir savaşçıysam savaşın ortasında olmam gerekir. Duvarların arkasında beklemek bana göre değil.

-Pekâlâ. Adın nedir o halde? Ne diye çağıralım seni. Hep genco diyecek değilim ya.

-Adım Botan, Kobanêliyim.

-Bak Botan, ne olursa olsun benimle kalmaya çalış. Benden kopmak yok. Gözün adımlarımda olsun. Arada gözlerime bakacaksın. Ben ne dersem sen öyle hareket edeceksin. Anlaşıldı mı?

Büyümüştü gözleri söylediklerimi duyunca. Büyümüştü kalbi, ruhu ve umudu. Gözlerime baktıkça gülümserdi hep. Genç biriydi, saçları siyah, gözleri siyah ve yüzü esmerdi. Sanırım biraz etkilenmişti bizlerden. Gözleri değdiğinde gözlerime gülümserdi derinden. O an mutlu bir huzur gelip konar gibiydi parmaklarına, kirpiklerine. Onca toz dumanın arasından gözlerini net bir şekilde görebiliyordum. Barutun o keskin kokusunda berrak bir

gözü görmek de mümkündü ve mümkündü ölüm kusan barbarların çıkardığı seslerin arasından bizli bir sese dokunmak.

Rüstem ve Viyan az ötedeydiler. Onların karşısında timlerce çete, saldırıyorlardı en ağır silahlarla. Bana, onlara, yaşlılara saldırıyorlardı amansızca, kansızca. Hemen toparladık adımlarımızı ve koordineli bir şekilde saldırıya geçtik bizler de. Ayak diplerimizde onlarca çete, ağızlarında salya. Artık kimse durduramazdı bizi, parmaklarımızı ve cesaretimizi. Tilili atan Viyan'dı az ötede. Öyle ki, içten ve çok uzun. Kendi ruhuna sığınan bir kadının savaşıydı verilen. Viyan'dı adı. Nasıl da savaşıyordu kadın başına, kendi başına. Çoğalan cesaretiyle düşmana korku salıyordu, uzaklaşıyordu her bir çete ondan, ruhundan ve büyük kadınlığından. Ah, Viyan! Neydi seni böylesine büyük ve sarsılmaz kılan irade? Bilmeyene anlatır mıyız bir gün bilemem ama sağ kalırsak mutlaka anlatacağım, diyordum kendi kendime.

Ayaklarımıza dolanan ölülerden kurtulmak bir yana, sağ kalmakta ısrar eden çeteleri kısıtırmaya çalışıyorduk her yerden. Ölülerin ceplerinde tuhaf şeyler çıkmaya başlıyordu. Bir çeşit hap bulmuştuk. Yerlere dağılmışlardı. Adına cesaret hapi deniliyordu. İçen canavarlaşıyor gibiydi. Ondandı bir mermiyle düşmedikleri. Ondandı çabuk ölmedikleri, ondandı barbarlaştıkları.

Eğildim, aldım bir tane elime. İnceledim detaylıca. Botan bana bakıyordu. O nedir Heval, diye sordu. Telaşa vermedim kendisini. Hiç dedim, sadece ağrı kesici, sanırım bu çetenin başı ağrıyordu. Malum mermi seslerinden, top atışlarından, barut kokusundan... Uzaklaştım hemen oradan. Çünkü saldırıya geçtiğimizi anlayan yedek gruplar devreye girmişti o an. Geriye kalan tüm çeteler aynı anda saldırmaya başladılar. Niyetleri bu sefer köyü tümünden ele geçirmekti. Rüstem bağıırıyordu diğer taraftan, duvar ar-

kasından. “ Bana mermi gönderin, cephanem bitti.” Viyan’ı da duyuyordum. Mermileri az kalmıştı. Hala tilili çekiyordu ve savaşıyordu bir başına.

Botan, ateş ediyordu gördüklerine. Kimi gördüyse ona doğrultuyordu silahını. Yaşlılar, ah o kadim tarihim, o sarsılmaz gücüm. Beddua edip duruyorlardı. Savaşmayı bilmeyenin bedduası vardır. Düşmana yapılan bir beddua çoğu zaman daha etkilidir mermiden, baruttan, duadan...

Kendimizden daha büyük savaşıyorduk. Suyumuz yoktu ama bir şekilde yine dayanabiliyorduk. Ekmek hiç aklımızda değildi. Ağzımızda toz tanecikleri, saçlarımızda barut kokusu sadece. Savaşıyorduk her birimiz, onlarca çeteye karşı. Parmaklarımdan kan akıyordu, gözlerim muğlak, seçemiyordum ateş edeni, geleni, gideni. Savaşıyorduk tarzımızla, orada, Kendalê Köyünde, saatlerce hem de.

Viyan’ı duydum bir kez daha. İsyanı daha da büyümüştü. “Heval! Bu son gelen çeteler neden ölmüyorlar! Son gelenler bir tuhaf!” diye söylenmeye başlamıştı. “Ne oldu Komutan, nedir mesele” diye sordum gülümseyerek. “Ben vurdukça tekrar ayağa kalkıyor, mermi yiyen tekrar diriliyor! Hiçbirisi ölmüyor bunların! Bu şekilde giderse üzerimizde mermi kalmayacak! Peki ya seninkiler, vurdukların ölüyor mu” diye sorunca ben de “Hayır, seninkilerle aynı durumdalar! Vuruyorum tekrar ayağa kalkıyor, diye cevapladım. “Kesin bir şey içmiş bunlar, dedi sonra. Oysa onlar cesaret hapını kullanmışlardı. Veleve ki Viyan bunu bilmiyordu!

Ortalık kırıkta artık. Ortalık çok uzun bir barut kokusu, bir yanma telaşı, bir sivri cam kesiği. Saçlarımıza uçuşan toz tanesinin yarattığı anların uzamışlığında hayat bulmaya çalışıyordu parmaklarımız, bedenlerimiz... Uzanıyorduk hayata tüm gücümüzle. Gün boyunca içtiğimiz barut kokusunu kusakarak özgürce ve dolanan muğlaklığı atarak adımlarımızdan doğrulduk bir kez daha düştüğümüz.

müz yerden, yerlerden... Doğrulduğum yerimden tüm gücümle. Ama nereden geldiğini bilmediğim bir ağırlık o an çöküvermişti omuzlarıma. Biliyordum çünkü, kanamaktaydı bir yerlerim. Kan akıyordu parmaklarımdan, kesik kesik kan akıyordu. Etraftan saçan parçacıklardan olsa gerek. Kirpiklerimde toz parçacıkları, kursağımda barut kokusu. Saçlarıma dağılan cam tanelerine hiç dokunmadım oysa. İrademe sığınarak ve sımsıkı tutarak parmak uçlarımdan, kalktım.

Hızlı adımlarla ilerlemeye başladım. Sağımda, solumda, önümde ve arkamda yağan mermilerin yıktığı evlerden geçiyordum. Kırık pencere boşluklarından, parçalanmış duvarlardan, tellerden, düşman cesetlerinden... Her yere dağılan çetelerin büyük bir iştahla saldırıyor olmalarından geçiyordum. Kime baksam korkunç bir yüz, nereye dönssem barbarlaşmış bir ruh. Rüstem az ötede tek başına kalmıştı. Mermileri az, gücü çok. Savaşıyordu, ona her türlü silahla saldıran düşmana karşı. Viyan hala bir yerlerden tilili çekmeye devam ediyordu. Anlaşılan halen ayakta, hayattaydı ve savaşıyordu.

Bu köyü yerle bir etmenin sözünü vermiş olanların arasından sağ kalmaya çalışanlar olarak bizler de onlara hiçbir anlamı vermemeye söz vermiştik. Bize ait olan bizde kalmalıydı. Bu yüzden halen ayaktaydık, savaştaydık, direnişteydik. Savaş tüm derinliğiyle sürerken, düşmanın da sayısı ve niteliği artmaya başlıyordu. Yorulan timlerin yerine yeni timler geçiyordu. Isınan namluların yerine daha dayanıklı namlular geçiyordu. Tek amaçları yıkmak, yakmak, kesmek ve boğmak olan bu çetelerin sarılmadıkları tarz, silah, yöntem yok gibiydi. Savaşmak adına ne varsa hepsini aynı anda devreye koyuyordular. Kanun yok, adalet yok, merhamet yok. Onlardan hariç kim varsa, ne varsa canlı cansız hepsi yakılmalı, yıkılmalı ve kesilmeliydi. Fetva buydu, emir böyleydi.

Savaşırız, savaşırız da fakat her şeye dair gelişen bir sürece fazla kayıp vermeden dayanabilmek biraz zordu.

Şartlar ve imkanlar bizden yana olmasa da yine de birkaç saat dayanabilme iradesini kat be kat geçmiştik. İradenin bir başka aşamasındaydık. Geçmiştik dayanabilmenin sınırını, haddini. Göğüs göğse savaşmanın verdiği yorgunluğu atlatmaya çalışırken bu sefer saldırıya bir tank da dahil olmuştu. Fakat onun tek görevi oyun oynamaktı. Psikolojik bir hava yaratarak savaşçıların dikkatlerini dağıtmaktı asıl görevi. Bazen bir evin arkasına geçerek ateş edecekmiş gibi bir pozisyon alırdı. Gözler hep ondaydı. Ha ateş edecek, ha ateş edecek. Ama bunu yapmazdı, vazgeçerdi. Oradan hemen ayrılır, başka bir duvarın arkasına sığınmaya çalışırdı bu sefer. Namlusunu çıkartır ama ateş etmezdi. Beklerdi dakikalarca. Ateş etmek ile ateş etmemek arasında müthiş bir oyun oynuyordu. Sığındığı duvarın arkasında istediği havayı yarattığını düşününce bu sefer de hızlı bir şekilde ve ardından dehşet bir toz bulutu yaratarak etrafı boydan boya dolaşmaya başlıyordu. İyice yorularak; kendimizden, ruhumuzdan, adımlarımızdan, parmaklarımızdan düşmemizi istiyordu ya da büsbütün direnişten ve savaştan kopmamızı.

Aklımızla ve savaş tecrübemizle oyun oynayan bu tankın yarattığı havadan artık sıkılmaya başlamıştık. Zaman gittikçe daha da ağırlaşıyordu çünkü. Bedenlerimizden akan kanın da bir sınırı vardı. Bir sınırı vardı direnişin, savaşın veya iradeli kalmanın. Bir sınırı vardı dayanabilmenin, toz bulutları arasında kalmanın, saçlarda cam kırıklarını taşımanın...

Yüreğini ve ruhunu direnişten yana konuşturanlar olarak birkaç dakika içinde neler yapabileceğimize karar verdikten sonra dağıldık köyün içlerine doğru. Etrafta halen savaşabilen ne kadar çete varsa onları etkisizleştirmeye çalıştık. Bir küfür gibi, bir günah gibi ortalıklarda kalan her bir çeteyi yerle bir ederek üstlerinden geçiyorduk artık. Kaldırmıştık merhameti, fıstık ağaçlarının dallarına asmıştık affı. Aydınlığı toz duman edenin sonu hep hüsrana

olmak değil miydi? Işığı söndürmeye çalışan ellerin hikayesi hep kaybetmek değil miydi? İyiliğe, masumluğa kapanan gözlerin yarını mutlak anlamda kör olmak değil miydi?

Çok uzun ve çok derin saatlerle kalmıştık. Direnişin ve saldırının o yamanlığında, kanadıkça adımlarına ilişen o savaşçılık cesaretinin parmak uçlarında, yaşayanlara aydınlığı bahşetmek için yola düşmüş ruhun o sarsılmaz hallerinde kalmıştık. Kalmak, düşmekten daha güzeldi hem, daha uzun, daha anlamlı.

Birkaç saat sonra tekrar dinledik havayı, savaşı ve direnişini. Sesler kesilmişti. Çeteler susmuştu, bizler hala ayaktaydık. Onca barutun keskin kokusuna rağmen, onca merminin çığırkanlığına rağmen, onca Allahû Ekberlerin derinliğine rağmen halen ayaktaydık.

Kopan ellerin, parçalanan bedenlerin arasından geçerek tankın olduğu yöne doğru yürümeye başladım. Çünkü tank halen oyun oynuyordu. Bu tank olduğu müddetçe rahat nefes almayacaktık. Savaşın oyunları ağırtır düşünceyi çünkü. Yaşayan ve savaşan onlarca çetenin varlığına razıydım ama ortada oynayan tankın yaptıklarına tahammül edemiyordum. Çünkü savaşırken tüm oyunlardan nefret ederdim. Savaş bir oyun haline getirenden de. Direniş bir oyun havasında verenden de. Benim gibi düşünen birkaç savaşçıya rastlamıştım o an ben bunları düşünürken. Ne güzeldi ki onlar da benim gibi nefret etmişlerdi o tankın ettiklerinden, yaptıklarından. "Heval, görüyor musun o tankın ettiklerinden, yaptıklarından?" Evet, dedim. Sizin gördüğünüzü ben de görüyorum. Bir şeyler yapılmalı. Köyde birkaç çete tek kalmış zaten. Onları da susturduktan sonra bu tanka bir operasyon yapabiliriz. Siz tankı şimdilik bırakın, arkadaşların genel durumları nasıl, diye sorular yöneltmeye başladım. Saatlerce bir savaşın ortasında kalarak direnen arkadaşların ne halde oldukları benim için her şeyden daha önemliydi. Onlarla aynı yolun endamı olmanın verdiği gurur varken onlarsız

‘iyiyim, bir şeyim yok’ demeyi kendime hak görmüyordum. Bu alenen bir ‘kendine sevdalı’ olma durumuydu çünkü. “Bizler iyiyiz fakat diğer arkadaşlardan haberimiz yok” dediler. Yoğun bir savaştı yaşanan. Kimin nerede kaldığı, ne yaptığı muammaydı. Sadece direniş vardı. Kim nerede kaldıysa orası bir direnişti aslında. İyi olmak veya sağ kalmak bir şanstı sadece ve bu şans elde edene ne mutlu.

Bu iki savaşçının hallerine dokundukça verdiğimiz direnişin de ne kadar derinlik taşıdığını anlamıştım o an. Perişan olmuşlardı parmakları, adımları ve gözleri. Saçları benim gibi kırık cam taneleriyle doluydu. Onların da kolları benim gibi kanıyordu. Onların da gözleri yorulmuştu, muğlak görüyordu etrafı, yaşamı, savaşı...

“Heval benim aslında bir fikrim var” dedi bir savaşçı. Sesi heyecan ve umut doluydu. Gülümsüyordu konuşurken. “Fikrin tanka yönelikse dile getir. Yok değilse bana tanktan söz edecek birilerini getirin, dedim. “Fikrim tam da tanka yöneliktir aslında” dedi. “Ben daha önce rejim içinde askerlik yapmışım. Her türlü silahı kullanmayı da biliyorum. Bana bir bisiving lazım sadece. Gerisi ben hallerim” dedi.

Ne güzel de söylemişti. “Gerisini ben hallederim.” Neydi ki gerisi, ne vardı geride, olan neydi? Savaşı ve direnişi anlamsız kılmaya çalışan o tankı yerle bir etmek miydi gerisi? Avuçlarında teknik olmayan, çokça silah olmayan birkaç savaşçıya ve geride kalan bir halka bir tankı imha etme sevincini armağan etmek miydi gerisi yoksa? Bir bisiving güllesinin varlığına muhtaçtı tüm bunlar. Sadece bir gülleye. Savaşın savaş olduğu bir ortamda bir sevinci bahsetmenin tek koşulu, bir gülle. Ne kadar da tuhaftı yokluğu bir şeylerin, silahsızlığın, imkansızlığın... Umut vardı biraz. Kırıktı, uzaktı, eksikti ama yine de vardı. Hatırlıyordum ben çünkü. Koskoca dillere destan cephanemizde sadece bir tek bisivingimiz vardı. Onu da savaşın en ön cephesi olan bu köydeki savaşçılara vermiştik. Hani savaşın

en ön cephesidir ya, hani onca düşmana, onca silaha, onca adımlara, onca baruta karşı bir savunma imkânımız olsun diye. Belki de kırık ve kısa bir teselli adına.

Var, var dedim öneri sahibi savaşçıya. Bir bisivingimiz var. Bak onu da sana vereceğiz. Artık bir şekilde o tankı imha etmelisin. Bu kahramanlığı sen yapacaksın. Bize ve halkına bu sevinci armağan edebilirsin. Bizler de sana her türlü desteği vereceğiz. Senin bu tankı imha etmen lazım. Öyle ya da böyle. İmha edeceksin ve bunu başaracaksın, başarmalısın, başarmak zorundasın, dedim haykırarak.

-Peki bu bisiving çalışıyor mu?

-Doğrusunu söylemek gerekirse bilmiyorum. Onu daha önce hiç kullanmadık ki?

-İşimiz de iş ama. Her şey de bir muğlaklık olmak zorunda mı Heval? Nedir bu tanrı aşkına? Her şey ya kırık ya eksik ya da muamma. Ben şimdi nasıl imha edeceğim bu tankı bu bozuk bisivingle?

-Güzel yoldaşım, ben sana bozuk demedim ki. Sadece çalışıp çalışmadığını bilmiyorum. Sen hele bir mevzi al, bir deneme yap, zaten ne olduğu ortaya çıkacak.

Haklıydı. Savaş başladığından beri sürekli eksik, muğlak ve belirsiz durumların içinde kalmıştık. Her şeyde biraz kırıklık, uzaklık, yokluk vardı. Her şey biraz eksik, biraz az, biraz yetersizdi. Mermi, barut, silah ya yoktu ya da çok az vardı.

Ne yapması gerektiğini ona izah ettikten sonra hızlı adımlarla koşmaya başladı. Bizler de o an geriye kalan çeteleri köyden temizlemeye hazırlanıyorduk. İkisini aynı andan yapmak durumundaydık. Eş zamanlı olarak hareket edilmesinden fayda vardı. Çünkü onlar sürekli taciz ateşiyle bizi oyalamaya çalışıyorlardı. Mermilerimiz bitsin diye, çaresiz kalalım diye. Yorulalım ve pes edelim diye. Sonra da büyük bir iştahla köyü de bizi yakacaklardı. Dirhem dirhem, santim santim hem de.

Rüstem ve Viyan saldırıyı koordine etmekle uğraşıyorlardı. Onlarla kalan savaşçılar da var güçleriyle çetelere saldırmakta ve bir an önce bu baş belalarından kurtulmayı hedefliyorlardı. Çünkü enerjiyi besleyen duyguların ortasında bir şeyleri kırmaya çalışan bir tank vardı.

Kendalê köyünün onurunu, doğallığını ve masumluğunu koruyarak onu barbarlığın pençelerinden azat etmenin eylemindeydik hepimiz. Geriye kalan çeteleri temizleme işinin kolay olduğunu gördüğümde artık derin bir nefes almaya başlıyordum. Çünkü sayımız o kadar azdı ki yani birkaç tim daha gelse o an çeteler bir kez daha canlanacaklardı. İşte o an işimiz gerçekten zor olacak ve geriye kalan o takatimiz de sönecekti. O ana kadar sağlam kaldıysak verdiğimiz direnişin derinliğindendi. Direniş verilecekti bir şekilde ama takat kalmazdı o an. Savaş yormuştu gözlerimizi çünkü. Görmüyorduk tam olarak olan biteni. Gözler ağırıyordu, parmaklar değil, parmaklar değil!

Derin nefesin verdiği huzurla tankı imha edecek olan savaşçıyı takip etmeye çalışıyordum. Tüm yoğunlaşmalarım onun yapacağı hamledeydi. O tank orada sağ kaldıkça bu direnişin de bir anlamı olmayacaktı. Tank beladır çünkü. Tank iyi bir oyuncudur çünkü. Tank kurşun geçilmez çünkü. Tank psikolojik bir savaş dostudur çünkü.

Orada, yıkılmış bir duvarın en karanlık, en gizli yerinde bekliyordu elleri tetikte. Gözlerine karışan toz taneceklerini temizlemeye çalışıyordu parmaklarıyla. Saçları kırık cam parçacıklarıyla doluydu. Ayağındaki ayakkabının bağcıkları yoktu. Kollarında kan akıyordu. Gün biraz umuttu, gökyüzü yarı dost, aydınlık ha gidecek, ha sarılacak. Bekliyordu, elleri tetikte ve biz sonsuz heyecanlı, yarı umutlu. Ve tank. Çok hareketli, oradan buraya koşmakta. Arkasındaki toz bulutunda nice oyunlar saklı. Alay edercesine ve kendisine emin, yaptıklarından ve ettiklerinden gururlu. Oradan buraya hızlıca hareket halinde.

Ama durdu ansızın. Bu sefer ciddi gibiydi. Namlusunu tam da savaşçıların olduğu yöne doğru doğrulmuştu.

Şakası yoktu, vuracaktı savaşıları. Namlusu bu sefer oyun oynamayacak gibi duruyordu. Çünkü geride kalan arkadaşları yoktu, sessizdiler hepsi. Kalakala bir tek oydu ortasında savaşın, ortasında direnişçilerin, ortasında bizlerin. Namlusundan bir mermi fırlayacak bir anı görmeyi hiçbirimiz istemezdik o an. Çünkü genç ve acemi savaşçıların olduğu nokta onun tek ve son hedefi olacaktı. Orada gençlerimiz vardı. Genç, umutlu ve bizden. Botan ve yaşlılar.

Dağıldı her bir yere, her bir parçası. Birden olmuştu bu, aniden, zamansız ve çok hızlı. Duvar dibinden fırlayan bir roket mermisiyle susmuştu tank. Bitmişti oyun. Sona ermişti hikayesi. Sonra derinden, çok derinden sevinç sesleri yankılamıştı köyün her bir yerinden. Alkışlar, sloganlar, gülen yüzler, haykıran diller. Her yer direnişin halleri, her ev başarmanın mutluluğu. Biten bir gerçeğin son görüntüsüydü o tank. Geriye kalan çeteler de kaçmıştı bu sevinçten. Kaçıyorlardı geriye kalan barbarlar, sınıra doğru, Türk askerlerinin bulunduğu o sınıra doğru, koşuyorlardı terli ve öfkeli.

Başarmanın nimetlerinden yararlanan yanlarımızı çoğaltıyorduk geçerken savaş üstümüzden. Az ötede tankı susturan savaşçının etrafa dağıttığı o mutluluğun, armağanın bir parçasından tutarak bir kez daha direnişte kalmıştım, kalmıştık. Onun başarmış olmasından, onun umudundan, onun sabrından tutmuştuk uzunca. O, tankı imha ederek bize armağan etmişti yaşadığımız tüm sevinçleri. Sabah saatlerinden akşama kadar süren bir savaşın en ağır koşullarında ayakta kalarak düşmanı yenen o iradenin kim olduğu ortadayken hiçbirimiz sorgulamadı düşmanın ettiklerini, yaptıklarını. Hesapta olan başka şeyler vardı çünkü.

Tankı imha etmek güzeldi de onu oradan almak lazımdı bir de. Düşmanın o çirkin, o gaddar, o barbar hallerinden geriye kalan o eseri Kobanê'nin merkezine sunmak da vardı. Düşmanın avuçları arasından kopardığımız bu

armağanı, bir şehrin ruhuna bahşetmek müthiş bir güç verecekti genç savaşçılarımıza. Onlar ki kendi tarihlerinde böylesi bir savaşı ne görmüşler ne de bilmişler. Hiçbir çağın gidişatında o temiz elleriyle dokunmamışlardı daha önce böylesi bir savaşın gerçeğine, kimliğine. Çocuklar mutlu olmalıydılar. Kobanê’de çocuklar vardı. Birbirinden oyunlar üreten, birbirinin hiç olmayan hayallerinden gelecek arzulayan çocuklar. Çocukları mutlu etmek de güzeldi bir bakıma. Velev ki onlara armağan edeceğimiz tank da öyle bir arazide durmuş ki onu oradan almak da başka bir meseleydi. Dümdüz bir arazi, her yöne açık, karşıda düşman, Türk askerleri. Direnişimizden korkup kaçan çeteler sınıra ulaştıklarında Türk askerleri onlara kızmıştı üstelik. “Beceriksiz herifler sizi, onları öldürmeniz için verdiğimiz tankı orada bırakıp nasıl kaçabiliyorsunuz? Çabuk gidin alın o tankı oradan, yoksa size bundan sonra değil tank, bir mermi bile vermeyiz.”

Azar işiten çeteler, sırf tankı bize kaptırmamak için saatlerce onun karşısında nöbet tutmaya başlamışlardı. Kobanê merkezine dikmek için o tankı oradan almaya çalıştığımızda nöbet tutan çeteler saldırıyor ve bizi oradan uzaklaştırmaya çalışıyorlardı. Biz de her defasında geri çekiliyorduk. Geri çekildiğimizi gören çeteler hemen harekete geçerek bu sefer tanka onlar yanaşıyorlardı. Bizler de onlara bu fırsatı vermeden var gücümüzle saldırmaya başlıyorduk. Sonuç almadan onlar da eli boş geri çekiliyorlardı. Tank, iki güç arasında kendi nasibini bekliyordu ısrarla. Ama daha çok düşmandan yanaydı. Onun hizmetindeydi, onun emrindeydi. Kaç saattir çalışmış, toz duman etmiş, oyun oynamış haksızca, gaddarca. Sahibinden yanaydı o. Fakat şimdi susmuştu, halsizdi, bitmişti. Susan her savaş aracına dostluk kurabilirdik. Yaptığından düşmüş olan her silahı affedebilirdik. Bu bir düşman da olsa. Affetmek güzeldir, affedilen varmışsa hakikate.

Uzunca süren bir kavganın içinde kalan iki gücün o tankı alma sevdası hiç bitmiyordu. Tankın bir anlamı

vardı bizim için. Büyük ve derin bir anlamı. Savaş baronlarının kudreti karşısında direnen bir avuç savaşçının ortaya koyduğu duruşun kazanmış olduğunun bir görüntüsüydü anlam ve tank. "Savaşın sahipleri sizler de olsanız, zafer her zaman direnenindir" demenin bir ifadesiydi en çok. Ondandır ki o tankı oradan almayı başaran bizler olmalıydık. Ne olursa olsun onu mutlaka almak istiyorduk. Bedeli tüm Kobanê'yi vermek olsa bile o tankı biz alacaktık. Bu böyleydi çünkü. Böyle olan da böyle gerçekleşmeliydi.

Bir hafta boyunca gece gündüz o tankın nöbetini tutarak elde etmenin savaşını vermiştik. Onu oradan, kendine yanına çekmek isteyen her çeteye saldırıyor ve onları tankın çevresinden uzaklaştırmaya çalışıyorduk. Fakat ne biz ne de düşman başarabiliyordu. Her iki güç de bir hafta boyunca o tankı alma yarışına girmişlerdi. Fakat hiçbir şekilde de muratlarına eremiyorlardı.

Gittim, durdum. Her yöntemi düşündüm. Her oluru geçirdim aklımdan. Nasıl alabiliriz, nasıl elde edebiliriz diye saatlerce mantık yürütmeye çalıştım. Bir hafta boyunca buradayız dedim. Bu şekilde ne biz tankı alırız ne de düşman. Aylarca bu şekilde bekleyemez ki, dedim kendi kendime. Aklıma birden Kobanê'de faaliyet gösteren Fransız şirket gelmişti. Hem onlarda vinç gibi ağır ve sağlam araçlar da vardı. Hiç vakit kaybetmeden arkadaşları arayarak onlardan işimizi görecektik birkaç araç istedim. Neden daha önce aklıma bu fikir gelmedi diye düşündüm durmuştum. Oysa o kadar basit bir işlemdi ki. Birkaç saat geçmeden istediğim araçlar gelmişti bile mesela. Bu söylediğim plan da birkaç saat içinde çözülmüştü. Demek ki savaş yoğunluğu kapatır bazen derin düşünmeyi. Tankımızı tereyağından kıl çeker gibi o boş arazide sapasağlam bir şekilde çıkartmıştık en sonunda.

Geriye kalan o tüm boşluklar, o tüm yanmalar, o tüm acizlikler, o tüm dert yanmalar düşmana kalmıştı. Uzun bir araç üzerinde ve arkasında uzun bir araç kalabalığıyla

tank Kobanê'ye doğru hareket etmişti. Çocuklar yol üzerindeydiler. Anneler ve babalar ve gençler ve tüm anlam-
lar. Zılgıtlar, sloganlar ve tebrikler, selamlar ve sarılmalar.
Sonsuz bir gururla elde ettiğimiz zaferi ve bizi karşılayan
halkın o görkemli görüntüsünü izleyen Türk devleti ve
dostları çeteler, kriz geçiriyorlardı adeta, sınırda, hemen
yanı başında şehrin. Üstelik tank ile birlikte elimize birçok
cephane de geçmişti. Çetelerin üzerinde kalan silahlar bi-
zim için çok büyük bir kazanım olmuştu. İlk defa bu kadar
çok cephanemiz oluyordu. İlk defa silahlarımız çoğalmıştı.
İlk defa farklı silahlara sahip olmuştuk. Bir adet 12,5
doçka, bir adet 14,5 doçka, bisiving, karnas, biksi, onlarca
keleş ve bir sürü mühimmat geçmişti elimize. Etkisiz hale
getirdiğimiz çetelerin sayısını saymıyorum bile. Onlar ge-
çirilmezdi tutanaklara, tarafımızca. Ne oldukları yeter-
liydi. Derinlikleri yok, sayıları yok, nitelikleri yok. Çete sa-
dece. Bilinen, tanınan sadece bu.

Kendalê' de barbarlığın karşısında direnenlerin
adımlarına uzanan toz bulutun, barut kokusunun ve
mermi kargaşasının yarattığı tüm o çıplak seslerin sus-
tuğu bir anda dolandım bir süre evlerin arasından. Gez-
dim bahçeleri, ağaç dallarına baktım, yıkılmış duvarlara,
kırılmış pencerelere. Dokundum parmaklarımla yıkılmış
evlerin kapılarına. Baktım bir kez daha o bomboş ve çürük
domates kokan odalara. Kırık gece lambası, eski kasetler,
solmuş ve yırtılmış posterler, boş eşya kutuları, bozulan
çocuk oyuncakları, ucu yanmış ve kömüre dönüşmüş o
eski perdeler, mermilerden delik deşik olmuş kilimler,
belki bir gün lazım olur diye atılmamış ve zamanı çoktan
geçmiş Arapça yazılı evraklar, sararmış ve yazıları nere-
deyse silinmiş gazete kupürleri ve daha bir sürü şey, onca
görüntü. Düşlediğim görüntüler bunlar değildi oysa. Gör-
mek istediklerim bu kadar yorgun, bu kadar solgun, bu ka-
dar eksik, bu kadar kırık ve bu kadar yanmış olmamalıydı.
Savaşın ardından kalan her görüntü biraz daha kendisi

gibi kalmalıydı. Biraz sağlam, biraz canlı, biraz yaşanılabilir olmalıydı oysa. Peki, mümkün müydü o gördüğüm kırık görüntüleri orada bırakıp henüz kırığa uğramamış, hani biraz uzun, biraz taze, biraz mavi, biraz canlı bir başka görüntü yaratabilmek? Savaşın gazabından yorgun düşmüş tüm halleri, tüm oyuncakları, tüm anlamları, masum ve dingin bir görüntüyle değiştirmek mümkün müydü o an? Oysa savaşta bedenler ve eşyalar birbirine karışır hep. Gözler ve yırtık gazete parçaları, eller ve kırılmış oyuncak el arabalarının tekerleği, yüzler ve etrafa dağılmış buğday taneleri. Birbirine karışır kan ve toprak. Gördüğüm onca görüntüden adımlarımı kurtarıırken o an hiçbir şeye karışmasını istemiyordum ayaklarımın. Ama biliyordum ben yine de. Aradığımı, görmeyi o kadar çok arzuladığım o yüzleri asla burada göremeyeceğimi o kadar iyi biliyordum ki. Sırtımı hangi duvara dayandıysam o an bir ses bana sürekli 'onlar, gökyüzü maviliğinde özgürce uçan iki melek oldular artık. Onların gülüşlerinde şimdi bahar vardır, umut vardır. Boşuna yasını tutma onların, onlar direnişin ve zaferin kahramanı oldular, diyordu. Ben bu sesi duymamak için ne yaptıysam da yine de her evin, her bahçenin, her odanın içinden yankılıyordu bu ses.

Rüstem ve Viyan. İki melek, iki komutan, iki sonsuzluk. İçinde taşıdığı onca ağırlığı günlerce ortaya kusan o savaşın içinden, kendi anlamlarını sapasağlam çıkartmanın mücadelesini vermek de bir tek onlara yakıştırdı zaten. Yaşamın hiçbir karesinde bir değer yaratmanın büyüüne ve eylemine inanmayan barbarların gaddarlığı arasında, kendi değerlerini korumanın direnişini vermek bir tek onlara yakıştırdı zaten.

Çetelerin yoğunca saldırdığı saatlerde Rüstem ve Viyan evlerin yıkılan duvarları arasında sıkışıp kalmışlardı. Yıkılan duvarlar arasında ezilen bedenlerinin o acısına kulak asmadan saatlerce savaşmış ve ardından göğüs göğse bir çarpışmanın ortasına düşmüşlerdi. Kendi iradelerine sığınan bu iki komutan; hiçbir çetenin, hiçbir barbarın,

hiçbir anlamsızın karşısında pes etmemiş ve son mermiye kadar büyükçe, yiğitçe, uzunca savaşıp can vermişlerdi. Bu direnişe, bu zafere, bu armağanlara hayat bahşetmişlerdi. Eşit olmayan, adil olmayan bir savaşın o tüm yoğunluğu arasında günlerce savaşıp, direnen, çarpışan bu iki devrimcinin mücadelesine tutunarak, hayata tekrar devam edenler olarak onları yaşamın her saniyesinde anmak ne mümkün? Onların geride bıraktığı armağanlara sahip çıkmamak, onların bahşettiği direnişin çığlığını büyütmek, onların sunduğu özgürlüğü sonsuz bir kurtuluşa çevirmeden yaşamak, nefes almak, adım atmak ne mümkün?

Ve ben de bu savaşta olmak istiyorum, dedi, yine gülümseyen gözlerle bana bakarak. Savaş boyunca öylesine içten, öylesine masum, öylesine yiğitçe savaşmıştı ki. Sanki yılların savaşçısı, yılların direnişçisi. Sanki bir komutan, sanki bir lider, sanki bir öncü. Koşar adımlarla yakınlaşıp bana, kollarından kan aktığını görmüştüm. Yaralanmıştı o da hepimiz gibi. Hepimiz gibi o da derin, o da yaman, o da büyük. Kolundaki yaraya hiç aldırış etmeden, savaştaki hallerden söz etmeye başladı, büyük heyecanla hem de. Kendisinin de savaşabileceğini, savaşı tanıdığını, savaşı anladığını, savaşı sevdiğini söyleyip duruyordu. Genç olsa bile çetelerin o muğlak yüzlerini artık seçebildiğini, hangisinin emir, hangisini vasıfsız olduğunu, hangisinin belinde siyah kuşak, hangisinin yamyam olduğunu artık anladığını söylüyordu.

Hem haklıydı aslında. Savaş, kimliği ve netliği belirten insana. İnsanın kendisini tanımanın yeridir bazen savaş. Orada anlar bazen insan kendisini. Orada dokunur özüne, her kimse, her ne ise. Botan da tanımıştı artık kendisini. Cesaretini, derinliğini, yüzünü, anlamını, özünü tanımıştı ve dokunmuştu büsbütün ruhuna.

Kolundaki yara derin mi Botan, diye seslendim bir ara. 'Hayır, sadece birkaç çizik mizik, hepsi o, diye cevapladı beni. Biraz daha yakından baktım kolundaki yaraya.

Mermi izleri, barut parçaları, kırık birkaç cam keçi. Yeni bir kahramana göre ufak tefek yaralar ama hiç savaş görmemiş birisine göre çok büyük bir kanama. Kahramanlar kanar Botan, dedim. Kahramanlar büyük kanar. Hem by-lesini bir savaşta kanamamış olsaydın sevmezdik hiçbirimiz seni, haberin olsun, diye ekledim. Bir an göğsünde bir gurur belirivermişti söylerken bunları. Yüzünde derin ve mutlu bir tebessümle izlemeye başlamıştı etrafı. Gururlu ve kendisinden emin gözlerle baktığı her yeri anlamaya ve derinden hissetmeye çalışıyor gibiydi. Savaş henüz sıcakken onun bu süreçte çok derin anlamlara inmesine izin vermek istemiyordum. O henüz genç bir savaşçıydı ve savaşta bazı şeyleri anlamamak da iyidir, yerindedir. Genco, dedim. Senin adın Botan ama şu Botan’a bir anlam iliştirelim olmaz mı, diye sordum. ‘Olur heval. Sen nasıl istersen öyle olsun, diye cevap verdi. Tamam o halde, senin adın bundan sonra Botanê Reş olsun. Hem saçların kara, gözlerin siyah, savaşın keskin, adımların net. Daha yerinde bir başka isim olamazdı zaten, dedim.

İsmini duyunca gülümsemişti her zaman olduğu gibi. İini sımsıcak bir sevinç kaplamıştı. O, devrimcileri seviyordu. Büyük bir hayranlık duyduğu her halinden belli oluyordu zaten. Ne olursa olsun onu yanımdan hiç ayırmamam gerekecekti. Onun bu savaşın yoğunluğu arasında iyice büyümesi gerekiyordu. Halkına, şehrine ve anlamlarına büyük bir savaşçı olabilirdi. Onda bu derinlik vardı, hissedebiliyordum.

Ellerimle omzuna vurarak, Botan dedim, direniş aslında birinin gelip yarana dokunmasıdır. O zaman yarayı iyileştiren, yarayı saran ellin ne kadar da yoldaşça olduğunu anlarsın. Yoldaş bir elin sıcaklığını ve derinliğini yaranda hissettiğinde işte o zaman korkuların biter, zayıflık diner, yaran sonsuz bir huzur alır. İşte o zaman anlarsın ki, o yara sana ait değildir. O yara hiçbir zaman sana ait olmamıştır. O yara, savaşın, çarpışmanın yarasıdır sadece. Savaşta olan savaşta kalır. Sana bu kolundaki yara değil,

sana bir isim kaldı. Şimdi aslında bu isminle tekrar kendine döndün, o ilk kendine, o özüne, o hakikatine. Çünkü yara iyileşir Botanê Reş, yara mutlaka iyileşir. İzi gider zamanla. Ama anlam için savaşılan yaralar hiçbir zaman iyileşmez. Bu yara yaşamaktadır çünkü, yaşamının ta kendisidir. Onurlu yaşamının, kendimiz gibi yaşamının yarasıdır. O iyileşmez. Ve hiçbir zaman da iyileşmemeli. Yoksa yüzeysel ve anlamsız bir yaşam olur bizimkisi, dedim. Bu söylediklerimi duyunca elini kanayan kolundan çekivermişti birden. Daha umutlu, daha güçlü ve daha tebessümlü hallerle silahını omzuna atarak adımlarımın peşine düşmüştü. Nitekim daha gidilecek yerler vardı. Daha verilecek onca direniş, içimize çekeceğimiz onca barut kokusu savaşlar vardı. Bu yüzden olmamız gereken her yerde olmalıydık biz. Yoksa düşerdik yaşamdan. Büsbütün düşerdik yoksa.

Bir Mecburiyet Hamlesi

Kör total bir direnişin verildiği doğrudur Kendalê Köyünde. Direnişten kat be kat uzun ve bir o kadar derin bir savaşın yoğunluğu arasında sonuna kadar sarsılmaz bir ruhla savaştığımız da doğrudur. İradenin neler başardığına olan tanıklığım gösterdi ki evet, direnişle bütünleşen bir ruh mutlak anlamda düşmanı yerle bir edebilir. Kırabilir barbarlığın ettiklerini, yaptıklarını. Fakat bu çöküşü direnişin hemen yanına uzanırken bir gerçeği de gözden kaçırmamak gerekirdi. Gerçek şu ki bu halk, uzun soluklu bir savaşa hiçbir şekilde hazırlıklı değildi. Ne cephanesiyle ne savaşçı sayısı ile ne lojistiğiyle ne mevzi ve tünelleriyle. Bu kadar eksik, bu kadar yetersiz, bu kadar az, bu kadar kısa bir şekilde kim hangi tarz ve yöntemle barbarlarca savaştan bir düşmana karşı ayakta kalmayı düşünebilirdi? 'Ne olursa olsun direniriz' demenin de bir eylemi, bir usulü, bir tarzı, bir zemini vardı oysa. Öylesine, sadece içten bir bağlılıkla bu düşmana karşı bir direniş verilemezdi. Mevzilerimizi yapmazsak, tarzımızı çetelerin savaşma tarzlarına göre inşa etmezsek, halkımızı eğitip devrimci halk savaşının gerekliklerine göre bir düzeye getirmezsek, gençlere silah kullanmasını öğretmezsek nasıl olacaktı bu direniş ve savaşma işi? Halktan kopuk, onun iradesinden uzak hangi savaş amacına ulaşabilmiştir?

Kendi gerçeğimize dokunduğumuzda her yanımızdan eksiklikler, yetersizlikler görüyorduk. Mermi yok, ağır silah yok, ekmek az, su bulanık, elektrik dipten kesik zaten. Tüm gerçeğimiz bu iken ve ortadayken pes mi edecektik o halde? Ellerimizi açıp devletlerden yardım mı dileyecektik? Musul'u seyreden, Rakka'yı duymayan, Şengal'i satanların Kobanê'yi düşünmelerini beklemek saflık olmaz mıydı peki? Oysa kendi ruhumuzu, kendi irademizi harekete geçirmeden ne yukarıda ne de aşağıda, hiçbir

ilahi kudretin bir yardımı olmazdı bize. Hiçbir melek parmaklarını uzatmazdı parmaklarımıza. Tek kiblemiz halkımızdı. Tek servetimiz halk.

Halkın olması müthiş bir anlamdı. Fakat devrimci halk savaşına göre örgütlendirilmiş olmaktan uzaktı biraz. Hem maddi hem de toplumsal açıdan köklü bir savaşın koşullarına göre yeterince hazırlıklı değildi. Oysa halkı, savaşan bir güce getirmenin mantığını pratiğe geçirebilecek yönetime ulaşıldığında, her türlü savaşa karşı direnen bir halk gerçeği de çıkacaktı ortaya. Bunun için öncülük yapmak yeterliydi. Çünkü halk bunu istiyordu. Gözlerden anlıyorduk her şeyi. Herkesin gözünde aynı şeyler geçiyordu. Görüntüler netti, açıktı, sadeydi. “Bizler haklıyız. Kim olursa olsun topraklarımızı ve anlamlarımızı elimizden almaya gelenlere karşı savaş olacağız, direniş olacağız ve amansız bir silah olacağız, bizler savaşmalıyız. Topraklarımızı bırakıp gidemeyiz, ekmeğimiz var bu topraklarda. Emeğimiz, tarihimiz ve anlamlarımız var. Cephe-lerde oğlumuz, kızımız, kardeşimiz, babamız var, onları çetelerin gazabına bırakmamızı kimse istemesin bizden. Biz savaşmak istiyoruz. Bize kendimizi nasıl savunacağımızı öğretin. Mevzi yapmayı, savunma hatlarını oluşturmayı öğretin. Bize savaşmayı öğretin, silah kullanmayı, savaşta çabuk ölmemeyi öğretin. Yaşamayı öğretin. Ayakta kalmayı, direnmeyi ve kazanmayı öğretin” diyorlardı. Öncüymüşüz biz. Ne güzel bir tanımlamaydı. Öncü olmak öyle her şeyi lütfeden, dayatan, kesesinden bahşeden olarak değil, kendisinden veren, emek veren, herkesten çok hizmet eden demektir bizim için. Öncüysek, halkın emrettiği şekilde bir pratiği de ortaya koymak durumundaydık. Eksik olanı tamamlamak, olmayanı yaratmak, kaybolanı bulmak gibi bir görevimiz olacaktı bilhassa. Madem öncüsüyduk bu halkın, bu savaşın, bu direnişin, o halde hiçbir şekilde basit ve ucuz yaklaşamazdık hiçbir şeye. “Çeteler buraya kadar gelmez herhalde, kanallara gerek yok, tank-

lar her şekilde geçer boşuna zaman harcamayalım, çetele-
rin zaten ağır silahları var, ne gerek var topraktan torba-
larla duvarlar yapmaya? Kimin eli silah tutuyorsa direkt
cepheye gelsin, gün fedakârlık günüdür, silah kullanmayı
bilen bilmeyen akın etsin cepheye.” Bu basitliğe ve ucuz-
luğa düştüğümüz anda her şey biterdi o an. Savaşın ve di-
renişin kudretine inananlar olarak küçük bir mevziinin
yapılmasından bile büyük bir sonuç alacağımıza inanıyor-
duk ve bunun için her türlü emeği ortaya koymaya hazır-
dık. Fakat bununla birlikte yüzeysel bir yaklaşımın yara-
taacağı kırıklıkların derinliğinde kaybolmak isteyenlerimiz
de vardı. Savunma anlayışında klasik kalmış olanlarımız,
tedbirlere inanmayan, basit ve lüzumsuz görenlerimiz,
düşmanın o kaba ve kargaşa çıkartan görüntüsünü, alaca-
ğımız tedbirlerden daha etkili, daha büyük, daha ihtişamlı
görenlerimiz de vardı.

Oysa yapılması gerekenler bir mecburiyetti. Olması
gerekenerdi, her şeyin ötesinde bir zorunluluktuk. Bir
şehri, bir köyü, bir tarlayı, bir halkı savunmak isteyen en
küçük bir tedbirin kudretine de inanmak zorundaydı.
Mevziler mi gerek, yapılacaktı. Kanal ve tüneller mi gerek
kazılacaktı. Kale ve duvarlar mı gerek, örülecekti. Henüz
savaş ve silah görmemiş gençlere tecrübe mi gerek, eğiti-
lecekti. Her tedbirin dili ve eylemini anlayacak şekilde bir
hamle temelinde işe koyulmak gerekiyordu. Yorum yap-
maktan, boş ve lüzumsuz önerilerden, kafayı karıştıran ve
hiçbir sonuç vermeyen görüşlerden çok, elle tutulur so-
mut adımlar atmak elzemdi.

Halkımızı ve değerlerimizi korumanın telaşında
olan bizler, kapımıza kadar gelebilmiş bir düşmana karşı
büyük bir mücadeleyle karşısında durmak için alacağımız
her tedbiri bir an önce pratiğe geçirmek istiyorduk. Nite-
kim yeterince zamanımız yoktu ve düşman savaşmak için
çok istekliydi. Çünkü hazırды, tamamdı, sağlamdı.

Savaş hazırlığı temelinde gelişmesi ve büyümesi gereken kolektif bir ruhu inşa ettik önce. Önce ruhu hazırladık. Önce inancı, önce umudu, önce ikna olmayı. İradesine inanan bir aklı, bir yüreği önce. Sonra parmaklar, sonra gözler, sonra omuzlar. Her şey ruhtur oysa. Kendisinden, saçlarından, parmaklarından, omuzlarından daha büyük olana, olanlara karşı bir savaş vermek isteyen önce ruhuna inanmalıydı. Kırılmayan, pes etmeyen, düşmeyen önce ruhtu savaşta. Beden basitti, kırılabilir ve düşebilirdi lakin.

Ortaya çıkan kolektif ruhun parmaklarından sıkıca tutarak başladık inandığımız şekilde tedbirler almaya. İnandığımız gibi, kendimiz gibi içten, samimi, emek vererek. Bu emeğe, bu anlama, bu ruha halk da katıldı. Candan ve uzunca. Kazma kürek getirdi, su verdi, ekmek dağıttı. Neyi varsa bahsetti oğullarına, kızlarına, savaşçılarına. Herkes o an bir savaşçıydı, bir fedai, bir gönül yoldaşı. Bir anneydi o an herkes. Tarihini, değerini, anlamlarını koruyan bir tanrıça, bir emek veren. Terimize uzanan elleri öptük, sardık sıkıca ve hiç bırakmamamacasına. Ellerle çoğaldık, çoğaldıkça büyüdük, büyüdükçe mutlu olduk hep birlikte, masum ve güzelce.

Ellerimize ilişen ellerle tüneller kazdık, mevziler inşa ettik, duvarlar ördük uzunca. Bir direniş esnasında direnen ruhlara destek amaçlı kaleler yaptık. Şehri çepeçevre saran hendekler açtık, geçmesin diye ağır tanklar, toplar, tüfekler. Direniş ve mücadele derinleşsin diye her tedbire çok hassas yaklaştık. İnanarak, ikna olunarak aldık her tedbiri. Sırf öylesine olsun diye değil, şehrimiz için, halkımız için, bilhassa kendimiz için. Her şey direnmek içindi, barbarlığa, düşmana, çetelere karşı koymak için. Savaşmak, karşı koymak veya direniş için değil sadece, devrimci kişiliği yaşamın her türlü koşullarına göre ayarlayabilmekti önemli olan. Kendi gerçeğiyle bütünleşmiş bir savaşçı ruhunu oluşturmaktı önemli olan. Niçin ve na-

sıl savaşacağını bilen ve bu temelde kendisini müthiş bilinçlendiren bir savaşçı gerçeğini açığa çıkartmaktı önemli olan. Bu ruhun inşa edileceği yer de askeri akademilerdi. Orada her türlü eğitim verilecek ve ortaya savaşabilecek, direnebilecek ve halkını her türlü barbarlıktan koruyabilecek bir savaşçı ruh çıkacaktı.

Koban’de Fırat Colemerg arkadaşın yönetimde kurulan askeri akademilerle her anlamda kendisini rgtlendirmiş, yetiştirmiş, bilinlendirmiş savaşçılar yaratılacaktı. Eğitimden çıkan savaşçıları tim, takım ve tabur şeklinde örgütleyerek tüm gücü belli bir düzeyde yeniden inşa etmeye çalışmıştık. Fakat nitelikli taburlarımızın sayısında sorunlar vardı. Hlihazırda sadece bir taburumuz vardı. O da Emin Erkendi arkadaşın komutasındaydı. Sadece bir taburla, yoğun ve uzun gelişecek olan bir savaşı gğsleyemezdik. Tamam, tedbirlerimizi ve savunma sistemlerimizi bir şekilde hazırlamıştık fakat mevzi, eline silah alıp savaşamazdı. Duvarlar için ördüğümüz o topraktan torbalar dile gelip düşmana hücum edemezdi. Yerdeki kazma ve kürek birer füze olup her çeteye karşı bir direniş veremezdi. Savaşçı lazımdı, taburlar lazımdı, dşnebiyen, taktik üreten, stratejik hedefler belirleyen akıl lazımdı, irade lazımdı, ruh lazımdı. Dolayısıyla Emin Erkendi arkadaşın taburuna ek olarak yeni taburlar oluşturmak gerekirdi. Fakat bunun için yeterli zamanımız yoktu. Yani tüm bu hazırlıkları yaparken öyle bize sunulmuş bir zaman yoktu. Her şey i içe gelişiyordu. Bir yandan mevzi yapıyor diğer taraftan saldıran çetelere karşı savaşıyorduk. Bir ayağımız savaşıyor, diğer ayağımız kazma kürekle kanal kazıyordu. Her şey birbirine karışmış bir şekilde ilerliyordu. Savaş ve tedbir, direniş ve yokluk, barut ve ekmek, kan ve toprak, Allahû Ekberler ve zılgıtlar. Her şey birbiriyle yarışıyor haldeydi. Kim kimi yenecek, kim kimi susturacak, kim kimi boğacak. Yaşam ve ölüm arasında hangi tarafta kalmak isteyen o an yapacağı eylemle belirliyordu

kaderini. Tedbirini al yaşı. Ya da alma öl. Hepsi bu kadar anlaşılırdı, netti, basitti aslında.

Yaşamak için gökyüzü maviliğinin özgürlüğüne havalandıran parmaklar yoktan anlamlar da yaratabilmeliydi biraz da. Olmayanı kendi bildiğinden, kendi yeteneğinden de üretebilmeliydi. Bu, yaşamın ve yaşamının bir gereği idi oysa. Yoksa zorlu şartlar altında kalan biri nasıl özgür bir nefesi solumayı arzu edebilir? Kendinden yaratmıyorsa, kendinden üretmiyorsa yokluklar şehrinde kim sağlam kalmayı düşünebilir?

Zorlu bir savaşın ortasında kendi halkı kadar sağlam kalmayı isteyenlerden ve bunun için yoğun bir çaba verenlerden birisi de Evdo arkadaşı. Kilolu haliyle eline aldığı kasma kürekle kanallar açmaya çalışıyordu. Onu gördüğümde aklıma gelen bir fikri onunla paylaşarak bir konuda onun tecrübelerinden faydalanmayı istemiştim.

Gel Evdo, gel buraya dedim. Bırak elindeki kazmayı, küreği, gel, sen koskoca bir mühendissin dedim.

-Mühendis mi, yok heval, sizin yanlısınız var, ben sıradan bir terziyim. Dikmeyi bilirim, yapıştırmayı, bir de kesmeyi.

-Yok, yok. Ben biliyorum. Sen müthiş bir mühendissin. Ben de seni arıyordum günlerdir. Bizim bir mühendisi varmış da haberimiz yokmuş.

-Heval, gerçekten ben terziyim. Mühendis değilim, hiç olmadım da.

-Evdo kurban, bırak unvanların o hiç olmayan işlevini. Sen kavramın içeriğine bak. Alenen bir mühendissin işte. Ellerin yaratıyorsa, dikebiliyorsan, yapıştırabiliyorsan bir mühendissin. Bez ve kumaş mühendisi. Madem illa unvan istiyorsun.

-Ne diyeceğimi bilemedim heval. Madem öyle olmalı, o halde öyle olsun.

-Öyledir Evdo, öyledir. Şimdi görüyorsun hallerimizi. Aha gördüğün onca savaşçının yedek şarjörleri yok. Mermileri ceplerine koyuyorlar. Sonra koşarken hepsini

düşürüyorlar. Sence bu iş böyle mi olacak? Cebinde kendi mermisini düşürmüş savaşıçılarla şu ilerde gördüğün çetelere karşı bir savaş verebilir misin?

-hayır heval, mümkün değil.

-İşte ben de veremiyorum, bana da mümkün değil.

Şaşkın gözlerle etrafı izlemeye başladı Evdo. Gör-düklerini ve anladıklarını söylediklerimle birleştirmek ve onunla bir sonuca ulaşmak istedi. Kafası karışmış bir şekilde bana dönerek; "Heval, tam olarak benim ne yapmamı istiyorsunuz? Adımın önüne terzi değil de mühendis Evdo koymak mı istiyorsunuz sadece" diye sordu. Hayır, dedim Evdo. Direkt olarak parmaklarına bir iş vereceğim. O işi bir mühendis mantığına göre yapacaksın. Sen bize çok gereklisin, haberin yok, dedim.

- Ben her şeyi yapmaya hazırım, sadece ne yapmam gerektiğini söyleyin yeter.

-Senden günümüzün son modası olacak yeni bir tasarımı yapmanı istiyoruz. Hem adının tarihe geçmesini istemiyor musun?

-İstemez miyim, siz bana sadece neyi tasarlayacağımı söyleyin.

-Şarjör!

-Şarjör mü?

-Evet, son moda şarjörler hem de.

-İyi de ben terziyim, silah veya makine mühendisi değilim.

-Dikiş makinesinden anlıyorsun sen, bize şarjör gerekli. Silaha taktığımız şarjörden başka yedeğimiz yok. Cepheye koşan savaşıçıların ceplerinden mermiler düşüyor. Bize kumaştan şarjör yapacaksın, torbadan yani, omuza oturacak şekilde, askılı, sağlam.

Ve inanın, savaş boyunca imdadımıza yetişen cephaneye ulaşınca kadar geçen süreçte hiçbir savaşıcının cebinde bir tane mermi bile düşmemişti. Evdo'nun yaptığı o şahane şarjörler sayesinde savaşıçılar keyif içinde oradan buraya koşuşturuyorlardı.

O bir terziydi, adı Evdo. Namı diğer Şişko Evdo. Kobanê'nin Güneyine düşen Birgulo köyündendi, çeteler köyünü ve evini yakmıştı. O da ailesini alarak Kobanê'ye gelmişti. Anlardı makineden, dikişten, dikmekten. İmkânsızlıkların merkezindeydik, savaş kapıdaydı, silahlarımız yoktu. Hem fedakârlık, yoklukların var edilmesi idi bir bakıma. İçinde olduğumuz an bildiklerimizin ötesine geçmemizi emrediyordu. Mesleklerde çığır açma dönemi idi bir bakıma. Mecburi hamleler sürecinde kimin eli değdiyse ellerimize ortaya yaratmalar çıkıyordu, emek çıkıyordu, güçlü bir tedbir çıkıyordu. Halkla bir olan irademiz güçleniyor ve bundan da sonsuz bir moral alıyorduk. Askeri gücümüzün tüm altyapı kurumlarında ve pratiğinde halkın kendisi ve emeği vardı nitekim. Kimin elinden ne geliyorsa yapıyordu. Kim hangi meslektense o mesleğin bir yukarısına taşıyordu bildiklerini. Bu şekilde yaratıcılık gelişiyordu. Evet, bozuk silahları tamir eden fabrikalarımız yoktu ama marangozlarımız vardı. Odunlara şekil veren eller, demire de şekil verebilirdi. Kontakları olmayan silahlara kontak yapıp takan marangoz da bir silah ustasıydı aynı zamanda. Bir matematik öğretmeni mevzilerin iç açılarının toplamını da biliyordu mutlaka, bir kumaş etrafında mesleğini icra eden bir terzi, o kumaşla başka şeyler de dikebilir, tasarlayabilirdi en azından. İmkânsızlıkların içinde terzi demek her şeye şekil veren bir mühendis, bir mimar demekti.

Dost ve can ellerle kapıdaki düşmanın barbarlığına karşı bir duruşu ortaya koymak için var gücümüzle emek veren yanlarımız halen iş başındayken, düşman da rahat durmuyor ve her yere saldırmaya çalışıyordu. Az buçuk ilerde bir köy vardı. Adı Bîrkêtkê. Sakinleri haber yolla-mıştı, acildi, yamandı, derindi çığlıkları.

“Çeteler köye saldırıyor, tez elden yetişin, yetişin!”

Bîrkêtkê Köyü Direnişi

Adımlarımızda sıcak namluların çığırtkanlığıyla dört bir yanımızla koşuyorduk yollardan, toz toprak çöllerden. Aldırış etmeden sağımıza solumuza ve telaşa vermeden iradeyi, koşuyorduk isyana kalkmış olanların imdadına, çığılığına...

Burası doğu cephesine düşen Kendalê köyüne yakın bir yerleşim yeri idi. Küçüktü, kendi halinde bir köydü. Buranın savunmasını yapan Yılmaz Urfa ve Cudi Amed, yine her zaman olduğu gibi her türlü imkanlarıyla saldırmış olan çetelere karşı büyük bir direniş halindeydiler.

Kendalê yenilgisinin ağırlığı altında kalan çeteler, o derinden yaşadıkları utançlığını kusmak istiyordu. Bunun için etrafında ne kadar azılı ve belalı çete varsa toplamış ve bunlarla bu köye daha büyük, daha şiddetli, daha derin, daha kanlı bir savaşı yaşatmayı amaçlamıştı. Öyle ya bitmezdi zaten mermisi, topu, füzesi. Azalmazdı sayısı, doçkası, fosforlu lambası.

Cephanesinde zengin, gaddarlığında derin velev ki. Tankı var, roketi var, canlı bombası var. Varlıkta çoğalmış yanlarıyla Bîrkêtkê köyünü savunan bir avuç savaşıya karşı meydanda, alanda, savaştaki. Saldırıyordu hiç nefes almadan, hiç ara vermeden, hiç bıkmadan, usanmadan.

Bizler de tüm isteğimizle, tüm gücümüzle, tüm umut ettiğimizle koşmuş ve yakınına gelmiştik köyün. Nefessiz kalmışlığımızla ilk önce neler olduğunu anlamak istedik. Düşman nerede, sayısı nedir ve nasıl savaşıyor? Bizimkiler nerede, sayıları nedir ve nasıl direniyor? Bu iki gücün arasındaki durumları anladıktan sonra birbirimize baktık derin gözlerle. Yanımda heval Narîn vardı. Gözlerinde kini ve öfkeyi görmüştüm o an. Bir kadın komutanın gözlerinde o an umuda dair, aydınlığa dair, direnişe dair derin anlamlar görmüştüm.

“Heval Masîro” dedi umutlu gözlerle. “Bir tek su havuzu kalmış arkadaşların ellerinde. Geriye kalan tüm yerler çeteler işgal etmiş. Yerleşmiş her eve, her bahçeye, her pencereye. Su havuzunun bulunduğu yerde arkadaşlar var ve bir tek orası düşmemiş.” Biliyorum Heval Narin. Su havuzunun oralarında bulunan arkadaşlara takviye göndermemiz lazım. Sayımız az ve bu şekilde onlara karşı koyamayız. Yani sonuç alamayız aslında. Çok zorlanırsınız, diye görüşlerimi belirttim.

O an bizler azdık. Yani bir şekilde köye fedai bir ruhla köyün içlerine dalabilirdik. Ama ne bunun yeriydi ne de zamanı. Biz bu savaşa çok farklı bakıyorduk. Kahramanlıklar yapılmalıydı evet, fakat bunun bir zamanı ve bir de yeri vardı. Şimdi başka şeyleri devreye koymamız gerekiyordu. Madem bu köy Kendalê Köyüne yakın, o halde oradan bir grup savaşçıyı takviye olarak isteyebiliriz, dedim Heval Narîn’e. O da uygun gördükten sonra hemen cihaz üzerinden bağlantı kurarak, Kendalê Köyünün sorumlusundan savaşmayı bilen bir grup savaşçı istedim.

Keskin barut kokusu yayılmıştı etrafa. Silah sesleri arasından kulaklarımıza kadar ilişebilmiş o Allahû Ekberleri zılgıtlarla bastırmaya çalışan derin devrimci kadınların seslerini duyabiliyorduk. Zamanı iyi kullanabilme sanatına sarılanlar olarak, verilen direnişi iliklerimize kadar yaşıyorduk o an. Sadece bir su havuzu kadar dar bir alanda onlarca, yüzlerce çeteye karşı çarpışan ve geri adım atmayan her bir savaşçıyı saygıyla, sevgiyle içimizde kucaklıyorduk ve gurur duyuyorduk her birisiyle, ayrı ayrı, tek û tek.

Doyumsuz karınlarının tutsağı olmuş bir zavallılıkla saldırıyorlardı ambarlara, evlere, şeker torbalarına, makarna paketlerine. Adımlarına dolanan barbarlığı kendi yaşam alanlarından kovmanın savaşında olan onur savaşçılarının verdiği direniş Bîrkêtkê köyünde devam ediyordu. Bizler de hem savaşı takip ediyor hem de direnen

arkadaşlara gerekli perspektifler veriyorduk. Bir gözümüz su havuzu etrafında direnen savaşçılarda, diğer gözümüz onlara destekte bulunmak için gelecek olan gruptaydı. Üzerinden çok zaman geçmeden beklediğimiz grup nihayet görünmeye başlamıştı. Sevinçle birlikte gururu da yaşamıştık o an. Yardıma ve çılgılığa koşanların yüzlerinde aydınlık, sevinç ve umut vardı. Tıpkı komutan heval Narîn'in gözlerindeki umut gibi. Tıpkı içimde her daim büyüyen o kadim umut gibi. Umuttuk, umutluyduk biz. Uzun ve çok derinden.

"Kusura bakmayın biraz geciktik" dedi grup sorumlusu. Genç biriydi. Gözleri kara, saçları siyahtı. Gözleri değiştiğinde gözlerime, her zaman olduğu gibi gülümsemişti ansızın. Hatırlarsınız onu, Kendalê köyünden, kolundan yaralanmıştı, adının sonuna bir 'Reş' eklemiştik. Botan, Botanê Reş. Kara Botan.

Hoş geldiniz gençler, ne iyi ettiniz de geldiniz. Kaç kişi gelebildiniz peki?

Biz dört kişiyiz heval.

Botan, sen hariç diğerleri savaşmayı biliyorlar mı?

Yok heval. Biz iki kişi tek savaşabiliriz. Diğerleri yurtseverler, biraz da yaşlılar. Fakat savaşabilirler yine de. Bu konuda biraz tecrübeliler.

Biraz yani. Oysa biz tamlık istiyoruz Botan. Bize tamlar lazım. Eksiklik dağıtır bizi. Biliyorsun sen zaten bunları, değil mi?

Evet heval. Fakat onlardan başka kimse yoktu. Mecbur kaldık. Bu durumda kimse düşünmez özgün hallerini.

-Haklısın da ama biz düşünürüz her şeyi. Biz herkesin her özgünlüğünü düşünmek zorundayız. Onlar evli ve çocukları var. Onları bu savaşa katamayız. Onlar geride beklesinler. Siz iki kişi yeterlisiniz.

Siz daha iyi bilirsiniz heval, nasıl uygunsa o şekilde hareket ederiz.

Sen ile bir grup arkadaş, bu köyü çetelerden geri alabilir misiniz peki?

Birden heyecanlanmıştı. Üzerindeki yeleği eliyle düzelterek her haliyle buna hazır olduğunu göstermeye çalışıyordu.

Elbette, siz yeter ki bana bir grup arkadaş verin, ben köyü akşama doğru temizlerim çetelerden. Fakat benimle gelen o arkadaş da gelseydi iyi olurdu. O da savaşmayı biliyor. Aslında biz ikimiz yeteriz bu köye. On dakika içinde alacağız bu köyü, siz merak etmeyin.

Pekâlâ, genç komutan. Köyü ele geçirme konusunda bir planın var mı peki?

Köye şuradan gireceğim, sonra böyle yapacağım, sonrada bu şekilde kurtaracağım köyü.

Tüm planlaması buydu komutan Botan'ın. Anladığımız kadarıyla köye şuradan girecekti, sonra böyle yapacaktı ve sonra da bu şekilde kurtaracaktı. Detay yok. Söylediği gibiydi her şey.

Biz bu köyü mutlaka alacağız heval.

Bundan hiçbir şüphem yok. Sen kendini iyice hazırla, akşama doğru bu köye bir operasyon yaparız ve köyü temizleriz bu pis çetelerden.

Oturup konuştuk tartıştık, değerlendirdik eylemi. Neler yapılmalıydı, neler gerekliydi ve nasıl savaşılmalıydı, üzerinden çok uzun planlar yapıyorduk. Botan ve Yılmaz arkadaşlar saldırı kolunda olacaktı. Çünkü başka şansımız yoktu. Köyün içlerine sızan çeteler her eve dağılmışlardı zaten. Taktikleri ortadaydı. Çember üstüne çember atıp su havuzu etrafında kalan alanı daraltmak ve orada savunma yapan arkadaşları çaresiz ve takatsiz bırakmak... Bunu yaparken de her türlü silahı kullanmak ve gerektiğinde de hemen sınırda bulunan Türk askerlerinden her türlü desteği almak. Bu kadar rahat ve eli boldular yani. Böyle bir taktiğin zenginliği karşısında bizim de gerilla taktiğimiz vardı. Sade ama akıllıca. Basit ama derin. Kısa ama sonuç alıcı.

Güneş batmak üzereydi. Aydınlık uzuyordu karanlığın ucuna doğru. Yeryüzü artık siyahlaşıyor, sesler duyulmaya, görüntüler de kaybolmaya başlıyordu. Karanlık sevilir bazen, her ne kadar aydınlığı süpürüyorsa da parmaklarımızdan, yüzlerimizden, adımlarımızdan. O an, o savaşın ve merminin kargaşası arasında aydınlığa çok muhtaç olsak da anlam için savaşan yüzlerimizdeki o umut görüntüsünün etrafa saçtığı ışık yeterliydi bizim için. İnsan bazen kendi aydınlığını kendisi yaratmalı. Yaşamın belki de herhangi bir aşamasında bu mümkündü. Ve biz o an bu mümkünlüğe dokunmuştuk. Şans işte, yüzdeki umut görüntüsü saçıvermişti kendi ışığını. Bizlere, sadece bizlere. Madem bir umut ışığından böylesine bizli bir ışık almışken ve etraf karanlığın arasından aydınlanmışken, amaçlan o eylemi de adımlara ilıştirmek gerekiyordu. Lakin zamanı gelmişse bir eylemin, dilini susturmak ne mümkündü?

Botan, Yılmaz ve Cudi arkadaşlar saldırı için bir planlama hazırlığını yapmışlardı zaten. Fakat bizim de bu planlamaya ek eylemlerimiz vardı ve onlar olmazsa hiçbir saldırı yöntemi mümkün olmayacaktı.

Arkadaşlar dedim, sizler hiç vakit kaybetmeden belirlediğimiz evlere doğru sızma şeklinde ilerleyeceksiniz. Etrafta bulunan çetelere görünmek yok, ses çıkartmak yok, adımlarda telaş yok, parmaklarda acele yok. Büsbütün sessiz, sessizlik ve sıfır ses. Bu olmazsa her şey biter ve sizler orada bulunan hiçbir arkadaşına asla ulaşamayacaksınız. Burada amaç farklıdır.

Salt bir kurtarma operasyonu değildir bu. İç içe geçmiş durumlardan birçok şeyi birbirinden ayırmak ve mümkünse ki mutlak anlamda mümkün olacaktır, hiçbir çeteyi sağ bırakmamak ve orada bulunan arkadaşlara ulaşmak. Bunu yaparken de etrafta bulunan tüm silahları, mermileri, topları, roketleri ele geçirmek...Amaçlanan budur. Düşünülen budur ve başarılması gereken de budur.

Budur'ları anlamayan var mı? Sorusu olan sormasın ve hemen hazırlanın, başlıyoruz.

Çünkü buna mecburduk. Zaman neredeyse tükenmek üzereydi. Plan için fikirler çoğalınca orada sağlıklı bir çıkış yapmak imkansızdır. Çok fikir ile birleştirici ve bütünleştirici kolektif fikir; farklıydı birbirinden. Genelde çok fikir sanki iyi bir şeymiş gibi ele alınıyor. Her şeyde belki bu iyi bir yöntemdi fakat orada yaman bir saldırı ve öldürme kargaşası vardı. Öldürenin mantığında fikir yoktu ki. Sadece kesmek, biçmek ve yakmaktı niyetinde, nefesinde, ağzında. Savaş kargaşasında zamansızlığa tutulmuş bir durumu kurtarmanın veya o duruma müdahale etmenin tek yöntemi, olması gerekeni hızlı bir şekilde pratiğe koymaktır. Nasıl olmalı ve nereden başlamalı sorusuna cevap verilmişse tamamdır, sıkıntı ve muğlaklık yok demektir. Fakat bu iki eyleme farklı sorular iliştirerek nasıl ve nereden muğlaklaştırmak da çözümü değil kaybolmayı getirirdi. Kısa ve net olmak elzemdi o an için.

Tüm söylediklerimi adımlarına iliştiren o görkemli savaşçılar, ruhlarındaki sessizliğe gömülüp o şekilde hızlı ve dikkatli adımlarla daha önce belirlenen eve doğru hareket etmeye başlamışlardı. Her şey olduğu gibi gitmeliydi. Yabancı ve söylenmemiş hiçbir söylem o an yaşam bulmamalıydı. Bir yanı çılgılık, bir yanı isyan adımlar o an sadece koşmalıydı. Karanlığın derinliğine benzer yüzler karmaşasında doğru yüze ulaşmaktı düşlenen, arzu edilen. Hem orada, karanlıktan ve siyahlıktan hiçbir farkı olmayan yüzlerin kustuğu amansız bir barut kokusu vardı. Üstelik çıldırarak, kendisi dışında her şeye ölüm kusu-yordu. Çünkü istedikleri gibi ilerlemiyor ve düşledikleri gibi o su havuzuna ulaşamıyorlardı. Orada direnen canların o derin direnişlerinde takılıp kalmışlardı adeta.

Sozdar Yaremez, Kahraman Karamok ve Taylan... Bu savaşçıların çılgılıklarında hayrete ve gaflete düşen o ruhları bozuk çeteler onları geçmek için tüm olanaklarıyla saldırıyordu. Ama ne mümkün geçmek onları? Tıkırında

alışan parmaklar, uzunca savaşan adımlar, hiç yorulmayan ve pes etmeyen omuzlar olduğu müddetçe kim neyi geçebilirdi ki?

Bir de Botan, Yılmaz ve Cudi.  yaman adım,  dağ kenti,  yorulmaz beden,  derin ruh... Hırpalanmış bir yeryüzünün herhangi bir saatinde olana ulaşma cabasındaydılar. Koştukça nefessiz, koştukça halsiz kalarak ama hiç düşürmeden parmaklarından iradeyi ve adımlarından atmadan umudu, dşlenene en yiğit halleriyle koşuyorlardı. nne gelen her bir çete yuvarlanıyordu heybetlerinden! Diğer taraftan Sozdar, Kahraman ve Taylan. Gelenleri duyduklarında neşe, anlam ve büyüyen ruh ile daha çok direnişe, daha çok savaşa tutulmuşlardı. Canlı bomba etkisiydi o an her şey, her an. Zaten karanlığa barut dumanı, sis ve keskin yanık kokusu karışıyordu. Nefese dayanan kokunun o berbatlığı altında kendi siyahlıklarıyla, kendi karanlıklarıyla çeteler, eriyordu direnişin keskinliği karşısında. Eridike iyice çılgına dönen çeteler, yorgunluklarına yeni nefesler ekliyordu ansızın. Yorulan kenara çekilmekte, yerine kana ve barbarlığa susamış yeni biri geçmekteydi. Bizler de hep aynı. Aynı nefes, aynı parmaklar ve aynı adımlar. Yorulsak da biz, dşsek de biz. Yoktu yerimize geçen bir yüz, bir parmak, bir adım... Olan, biten, savaşan ve vurulan hep biz.

Koşarken, yıkılan duvarların taşları arasında kalan ayak, kanıyordu. ekilir ayak ansızın, kanaması olurdu, acırdı, yanardı. Ama onemsizdi kanaması. Hem yara hem kanama hem acı. Kim düşünür bunca şeyi bir arada. Sonra yorulan parmağa nerden geldiği belli bir şarapnel parçası değerdi, iyice susardı parmak, bu tehlike arz etmezdi, çünkü hala sağdı dokuzu. Biri eksilmiş olsa da telaşa vermeye gerek yoktu tüm parmakları. Ve nefes, tıka basa barut kokusuydu, doyasıya bir toz bulutu. Bağırmak ve sesi dışarıya atmak zordu, kapanmış velev ki ağız, içi toz dolu. Ama boğulmamalı dil, zılgıt için gerekli bazen. Az ötede yaralan bir arkadaş, koşmak ona hiçbir şeyi düşünmeden.

Ne özgürlüğü ne aydınlığı ne kendini ne de umudu. Hepsini o an boş. Orada yaralanan yoldaşın, dostun ve her şeyin. Yetişmeye çalışıldığında ise hemen burun dibinde bir canlı bomba, şişman ve üstelik yaman bir huri avcısı. Sonra ortalık kan, ortalık sis bulutu, kim ölmüş henüz umamma. Kimin kanı sıcaksa şanslı olan o. Veleve ki bu sefer şans bizim, gerisi gereksiz.

Mermisi bitmiş bir savaşçı bağıyor bilinmeyen bir duvarın bilmem neresinden. "Mermi, bana mermi yolla-yın!" Sese ses veren yok. Onunkisi bir umut sadece. Belki gelir bir yerden bir avuç mermi, biraz daha, azıcık daha direnmek için. Yoksa yaşamak değil rüyası. Yaşamı düşünen duvarların dibinde kalmazdı hem. Açık alan fazlaydı zaten, çekilen oraya sağ salim ulaşabilirdi. Ama direniş lazım ona, aydınlık için, aydınlıkta umut için, umutta özgürlük için.

"Dayan, dayan heval" diye sesine ses veren bir yoldaş. Nasıl da umutlu bir ses, nasıl da yoldaşça. Sonra bir avuç mermi armağan edilir, duvar karanlığında kalmış olana. Armağan eden vurulur, yere düşer usulca. Bir avuç mermi niyetine, yoldaşına can armağan etmek ve sonra can vermek yiğitçe. Buydu anlamı devrimcinin, kahramanlığın, fedailiğinin... Ama yokluğu sorun olmazdı ki. Çünkü onlarca fedai, sırayla hem de. Savaşa, direnişe akın etmekte. Sozdar mesela, direnişin kadını, savaşın uzun umutlu ruhu, nasıl da ilerliyor arasında çetelerin. Karşısında duran olmaz, bu bir kadındır, devrimcidir, savaşçıdır. Hangi akıl cesaret eder karşısında durmaya, savaşmaya? Daha geçmeden üzerinden uzun bir zaman, zılgıt sesinde koşan bir kadın. "Bijî Berxwedana YPJ'ê!!" Zılgıtları derindendi, duyan bir tek yoldaşları. Üzerinden geçiyordu çetelerin, vurulan tekrar kalkmazdı ayağa. Sozdar savaşıyordu hiç geri adım atmadan. Yüreğini, düşüncesini, varlığını ve anlamını feda etmişken bir halkın uğruna, düşman karşısında geri adım atamazdı hem. Bu Sozdarca bir duruş olamazdı. Mümkün müdür düşman kendisini ve

halkını yok etmeyi arzulamışken bir savaşçının geri adım atması? Çetelerin barbarlığı karşısında geri atılacak adımları olanların savaşı değildi bu, hayır değildi. Bu savaş, Sozdar gibi büyük bir cesaretle barbarlığın karşısında durarak, geride kalanlara aydınlığı, umudu, özgürlüğü ve onca güzel anlamı armağan etmek isteyenlerin savaşıydı. Ya Sozdar olunmalı ya da çekilmeliydi herkes kendi karanlığına. Bize aydınlık gerekiyordu bu savaşta. Sadece aydınlık.

Düştü Sozdar, ağzında uzunca yankılanan zılgıtı eşliğinde. Karanlık kusarken gafletini, o hiç durmadan çarpışmıştı onlarca bedenle, tek başına, öylesine upuzun ve derinden. O, Birgulo köyünün komutanı, Yaremaz Köynün sakini. O sonsuzlaşan varlığıyla bir direniş kadınıydı. Can armağan ederken bile, gülümsüyordu geride kalana, kalanlara.

Can verenlerimizin armağan ettikleri o her şeyin anlamından tutarak direnişe ara vermeden düşmana karşı ayakta kalmaya devam ediyorduk Bîrkêtkê köyünde. Çeteler, yanlarında getirdikleri o her türlü silahları kullanırken, etrafa konuşlandırdığı tanklardan da her şekilde yararlanıyordu. Tozu toprağı birbirine karıştıran adımların, ağızların ve patlayıcı yüklü araçların arasından geçerken, savaşa dahil olan yeni yüzlü çetelerin nerelere dağıldıklarını takip etmek gibi bir hallerin içine de düşmüştük. Her taraftan saldırıyorlardı çünkü. Her yönden, her şekilde ve her türlü silahlarla. Botan, Yılmaz ve Cudi, köy evlerinin içlerine dalarak oraya sızma yapmış çetelerin peşine düşmüşlerdi. Ev ev, bahçe bahçe, pencere pencere dolaşarak hangi çete nereye sızmışsa orası bir enkaz, bir yenilgi oluyordu artık. Merhametin ve affın o susturulduğu saatlerdi. O saatler direnişin saldırıya geçtiği bir andı. Direnişi saldırıya geçirmek vardır bir de. Hepten direnen bizler mi olacaktık, vuruldukça her birimiz? Savunma durumunda hep bizler mi olacaktık, barbarlığa yeni yüzler eklendikçe? Onlarca saat savaşmış, direnmiş, kanamış ve can vermiş

olmak hep bize mi revaydı? Peki ya barbarlık ya karanlık yüzlü bu çeteler? Onlar vurulmaz mıydı bizler adımlarımıza adım kattıkça? Onlar susmazlar mıydı, bizler inancımıza yüzyıllık bir ses, bir çığlık kattıkça?

Yenildiler bir kez daha. Yenildiler çığlığımızda, sesimizde. Kendi çığırkanlıklarında, kendi siyahlıklarında boğuldular bir bir sonra. Arkalarında kalan cesetlerine de basarak kaçıyorlardı kurtuluş diye sığındıkları gafletlerine. Bize de anlam, aydınlık ve başarmak kalmıştı. Sımsıcak, sarı bir umutla ortasında kalmıştık zaferin.

Sozdar, Kadir, Kahraman ve Taylan. Dört yaman, dört kahraman. Dört Şehit. Bir iradeye sığınmış ruhun başardığının kanıtları. Delik deşik olmuş bedenleriyle nefes verene kadar savaştılar, direndiler. Sığındıkları ne kadar anlam varsa o an hepsi de onların gülümseyen yüzlerindediler. Hiçbir anlam onları terk etmedi, yalnız bırakmadı. Barbarlar kendi bildikleri gibi saldırırken, onlar sadece olması gerektiği gibi direndiler. Fedaice, derince ve insanca. Bir direnişti onların sığındıkları oysa. Sadece bir direniş. Ne var ki özgür olmak için direniş gerekir, uğraş gerekir. Kolay değildir yaşamdan ve gökyüzünden özgür ve güzel günler dilemek. Her istenildiğinde çıkıp gelmez anlam. Bir halkın yurtseverliğini yapmanın, onun özgürlüğünü her şekilde haykırmanın ve bunun kavgasını vermenin işi zordur nitekim. Sayamayacağımız kadar azim, emek, düşmek, kalkmak, yanmak, irade, güç, cesaret, koşmak gerekir. Bir an bile geri adım atmamak, sıkılmamak, vazgeçmemek gerekir. İleri, daha da ileriye atılacak adımlardır zaferi getirecek olan. Tüm bunları birleştirmeyi başarmış kişilik, devrimci kişiliği de yaratmış oluyor benliğinde. Ucunda özgürlük yoksa anlam eksikse; manasında irade, ahlaki ve politik yaşam muamma ise, bir direniş niye verilsin ki?

Doğu Cephesi artık bir savaş alanıydı. Özellikle Birgulo, Birkêtkê, Kendalê, Mahmudiye köyleri savaşın en yo-

ğun yaşandığı hatlardı. Düşman bazen bu hatlara eş zamanlı saldırılar düzenliyordu. Amaçları da dikkatlerimizi dağıtmak ve bizi yaman bir çaresizliğin içine düşürmekti. Bu saldırılarla ellerine geçirdikleri Birgulo köyünden de sürekli taciz ateşi açıyorlardı. Bu köyün karşısında bulunan Fewendê köyünde ise arkadaşların noktaları bulunuyordu. Bu noktaların bir çatısında nöbet tutan Ayşe Ana'nın oğlu ve göz bebeği Şervan Müslüm, bir suikast mermisi sonucunda şehit düşüyor.

Uzağımıza düşmüş o nefese biraz daha tutunabilmek için bazen saldırmak gerekirdi barbarlara.

Mahmudiye Köyüne Bir Eylem

Birbirlerine benzeyen suretler, körelmiş bir inanışa tapanların aynılığı, gericiğin eteğini tutmakta ısrar eden gözlerin benzerliği. Farkı yoktu birinin bir diğerinden. Olmadığı kadar barbarcaydı tüm saldırıları. İnançlarındaki ilahi katilliğini, üzerindeki cehennem sıcağını ve dilindeki o cellatlığını nasıl da salıveriyordu yeryüzüne. Niyetleri vardı her birinin ve her birinin kalbinde bin bir küfür ve gazap. İnşa edilen geleceğin yaşanılabilirliğine bir darbe vurmak isteyen çeteler, inandığımız yaşamın kutsallığına saldırmanın ne demek olduğunu iyi biliyordu. Biz, yaşamın anlamını derinden yaşamak isteyenlerin öncüleriydik. Halkımızın bir yaşamı vardı emeğinde, tadında geçen...

Yaşam dediğim zaman sıradan ve günübirlik olanından söz etmiyorum. Tarihiyle ve kültürüyle, diğer halklarla birlikte aynı amaçlar niyetinde kökleriyle geleceğe uzanan anlamlı, renkli, onurlu ve sonsuz güzellikte olan bir yaşamdan bahsediyorum. Kendimiz olan o yaşamdan, bizim olan o yaşamdan, başkasının emeğine saygılı olan o yaşamdan, tüm anlamları kucaklamanın sevincinde olan o yaşamdan yani...

İşte böylesine derin ve masum anlamlarla geliştirilen bir yaşamı ateşe vermek isteyenler de vardı nitekim. Ateş bizim içindi, birlikte yaşamak isteyen tüm özgür yaşam sevdalıları için. Kürdü seven Arap içindi, Arap'ı seven Süryani içindi en çok. Halkların bir olmuşluğuna, kardeş olmuşluğaydı bu ateş. Ateşin kendisi değil, neden yakıldığıydı onu korkutucu kılan. Her ne kadar korkutucu ve giderek gürleşen bir ateş olsa da onu yakmış olanı beklemek yerine, üzerine gitmek de yanmamayı ifade ediyordu bir bakıma. Yanmak, Ortadoğu'nun kaderi olsa da yanmamak mümkündü bir yerlerinde.

Ellerindeki ateşle köyden köye saldıran barbarlar sürüsü, boş buldukları Mahmudiyê köyüne belirsiz saatlerde uğruyor ve oradan da diğer köylere saldırılar düzenliyordu. Kalıcı olmak yerine köyü bir üs gibi kullanmakla yetiniyordu sadece. Nitekim bu köyün karşısında da köyler vardı, bir yaşam vardı ve neredeyse her köyde askeri noktalarımız bulunmaktaydı. Noktalarımız derken öyle her türlü silahla donatılmış büyük karakollardan veya her türlü teçhizatla birbirine bağlanmış yer altı karargahlardan söz etmiyorum. Ayrıca bizim öyle yaman imkanlarımız bulunmazdı. Köylerde evler vardı. O evlerin bir odasında bir iki savaşıcı olurdu sadece. Ya da herhangi bir evin çatısında nöbet tutan birkaç yurtsever sivil, orada günlerce düşmanı gözetlerdi. Bazen de su havuzu gibi biraz yüksek kalelerin merdivenlerinde pusuya yatarı bir iki suikastçı. Hepsi bu. Yani olan buydu, böyleydi mevcut hallerimiz.

Bu hallerimizle elimizde kalan yerleşim yerlerini korumaya çalışırdık işte. Mahmudiyê Köyüne belirsiz saatlerde uğrayan ve buradan saldırılar düzenleyen çetelere karşı bizler de bir eylem gerçekleştirmenin hazırlığındaydık. Çünkü sancılı bir süreci dayatmaya çalışan bu çeteler, olur olmaz saatlerde her türlü silahlarla bulunduğumuz alanlara saldırılar düzenliyordu. Bu belirsizliğin içinde kalarak pasif bir savunma durumuyla kalamazdık tüm gün boyunca. Savaşın belirsizliğinde kalmak yorardı ruhu. Bekleyişler acıtır parmağı, sızlatır adımları. Çünkü ne zaman ve nereden geleceğini bilmediğin mermilerin sürprizlerinde kalır aklın. O an yoğunlaşma dağılır, dikkatler başka eylemlerin peşine düşerdi, hedef kaybolurdu. Bu hallerle kalmak büsbütün boğuyordu savaşçıları. İşte bu belirsiz halleri sürekli yaşamaktansa buna bir son vermek daha mantıklıydı. Bizler de bir araya geldik. Gelin, arkadaşlar. Gelin de oturup konuşalım bu durumu. Bu böyle olmaz, böyle geçmez dedim. Evet, çetedir, canavardır, bar-

bardır, kaostur doğrudur ama biz de devrimciyiz, savaşıyoruz. Derhal bir saldırı kolu hazırlayalım ve hiç vakit kaybetmeden az önce köye yerleşen çetelere karşı bir eylem düzenleyelim, dedim. Böyle deyince yine gözlerime bakıp gülümsemişti Botanê Reş. Anlamıştı beni. Ben de onu anlamıştım. ‘Hazır mısın Botanê Reş’ diye sorunca o da ‘Evet heval. Her zaman olduğu gibi hazırım’ diye cevap verdi.

Seviyordum, savaşın o belirsizliği içinde anlaşılır bir duruma dokunarak pratiğe geçiren yüzleri, gözleri. Belirsizliği uzatmadan ve ona derinden kapılmadan sadece çözüm için fikir üreten her ruhu seviyordum. Ortadoğu’nun tam da ortasında bir barbarlar ordusunun pençelerine düşerek zaten yeterince işimiz vardı bir de belirsizliklerin derdiyle uğraşacak ne zamanımız vardı ne de lüksümüz. Bir insani tavır olarak kızdığım zamanlarım olmuştur, doğrudur. Ama haklı bir kızmanın hiçbir zaman ötesine de geçmemiştim. Biliyordum, orada bulunan hiçbir savaşçının savaşmak gibi bir sorunları yoktu. Her bir savaşçı kendi iradesinin daha ötesinde bir iradeyle direniyor, her türlü fedakarlıkla savaşıyordu ve bu müthiş bir anlamdı. Kimse ‘ben savaşamıyorum, yoruldum. Kaç gündür sürekli diren, sürekli savaş, sürekli koş. Ben de insanım. Bu savaşın tüm yükünü bir tek ben çekecek değilim ya. Bugün savaşmak yok, dinleyeceğim kendime’ diye dert de yanmıyordu. Fakat savaşın yoğunluğu altında fikir üretmek, öneri geliştirmek mümkündü. Hepimiz sadece salt birer savaşan bedenden ibaret değildik ki. Bir ruh, bir düşünce, bir eylem, bir strateji, bir taktik olmak gibi bir görevimiz de vardı. Sanat ruhuyla savaşabilen bir savaşçı gerçeğimiz vardı ve bundan asla uzak duramazdık.

Mesele şuydu, Mahmudiye köyü fazla büyük bir köy olmamakla birlikte çetelerin ara sıra bir üs olarak kullandığı bir yerleşim yeri idi sadece. Orada kalıcı bir güç bulunmazdı. Ne biz oradaydık ne de düşman kalıcıydı. Madem düşman o köyü bir üs olarak sürekli kullanıyor ve sürekli oradan taciz ateşi açıyor o halde yapılması gereken

çok basit bir durum vardı ortada. Bir iki savaşı keşif yapmaya gidecekti. Düşmanın tüm hareket olanaklarını takip edecekti. Düşman hangi saatlerde dağılık, hangi saatlerde hızlı ve aktif, not edilecekti. Düşman köye hareket ederken o an sayısı nedir, not edilecekti. Düşman köye doğru hareket ederken yanlarında getirdikleri silahlar nelerdir, not edilecekti. Bunların yanında önemli detaylar da iyice gözlemlenecekti. Emirler kaç tanedir, dočka kaç adettir, grupsa kaç kişilik grup, tim ise özellikleri belirlenerek not edilecekti. Sonra bu keşif yapan savaşçılar üslerine dönerek saldırı yapacak guruba bu bilgileri paylaşacaklardı. Keşif grubundan bilgileri alan saldırı grubu da kısa bir fikir görüşünde bulunup gerekli planlamayı çıkartırlardı. Planlama ne şekilde olmalı diye saatlerce tartışmaya gerek yoktu. Planlama da şöyle olmalıydı; fazla kalabalık olmayacak şekilde savaşmayı bilen, iyi manevra yapabilecek, hızlı ve atik hareket edebilecek iki saldırı grubunu hazırlamak yeterliydi. Bu saldırı grupları belirlenen saatte belirlenen noktaya doğru sızmalı bir şekilde ilerleyecekti. Onları koruyan savunma grubu da yerini tutacaktı. Köydeki çetelerin yardımına gelebilecek olan çete gruplarının önlerini kesmek için de yola mayınlar kurulacaktı. Saldırı grupları hedeflenen yere ulaşınca zaten her şeyden habersiz çeteleri de gafil avlayacaklardı. Nokta baskınıyla köydeki evlere sığınan her bir çeteyi etkisiz hale getireceklerdi. Her şey bu kadar basitti aslında. Şimdi durumlar bu şekilde gelişmiyordu. Günlerdir savaşçılarımız ne yapalım ne edelim gibisinden oradan buraya yorucu bir koşuşturmanın içine düşmüşlerdi. Doğrusu bu durumlar da oldukça canımızı sıkıyordu. Harekete geçmek varken beklemenin ve günü telaşa vermenin ne gereği vardı?

Doğu Cephesine düşen tüm köylerde sürekli bir çatışma durumu yaşanmaktaydı. Çetelerin hedefinde Kobanê yolu üzerine düşen tüm köyleri ele geçirmek ve bununla birlikte şehre doğru yayılmak vardı. Çetelerin bu niyetle gerçekleştirdikleri her saldırıyı boşa çıkartmak için

bizler de yoğun bir direnişin içindeydik. Zaten Doğu Cephesi boydan boya bir savaş alanına dönüşmüştü. Savaş buradan hız kazanmaya ve gittikçe şiddetlenmeye başlıyordu. Özellikle stratejik anlamda büyük bir öneme sahip köylerde yoğun çatışmalar yaşanmaktaydı. Düşman buraları ele geçirmek için her türlü yöntemi ve taktiği kullanıyor, büyük ordulardan ve Türk devletinden aldığı silahlarla niyet ettiğine bir an önce ulaşmak istiyordu.

Bizler de onların bu niyetlerini boşa çıkartmak için amansız bir direnişin içine girmiştik. Her taraftan saldıran çetelere karşı direniyor ve stratejik öneme sahip köyleri, alanları, noktaları en imkânsız hallerimizle korumaya çalışıyorduk. O yüzden Mahmudiyê Köyüne bir eylem gerçekleştirmek verdiğimiz direnişe derin ve güçlü bir anlam katacaktı.

Bu anlamı elde etmek için de harekete geçmek gerekiyordu nitekim. Eylem bir yerden başlamalıydı, bir adımda, bir nefeste, bir doğrulmada. Planlaması alınmış bir eylemi fazla bekletmenin de bir anlamı yoktu o an. Mahmudiyê Köyüne gerçekleştirilen eylem tıpkı yukarıda belirtilen şekilde başlamıştı. Ne bir eksik ne bir fazla. Tıpkı belirtilen gibi, sade, basit ve mutlak anlamda sonuç alıcı.

Yine o vardı saldırı kolunda. Kara gözleriyle etrafında toplanan arkadaşlarına güven ve umut dağıtıyordu. Üzerine giydirdiği iki şarjör yeleğini iki de bir kontrol etmeden duramıyordu. Ondaki umut olma gayesi sanırım günden güne bir karşılık bulmaya başlıyordu artık. Yolunda gitmeyen anların bir umudu olabilme gayesi o an sanki onun payına düşmüştü ve o da muazzam bir şekilde bunun gereğini yapıyordu.

“Hazırız heval” dedi gülümseyen gözleriyle. Ben zaten onun her daim hazır olduğunu biliyordum. Yine de söyleme gereği duymuştum. Biliyorum hazır olduğunu, dedim. Bu sözden sonra hemen silahına sarılarak “son bir şey söylüyor musunuz heval, biz artık harekete geçiyoruz,

diye sordu bana. Gözlerindeki umudu dokunur gibi olmuştu. Isınmıştı içim, bu kadar soğukken savaş.

-Ne yapman gerektiğini biliyorsun Botan. Fazla oyalanmayın. Yapmanız gerekenler ortada. Sadece sağlam gidin ve sağlam dönün. Bunu yapabilirsiniz sanırım.

-Mümkündür heval. En kısa zamanda bu işi tamamlayıp sağ salim döneceğiz noktamıza.

-Güzel, o halde devam edin. Bizler de nefesinizde olacağız. Adımlarınızı santim santim takip edeceğiz. Olası bir durumda parmaklarınıza uzanmaya çalışacağız.

-Bir sorun çıkacağını sanmıyorum. Plan oldukça net ve açık. Sadece yerinde ve zamanında uygulamak yeterlidir.

-Evet, haklısın Botan. Plan oldukça net ve açık. Yerinde ve zamanında uygulayacaksınız. Bunun başka bir izahı yok.

-Tekrar buluşuruz heval. Az sonra yine de burada farklı bir eylemin planını yapmak umuduyla...

-Bekliyoruz sizi, geç kalan bundan sonra hiçbir plana dahil olmayacak. Savaşmayı seven bunu dikkate alır. Almayan pasif bir savaşçı olarak kalacak aklımızda, günlükümüzde, haberiniz olsun.

Gülümseyen gözlerle sarılıyorlardı birbirlerine. Sarılmak bir çeşit şans dilemekti. Moral vermektir. 'Omuzundaki yükün ortağımı, yoldaşımı ve ben de o yükü kaldırmak için senin kadar umutlu, güçlü ve yoldaşım' demektir bu. Sarılmak, uzun bir günün kıyısında gelişen her olumsuz duruma büyük bir direniş vereceğinin müjdesiydi. Ondandır ki her bir savaşçı büyük bir anlamla sarılıyordu arkadaşına, yoldaşına, canına... Bir de görüşmek yerine buluşmak daha anlamlıydı. Görmek çoğu zaman gerçekleşmeyebilirdi. Uzaklıklar, imkanlar ve zorlu süreçler buna izin vermeyebilirdi. Fakat buluşmak hissetmekle ilgiliydi. Ruhun birbiriyle buluşması, anlamın huzurla buluşması, aydınlığın umutla buluşması. Buluşmak, daha kutsalı,

daha uzundu, daha sıcaktı, görüşmekten. Buluşmak mümkün kılıyordu umudu çünkü. Bu yüzden Botan, görüşmek yerine tekrar buluşuruz demişti bana. Bu, 'ne olursa olsun aynı anlamla, aynı ruhla bir kez daha eylemde olacağız, demekti.

Ve döndüler, zamanında ve yerinde. Hiç oyalanmadan, adımlar kırılmadan, saçlar incinmeden, parmaklar dağılmadan. Döndüler dost gibi, yoldaş gibi, öylesine tam, sağlam. Yoğun bir çatışmanın içine düşerek, Mahmudiye Köyüne yerleşen tüm çeteleri etkisiz hale getirerek üstelik.

Dönmeyen de vardı oysa. Umudu sonsuz kılma telaşında olan birinin dönmemesi kadar yüreğe acı veren başka bir şey yoktu. Gitmek mümkündü ama dönmek bazen muğlaktı bu savaşta. Gitmek ile dönmek arasında bir yüzyıllık zaman varmış gibi olurdu böylesi zamanlarda. Uzardı adımlar, saatler, gitmeler, kalmalar. Uzardı hepten.

Eylem, düşmanın dağılmasıyla, susmasıyla sona ermişti. Gidenler başarmıştı her şeyi. Fakat Baz Arkadaş, yola mayın döşemek isterken elinde patlaması sonucunda şehit düşmüştü. Telaşa vermişti düşmanı, korkutmuştu barbar adımları, bu doğruydu. Onu orada gören her bir çete yaman bir korkunun derinliğine düşmüştü. Ama varlığını armağan etmeden de o eylem başarıya ulaşamazdı. O bunu çok iyi anlamıştı. Dönmedi ama ruhunda taşıdığı onca güzel anlamı göndermişti. Selamlarını, saygılarını ve en içten merhametini... Dönmemiş olsa da biz onu her an yüreğimizde, ruhumuzda yaşatacaktık. Sözdü bu. Sözün gereğini yapmayan da hiçbir şekilde ilişmeyecekti yoldaşlığımıza. Ucuza verilmiş bir yoldaşlığımız yoktu çünkü. Dönmeyenin armağanlarına sahip çıkmadan ve müthiş bir anlamla geride bıraktığı umudu büyütmeden hiç kimse ilişmeyecekti bu yoldaşlığa. Yasaktı, haramdı, uzaktı çünkü.

Batı Cephesi (4 Ağustos 2013)

Batı cephesini oluşturan bölge, Arap Kemerı denilen zihniyetin baş gösterdiği, Kürtleri Araplaştırma projesinin uygulandığı bir bölgedir. Kürtlerin bulunduğu yerlere Arapları yerleştirme, Kürtlerin kendi öz kültürlerinden uzaklaştırma, Kürtlerin bir güç haline gelmesini engelleme, kendi tarihlerinden uzaklaştırma gibi safsata bir zihniyetle yaklaşan rejim, buraları kendi amellerine göre şekillendirmişti. Ayrıca Batı Cephesi, Kobanê ile Minbiç, Kobanê ile Halep, Kobanê ile Efrîn arasında kalan bir bölge olması itibarıyla oldukça stratejik bir öneme de sahiptir. Doğu Cephesinin artık bir savaş alanına döndüğünü daha önce belirtmiştim. Savaşın yoğun yaşandığı bu cephe de çeteler hiçbir şekilde yapmak istediklerini gerçekleştirememişti. Eş zamanlı saldırılar düzenleyerek her ne kadar amacına ulaşmayı istediye de karşısında verdiğimiz direniş bir türlü kıramıyordu. Bunun bir çözüm olmayacağını anlayan çeteler bu sefer her türlü imkânlarla Batı Cephesine saldırmaya başladılar. Bununla dikkatlerimizi dağıtmak ve direnişimizi kırmak istiyordu. Hal böyle iken Batı Cephesinde gelişmeleri koordine eden Sefkan Arkadaş o yoğun savaşın arasından benimle iletişime geçerek birkaç bruno istemişti. Yeterince silahlarımızın olmadığı bir gerçektir. Doğu cephesinde savaşırken çetelerin üzerinden kaldırdığımız silahlarla bir şekilde durumu idare edebiliyorduk. Fakat Batı cephesini koordine eden arkadaşların ellerinde yeteri kadar cephaneye yoktu. Bu yüzden Sefkan Arkadaşın isteğini asla geri çeviremezdim. Elimizde o ana kadar iyi iş görmüş birkaç bruno silahını olduğu gibi Sefkan Arkadaşa göndermiştim. Keşke daha fazla silahımız olsaydı da o an hepsini o cepheye savaşan yoldaşlarımıza ulaştırabilseydik. Keşke onlarca doğkamız, tankımız, topumuz, füzemiz olsaydı da hepsini o büyük direnen canlarımıza gönderebilseydik. Ama yoktu.

Yarımdık, eksiktik, azdık. İşte bu eksik ve yarım kalmışlığıyla ama tam ve sağlam bir ruhla savaşıarak can verenler olmuştu Batı Cephesinde. Munzur ve Civan. Tam ve sağlam bir iradeyle düşmana karşı durmanın mükâfatı da olacaktı elbet. Orada kaybeden, yenilen, tıkanan yine düşman olmuştu. Batı Cephesinde sağlam bir iradeyle savaşanlar, kazanan taraf olmuştu. Brunolar da kazanabilir, yüksek teknikle üretilmiş silahlar karşısında.

Ruhundan Vazgeçmemiş Olan Kırılmazdı Hiçbir Zaman

Çok uzun zamanlı bir direnişin en sıcak günlerinden geçiyorduk. Zamanın parmak uçlarından tutarak, kendimizi geleceğe taşıyorduk. Yaralı ve kanamalı hallerimizle ısrarla direnişte kalmanın derdine düşmüştük geçerken üstümüzden barut kokusu. Nefesimize karışan o toz bulutunda boğulmadan ama inanarak umutlu kalmanın büyü-süne, tüm gücümüzle yaşamda kalmakta ısrar ediyorduk. Nitekim direnişte ısrar yaşamakta ısrardı.

Karşımızda savaşıyan barbarların neler ettiklerine, nasıl yaptıklarına bakarken hiçbir zaman aklıma uç bir görüntünün gelip konacağına inanmıyordum açıkçası. Yüzlerce savaşa katılmış, yaralanmış biri olarak. Onlarca defa ölümlerden dönmüş biri olarak. Yüzlerce eylemde yer almış ve eylem yürütmüş biri olarak. Savaşın ne olduğunu, nasıl verildiğini, hangi şartlar altında geliştiğini bilen, anlayan biriydim oysa. Savaş ne şekilde gelişirse gelişsin, hangi şartlar altında verilirse verilsin fark etmez. Ortada insan vardır, akıl vardır, yürek vardır, ruh vardır. Bu anlamları kuşanan biri ya da birileri mutlaka merhameti, affetmeyi, düşünmeyi de bilmeliydi. Düşman olabilmenin de bir usulü vardır. Karşı taraf olabilmenin bir anlamı vardır. Fakat ruhtan anlamı, değeri, merhameti, affetmeyi kopartıldığında işte o zaman olacaklar korkunç bir boyuta ulaşırdı. Karşımızdaki düşman tam da bunu yapmıştı. Ruhundan ne kadar insani anlam varsa hepsinden istifa etmiş durumdaydı. İşine yaramayan tüm değerleri çıkartıp fırlatmıştı çöllere, yollara, sokak aralarına. Ondan geriye çürümüş ceset gibi kokan bir beden, anlamsız bir yüz ve gazap dağıtan iki boş göz kalmıştı. Bundandır ki canavarca saldırıyor, yakıyor, yıkıyor, kesiyor ve biçiyordu. Ortada ondan hariç ne varsa ölümlüydü. Haramdı, gınahtı, münafıktı!

Savaşıyoruz, direniyoruz. Ama nasıl, hangi şartlarda? Ne gibi imkanlarla? İnsan dışında her şeye benzeyen bu anlamsız bedenler karşısında verdiğimiz savaş ve direniş elbette büyük bir anlamı ifade ediyordu. Yani karşıımızda bir ordu vardı. Kana susamış vampirler gibi insan avcılarından oluşan bir ordu. Her bir çetenin elinde onlarca alet ve edevat. Bıçak, hançer, gece dürbünü, termal kamera, GPR cihazı, tabletler, sis bombası, el bombası, balta, balyoz, (duvarları delmek bazen de kafa ezmek için) tabanca, keleş, M16, sırt çantası, içinde yedek mermi, yedek el bombası, suyu, ekmeği ve bir sürü yaşamsal gereçler. Her bir çete saydığım malzemelere sahipti. Tabi ağır silahlardan söz etmiyorum bile. Onlar grup şeklinde hareket ettiklerinde zaten yanlarında top, füze, doçka, tank, akrep, roket gibi en ağır silahları getiriyorlardı. Bu konuda onların bir sıkıntısı olmazdı.

Böyle bir düşman karşısında bizim de çok şükür bir keleşimiz vardı. Biraz mermi, biraz daha zorlarsak belki bir iki bruno da çıkardı. Üstelik savaşçılarımız da hepsi genç ve yaşlıydılar. Halktı işte. Halkın içinden cepheye doğru akın etmiş birkaç genç ile tarihini korumak isteyen birkaç yaşlı dışında kimseler yoktu zaten. Bunun yanında birkaç profesyonel gerilla ile birkaç komutan dışında gerçek anlamda savaşmayı bilen, savaşa ve direnişe yön veren, taktik uygulayan, strateji belirleyen, eylemler planlayan savaşçılar yoktu. Saldırıları da tek bir cepheden gelişmiyordu. Güney, Doğu ve Batı olmak üzere üç farklı cepheden üstelik eş zamanlı olarak gelişen bir savaş durumu vardı. Bazen hangi cepheye nasıl müdahale edeceğimizi şaşıırıyorduk. Sayımız az, imkanlarımız kısıtlıydı.

En başından beri irade denilen o kutsallığın anlamından tutunarak biraz daha dayanmaya çalışıyorduk her seferinde. İnanç ve iradenin buluşmasıyla açığa çıkan güce sonuna kadar inanıyorduk. Barbarlık karşısında düş-

meme inancı en çok ruhumuzu saran anlamdı lakin. Ne kadar yakınsak inanca o kadar güçlüydük, o kadar yaman, o kadar düşmez.

Bu düşmez hallerimizle Cepheth El Nusra çetelerine karşı tam bir yıl boyunca savaştık, direndik ve çarpıştık. Köylerde, ovalarda, evlerde, odalarda, pencerelerde savaştık, direndik, çarpıştık. Yaralıyken, kanıyorken, göz görmez, kulak duymazken savaştık, direndik, çarpıştık. Eksik silahla, bazen yanmaz barutla, kırık dürbünle, az mermiyle savaştık, direndik, çarpıştık. Düşmanla, barbarla, zalimle savaştık, direndik, çarpıştık.

Yenilmedik, pes etmedik, olmaz demedik. Umut ve inanç birlikteliğinin kazandırdığı ne varsa hepsine taliptik biz. Payımıza düşen başarının ve zaferin en içten sahipleyirdik biz. Yenilen onlardı, çeteler, barbarlar ve zalimler. Ortada kalan savaş artığı ne varsa hepsi onların payına düşmüştü. Anlamı olmayan bir nefes. Nasıl da soluyorlardı aç ve doyumsuz bir ruhla.

Şimdi onlar terk ediyorlardı savaş meydanını. Pes etmeyi seçmişlerdi. Başaramamanın sancısıyla kusuyorlardı kendi yüzlerine, kendi birlikteliklerine. Onlar beyaz solucanlarıydı toprağın. Şimdi çağ, siyah solucanların çağıydı. Yani Daiş 'in. Daiş demek topyekûn saldırı demekti. Allah ne verdiyse yani...

Cepheth El Nusra çeteleri Mahmudiye Köyü gibi bir üs olarak kullandığı Sûsikê Köyü, Kuzey sınırının üzerinde yer alan ve Grispi ile Kobanê arasında kalan stratejik bir özelliğe sahipti. Doğu Cephesi'nde yer alan bu köy, Büyük Sûsikê ve Küçük Sûsikê olmak üzere iki köyden oluşuyordu. Üstelik Çetelerin giriş çıkışları da bu köy üzerinden gerçekleşiyordu. Çetelerin bir üs olarak kullandığı bu köyün savunma hatlarımızın karşısında olması büyük bir risk yaratıyordu. Tıpkı Mahmudiye eylemi gibi bu köye de bir eylem düzenleyerek köye yerleşmiş olan çeteleri püs-kürterek büyük bir sorun haline gelmiş olan bir duruma son vermiştik. Etkisiz hale getirilen çetelerin üzerinden de

bir sürü silah kaldırmıştık. Özellikle ilk defa elde ettiğimiz 12,5 ile 23.5 özellikteki doçkalar cephanemize biraz moral kazandırmıştı.

Planladığımız gibi alanı çetelerden temizlemiştik. Fakat her iki köyün savunmasını yapabilecek bir güce ihtiyacımız vardı. Ne var ki bunu gerçekleştirebilecek kadar elimizde yeterli sayıda savaşçı yoktu. Olan savaşçı sayısı ile ancak bir köyü tek savunabilirdik. Küçük Sûsikê Köyü Türk askerlerinin bulunduğu bir kulübenin yakınlara düşüyordu. Büyük Sûsikê Köyü ise arkadaşların bulunduğu noktalara daha yakın bir yerdeydi. Dolayısıyla bizler de Büyük Sûsikê Köyü'nde kalmanın daha uygun olacağını düşünerek buraya sabit bir gücü yerleştirmeye karar vermiştik.

Üstünden üç dört gün geçmeden Türk askerlerinin sınırdan geçirdiği çetelerin attığı pusu sonucunda Mazlum ve Cuma ile birlikte köyü savunan on bir arkadaşımız şehit düşmüştü.

Barbarlığın üvey kardeşleri kıramamışlardı yüreğimizdeki direnişi, aydınlığı ve umudu. Bataklığa saplanmış o kirli yüzleriyle terk ediyorlardı savaşı, çarpışmayı. Kalan direnenler olmuştu. Yeryüzü bu yüzden bir kez daha sarıliyordu parmaklarımıza. Ki ışığı getirecek olan da bu parmaklardı. Bunu biliyordu yeryüzü...

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BARBARLIĞIN ÖZ KARDEŞLERİ

DAİŞ (İŞİD - ORİJİNAL ÇETE)

Aynı Ruhun Farklı Yüzleri

Üstümüzden geçen bir yılın her gününde, her de-minde, her saatinde savaşıarak ve direnerek adım atarken, kırıklıklarımızı da onarmaya çalışırdık bir yandan. Sava-şın bıraktığı görüntülerden sağlam kalmış yanlarımıza tüm gücümüzle sarılarak, yer değiştiren barbarlara karşı daha uzun, daha derin, daha umutlu direnelim istiyorduk.

Çünkü direnmek, henüz bitmemiş bir nefesi biraz daha solumaktı. Direnmek, ruhumuzu güzel kılan tüm an-lamları sahiplenmekti. Derinden bir inanışla özgürlükten vazgeçemeyeceğimize olan o kutsal yürüyüşümüze yorul-madan, pes etmeden devam etmekte. Bu savaşta diren-mek, evlatlarını savaş cephelerine göndermiş bir babayı, bir anneyi, hayatının sonuna kadar yanında olduğunu bil-diğimiz güvenilir bir yoldaşı, gökyüzü maviliğine inanmış tüm kırık kanatlı kuşları tüm içtenliğimizle sevmekti. Ba-rut kokusunun hâkim olduğu bir karanlığın içinde inatla hayata uzanan ellere 'hala nefes var, biraz daha dayan yol-daşım! Aydınlık az ötede, hadi biraz daha dayan, uzat bi-raz daha ellerini' diyebilmekti.

Direnmek, ölüm ile yaşam arasında kalan bedenın kendisini yaşam çizgisine çekerken geride bıraktığı kanı hiç düşünmemekti. Ruhun ölümsüz olduğunu, ruhun hiç-bir şekilde teslim olmayacağını bilerek, beden yarasına bakmadan gözlerindeki ışığa inanmaktı. Direnmek yaşa-maktı, büsbütün yaşamak.

Koyu siyah yüzlerin, küfür salyalı ağızların savaşında kendi aydınlığını korumanın telaşında olanlar dikiyordu yaralarını, kırıklıklarını. Özgürlüğün daha uzun bir sabah olduğuna inananlar bir aradaydı. Ve onlar mutlak aydınlığın bir zafer olduğu inancına sımsıkı sarılmışlardı. Bizler, bu savaşın bir gün istediğimiz şekilde son bulacağını umut ediyorduk. Bir umudun ardına düşmüş hallerimizi bu yüzden seviyorduk. Ne var ki umut, direnişle gelecekti. Umut, direnişle var olacaktı. Başka eylemin bir kudreti yoktu. Anlamı da yoktu.

Direnişi bu kadar çok sevmişken, bu kadar derin bir umutla sarmışken onu, adımlarımıza zamansızca ilişen kaygılardan da kurtulmak istiyorduk. Her ne kadar bireysel olmazsa da tehlikeliydi, zarar veriyordu, kemiriyordu adımlarımızı, kudretimizi.

Nereden geldiği belli bir korkunun konuştuğu yüzlerin telaşıydı aslında bizi kaygılandıran. Hangi yüze baktıysam bir karanlık, nereye dokunduysam bir susmuşluk, bir perişanlık. Kitle halindeki bir korkunun verdiği kaygı daha derindi, tek başına gelip konmuş bir korkunun kaygısından. Bu korku birkaç kişinin değil, bir kesimin, bir kitlenin adımlarındaydı, ensesindeydi, nefesindeydi üstelik.

Bu korku bir Daiş korkusuydu. Etrafa yayılan, evlere ilişen, ruhları titreten bu korkunun telaşına dokunduğumda aslında anlayabiliyordum kudretini, tesirini. Daiş zihniyetini açıp baktığımda gördüğüm görüntü korkunçtu evet, fakat insani değerlerden uzaklaşmış bir aklın geleceği noktanın bu olacağı gerçeğini de biliyordum. Şaşırmadım, tuhaf görmedim, sadece anlam veriyordum. Ama halkımızın bir kesimi biraz daha farklı bir havanın içine düşmüş gibiydi. Ruhunu telaşa vermiş olmanın yanında etrafa da bu telaşı dağıtmanın derdine düşmüştü. 'Kaçın, Daiş geliyor! Kafa gidecek, gözler çıkartılacak, burunlar kesilecek! Kaçın, insan yiyenler geliyor!'

Şehir yaman bir kargaşanın, olur olmaz bir telaşın içine düşmüş ve etrafta gezinen korku da iyice derinleşmeye başlamıştı. Herkes birbirinin yüzünde bir umut, bir rahatlık, bir 'biz buradayız, korkmayın! Onlar bir şey yapamazlar' tesellisini arıyor gibiydi. Herkes birbirinin varlığından güç alıp vermek istiyordu. Umut ile umutsuzluk arasında gidip gelenlerin bu hallerini anlamaya çalıştıkça ortadaki kaygının önce son bulmasını istiyordum o an.

Kendi gücüne inanmayan, kendi ruhundaki anlama kulak vermeyen, kendi tarihindeki kudrete dönüp bakmayan şehri terk edip gidiyordu usulca. Direnmenin bir anlam vereceği gerçeğine zerre inanmayan o gidenler yol alırken, arkalarına dönüp geride kalana bakmıyordu bile. Neden baksınlar ki? Daiş geliyor ve kalmak ne mümkün!d!

'Yahu ne savaşı ne direnişi, kafayı mı yediniz? Orta-doğu'yu yakıp yıkan bir orduya karşı savaşıacak cesareti nereden bulacaksınız? Gerçekten savaşmayı mı düşünüyorsunuz? İyi de neyle, nasıl, hangi silahlarla? Vazgeçin boş umutlar peşinden koştuktan. Canını seven kaçacak, yoksa kafası gidecek, yakılacak, kesilecek! Daiş'tir bu. İnsan eti yiyorlar!' işte böyle bir teselli içinde bırakıp gidiyorlar bizden, şehrimizden, gözlerimizden!

-Kaçmayın ey kurban olduğum. Nereye kaçıyorsunuz, nereye gidiyorsunuz?

-He, kaçmayalım da ölelim. Kafamız mı gitsin, burnumuz mu kesilsin, gözlerimiz mi çıkartılsın? Valla ben bir saniye bile durmam.

-Direniriz, savaşırız onlarla, ma ne olmuş?

-Hadi ya! Koskoca bir orduya karşı bu bozuk silahlarla mı savaşacaksınız? Sen beni dinlemiyorsun. Ben diyorum ki onlar Daiş'tir, Daiş. İnsan eti yiyorlar.

-Ama direniş var. Savaşabiliriz. Bakın mesela Cepheth El Nusra çetelerine karşı tam bir yıl savaştık, direndik. Hani onlar gelecekti şehre? Neden gelmediler o halde?

Çünkü savaştık, çünkü inandık, çünkü anlam var, çünkü umut var!

Valla bana anlam, umut gerekmiyor. Anlamam öyle şeylerden zaten. Siz kalın o zaman. Madem kendinizi düşünmüyorsunuz, bırakın biz düşünelim kendimizi. Ben öldükten sonra ne yapayım şehri, buğdayı, milleti?

Sen de bizim gibi kal şehirde. Savaşmazsın tamam. Ama ekmek yap, su getir, yarayı sar, slogan at en azından.

Yok, sen beni gerçekten dinlemiyorsun. Kardeşim sana diyorum onlar benzemez diğer çetelere. Bunlar Daiş'tir diyorum. Bunların diğer şehirlere yaptıklarına bakmadın mı?

Taş üstünde taş, baş üstünde baş bırakmıyorlar.

Doğru. Ama biz başka şehirler değiliz. Biz Kobanê'yiz.

Biz de buralıyız. Ama kaybedeceğimiz bir savaşta da yer almak istemiyorum. Boşuna bizi kandırmayın, valla bu savaşın sonu belli. Kaybetmek dışında hiçbir şansınız yok, olmayacak da.

Korku çoğu zaman silahtan daha dehşet vericidir. Yüreği ve mantığı kilitler, o an düşünebilecek sadece iki şey vardır; teslim olmak ve kaçmak. Savaş kapıdayken kalmak onur, kaçmak ise onursuzluktur. Çünkü herkes canlıdır, herkes güzeldir, herkes tazedir, herkes yaşamak ister. Savaşta kaçmanın onursuzluğunu gösteren insan, kalana "biraz insaniyetini" göstermek zorundadır. Eğer kalmışsa "biraz insaniyeti!"

Tüm iradesiyle barbarlığa karşı savaşmayı seçmiş ve bunun tüm koşullarını kabul etmiş bir ruhun yanında kalıp savaşmayabilir gidecek olan. Cesareti anladığımız kadar korkuyu da anlarız, biliriz, tanımlarız. Ortada bireysel bir savaş yoktu. Daiş kimsenin adını vererek savaşı başlatmadı nitekim. Ölüm listesinde özel olarak kimsenin adı da yazılmış değildi. Kürt diye geçiyordu ölmesi gerekenlerin isimleri. Bireysel savaş söz konusu olduğunda kaçmanın ya da korkmanın derinliğine anlam verebilir insan, bu

yadsınamaz bir gerçek. Fakat söz konusu bir halk olduğunda insan bir kez oturup düşünebilmeli. Kalmak ya da gitmek. Ölüm meleği maskesi takıp gelen herkes ve her şey bir öldürücü silahtı aynı zamanda, doğrudu. Ama kapıya kadar gelmiş ve onu herkesin şahsında öldürmeye gelen birinden korkup kaçmanın kolaylığı kadar, onun karşısında kendini ve kendinin şahsında herkesi yaşatma erdemini de gösterebilir insan. Kalabilir toprağında, direnebilir orağıyla, çekiciyle.

Nitekim ortada bir kutsallık vardı. Umudun ve emeğin yeşerdiği bir yerde anlamın derinliği vardı. Bunu yok etmek için saldıran bir düşman karşısında eyleme geçmemek ölümün kendisi değil miydi? Her anlamı yok etmek için cesaretimize, inancımıza saldıran bir düşman karşısında harekete geçmemek teslimiyetin kendisi değil miydi? Kendi özgürlüğünde yarına koşmak adına her türlü fedakârlığı göstererek aydınlığı kazanmış bir halkın varlığına saldıran bir düşman karşısında direnmemek sonsuza dek yok olmak değil miydi?

Ve biz yok olmak istemeyen olarak şehirde kalanlarla birlikte umut umuda, inanç inanca, baş başa, omuz omuza vererek, şehrimizi ve inandığımız tüm değerlerimizi korumanın sözünde ve eylemindeydik. Doğrudu, Daiş farklıydı. Başka bir zihniyete benzemezdi. Onun kara ve kokuşmuş bir bakışı, körelmiş bir gözü, susmuş bir yüreği vardı. Onun bir tek konuştuğu kesmek, biçmek, yakmak ve yıkmaktı. Haykırdığı sadece zulümdü, ölümdü. O, Kobanê'ye daha önce hiçbir yerde yaşatmadığı türden bir ölümü, bir yıkmayı, bir yakmayı yaşatmak istiyordu. Korku bu yüzden vardı bazılarında. Telaş bu yüzden vardı bazı adımlarda. Kaygı bu yüzden vardı bazı parmaklarda.

Ve bizler; o bir türlü benimsediğimiz, ama yine de bizi aşağıya, karanlığa çeken, enerjimizi ve irademizi tüketen, anlamsız bir korkuya kapılıp kendisini unutmış olandan kaçarken o an sarıldığımız ruhumuzu yoran,

adımlarımızı kuşatan ve her umudumuza, her ışığımıza sı-
zan inançsızlıkla yaşayıp gidecek miydik böyle?

Hayır elbette. Kendimiz gibi, inandığımız gibi, dü-
şündüğümüz gibi kalarak, iradeyle, anlamla, kudretle sa-
vaşacaktık. Ya da direnecektik. Hepsi bu.

Bir Tarih Düzeltmesi

Daiş 'in Kobanê'ye olan saldırılarının tarihlerini doğru ele almak oldukça önemlidir. Nitekim Kobanê Direnişi denildiğinde akla gelen ilk tarih 15 Eylül 2014 olmaktadır. Bu tarih, Daiş 'in Kobanê'ye olan topyekûn saldırılarının tarihidir. Daha öncesinde Daiş 'in birçok saldırısı olmuştur. Sırrın Buğday Ambarı saldırısı Daiş 'in Kobanê'ye olan ilk saldırısı olmaktadır ve bunun tarihi de 12 Mart 2014'tür. Barbarlarla olan savaşımızda tarihleri doğru ele almanın daha yararlı olacağına inanıyorum. Saldırıların küçüğü, büyüğü diye bir durum yoktur savaş pratiğinde. Savaş düşünce ve eylem işidir. Her saldırı bir savaş girişimidir. Her adım bir saldırdır.

Büyük amaçlar peşinde olan bir düşmanın niyet ettiği her saldırı bir yok etme eylemidir. Tarihimize, anlamlarımıza ve topraklarımıza saldıran bir zihniyetin dayattığı savaşın ölçüsü olamaz. Amansızca donatılmış bir ordu karşısında ellerinde sadece bireysel silahlarıyla savaşan, direnen ve can verenlerin ortaya koydukları tarihi duruşu farklı bir tarih altında gölgede bırakamayız. Elbette 15 Eylül 2014, Daiş 'in Kobanê'ye topyekûn saldırılarının tarihidir. Bu tarihten önce Daiş her türlü imkânı devreye koyarak Kobanê'ye yaklaşmak istiyordu. Fakat bizler amansız bir iradeyle savaşmış ve Daiş'i çaresiz bırakmıştık. Bu durumda bir sonuca gidemeyen çeteler çareyi Kobanê'ye her taraftan saldırmakta bulmuş ve nihayetinde 15 Eylül 2014 tarihinde topyekûn saldırılarını devreye koymuştur. Daiş ile olan ilk savaşımız 12 Mart 2014'de başladı. Sırrın Buğday Ambarı Kobanê bölgesindedir. Daiş buraya saldırarak Kobanê'yi buğdaysız bırakmak istiyordu.

Tek bir çetenin saldırısı bile bir savaş girişimidir. Nitekim çetelerin düşündüğü tek şey Kobanê şehrini yıkmak ve yakmaktır. Amaçları Kobanê'ydi. Hayalleri, düşleri ve inançları Kobanê'ydi. Bunun için önce köylerden ve Sırrın

Buğday Ambarı'ndan başladılar. Köyleri, evleri, yolları ve su kuyularını yıkarak ve her türlü silahla saldırarak adım adım Kobanê'ye yaklaşmak istediler. Dolayısıyla Daiş bunu yaparken, bu barbarlıklarına karşı savaşı, direnen ve can veren bir irade vardı. Tüm zorluklara rağmen Daiş çetelerinin ilerleyişini durdurmak için büyük savaşı bir ruh vardı.

Ekmeği ve suyu kesilmiş bir şehir zaten saldırı altında kalmış demektir. Ekmeğe saldırmak demek Kobanê'yi aç bırakmak demektir. Ve Daiş Kobanê'ye buradan saldırmıştı. Önce ekme, önce buğday...

Bu topraklar, Daiş gibi rezil bir kokuya alışkın değildi.

Boşluktaki Generalin Askerleri

Bu yazı, boşluğun anlamsızlığında kendi ruhunu kaybeden, kendi inandığı safsata bir rejimi ayakta tutmak için bir sürü askeri feda eden korkak bir general hakkında...

Henüz korkunç bir savaşın gerçeğiyle tanışmamış, görmemiş, bilmemiş ve o şekilde korkak bir generalin bireysel egosuna kurban olmuş o askerler hakkında...

Çetelerin çembere aldığı ve orada bir vahşet uyguladığı ama en sonunda da korkak bir generalin yazgısının belirlendiği küçük bir kasaba olan Ayn İsa hakkında...

Ve bu kasabada sözde rejimin topraklarını savunan rejim askerlerine reva görülen ölümler hakkında...

Ayn İsa. Güney Cephesi'nde yer alan ve Kobanê sınırlarına yaklaşık 15 kilometre uzaklıkta olan bir kasabadır. Daiş, tüm barbarlığıyla Rakka ve Tapka'yı işgal ettiğinde bu kasabaya da göz dikmişti. Bölgede istikrarını koruyabilmek için tüm ağır silahlarla birlikte bu kasabaya yavaşan Daiş, vakit kaybetmeden burayı da ele geçirmek istiyordu. Fakat Suriye rejimine bağlı yaklaşık dört yüz askerden oluşan 93.Tugay adında bir birlik Ayn İsa kasabasının güneyinde kalmaktaydı. Başlarında ise Suriyeli bir general!

Tugayın kaldığı alan bölgeye oldukça hâkim ve stratejik bir öneme sahipti. Zaten rejim güçleri de her zaman stratejik alanlarda konumlanıyordu. Nerede yüksek bir tepe, sulak bir alan varsa rejim de oradaydı. Fakat rejimin kaldığı bu stratejik alanlar abluka altındaydı. Daiş 'in başlattığı savaşla birlikte bu tugay da tamamen kuşatmaya alınmıştı.

Alana giriş ve çıkışlar durdurulmuştu. Tugayın acil ihtiyaçlarını karşılamak için havalanan helikopter de artık iş yapamaz duruma gelmişti. Daiş korkusundan kendi sığınaklarına çekilen bu tugay, normalde bir savaş gücüydü. Kaldıkları alanın sahasında yaklaşık 35 adet tank ve diğer tüm ağır silahlar da mevcuttu. Hem askeri malzeme açısından hem de sayı açısından oldukça güçlü durumdaydılar. Onların etrafını çepeçevre saran kalın duvarları da sayarsak, olası bir saldırıda kolay bir şekilde darbe almaya cakları kesindi. Fakat ölüm korkusu yine de kaygı vericiydi. O kalın duvarlar ardından kalan ruh, Daiş barbarlığıyla derin ama çok derin bir korkunun pençesine düşmüştü ne yazık ki. Çembere alınan etraf Tugay askerlerine kesik bir nefesi bahşediyordu. İstedikleri bu değildi oysa. Onlar rahat bir nefes almayı istiyorlardı. Kapıdaki düşmanın varlığından hiç kimse rahat bir nefesi dilememeliydi. Hatadır, kaybettirir.

Bu durum altında kaybetmek istemeyen ve tugayın Daiş tarafından çembere alındığını duyar duymaz harekete geçmek isteyen Şam ordusu komutanı, bu bunalımdaki tugayı kuşatma altından kurtarmamızı rica etmişti. Çünkü bölgede onlara karşı direnişi seçmiş olan tek güç bizdik. Bizden başka hiçbir akıl, hiçbir irade, hiçbir ruh böylesine barbar bir orduya karşı cesaret edip karşı durmamıştı.

“Şu an direndiğiniz alanlarda bize ait bir tugay, Daiş tarafından çembere alınmış durumdadır. O tugaya destekte bulunacak başka bir gücümüz yok maalesef. Eğer o tugayımızı Daiş kuşatmasından kurtarabilirsenez büyük

memnuniyet duyarız. Onları oradan alana kadar kendi yanınızda tutabilirsiniz. Eğer ihtiyaç duyarsanız tugayımıza ait tüm cephaneyi de alabilirsiniz.”

Şam komutanının bu ricasını boşa çıkartmak gibi bir niyetimiz yoktu o an. Daiş, bu alana yayıldığına Rakka ve Tapka’da bulunan Şam askerlerinin neredeyse hepsini kılıçtan geçirilmişti zaten. Hem gerçekten Daiş ‘in affı yoktu. Çember atmışlardı üstelik. Bu gelmekte olan ölümün ilk aşamasıydı. Bu yüzden Şam komutanının ricasına insani bir tavırla karşılık vermek istedik. Bir de gerçekten de elimizde yeterince cephane de yoktu. General da cephaneyi kullanabilirsiniz demişti. Bir tugaylık cephane demek çok şey demekti. Kim bilir, belki de o cephaneyle Daiş’i büyümeden bitirebilirdik. O an içimizde bir heyecanın büyüdüğünü hissediyorduk. Hiç vakit kaybetmeden bir kurtarma operasyonu planlamasını hazırlamaya koyulduk.

General ile bir bağlantı kurmamız gerekecekti. Çünkü aldığımız plana göre hareket etmek durumundaydık. Aldığımız şekilde ilerlemesi için Generalin de planı bilmesi ve anlaması gerekecekti. Çünkü birlikte hareket edecektik. Onunla aramızda bağlantıyı kuracak olan arkadaş da hemen yanımdaydı.

-Generale, fazla vaktimizin olmadığını, etrafı telaşa, korkuya vermeden mevcut askeriyle birlikte bu plan temelinde hareket etmesi gerektiğini söyleyeceksin.

-Tamam heval, kendisine gerekenleri söylerim.

- Orada fazla oylanma. Yeterince vaktimiz yok. Dört gözle seni bekliyoruz. Giderken de gelirken de dikkat etmelisin. Seni koruyoruz zaten.

-Tamam heval, merak etmeyin. Hızlı bir şekilde gidip gelirim.

Ne olursa olsun, onları o kuşatmadan kurtarmak istiyorduk. Bunun için hiçbirimizde bir kaygı falan yoktu. İnsani değerlerimizi bugüne kadar yaşamış ve korumuş olan bizler, o askerleri Daiş ‘in barbarlığına asla bırakmazdık. Bu duruma da kayıtsız kalamazdık.

Artık geri sayım başlamıştı. Savaşın tüm riskleriyle beraber çemberde kalan rejim askerlerini sağ salim kendi tarafımıza çekmek için her şeyi hazır hale getirmiştik. O an sadece generalin plan hakkındaki görüşlerini bekliyorduk. Sonuçta general ve askerleri kurtarma operasyonumuzun bir parçasıydılar. Onlara göre kendimizi ayarlamak zorundaydık. Çünkü riskli bir operasyondur. Her şeyi göze alarak ve mümkünse alanda fazla oyalanmadan tüm askerleri oradan kurtarmayı hedefliyorduk. Nitekim Daiş, kurtarma esnasında hepimize saldırabilir ve durum tam tersine de dönebilirdi. Bu yüzden birlikte hareket etmekten büyük fayda vardı.

“Hiçbir şekilde sizin yanınıza gelmeyiz. Şam’a da gitmeyiz. Bizler burada kalacağız.” Böyle demişti general arkadaşımıza. Onları kurtarma hamlemize sıcak bakmamıştı anlaşılan. Sanırım o an generale bir özgüven, bir cesaret gelmiş olmalıydı. Savaşacaklar mıydı yoksa? Her türlü silahla kapısına kadar gelmiş Daiş barbarlarına karşı onurları gereği karşı mı duracaklardı, yaman bir direnişle karşılarına mı dikileceklerdi?

Ne olup bittiğini anlamaya çalışıyorduk Ayn İsa çölünün ortasında. Bir yandan çatışmalar da devam edmekteydi. Zaten Daiş barbarlığı da adım adım yaklaşıyordu Kobanê’ye. Karışık hallerin içine düşmüştük o an. En sağlam, en olabilir şekilde tüm bu karışık hallerin içinden nasıl çıkacağımıza bir yol ararken generalden bir haber daha gelmişti. “Biz hazırız, bizleri alabilirsiniz.”

Olabilir dedik. Hani savaştır, yoğundur, derindir. Yaşam ile ölüm arasında kalan bir generalin psikolojik durumunu da fazla yorumlamayalım, olur böyle gidişler, gelişler diye düşündük. Generalin bu içine düştüğü durumu fazla değerlendirmeden mevcut gücü bir kez daha hazır hale getirmeye başladık. Her şey kısa bir zaman aralığına kalmıştı. Çünkü ilk hamle için harcayacağımız zamanı sağ olsun general heba etmişti. Şimdi kısa bir zamanın içine

sığdıracağımız bir kurtarma hamlesinin bir an önce başlatılması gerekiyordu.

Ve hazırдық biz. Adımlar, gözler, parmaklar ve tün bunları harekete geçirecek ruh, hazırdı büsbütün. Her şeyi göze almıştık o an. Ne olursa olsun, bize umut bağlamış o insanları orada bırakamazdık. Her bir savaşçının ruhunda aynı anlam vardı. Çünkü darda kalmanın ne demek olduğunu bizler çok iyi biliyorduk. İki anlam ortasında kalmış olanın o an neler yaşadığını da.

Kuşatmanın diğer tarafında kalan bizler hazırдық. Şimdi gözler kuşatmanın içinde olan general ve askerlerindeydi. Onlardan işaret alır almaz bizler de saldırıya geçecektik zaten. İki taraftan saldırıya geçerek mevcut kuşatmayı kıracak ve herkes derin bir nefes alacaktı. Olması gereken de buydu zaten. Kesinlikle böyle olmalıydı. Yoksa hepimiz yanacaktık. İntikamımızı alacak hiç kimse de olmayacaktı. Hem kim alacaktı ki geriye? Savaşçı adına kim varsa hepsi o an oradaydı. İşler tersine dönse hiçbir savaşçı o çölün ortasında sağ kalmazdı. Topumuz Daiş 'in eline düşecektik. General ve askerleri de dahil.

Nefesimizi tutmuş generalin işaret vermesini bekliyorduk hepimiz. Çölün ortasında üstelik. Bekleyiş çoğu zaman yorar direnci. Kırar hevesi ya da amacı. Buna tutulmak istemiyordum o an. Bekle, biraz daha bekle dedim kendime. Olur, savaştır, yoğundur, derindir. Bekle, biraz daha, azıcık daha.

Yok. Ses yok, işaret yok, hiçbir şey yok. Kuru bir bekleyiş ve derin bir sessizlik. Olan buydu, duyulan bu, hissedilen bu. Uzun bir sessizliğe gömülmüş gibiydi general. Ya sesi kesilmiş ya da yanlış tarafa işaret vermişti. Artık tuhaf ihtimaller düşünmeye başlıyorduk. Oysa o hangi tarafta kaldığımızı biliyordu. Ne yapacağımızı da nasıl edeceğimizi de. Fakat yok, hiçbir görüntü, hiçbir belirti, hiçbir iz yoktu. Soğuk ve kuru bir çölün ortasında bizler, generalden bir işaret bekleyip durmuştuk.

“Vazgeçtik gelmekten. Bizler her şeyimizle burada kalacağız. Bizi boşuna beklemeyin. Kimseye sığınacak halimiz yok.” Gönderdiği son haber buydu generalin.

Soğuk bir havanın keskinliğinde ölümcül bir telaşa mı kapılmıştı general yine? Neydi peki, kimdi o ruhlara bir saniye dokunup hüsrarla yakan? Neredeyse gece bitmiş, cellatlar, katiller, barbarlar, kafa avcıları da toplanmıştı kapısında onların. Neyin hayır'ıydı bu? Neye hayır demekti? Yaşamaya mı yoksa bize sığınmaya mı? Ortada bir hayır vardı. Ama kime, neye belli değildi.

Biz, yitirmeyi ve çok kaybetmeyi göze aldığımız bu eylemi pratiğe koymaya hazırken ve başaracağımıza inanmışken, generalin tuhaf ve istikrarsız hallerine takılıp kalmıştık. Birkaç dakika olanları anlamaya çalışırken generalin anlamsız hallerinden ve Daiş 'in çemberinden kurtulup gelmeyi başarmış birkaç rejim askeriyle karşılaşmıştık birden.

Daiş doğrayacak onları, Daiş doğrayacak onları!
Sakin olun, hele bir nefes alın. Ne oluyor orada?
Daiş, Daiş doğrayacak onları.

Yüzlerindeki sıcaklık, gözlerindeki ışık kaybolmuş gibiydi. Solgun ve uzak bakışlarla geride bıraktıklarına bakıyorlardı. Yaşamak isteyen, yaşamda kalmak isteyen hallerine dokunmaya çalışıyordum.

-Tamam, sakın olun, geçti artık. Siz kurtuldunuz. Orada neler olduğunu anlatır mısınız bize?

General onları bir kuzu gibi kurtların önüne atacak, lütfen müdahale edin!

Peki siz niye geldiniz?

Bizim savaştığımız cesaretimiz yok, kalmadı. Orada hiç kimse savaşamaz, kalanlar zaten dillerini yutmuş durumlar. - Peki ya general, general ne durumda?

O kafayı yemiş, ne yapacağını şaşırmış. Kimsenin bir şey yapmasına da izin vermiyor. Orada bir sürü asker var. Hepsi sizi bekliyor.

İyi de beklemekle bu iş olmaz ki? General ve askerlerin bize yardım etmeleri lazım. Yoksa bu sayıyla neyi, kimi kurtaracağız? Hayalci yaklaşmanın bir anlamı yok. - Valla durumlar böyle, gerisini siz bilirsiniz.

Ne güzel, gerisini biliyor olmak. Gerisi yoktu, hiçti. Gerisi susmaktı, beklemektir. Gerisi katliamdı, kaostu. Ya da bir mucizeydi!

Şimdi bu hiçliğin içinde yaşanılır bir anlamı çıkarma telaşına girecektik. Ya bir mucizeyi derinden yakalayıp ortaya çıkartacaktık ya da gerisi denilen o muğlaklığın içinde boğulacaktı canlar, bedenler. Gerisini biliyor olmak gerçekten de korkunçtu. Ve ben o an o korkunçluğun yüzünü görmek bile istemiyordum. Gerçek anlamda eyleme geçmiş bir pratikti o an görmek istediğim. 'Bizler hazırız heval, general de askerleri de hazır. Her şey tamam, artık hareket edebiliriz' demenin pratiğini. Görmek istediğim buydu.

Fakat o an direniş havasında olan sadece bizlerdik. Elinde hiçbir ağır tekniği olmayan bizler. Direnmek ve başkaldırmak için tek koşul teknik değilmiş demek ki. Ruh kilitlenmişse, dünyanın tüm silahları mevcut olsa da tek bir adım bile ileri atamaz insan. Bir ordunun ruhu, psikolojisi, iradesi ve inancı kırılmışsa büyük bir savaşın insanları olabilmeleri mümkün değildir. Savaşta ölen ilk şey fizik değildir, ruhtur. Ruh ölmüşse beden teslimiyettir. Ruh susmuşsa beden ağıttır. Ruh kırılmışsa beden masaldır. Bu yüzden ruhu kırılmış bir ordunun sonu katliamdır, fermandır, kıyımdır. General ya bunu çok iyi biliyordu ya da savaşın gerçeğinden uzak yaşıyordu. Şahsi duygularının esiri olmuş bir kişiliğin vereceği kararın kıyısında kalmış onlarca canın kaderini bizden başka hiç kimse düşünmüyordu o an.

Sağıma bakıyordum sayımız az. Soluma bakıyordum silahlarımız yetersiz. Yukarıya bakıyordum susmuş ve gözlerini kapatmış bir gökyüzü. Aşağısı zaten cehennem...

Generalin o akıl almaz batmışlığını bir kenara atıp mevcut gücümüzle Daiş 'in içine dalmanın mümkünlüğüne neden giremiyorduk? Ara sıra bana 'bunu neden yapamıyoruz' diyen savaşçılar oluyordu. Savaşı anlamıyor olmanın bir sorusuydu bu.

Neden yapamıyorduk? Çünkü arkamızda bir şehir vardı. Şehrin yanında kültürümüz, tarihimiz, değerlerimiz, renklerimiz, annelerimiz, düşlerimiz ve bir sürü anlamlarımız vardı. Tüm bunları kim koruyacaktı? Bunları yok etmeye gelmiş bir barbarlığa karşı kim savaşıacaktı? Oysa her şeyi ve herkesi koruyacak olanların tümü buradaydı. Bir avuç savaşçıyı muğlak ve belirsiz bir duruma havale etmemi kim isteyebilirdi benden? Kan emen, kafa kesen, insan eti yiyen bir barbarlığa karşı savaşıacak olan bu bir avuç savaşçıyı nasıl öylesine savaştırabilirdim? Geride kalan onca anlamların bizden başka savaşçıları yoktu. Tüm inancı, tüm umudu ve tek mucizesi bizdik. Sadece biz.

Bu gerçeğimizin dışına çıkmayacak şekilde her türlü eyleme ve riske vardık o an. Bunda hiç kaygımız ve korkumuz yoktu. Tüm gücü saldırıya geçirmek dışında her türlü öneriye açtım üstelik. Her kim bunun dışında bir öneri geliştirseydi kesinlikle tamam derdim. Fakat o soğuk çölün ortasında hiçbir savaşçının dediğim dışında bir önerisi gelişmiyordu. Başka bir çözümü, bir çıkışı, bir olabilirliği dayatan hiç kimse yoktu, çıkmıyordu ortaya. Hal böyle iken sabırlar da tükenmeye başlıyordu. Herkes o an 'ne olursa olsun' havasına girmişti. Kuru bir bekleyişin sabırsızlığı vardı her bir savaşçının gözlerinde, parmaklarında, adımlarında. Daiş'e, generale, imkansızlığa öfkeliydiler. Hissedebiliyordum olanları, yaşananları. Çünkü tanıyıyım, o çöl soğukunda önümüzden hızla gelip geçen tüm saatlerin. Sadece kimsenin fark etmeye gerek görmediği ayrıntıları, ben o an hafızamın en yaşayan köşesine kaydeder dururdum. Herkes o an patlamaya hazır bir bomba gibiydi ve ben bu görüntüyü çok tehlikeli bulmuştum. Bir an

önce bir şeyler yapmalıydık. Bir hareket, bir eylem başlamalıydı artık. Bir çıkış, bir adım, hayır, hayır mucize değil, bir ses olsun istiyorduk. Evet bir ses, generalden gelebilecek sadece bir sestti tüm o istediğimiz.

Zaman daralıyordu artık. Daiş, kuşatma altına aldığı bu tugayı kırımdan geçmek için ön hazırlıklar yapmaya başlıyordu. Seslerini duyabiliyorduk. Allahû Ekber sesinden önceki sessizlik bir tehlikenin habercisiydi. Bu her zaman da böyleydi. İşte o an her şey bir hedef haline gelirdi onlar için. Biz de durumun henüz bu tekbir aşamasına gelmemişken bir çıkış yapabilmenin telaşına düşmüştük. Çok acele düşünüp çok acele bir karar vermemiz gerekecekti.

Son demini yaşıyorduk olacakların. Artık 'ondan sonrasının' getireceği halleri ne şekilde karşılayacağımızı düşünmeye başlamıştık. Boşluğun derinliğinde aklını ve iradesini yitirmiş bir generalin halleriyle bir bu tarafa, bir o tarafa gidip geliyorduk. Onu ikna etmek için nerdeyse kullanmadığımız dil, üslup kalmamıştı. İçine düştüğü hallerden onu çekip kurtarmak için her türlü eylemi düşündükçe en sonunda yine bir yere takılıp kalıyorduk. General ve askerleri olmadan bu kurtarma operasyonu başarıya asla ulaşmayacaktı. Ortada duran gerçek buydu ve bundan ötesine geçmenin ne imkânı vardı ne de şansı. Bu gerçeği iyi bilerek bir kez daha generali ikna etme çabasına yöneldik. Ve son kez ona her şeyi açık bir şekilde belirttik. Başka şansımız yoktu çünkü.

General, eğer sen 'Yıllardır gel bu halka kin besle, bu halkı sömür, bu halkın değerlerini talan et, bu halkı öteki-leştir sonra da gel bu halka beni kurtarın de' hallerinin içindeysen bunu anlarız. Ama şimdi bunları düşünmenin zamanında değiliz. Sırtını ve zihnietini dayandırdığın rejiminin bu halklara yaptığı, reva gördüğü onca zulmün, onca haksızlığın ağırlığını beş dakikalığına susturabiliriz. Bunu senin için, askerlerin için yapabiliriz. Savaştır, yögundur, derindir. İçine düştüğün boşluğun seni ve aklını ne denli teslim aldığını biliyoruz. İradeni susturmuş olan

o çaresizliğin şiddetini senin kadar bizler de hissediyoruz, buna inan. Boşluktasın, yanmadasın, tükenmedesin. Kendi bireysel gurunu sustur biraz ve defet aklını işgal etmiş tüm o korkuları. Kapına kadar gelerek, aklını, değerlerini, emeklerini yok etmeyi amaçlamış olanların vahşetinden kurtulmayı dene biraz ve sağlam düşün, sağlam bak, sağlam duy.

Bu savaşın karakterinden, ağırlığından haberdar mısın bilmiyoruz ama direnişe ve harekete geçmeden, aydınlığa ve zafere asla ulaşamayacaksın. İliklerine kadar yaşadığın o karanlık yutacak seni büsbütün. Burası Orta-doğu'dur general, direnmeden, harekete geçmeden karanlıktan aydınlığa geçmek ne mümkün?

Kapına yığılmış barbarlığa bak biraz general, gördüğün nedir, anladığın ne? Merhameti mi görüyorsun onlarda, derinden bir bağışlamayı mı yoksa? Hissettiğin nedir, duyduğun ne? Bak, duy, gör, hisset general. Olacakları tahmin et ya da hayal et. Kan gölünde, barut kokusunda boğulacak askerlerinin yok mudur düşleri, istekleri, çocukları? Ya senin general, senin düşlerin, değerlerin, tarihin, yok mudur sahi, yoksa tükettin mi onları yoksa kendi boşluğunda, kendi gafletinde?

Boşluğun ve gafletin içindeki umudu kemiren hallerinden kurtulmak varken kendinde ısrar etmek sana kaybettirecek general. Oysa başka haller mümkün. Sen kendi tükenmişliğinin sınırlarında kalmakta ısrar ederken, başka sınırların ötesinde yaşamak hala mümkün. Hayal kırıklığının sesinden başka sesleri duymak ve o seslerde kendi sesinle yaşamak mümkün. İçindeki o susmuş kendini bırakıp özgür bir yerde kendin olarak nefes almak mümkün. Boşluğunda yorgun düşmüş bedenini, güçlü ve umutlu bir bedenle değiştirmek mümkün. Hadi general. Direnebilirsin. Savaşabilirsin. Uzan ellerimize. Direniş burada, umut burada, uzan. Hadi general, şaşırt bu amansız bekleyişin içinde yorulan hallerimizi.

Bir umuttu bizimkisi oysa. Hani olur da belki açar kulaklarını, duyar bizi, anlar mutlaka dedik. Boşlukta onun yaşadığı, kaybolmuştur, bulur kendisini şimdi, dedik. Savaş hallerinin yarattığı durumlardır, insan yaşar bazen kaos, bilinmezliği, belirsizliği, mümkündür dedik. Kendisinden, umudundan, gücünden vazgeçmiştir o an, generaldir, yükü ağırdır, sorumluluğu derindir, düşünü-yordur belki, çıkacak şimdi karanlığından, dedik. Hem onca askerin yaşamını barbarlığın o doyumsuz aç iştahının önüne bırakacak değildi ya, merhameti kalmıştır biraz, insandır, koskoca bir generaldir, vardır bir bildiği, dedik.

O çölün soğuşunda adımlarımıza dolanmış olan tüm bekleyişlerden, tüm sabırsızlıklardan, tüm belirsizliklerden kurtulmanın bir umuduydu, generale son kez söylenenler. Belki vicdana gelir diye düşündük. Merhamete, anlama, kurtuluşa.

Birbirimize bakıyorduk, derin gözlerinin kıyısından, kenarından. Parmaklar tedirgindi, göz yorgun, haller karışık. Kenarda tuhaf bakışlarla geride bıraktığı arkadaşlarını düşünen rejim askerleri... Yorgun, bitkin ve şaşkın. Uzun bir gidişatın içinde bir anlam arayan gidip gelen adımlar ve tükenen zaman ve biten saatler. Düşündüm, olanları, olacakları. Biraz sonrayı, yarını, geleceği. Düşündüm ve çıkmak istedim sonunu kestiremediğim sonra'lardan. En iyisi umudu düşünmektir dedim ve düşündüm umudu. Gökyüzünde, uzağımda, sağımda, hemen parmak uçlarımda, bizi mutlak anlamda huzurlu kılacak o umudu aradım. Bulmak 'umuduyla' bir 'umut' aramak, sonsuza dek bir sessizliğe gömüşken 'umut.'

Ama yok. Aradığım, solumak istediğim, gelsin diye saatlerce beklediğim o umut hiç gelmedi, hiç görünmedi, hiç konuşmadı. General de sesini susturmuştu. Ona uzattığımız parmaklarımızı boşlukta bırakmıştı. Tıpkı kendisini o boşlukta bıraktığı gibi.

Susmuştı o an her şey. Umut susmuştı. Onca ikna çabasına rağmen general susmuştı. Fayda etmemiştii söylediğimiz onca şey, önerdiğimiz onca kurtuluş. Kalakaldı general kendi boşluğuyla...

Ve Daiş, kısa bir süre içinde işgal etmişti tugayı. Dört yüz askerden sadece bir komutan ile on beş asker kaçabilmişti. Geriye kalan her şey ve herkes Daiş vahşetinin karanlığına düşmüştü. General ve geriye kalan her şey! General ve geriye kalan herkes!

Daiş barbarları Kobanê topraklarına girdiğinde Türk devletinin de eli kolu titremeye başlamıştı. Süleyman Şah Türbesi için kapılarımıza kadar gelerek bizden yardım istemişti.

“O bizim değerimiz ve onu Daiş ‘in yıkımından kurtarmamız gerekiyor. Sizin yardımınızı istiyoruz. Türbeyi güvenli bir alana taşıyana kadar bize eşlik etmenizi istiyoruz. Siz olmadan bu taşıma işi asla başarıya ulaşamaz” demişlerdi. Evet, doğru söylüyorlardı. Biz olmadan hiçbir şekilde bu taşıma işi başarıya ulaşamayacaktı.

Sırtımızda buğday taneleri Siyah ve karanlık bir görüntünün arasından adımlarımızın hızı.

Mermi seslerinin arasındaki parmaklarım, kim bilir kaçınıcı kez tetiğe basımıdır bu onun!

Yorulmuş sırt, kana bulanmamış buğday taneleri, sarı ve sonsuz bereket.

Az ilerde bir düşman gördüm, gözleri buğday tanelerinde. Doğrudum kendimden, yeryüzüne degecek basım.

Ama telaş yok ruhum, telaş yok!

Hiç verir miyim düşmana sarı bir buğday tanesini?

Buğday'ın Cellatları

Gün, her zaman bir umutla doğuyordu bizim için. Sabahın o saf huzuruna dokunarak gecedен kalma tüm kırıklıklarımızı o huzurla iyileştirmeye çalışırdık. Sabah bizim için bir iyileştirici el gibiydi. Her dokunduğumuzda iyileşiyor gibiydi yaralarımız. Kanayan, sızlayan, dikiş tutmaz yaralarımız oluyordu genellikle. Savaşırđık, çarpışırdık, direnirdik. Bazen günlerce aç, susuz ve uykusuz kalarak hem de. Ama şikâyet etmezdik, daralmazdık, pes etmezdik. Çünkü ne de olsa sabah olacaktı. Bilmediğimiz bir huzur gelip dokunacaktı tüm yaralı, yorgun hallerimize. Sabahla birlikte başlayan her masum anlamdan kendimize bu şekilde pay çıkartmaya çalışırdık. Yorgun, bitkin, yaralı hallerimizle sığındığımız o sabah huzuru, sanırım o savaş günlerinde en sadık, en sıcak, en korunaklı sığınağımızdı. Bu yüzden seviyorduk hepimiz sabahın o ilk huzurunu.

Günün görüntüsünden ve huzurundan pay almadan kayıp gidenler de olmuştu nitekim. Eksik ve bin bir kırıkla yaşamın parmak uçlarından sıyrılıp düşenler vardı. Gündü bu, bitmeden onlarca boşluk, geçmeden yüzlerce iz bırakırdı yeryüzünde, yerin yüzünde. Boşluğun derinliğinde bir generalin görüntüsü ve onun gazabına uğrayan yüzlerce askerin halleri takılıp kalmıştı günün yüzünde. Gün kan kokuyordu o an, gün insan kokuyordu. Barbarlığın ellerine düşerek paramparça edilmiş insan kokuyordu gün. Gün yaman, gün vahşet, gün büyük bir hüsrân.

Günün derinliğinde kalmış onca kokuların, onca kayıp yüzlerin, onca yanmış bedenlerin görüntüsünden geçerek varmak istiyorduk nefes olabilecek yeni bir güne, yeni bir sabaha. Buğday tanelerinin bereketinden doğan bir huzura kucak açmak adına yürümeye devam ediyorduk kırık ve hüsrân bir günün yollarından, çöllerinden...

Arkamızda kelle avcıları, salyalı ağızlarıyla yaşamı hüsran etme sevdasındalar. Dağılmışlar her tarafa, barut varmış ceplerinde, kalplerinde gaflet, ruhlarında lanet. Göz dikmişler buğday tanelerine, dayanmışlar ambar kapısına.

Buğday taneleri de işgal edilebilir. Çöl açlığında kalmış doyumsuz ruhların kokan ağızlarında buğday taneleri de kanayabilir. Bir tek insan değildi işgal edilen, vurulan, kırılan oysa. Bu çöllerde herkes ve her şey işgal edilmeye müsaitti. Yollar, elektrik direkleri, sarı buğday taneleri, kırık pencere kenarları, köy peyniri, çöl devesi, çocuk, üçüncü kalite mazotla yanmaya çalışan soba ve bahar ve geriye kalan tüm yaşam.... Barbarlar için müsait ve uygundur. O halde işgal edilebilir tüm yeryüzü, gökyüzü.

Çölden gelen bir koku yayılıyordu etrafa. Kaba ve yabancı adımların çıkarttığı bir toz bulutuydu gün. Gün biraz kargaşaydı, muğlaktı, görünmüyordu aydınlık, umut. Soluklaşan bir haldeydi huzur, susmuş gibiydi ışık. Derin bir telaşın içindeydi buğday taneleri, bereketi eksilmiş.

Az ilerde bir kalabalık, etrafına toplanmış onca katil anlamlar, cellatlar, kelle avcıları. Küfürler etmekteler bilinmeyen bir boşluğa, ardından aynı ağızlarla dualar. Daha çok kan akıtmak için, daha çok kesmek için, daha çok yakmak, yıkmak için yukarıya kalkan kanlı avuçlarla güç diliyorlar. Hepsi de sakallı, uzun saçlı, kirli tırnaklı. Hepsinin ellerinde bıçaklar, kılıçlar, baltalar. Ağızlarında ölüm fetvaları, vahşet kusacaklarına dair yemin etmekte, hep birlikte, aynı neşeyle. "Yemin olsun! Bu çöller kanla sulanacak, duyun bizi! Vallahi vallahi, taş üstünde taş, baş üstünde baş bırakmayacağız elhamdülillah! Birazdan kapısında olacağımız buğday ambarını yerle bir edeceğiz, yakacağız, yıkacağız! Orada kalan kâfirlere cehennemi yaşatacağız! Tekbir! Allahû Ekber!"

Toplanmışlardı vahşetin başına. Aralarına aldıkları ölümü son defa yokluyor, konuşturacakları ne kadar bar-

barlık varsa hepsine sarılmaya çalışıyorlardı tek û tek. Onlar kötülükten, pislikten, kokuşmuş her anlamdan medet uman Daiş çeteleri idi.

Onlar, hiç olmadığı kadar sırtlarında vahşet taşıyarak, çölün derinliğinde kalmış birkaç umutlu sesi barut kokusuyla susturmak ve günü tümünden kırmak, yok etmek istiyorlardı. Bu yüzden Sırrın Buğday Ambarının kapısında idiler. Ölüm fetvaları bu yüzdendi, tehditler bu yüzden...

Her bir çetenin de ayrı bir amacı vardı, bir isteği, bir hayali, bir olayı... Oraya toplanmış her bir çetenin arzula-
dığı ve ulaşmak istediği değişik fantezileri vardı ve tüm bunları niçin ve nasıl yapacaklarını da alenen açıklamak-
tan bir sakınca görmüyorlardı. "Ben Ebu Ömer Bin Kasım El Cedit, -kamera ekranına bıçağını da sokarak- "şu elim-
deki bıçakla kafa kesmeye gidiyorum. Tanrı adına kafirle-
rin kanını içeceğim!" Bir başka sakallı, "Tanrıya yemin ol-
sun, -aynı şekilde o da kamera ekranına kılıcını sokarak-
"YPG'lilerin gözlerini çıkartacağım, kafalarını gövdelerin-
den ayıracağım!" Bir başka yakışıklı da "hurilere selam ol-
sun, -o da diğerleri gibi kamera ekranına sakallarını soka-
rak- "huriler için kırk kafa keseceğim, kırk göz çıkartaca-
ğım, kırk dil kopartacağım!"

Onlar severlerdi ekranı. İnsan bedeni üzerine uyguladıkları tüm vahşetleri canlı olarak yayınlıyorlardı üstelik. Kanlı gösterişlerle dünyayı korkutuyorlardı. İnsan keserek, insan yakarak, insan kırarak, insan yıkarak... Savaşsam böyle savaşırım, demekti. Meydana inersen böyle yaparım, demekti. Tarzından, vahşetinden, barbarlığından hiçbir zaman ayrılmak gibi bir niyeti yoktu. Vahşette sabit kalmak... Gayet istikrarlı bir duruştu bu!

Telaşa kapılmadan, sakın hallerle, karşıda ölüm fetvaları veren, tehdit eden, vahşet uygulayacaklarını söyleyen o barbarlara karşı ne yapılmalı, nasıl direniş gösterilmesi sorularına cevap bulmaya çalışıyordum. Etraf kargaşaydı. Çöl kalabalığına tutuşan onca gürültünün içinde

kendi gerçeğine dokunan savaşçılar görüyordum. En saf, en derin, en masum, en cesaretli bakışlarla birbirlerine bakıyorlardı. Herkes birbirine umut, anlam, huzur ve sıcak bir sarılma alıp veriyor gibiydi o an. Herkes birbirine ‘ne olursa olsun, tüm irademizle o barbarlara karşı savaşacağız, direneceğiz” der gibiydi. Tüm kırık, yaralı ve kanyanayan yanlarına rağmen direnmekte ısrar eden bir ruha dokunmuştu ruhum. Bu ruh buluşmasından duyduğum huzuru hiçbir barbarın bozmasına izin vermeden sonsuza dek korumak istedim. Bu huzurla yaşamı tümünden büyüterek karanlığa gömülmüş onca anlama aydınlığı bahşetmek istedim. Fakat siyah içen adamlar kapısında bu huzurun. Çürük domates kokan ağızlarıyla huzuru kemirmek, candan canı, anlamdan anlamı söküp almak üzerine yeminler etmişlerdi, fetvalar vermişlerdi oysa. Hem ne mümkündü, barbarlar çoğalmışken huzurlu kalmak Orta-doğu’da?

Savaşın geliştiği topraklarda huzurlu kalmanın tek koşulu direnmektir. Direniş olmadan hiçbir anlam uzun sürmezdi zaten. Bu gerçeği bilerek yaşayan savaşçılarla birlikte Sırrın Buğday Ambarı yakınlarına kadar gelmiş Daiş çetelerini izliyordum. Sekiz yüz kişilik bir orduyla yayılmışlardı etrafa. İşgal ettiği yerlerden topladığı onca cephaneyi de beraberinde getirmişlerdi. Tüm bunlar huzuru kemirmek adınaydı. Ya da kesmek, yakmak, yıkmak ve biçmek adına. Hem ne fark eder ki? Huzuru alınmışsa, insandan geriye kırık, yanmış, yıkılmış bir beden kalmaz mıydı? İnsan büsbütün huzurdan oluşan değil miydi? Derinliğiyle insanın özünü oluşturan merhamet, saygı, iyilik, yoldaşlık, irade, umut, inanç; birer parçası değiller miydi huzurun?

Döndüm, etrafıma baktım derin bir huzurla. Savaşçılar saymaya başladım. 1,2,3,4...20. Topumuzun sayısı bu kadardı. Olan, kalan, bilinen sadece yirmi. Ortada, kendisiyle çarpıp makul bir sayı elde edilebileceğimiz hiçbir

rakam yoktu. Çoğaltmak istedim bu sayıyı. Yürüdüm, döndüm, koştum uzunca. Çölün uzağına baktım, en diplerine. Tepelere, tepelerin ardına, sığınaklara, tünellere baktım. Yok. Elde var yirmiydi sadece.

Sakin ve huzurlu bir tonla "ama yine de direnebiliriz" dedi bir savaşçı. "Sayımız az olabilir fakat bugüne kadar hep bu iradeyle savaştık, direndik."

Ses, Mamoste adında yaşlı bir yurtsevere aitti. Kendisi Qilheydê Köyünün bir sakiniydi. Omzuna dededen kalma brunoyu da alarak koşmuştu aramıza, kavgamıza, direnişimize. İnandığı, umut bağladığı bir şeyler vardı demek ki. Henüz bitmiş değildi huzur.

Hafif gülümseyen gözlerle bana bakıyordu. Direneceğimizi biliyordu zaten. Savaşacağımızı, ne olursa olsun eyleme geçeceğimizi, biliyordu. "Haklısın" dedim. "Sayımız az da olsa, dediğin gibi, yine de direnebiliriz, savaşabiliriz."

Biraz daha yaklaştım ona. Gözlerinin içine baktım. O an masum bir yoldaşlığın dokunuşu vardı bakışlarında. Ellerimle hafifçe omzuna dokunarak 'Mamoste, biliyorsun. Bu savaşta hepimizin bir görevi var. Bize verilen görev her ne ise en yaman şekilde yerine getirmek durumundayız. Bu bir savaştır Mamoste ve inan bana savaş ciddi bir iştir. Görüyorsun hepimizi. Hepimizin de ayrı ayrı sorumlukları var. Kimimiz sabotajcı, kimimiz suikastçı, kimimiz yol gösteren, kimimiz komutan, kimimiz öncü, kimimiz gözcü. Toplamında hepimiz savaşçıyız. Fakat rollerimiz var. Rolümüz neyse en iyi şekilde oynamak zorundayız' dedim.

Derin ve meraklı bakışlarla söylediklerimi anlamaya çalışıyordu. Aslında amacım ona biraz daha moral vermekti. Çünkü o bizim gibi değildi. Evliydi ve çocukları vardı. Her şeye rağmen Kobanê' den kaçmamış, tüm varlığıyla direnen savaşçıların imdadına koşmuştu. Evli ve çocukları olan hiç kimsenin bu savaşta yer almasını istemiyordum. Savaşın ağırlığı, yoğunluğu, koşulları ne olursa olsun, ömrü ömrümüzü aşmış olanları, savaşın herhangi

bir cephesinde tutmaktan yana değildim. Tüm inancı ve umuduyla kendi anlamlarını korumak uğruna her şeyini geride bırakıp gelmiş bu güzel insanı, savaşın kırık ve muğlak görüntülerinden uzak tutmak istiyordum bu yüzden. Savaş vardı, doğrudu bu. Var olmak ile yok olmak arasında kalmış bir şehrin kaderini belirleyecek olan bu savaşta herkes, her şeyi yapabilmeliydi. Neyi varsa ortaya dökabilmeliydi. Kendisinden fedakârlık, kendisinden cesaret, kendisinden emek verebilmeliydi, hesapsız, sualsiz ve merhametçe. Yaşamın olağanüstü derinliğine inananlar, "Üzerimizdeki mavi gökyüzünün o ilahi aydınlığını söndürecek olanlara karşı ben de sizinle aynı eylemde olmak istiyorum" diyebilmeliydi. Savaşabilmeli, direnebilmeliydi herkes.

O an her şeyini geride bırakıp gelmiş onlarca savaşçı gibi Mamoste de yanımızda, kavgamızda olmak istiyordu. İnandığı, anlam verdiği, ne varsa o an onlara sımsıkı sarılmış gibiydi. Düşmek istemiyordu savaştan, savaşmaktan, direnmekten.

Gözleri uzak bakıyordu. Bakışlarından hissetmiştim bunu. Savaş izleri taşıyan parmaklarıyla bir sigara çıkarttı cebinden. Titriyordu elleri, morali düşmüştü. Sessiz kaldı. Konuşmadı. Savaş izleri taşıyan parmaklarına baktım sonra. Barutun, merminin, kargaşanın bıraktığı yara izleriydi parmaklarındaki. Kim bilir başka kaç yarayla daha savaşıyordu Mamoste? Bu savaşın yarasıyla hayatın o derin iç ağrısını hep birlikte mi yaşıyordu, diye düşünmeye başlamıştım?

Susmanın birçok şeyi erteleyeceği gerçeğinde kalmak istemiyordu Mamoste. İçindeki sabırsız bekleyişin ona dayattığı havanın etkisine girmişti çünkü. Konuşmak istiyordu. Belki de haykırmak.

"Ben savaşmak istiyorum" dedi. "Burada aklımı yitirmek istemiyorum. Deliliğe vermek istemiyorum kal-

bimi. Ama siz benden bunu yapmamı istiyorsunuz. Bu topraklarda bir rezil gibi yaşamamı, adımları yerlerden, çöllerden, unutulmuş mezarlardan toplamamı istiyorsunuz.”

İçinde büyüyen isyanını özgürce salıvermişti ortaya. Savaştan düşme korkusunu haykırarak yenmenin bir ifadesi olarak, kusmuştu içini kemiren onca belirsizlikleri. Savaşmak isteyen bir ruhu zapt edebilmenin zorluğunu bir kez daha yaşıyordum. Savaşmaktan, direnmekten düşmek istemeyen bir düşünceyi eylemsizlikle sınırlı tutmanın mümkün olmayacağını o kadar iyi biliyordum ki. Mamoste savaşmak istiyordu. Dayattığı buydu.

Yüzündeki titreyen ışığın sonsuza dek sönmesini istemiyordum. Yanmalıydı ışık. Karanlığın en dibinde kalmış bu topraklarda insanlar ışısız yaşayamazdı hem. Işığın ulaşamadığı her insan bir kayıptı, kaybolandı, bilinmeyendi.

Tamam, dedim. Savaşacaksın Mamoste. Fakat bu savaşın kuralları var. Kuralına göre, sana söylenenlere göre hareket edeceksin. Hepimiz gibi.

Bu söylediklerimi duyunca yüzündeki o ışığın eski haline döndüğünü görmüştüm. Savaşmak ve direnmek isteyen bir ruhun yaşadığı o huzuru sadece ben değil o an orada bulunan tüm savaşçılar da yaşıyordu. Ortak bir huzurun içinde buluşuyordu ruhlarımız, anlamlarımız. Ve bu bizim tek mutluluğumuzdu.

“Göreceksiniz, büyük savaşacağım” dedi kendinden emin bakışlarla. İnanıyordu kendisine. Gücüne, bağlılığına, tecrübesine. “Mamoste” dedim. Bu savaşta bizim gibi senin de bir rolün var artık. Görüyorsun zaten, hepimizin ayrı görevleri, ayrı sorumlulukları var. Herkes kendi görevine göre savaşmalı veya direnmeli. Eğer bu şekilde hareket etmezsek darbe yeriz, kayıp veririz ve bu bizi üzer, bizi yıpratır, bizi güçsüz kılar.

-Biliyorum heval. Sen yeter ki bana şöyle yaman, şöyle en önde olabilecek şekilde bir görev ver, gerisi bende.

-Senin görevin, aha şu gördüğün yüksek ambarın çatısında gözcülük yapmak.

-Nasıl yani heval?

-Mamoste kurban. Daiş biraz sonra buğday ambarrına saldıracak. Her tarafa müdahale edecek gücümüz yok. Sayımız az ve yeterince cephanemiz de yok.

-Evet heval, biliyorum. Peki çatıda tam olarak ne yapacağım ben?

-Gördüğün gibi ambar oldukça yüksek. Çatısına çıkacaksın ve orada gözcülük yapacaksın. Anı anına çetelerin hareketlerini takip edeceksin. Tüm gördüklerini de aşağıda gelişmeleri koordine edecek olan heval Emin'e aktaracaksın. Anlaşıldı mı Mamoste?

-Tamam heval, anladım. Fakat bana dürbün lazım, silah lazım, telsiz cihazı lazım.

-Merak etme Mamoste. Her şeyi sana vereceğiz. Kırık bir dürbün var, onunla idare edersin. Telsiz cihazının da bataryası bozuk. Onunla fazla uğraşma, pili çabuk bitmesin. Sadece ihtiyaç anında kullanacaksın.

-Silah peki?

-Silahın var zaten.

-Şu kırık bruno mu?

-Evet, hem ondan daha güzel silah mı olur?

-Ambar baya yüksekmış. Çatıya ulaşınca kadar Mamoste ölmezse iyidir.

-Sen eskilerdensin Mamoste, sana bir şey olmaz. Merdivenlerden tırmanırken dikkat et düşme.

-Yok heval düşmem. Savaştan düşmedim ya artık geri kalan hiçbir düşmenin bana acı vereceğini sanmıyorum.

Öylesine derin bir bağlılıkla sarılmıştım ki ona, o an kim olsaydı ilgisiz kalamazdı bu yoğunluğa. Yüzündeki ışıgın git gide büyüdüğünü görmekten duyduğum mutlulukla yürüdüm savaşların arasından. Herkes gururlu, mutlu ve huzurluydu. Tıpkı Mamoste gibi. Onun yüzündeki ışık gibi.

Buğday ambarının arkasından dolanarak hızlı adımlarla merdivenlerden çatıya tırmanmıştı Mamoste. Geriye kalan savaşçılar da artık son hazırlıklarını yapıyorlardı.

Etraf muğlaktı. Hafif rüzgâr esiyordu. Yüzümüze çarpan o hafif rüzgârın derin bir uğultusu vardı. Gittikçe belirlenen birtakım sesler yankılanmaya başlıyordu çölün kulaklarında. Tüm dikkatlerimizle sesin kime ve neye ait olduğunu anlamaya çalışıyorduk. Görevi gereği yukarıda, çatıda gözcülük yapan Mamoste'nin telsizinden bir ses duyulmuştu. "Heval çeteler geliyor!"

Kabile şeklinde yayılan çetelerin görüntüsü kaplamıştı çölün yüzünü. Kaba bir siyahlıktı o an gördüğümüz. Gazaba bürünmüş adımlar eşliğinde Sırrın Buğday Ambarına doğru yol alıyorlardı. Ne gariptir ki karşılarında sadece yirmi savaşçı vardı. Topu topuna sadece yirmi savaşçı. Yirmiye Mamoste de dahildi. O da bir savaşçıydı nihayetinde, hem hala düşmemişti savaşmaktan.

Gün, yavaştan barut kokusuna bürünmüş, toz bulutu şeklinde etrafa dağılmıştı. Soluduğumuz, içime çektiğimiz toz taneciklerini kusacak vaktimiz bile yoktu o an. Nitekim Daiş, ilk hamlesini tüm gücünü kullanarak başlatmıştı. Gün barut, gün derin bir savaştı artık.

Kargaşa yaratan tüm çıplaklığıyla bir kez daha atılıyordu tekbirler. Ölüm ve vahşet yayma havasına giren çeteler, önce buğday ambarının çevresini kuşatma altına aldılar. Dar bir çemberin içinde kalan savaşçılarımızı bu şekilde takatsiz, çaresiz bırakmak istiyorlardı. Zaman geçtikçe savaşın dozu da artmaya başlıyordu. Kuşatma altındaki savaşçılarımızın gösterdiği direnişi bu şekilde kıramayacaklarını anlayınca bu sefer var güçleriyle birden her taraftan saldırmaya başladılar. Daiş öyledir. İlk seferde alamadığına, yakamadığına, yıkamadığına, kırmadığına ikinci bir hamleyi yapardı. Daha ağır, daha vahşi, daha barbar, daha derin. Savaştan, saldırıdan anladığı buydu. Bu, onun savaş mantığıydı. Bu şekilde savaşırdı.

Top ve mermi seslerinden uyuşmuş olan kulaklarımız artık hiçbir şeyi duyamıyordu. Ortalık sesler savaşıydı adeta. Kaba, siyah ve sakallı yüzlerden gelen hiçbir şeyi duyamıyorduk artık. İnsan sesi ile savaş sesi artık birbirine karışmıştı ve o an gördüğümüz sadece kıızıl bir ateşti. Namlulardan, baruttan fırlayıp gelen.

Çatışmaların en yoğun, en şiddetli anlarında bir elimiz silah tetiğinde, diğer elimiz göz temizliğinde. Ortalık toz, duman ve barut kokusu. Çatıda Mamoste'nin sesi, "heval dikkat edin, tank geliyor!" Kendilerini korumak için bir siper arayan savaşçılarımızın koşuşturmaları, düşen bedenler, kanayan kollar, barut kusanlar, mermisiz kalanlar ve çatıda Mamoste'nin sesi, "heval, dikkat edin, canlı bombalar geliyor!" Tekrar aynı görüntü, aynı karmaşa, aynı haller. Başına siyah kuşak bağlamış uzun sakallı bir çete, sesinde tekbir, büyük bir gürültüyle bir patlama sesi sonra. Havaya uçan eller, parmaklar, kollar. Ortalık yanık et kokusu. Tüm bu yıkımların altından kalkarak tekrar direnmek, direnirken hayatta kalmak, hayatta kalırken, yoldaşını aramak. Yaralanmış olanı sırtı alıp uzaklaştırmak yangından, baruttan, tozdan, dumandan. Çatıda Mamoste'nin sesi, "heval dikkat edin, füze geliyor!"

Devam eden savaş hallerine bir de füzenin ihtişamı ekleniyordu. O da kendi sesiyle, kendi etkisiyle savaşa bir renk katmaya çalışıyordu! Nitekim her patlayıcının sesi ve etkisi birbirinden farklıydı. İçinde olduğumuz çatışmada tank vardı, doçka vardı, roket vardı, havan vardı, canlı bomba vardı, mermi vardı. Bir tek füze eksikti, o da olmalıydı. Ne var ki Daiş bu konuda sıkıntı çıkartmıyordu. Neyi varsa fırlatıp atıyordu mevzilerimize, gözlerimize.

Onun bu ilk hamlesi saatlerce sürmüştü. Yorulmuştu düşman, halsiz düşmüştü namluları. Kullandığı onca silah-tan, onca baruttan, onca canlı bombadan bir sonuç elde edememişti. Bitkin, yorgun adımlarla çekiliyordu savaş

meydanından. Barutun kudretine sığınarak bir avuç savaşçı karşısında her türlü barbarlığı kullanmıştı oysa. Ama ne mümkündü direnişi kırmak?

Sevinmiştik buna. Karşımızda yenilen, pes eden bir düşmanın kaçışını görünce derin bir nefes almıştık. Saatlerce süren şiddetli çatışmalardan sıyrılarak, büyük direnen, yaman savaşan savaşçılarımızın bu iradeli duruşları sayesinde düşman onlarca kayıp vermişti. Sayı çokluğuyla övünen bir gücü çok az bir sayıyla yenmek de vardı. Hem ortada duran gerçek sayının çok olması değildi. İrade, umut, inanç kimdeyse odur kazanacak olan. Dilinde, yüreğinde, ruhunda yaşamın tüm değerlerini barındıran ve bu değerler gereği ilkesel yaşayanlardır kazanacak olan. Bu, Ortadoğu'nun bir gerçeğiydi, her ne kadar gerçeğinden uzak kalmış olsa da. Bizler de bu gerçeğe sınıksız sarılmıştık. Tek çıkış noktamızın bu olduğunu biliyorduk çünkü. Gerçeğimiz karşısında yenilen bir gücün derinliği olmasa da onlar her türlü barbarlığı, gaddarlığı yapacak kadar canavarlaşmıştı. O yüzden saatlerce hiç ara vermeden, yorulmadan, bıkmadan, saldırıyordu. Baktılar ki bu iş böyle olmayacak çareyi geri çekilmede bulmuşlardı.

Ama ben biliyordum. Onlar mutlaka geri döneceklerdi. Bu sefer daha gaddarca, daha barbarca, daha vahşice saldıracaklardı. Çünkü onlar kaybetmenin kokusunu almışlardı. Rahat durmayacaklardı. Biliyordum.

O ana kadar hem savaşan hem de çatışmayı koordine eden heval Emin'e ulaşarak son durumlar hakkında bilgi almak istemiştik. Yoğun geçen savaş sürecinde bazen birbirimizden kopabiliyorduk. Kimin nerede ve ne hallerde kaldığı bazen bilinmiyordu. Savaştı, yoğundu, derindi.

Toz duman içindeydi saçları. Parmakları kırılmıştı, kanıyordu kesik kesik. Onca olanlara rağmen yüzündeki tebessüm duruyordu yerli yerinde, gözlerinde. Yırtılan ayakkabısından kanlı ayaklarını çıkartarak; "görüyorsun heval Masîro, hiçbir ayakkabı dayanmıyor ayaklarıma. Ya

ayaklarımda bir sorun var ya da bu ayakkabılar sahte” dedi gülümseyerek. Hayır, dedim. Sorun ayaklarında değil, ayakkabılar sahte. Zira benim ayakkabılarım da çabuk yırtılıyor. Hem bu savaşa hangi sağlam ayakkabı dayanır ki?

-Haklısın heval. Şu ayak kanaması da olmazsa iyi olacaktı.

Ayaktır bu, giderse perişan olurum.

-Ayağını sar heval Emin, bu şekilde olmaz.

-Sorun değil heval. Şimdi sararım, durur kanaması. O son roket var ya heval, işte onu ciddiye almalıydım. Mamoste uyardı ama yine de beni teğet geçer diye düşüncüm.

-Mamoste’yi ciddiye alacaksınız. Yoksa darbe yersiniz, telafisi de olmaz. Haberiniz olsun.

-Zaten Mamoste olmasaydı gelen gidenen haberi-miz olmayacaktı. İyi ki ona öyle bir sorumluluk yüklemişsin heval Masîro.

-Onun olduğu yer stratejiktir. Bize doğru gelen çeteleri, tankları, roketleri rahatlıkla görüyor ve takip ediyor. Onun verdiği bilgilere göre pozisyon alırsak darbelerden fazla etkilenmeyiz. En azından bir ön tedbir alırız. Üstelik bu savaş henüz bitmedi. Geri gelecekler yine.

-Biliyorum heval. Bu sefer daha tedbirli ve daha kalabalık gelecekler.

-Evet, yorulan güçlerini değiştirecekler üstelik. Direk buğday ambarının avlusuna girerek bizleri kıstırmak isteyecekler.

-Peki mevcut sayımızla onları engelleyebilecek miyiz heval?

-Daha önce başardık bunu. Bu sefer de başarırız. Yeter ki direnişten düşmeyelim.

-Mamoste çatıdan düşmesin de biz direnişten asla düşmeyiz.

-Heval Emin, şaka bir yana, ona göz kulak olun. Onun aktardığı her tekmili ciddiye alın. O bizim gökyüzü gözümüz.

O hepimizden daha hâkim yeryüzüne.

-Merak etme heval. Mamoste de direniş de bize emanet.

-Ayaklarına sahip çık. Gelecek seferde onları tekrar yerinde görmek istiyorum.

-Bunun garantisini veremem heval Masîro.

-Beni duydun heval Emin. Tüm savaşçıları, seni ve ayaklarını sağ salım burada görmek istiyorum.

-Geliyorlar heval!

Yoğun çatışmalar arasında umudu görebilen her-
kese daha yaşanabilir bir gün vaat ediyordu direniş. Her
türlü zorluğun ortasında bir anda görünür gibi olan aydınlık,
günün hala bitmediğini biraz gösteriyordu. Biraz sadece.
Gerisi direnişe bağlıydı çünkü. Ne kadar çok direniş
o kadar yaşanılabilir bir gün. Gerisi karanlık, gerisi karmaşa,
gerisi boşluktu.

Artık toprağın rahmine düşmüştü direniş. Artık bu
raddeden geriye dönüş olmazdı. Hayır hayır, dönmek olmazdı,
olmamalıydı. Bu topraklarda direniş yeşermeli, kollarıyla
bulutlara değmeli, kökleri huzurla süzülüp akan Fırat, Dicle
sularında su içmeliydi. Yeryüzüne çıkması şarttı onun.
Her bir zerresi işlenmeliydi ilmek ilmek, her hücresi
tanınmalıydı hudutsuzca. Yol uzun gün kısaydı. Toprağın
altında olgunlaşmalı, her türlü rüzgârın, zalimin karşısında
durabilecek güçte kollara, gökyüzüne uzanabilecek kadar
boyu poslu bir gövdeye ve güneşle omuz omuza olmak için
birden fazla yaprağa sahip olmalıydı. Bir de yeryüzündeki bu
fütursuz barbarlara sabredecek seviyede dirayetli bir ruha...

Bahsi geçen direniş, bu çöllerde kendini bekleyen
kocaman yürekli savaşçıların omuzlarından adımlar attı

göge doğru. Hem gökyüzüne nefes olmak hem de onu taşıyana anlam dolu günler bahşetmek için kanat çırpıtı günler dolusu.

Direnış, çöl boşluğunda bir umuttu tutunduğumuz. Eylemden, çarpışmaktan yorulmuş parmaklarımıza dokunan ince, uzun bir huzurdu en çok. İradeye usulca ilişen her anlam direnişle birleşiyor, ruhumuza bitmez tükenmez bir enerji veriyordu. Düşmanın saldığı tüm barbarlıklara karşı biraz daha ayakta kalabildiysek direnişten ötürüydü velev ki. Yoksa düşerdik, yuvarlanırdık adına aydınlık, umut, huzur dediğimiz o yaşamdan. Kırılırdık nefesten, kayıp giderdik ışığın o masum görüntüsünden.

Yüzü paramparça edilen bir günün en kutsal, en yaşanılır, en masum tarafında kalarak, daha çok yangın, daha çok ateş salan düşmanın barbarlığı karşısında sayısız anlamların enerjisiyle direnen bir avuç savaşcının eyleminde gün; yaşamak istiyordu büsbütün. Tüm kırıklıklarına rağmen, tüm kaybettiklerine rağmen. Gün, kalmak istiyordu yaşamda. Yarı aydınlık, yarı kırılmış yanıyla var olmak istiyordu kendi anlamında. Can veren, kanayan, günlerce aç, susuz ve uykusuz kalan bir tek bizler değildik oysa. Gün, zaman, sarı buğday taneleri, çöl yatağı, Fırat kıyıları ve barut kokusundan baygın düşen tüm o kuşlar; barbarlığın kanlı adımlarında yaralı, kanamalı ve yorgundular. Tıpkı bizim gibi, tıpkı buğday ambarında günlerce savaşıp, direnen bizler gibi.

Sonuçsuz kalmıştı her hamlesi. Kıramıyordu direnişi. Gücüne güç, barbarlığa barbarlık, gafletine gaflet katarak her türlü ağır silahlarla saldırıyorsa da yine de kıramıyordu direnişi. Günü ve günde kalmış her anlamı korumak gibi bir görevi olanlar karşısında çeteler, ilerleyemiyordu bir türlü.

“Direnin yiğitler, direnin!”

Haykırıyordu, sloganlar atıyordu Mamoste. Sesi yüksekte geliyordu. Gökyüzüne taşınmış bir yeryüzü

meleği gibi, kanatsız... Kırık dürbünüyle düşmanı gözlemekte. Omuzunda bozuk bir bruno, ellerinde bataryası bozuk bir telsiz cihazı, çatıda, gökyüzüne taşınmış bir yer yüzü meleği gibi, kanatsız... Haykırıyordu, sloganlar atıyordu Mamoste. "Direnin yiğitler, derinin!"

Aşağıda uzun, muğlak, toz dumanlı bir kargaşa vardı. İç içe geçmişti bedenler. Kim kime saldırıyor belli değil, sadece mermi sesleri duyulmakta. Görüntüler kayıp, muğlak ve belirsiz.

Kanayan halleriyle bir duvar kenarına sırtını dayanmış, şarjöre mermi dolduruyordu Botanê Reş. Yüzündeki kararlılığı yitirmeden, parmaklarına olan inancı koruyarak üstelik, savaşıyordu ısrarla, inatla. Varlığı güven veriyordu savaşçılara. Orada bulunmuş olması cesaretti, umuttu, heyecandı. Ona tutulan her parmak sonsuz bir inançla savaşıyor ve direniyordu. Hemen omzunun kenarında onun kadar derin bir inançla, tükenmez bir cesaretle savaştan Emin Erkendi. Bağırıyor, haykırıyor ve koordine diyordu direnişi. "Botan! Çabuk doldur mermilerini! Neden hala oradasın Ahmet, derhal mevziye gir, açıkta savaşma! Levent, karşıdaki çeteye dikkat et! Gözü sende, hedeften çık hemen! Diğer tarafa koş Fedakâr, bulunduğu yer tehlikeli! Ferhat, yanlış yöne ateş ediyorsun, orada çeteler yok! Sağına bak hemen! Bir grup çete sana yaklaşıyor, çabuk, çabuk yerini değiştir! Şêran vuruldu, Şêran vuruldu! Diloğan yardımına koş! Diloğan! Diloğan! Diloğan! Sesimi duyan yok mu? Azad! Şêran ile Diloğan yaralandı.

Çabuk imdatlarına yetiş! Sipan! Buraya gel! Mermilerim bitti! Çabuk, çabuk! Xebat! Sozdar ve Derya'ya ulaşamıyorum. Mamoste; bir grup çetenin Sozdar ve Derya'nın savunduğu mevzilere yöneldiğini aktardı. Yanına Evdo'yu, Şêxo'yu ve Erdal'ı da alarak hızlı bir şekilde oraya doğru koşun!

Ses, bastırıyordu savaş kokusunu. Etrafa yayılan kokunun iliştiği her yüze bir ses çarpıyordu. Hayata tutun-

manın, direnişte kalmanın sesi daha ağırdı, daha belirgindi. Sesler savaşında sağ kalmaya çalışan her ruh ya bu sese tutunmalıydı ya da kenara çekilmeliydi. Bir avuç savaşçının sesinde yaşamak isteyen günün o içler açısı halleri gözlerimizin önündeydi. O an her şey o bir avuç savaşçının direnişine bağlıydı. Direniş verildikçe günün içindeki anlamların kutsallığı daha da çoğalıyordu. Direniş sürdükçe aydınlık ve umut kendisini daha çok hissettiriyordu ruhta, yüzde ve kalpte.

Orada, o çölün ortasında, Sırrın Buğday Ambarı çevresinde direniş hiç olmadığı kadar derin, hiç olmadığı kadar yaman, hiç olmadığı kadar uzun sürmüştü. Sekiz gün süren bir çatışmanın en sıcak, en yoğun, en şiddetli anlarında direnişe tutunan o bir avuç savaşçının karşısında bir kez daha yenilmişti barbarlık. Bir kez daha düşmüştü yaşamdan, nefesten, ayaktan. Ardında bırakarak barut kokusunu, üstelik ölülerinin üzerinden de geçerek pes etmenin, yenilmeyen o acılı, o yaman duygusuyla geri çekilmişti bir kez daha. Zavallı adımlarından düşen yorgunluğuna sığındıkça bir kez daha anlamışlardı günün aslında direnenlerden yana olduğunu.

Günden, savaştan ve çatıdan henüz düşmemiş olan Mamoste 'den sevinç sesleri duyuluyordu. Gururlu ve mutlu halleri bulunduğu yerden etrafa yayılmıştı sanki.

"Kaçıyorlar heval! Çeteler geri çekiliyor! Bijî Berxwedana

Me! Bijî Berxwedana Egidan! Bijî Berxwedana Jinên Mezin"

Çöl boşluğuna yankılanan slogan sesleriyle günü bir kez daha yaşanılır kılmıştık. Kaba ve gaddar görüntülerin hortlak adımlarından canımız pahasına o koruduğumuz günü avuçlarımıza alarak ölmek üzere olan tüm yaralı anlamlarına can vermeye çalışmıştık. Kanayan yaralarımızdan önce günün yaralarını dert etmiştik. Önce gün demiştik, önce nefes, önce sabah, önce zaman. Savaşın ve direnişin arasından kurtulmuş her yara iyileşirdi nasılsa. İnsan

yarası iyileşirdi muhakkak. Gün ölmüşse, içindekiler de ölmez miydi o an? Gün, onca sesler arasından bir tek kendi sesinden düşmüşse, içindekiler de sonsuz bir suskunluğa gömülmez miydi?

Oysa daha güzeldi gün ile birlikte hep haykıracak bir seste yaşamak. Daha güzeldi, umutla büyüyen yüzlerin içinde bir sabahı kucaklamak. Daha güzeldi, mavi kanatlı bir gökyüzü altında özgürlüğü giyerek patikalarda, ovalarda, dağlarda yürümek, koşmak. Kendisini bulmuş olanla nice düşler içinde bir devrimle bir kez daha karşılaşmak daha güzeldi, daha uzundu, daha maviydi.

Ve biz inanıyorduk devrime. Karanlığı, barbarlığı, gaddarlığı zalimin ayaklarında susturarak, olabildiğince uzun anlamlarla dolu bir sabahı inşa edeceğimize inanıyorduk. Gün, sağ kaldıkça umutlarımız da çoğalıyordu. Gün, kendi sesiyle hayata dokundukça yüzümüzdeki huzur da gittikçe uzuyor ve bitmez bir anlamla buluşuyordu. Çünkü her şey direnişe bağlıydı. Direniş verildikçe yaşam gün ile bütünleşirdi büsbütün.

Sekiz gün boyunca süren bir çatışmanın eşiğinde inanarak savaşıyor bir avuç savaşçının o tüm yorgunlukta kaybolmuştu karanlık. Geriye kalan sade bir aydınlıktı, dokunulduğunda net olarak hissedilebilen. Bu sade, bu berrak aydınlığın kıyısında oturarak, kendi kanayan yaralarını sarıyordu savaşçılar. Kanayan kollarını, kanayan parmaklarını, kanayan ayaklarını, kanayan göğsünü. Ve hala sağlamdı heval Emin'in ayakları. Kanıyordu ama yine de bir bütün halindeydi.

-Tekrar seni ve ayaklarını görmek ne güzel heval Emin.

-Ben de şaşırdım doğrusu heval. Bunca yarasına rağmen hala terk etmediler beni.

-Çok zorlu geçti bu hamle. Yorucu ve bir o kadar şiddetli.

-Dağınık, karışık, tuhaf bir hamleydi bu. Çeteler bir başka ruhla saldırıyorlardı.

-Onları güçlü kılan doğal bir özellikleri yok. Türlü ilaçlar, haplar kullanıyorlar.

-Ben de öyle düşünüyorum heval. Yoksa bu kadar cesaretli olmaları mümkün değil.

-Seni biraz iyi gördüm. Diğer arkadaşlar nasıl? Ahmet, Levent, Fedakâr, Ferhat, Diloan Şêran, Mehmet, Azad, Diloan Zorava, Evdo, Erdal, Sipan, Xebat, Mazlum, Şexo, Sozdar ve Derya, şehit düştüler heval.

...

-Yaralılardan durumu ağır olanlar vardı. Ama onlara zamanında müdahale ettik.

...

-Heval Masîro!

-...

-Heval Masîro!

-...

-Heval Masîro!

Dinlemiyordum. O an hiç kimseyi, hiçbir şeyi duymiyordum çünkü. Ölüm ve gidişler gözlerimin önünden akıp giderken, ben bir tek o gidenleri düşünüyordum. Çünkü onların varlığına ihtiyacımız vardı. Çünkü ancak onlarla mümkündük. Çünkü bu parçalanmış bedenlerimizin, bu kanayan ellerimizin, bu üşüyen saçlarımızın acısını ancak onlarla unutabilirdik. Çünkü yaralarımızı ancak onların gülümseyen gözlerinde iyileştirebilirdik. Ama bazen giderler, diyordu içimdeki ses. Ne kadar da ihtiyacın olsa da ne kadar bağlanmış olsan da giderler bazen. Bazen umut gider, umut verenler gider, bazen aydınlığı yaratanlar gider. Ve adresi değişir adımların... Yüzünün rengi, baktığın görüntünün derinliği değişir büsbütün. Uykular değişir, yediğin ekmeğin tadı değişir. Yıllardır sohbetine, sofrana konuk oldukların gider bir gün, diyordu. Hayatta her şey gelip geçiyor. Hayat bir şekilde, yaşattığı her türlü kaybın yerini doldurabileceğimiz parçalar sunuyor önümüze. Birkaç yama, ufak tefek dikişlerle doldurup devam

edebiliyoruz kaldığımız yerden. Ama o gidenlerin bıraktığı bir aydınlık vardı. Aydınlık, her şeyi yıkmaya muktedir olan elleri ne pahasına olursa olsun kırmaya yeltenmekti. Aydınlık, umudu ve huzuru bu topraklarda istila edenlere karşı savaşılabilmek erdemini gösterebilmektir. Aydınlık, "ben anlamında ve kutsallığında yaşamak istiyorum, bu topraklar benim, bu dil, bu tarih benim, bu yaşam benim" diyenlere dayatılan her türdeki zalimliğe karşı direnebilme cesaretini göstermekti. Aydınlık, direnişti büsbütün. Ve aydınlık olduğu müddetçe de kahrolmak, bitmek, tükenmek asla olmayacaktı bu topraklarda. Toprakta anlam filizlenir ve büyürdü sonra. Hayata ve özgürlüğü ellerini açan çocuklar yere hiç düşmeden güneşine, umut ettiğine kavuşacaktı. O yaralı, o kanamalı tarih, bir gün mutlaka kendi gerçeğinde buluşacaktı. Barbar eller arasında parçalanan gün, elbet bir gün kendi yarasını saracak, yaprakların arasından sızan o bembeyaz ışığa ulaşacaktı. Yağmurun elleri, bu savaşta aydınlığın parmaklarından tutarak biraz daha gün yaşasın diye o direnenlerin elleri kadar güçlü olacaktı. Aydınlık varsa yaşam mutlak anlamda hep mavi, hep uzun, hep huzur olacaktı.

Ahmet, Levent, Fedakâr, Ferhat, Diloan Şêran, Mehmet, Azad, Diloan Zorava, Evdo, Erdal, Sipan, Xebat, Mazlum, Şexo, Sozdar ve Derya. On altı giden, on altı aydınlık, on altı umut. Sekiz gün süren bir savaşı sonuna kadar sırtlayarak, günün yaşamdan düşmemesi uğruna canlarını feda etmişlerdi. Lakin düşmek ve kalkmak mümkündü bu savaşta. Ama düşmek ve kalkmamak imkânsızdı. Onlar mümkün olanda ısrar ettiler, savaştılar, direndiler ve geride kalanlara umut, aydınlık, güç oldular.

Kanlı adımlarıyla sekiz gün boyunca her türlü barbarlığı dayatan çeteler, gidenlerin geride bıraktığı aydınlığa sınıksız tutunan o bir avuç savaşçının direnişi karşısında çaresiz kalmışlardı. Sekiz gün boyunca savaşın ve direnişin ağırlığı altında üstelik aç, susuz, uykusuz kalarak barbarlığa geçit vermeyen o bir avuç savaşçının ortaya

koyduğu irade, aşılmaz bir duvar gibi örülmüştü barbarlığın adımlarına. Geçemiyordu, aşamıyordu barbarlık. Her defasında büyük kayıplar vererek geri çekiliyordu. Yaptıklarına, ettiklerine bakarak bu şekilde bir sonuç elde edemeyecekleri anladıklarında bu sefer daha büyük bir sayıyla, daha ağır silahlarla, daha farklı yöntemlerle tekrar saldırmaya başlıyorlardı. Buğday ambarını yakmak, yıkmak ve yerle bir etmek için ne gerekiyorsa yapmaya çalışıyorlardı. Onlar, kısa bir süre içinde burayı ele geçirerek Kobanê sınırlarına biraz daha yaklaşmak istiyorlardı. Hedeflerinde bizzat Kobanê'nin kendisi vardı. O yüzden böyle barbarca, zalimce, gaddarca saldırıyordu.

Kobanê onlar için varılması gereken son duraktı. Oraya ulaşmak için önlerinde ne varsa, kim varsa hepsi yakılmalı, yıkılmalıydı. Kurtuluşu yoktu hiçbir şeyin, hiç kimsenin. Ya teslim ya ölüm. Ya direniş ya da kelle. Ya isyan ya bitiş. Ya aydınlık ya karanlık. İki seçenekli haller ortasında kalana, kalanlara yoktu başka bir mucize. O an olan buydu. Yaşam böyle hallerle gün içine sızmıştı, dağılmıştı.

Böyle bir günün kıyısında bizler direnişte, isyanda, aydınlıkta kalmak isteyenlerdik. Amacı, niyeti ve gayesi ne olursa olsun, barbarlığa karşı derin ve uzun bir direniş vermeden ölmek, düşmek yok dedik. Giderse de kelle, düşerse de beden, kanarsa da yara, sonuna kadar direnmeden ölmek, düşmek yok dedik. Buydu herkesin iradesi. Verilen söz buydu. Tavır ve duruş buydu.

Barbarlık yıksa da yaksa da bizleri direnişten asla vazgeçmeyeceğiz diyorlardı savaşımlar. Karanlık hükmetse de saçlarımıza, parmaklarımıza, onurumuzla direnmeden asla ölmeyeceğiz diyorlardı. Bu bir irade beyanıydı. Bu bir duruş, bir tavır görüntüsüydü. Bu, sekiz gün boyunca savaşmış, direnmiş ve barbarlığı defalarca yenmiş bir ruhun yaşamda, aydınlıkta, anlamda kalma ısrarıydı. Bu ısrarın, bu duruşun, bu tavrın ve bu iradenin or-

taya koyduğu anlamın büyüklüğüne dokunduğumda inancımı daha da büyüten, daha da çoğaltan bir ruha bürünüyordum. Çünkü onlar büyük, derin ve sarsılmaz bir iradeyle savaşıyorlardı. Çünkü onlar inanarak, severek, isteyerek direniyorlardı. Çünkü onlar şikâyet etmeden, dert yanmadan, küsmeden, kızmadan günlerce açlığın, susuzluğun ve uykusuzluğun o yorgun hallerine kapılmadan savaşıyorlardı, direniyorlardı.

Doğruydu. Barbarlık onları yıksa da yaksa da direnişten asla vazgeçmeyeceklerdi. Onların saçlarına, parmaklarına hükmetse de karanlık, onurlarıyla direnmeden asla ölmeyeceklerdi, doğruydu bu. Fakat geride savunmasız kalmış bir şehir vardı. Ve o şehrin böylesine büyük, böylesine yaman savaşan, direnen savaşçılara ihtiyacı vardı. Sadece burada kalıp direnişini sonsuz bir eylem tadında vermeye devam edersek Kobanê'yi kim savunacaktı?

İşte bu soru temelinde heval Meryem, heval Mahmut ve heval Sefkan ile birlikte mevcut gelişen durumlar hakkında bir tartışma yürütmüştük.

Kobanê, Daiş 'in rüyasıydı. Onun dilindeki tekbirdi. Kara inancıyla, barbar haliyle ona ulaşmak için her türlü bedeli vermeye hazırdı. Daiş, tamamen barbarlardan oluşan bir orduydu. Onun yarattığı bir korku vardı. Bu korkuyla herkesi ve her şeyi teslim almayı düşünüyordu. Korkuya sığınan adımların dayattığı her barbarlığa kaşı direnmek de aslında başka bir anlamın, başka bir duruşun ifadesi oluyordu. Bir tarafta karanlık diğer tarafta aydınlık olan bir günü yaşanılır kılmak bu ifadenin ta kendisi, ta görüntüsü oluyordu. Şimdi orada, o buğday ambarı avlusunda bu barbarlığa karşı, bu karanlığa karşı savaşanların ortaya koydukları duruşu en iyi şekilde yönetmek, yönlendirmek ve bununla birlikte korumak gerekiyordu. Sonuna kadar savaşacaklarını ve direneceklerini bildiğimiz

halde onları orada tutmak istemiyorduk. Çünkü ‘ya buğday ambarı ya Kobanê’ diyordu tüm koşullar. Yaşamın, savaşın ve barutun bize dayattığı tek seçenek buydu işte.

Arkamızda sahipsiz, savunmasız bir şehir duruyordu. Kobanê bizim için yaşamın kendisiydi bilhassa. Emegin, aydınlığın, umudun, huzurun şehriydi en çok. Bu anlamlarla yaşam olmuş bir şehri muğlak ve belirsiz kaderiyle baş başa bırakmazdık. Onun kaderi, yaşamdan ve aydınlıktan sonsuz bir düşüş olamazdı, hem buna da izin veremezdik. Bu şehri, karanlığın, barbarlığın o vahşet eylemleriyle tek başına bırakamazdık. Bu yüzden bize ‘ya buğday ambarı ya Kobanê’ dayatması yapan tüm o koşullara ‘Kobanê’ demiştik. Seçilmesi gereken oydu çünkü.

Kobanê’de karar kılmışken Sırrın Buğday Ambarının avlusunda hala direnmekte olan tüm savaşçılarımızı da artık geri çekmeliydik. Varlığı tehlikede olan bir şehrin imdadına koşmanın tam zamanıydı çünkü. Geç kalmak felaket, uzak durmak vahşet getirirdi.

Sırtı kanamalı, kolları yaralı, saçları toz topraklı bir şekilde günlerce aç, susuz ve uykusuz kalarak hala direnişe sarılan o cesur, o yaman, savaşçılara da bu geri çekilme kararını aktarmak gerekiyordu. Çünkü her şey onlardı. Nimetimiz, ekmeğimiz, umudumuz onlardı bir tek. Onlar olmadan bu savaş, bu direniş, bu kavga hep eksik, hep kırık, hep kısa, hep yenilgi olacaktı. Büsbütün yok olmak demekti bu. Büsbütün düşmek.

Emin Erkendi, Botanê Reş, Rodi Efrîn, Dilgeş Muş ve Nucan Serêkaniyê. Onlar, Sırrın Buğday Ambarı direnişini yöneten ve yürüten komutanlardı. Sonuçta bir karar almıştık. Direnişe yön verenler olarak onların da fikirleri olacaktı, olmalıydı hem. Yüzlerine baktım onların. Umut ve inanç görüyordum.

-Yoldaşlar, günlerdir her türlü barbarlıkla saldıran bu çetelere hayatları boyunca unutamayacakları bir direniş gösterdik. Bir olmuş, bütün olmuş o geçilmez irademiz karşısında kendi çaresizliğine gömülmüş olarak defalarca

kez geri çekildi, ezildi, yenildi. Öz gücüne, öz kudretine sığınan bizler, sekiz gün boyunca aç, susuz, uykusuz kalarak ama düşmeden, ama pes etmeden, ama şikâyet etmeden dayandık, dayanmada ısrar etik. Dayanabilmek bir yaşam isteğidir, aydınlığa bir uzanmadır, umuda içten bir dokunmadır. Her şeye rağmen dayanarak bu ana kadar getirdiğimiz direnişin asla burayla sınırlı kalmayacağı bilinmelidir. Daiş Kobanê'yi istiyor. Ne var ki biz de onu istiyoruz. Aramızda ben Kobanê'yi istemiyorum diyen var mı?

-...

Ben de sizin gibi düşünüyordum. Hepimiz Kobanê'yi istiyoruz. Bizler bu savaşı, bu direnişi, bu kavgayı yöneten ve yürütenleriz. Savaşı anlarız, tanırız, biliriz. Düşmanın niyetini, barbarlığını, vahşetini de anlarız, tanırız, biliriz. Hedefte olan sadece bir şehir değildir. O şehrin arkasında milyonlarca halk var. O şehrin arkasında bir tarih var, bir kültür var, bir dil var. O şehrin arkasında çocuk var, kadın var, buğday var, ekmek var. O şehrin arkasında ben varım, sen varsın, Botanê Reş var, Nucan var. Daiş tüm bunları şehir ile birlikte yakmak, yıkmak ve yok etmek istiyor. Daiş hepimizi istiyor. Burada, bu buğday ambarının avlusunda yıkılmadan, düşmeden, pes etmeden sonuna kadar direneceğimizden kimsenin bir şüphesi olmasın. Biz burada kimsenin gücünü, iradesini sınıamıyoruz. Biz burada savaşıyoruz ve savaşmak ciddi bir eylemdir. Eylem değişebilir. Eylem farklı bir boyutta ilerleyebilir. Eylem değişebilir, dönüşebilir. Bu, savaşın bir koşuludur ve bizler de bu koşullara göre hareket etmek durumundayız. Yoksa kaybederiz. Biteriz. Yanarız.

-Heval, söyledikleriniz önemlidir. Nitekim ortada duran gerçekleri dillendiriyorsunuz. Bizler her anlamda belirttiğiniz durumlara katılıyoruz. Fakat bizden tam olarak ne yapmamızı istiyorsunuz?

-Güzel bir soru. Ben de bunu nasıl açıklayacağımı düşünüyordum. Teşekkür ederim heval Emin. Geri çekiliyoruz. Söylemek istediğim budur.

-Durumlarla ilgili alınan her kararın yanında ve arkasındayız. Elbette buna karşı gelecek değiliz. Savaşın uzun süreceği doğrudur. Ne gerekiyorsa yapılmalıdır heval.

-Haklısın heval Dilgeş. Gereken her şeyi yapmak durumundayız.

-Bu kararı uygulamadan önce son bir şey isteme hakkımız var mı?

-Elbette heval Nukan.

-Bir gün daha istiyoruz.

-Neden ama?

-Çünkü savaşmak istiyoruz.

-Ama savaş henüz bitmedi. Kobanê’de savaşırsınız.

-Heval Nukan’a katılıyorum. Bir gün daha kalalım.

-Heval Botan merak etme. Bu savaş sadece bir günle sınırlı kalmayacak.

-Olsun heval. Gençleri kırmayalım. Bence bir gün daha kalıp savaşalım.

-Senin ayakların hala sağlam mı heval Emin?

-Sağlamdır heval. On gün daha savaşabilirim bu ayaklarla.

-Hepinizin ortak fikri bir gün daha kalıp savaşmaksa bir şey diyemem. Fakat bu konuda benim de sizlerden bir isteğim olacak. Geri çekilme, zamanında ve yerinde yapılmalıdır. Eğer bu iş bir günü aşarsa hepinizi burada bırakır, tek başıma Kobanê’ye geçerim.

-Merak etme heval Masîro. Sadece bir gün daha savaşır sonra hepimiz geri çekiliriz.

Bu savaşı, bu direnişi her türlü fedakarlıkla sırtlanmış olanların isteklerini yerine getirmemek o an gaddarlık olurdu. Bir olmuş, tam olmuş, bir bütün olmuş bir fikri boşa çıkartmak olmazdı o an. Savaş kenetlenen bir ruhun önünde durmak da boştu zaten. Hayır da demiş olsaydım onlar yine de bildikleri gibi yapacaklardı. Çünkü ben savaşçıları tanıyordum. Onların ne düşündüklerini ve ne yapacaklarını biliyordum.

Mutluydular hepsi. Yüzlerinde yansıyan sevinç büyüyerek çoğalıyordu. O huzurlu, o umutlu hallerine sığınarak yürüdüler bir kez daha, koştular direnişe. Onların o keyifli, o umutlu, o huzurlu hallerine baktıkça adımlarımızın hiçbir zaman bu savaştan, bu direnişten düşmeyeceğine olan inancım da büyüüyordu. Aslında içten içe biliyordum. İnancım, inancım dediğim, o birkaç savaşçıydı aslında. O umutlu, o huzurlu birkaç yürek yalnızca. İnancım dediğim, benim gibi yaralı olduğu halde yarasını gizleyerek hala savaşanlar, hala direnenlerdi. Yorgun ve bitkin oldukları halde, onlara umut ve inanç bağlayanları üzmemek için ağızlarından sızan kanı gizleyerek, etrafa güç ve kudret dağıtanlardı benim inancım. İyi olmadığı halde, kan kustuğu halde, nasılsın dediğimde 'iyiyim heval, bir şeyim yok, savaşabilirim' diyen o içten, o masum, o derin savaşçılardı inancım.

Ve onlar bir kez daha sarıldılar direnişin o candan, o dost ruhuna. Tuttular sımsıkı direnişin anlamından ve kendileri gibi, inandıkları gibi direndiler, savaştilar. Düşmanın sığındığı gaddarlığın ağırlığına bakmadan, onların çoğalan barbarlıklarına takılmadan uzun bir direnişin eyleminde kalarak kan kusturdular düşmana, barbarlığa, gaddarlığa. Bir avuç savaşçının o görkemli hallerine takılıp kalan her bir çete bir daha nefes alamıyordu, kalkamıyordu, konuşamıyordu, bakamıyordu.

İstila etmenin sarhoşluğuna düşmüş olan ağızlara vurulan darbeler, buğdayı ve anlamı işgal etmenin hastalığına yenilmiş olan gözlere vurulan yumruklar o an büyük bir kin, büyük bir nefret olup taşıyordu savaşçıların adımlarında. O darbelere, o yumruklara denk gelen her bir çete beyninden vurulmuşa dönüyor, şaşkın hallerle buğday ambarı avlusunda bir o tarafa bir bu tarafa sarsılıp düşüyordu. Bir titreme modunda barbarlığından, ettiklerinden, yaptıklarından düşüp sızlıyordu her biri. Daiş, bir intikam eyleminin belasına takılarak güçsüzlüğün ve çaresizliğin dibini yaşıyordu adeta. Yaşamı ve aydınlığı daha

yaşanılır kılmak uğruna canlarını verenlerin geride bıraktığı tüm değerlere sahip çıkmanın eylemiydi o gün o savaşçıların sarıldığı. On altı ölümsüzün anısına bağlı kalmanın o muazzam eylemi...

Eylemle gelişen gün, artık kendi anlamında kalmıyordu. Çoğalan barut kokusuyla boğulacak bir günü iyileştirmek mümkün olmayacaktı bir daha. Ruhuna indirilen o ağır darbelerden sonra bir daha ayağa kalkmayabilirdi. Düşebilirdi gün, yaşamdan, aydınlıktan. Vakti gelmişse gitmenin ya da geri çekilmenin o an yapılması gereken neyse yapılmalıydı. Çünkü koşullar, dayattıklarının hesabını mutlaka soracaktı. Ki bu bir savaş koşullarının dayatmasıysa...

Cephe komutanı olan heval Emin'in sesi telsiz cihazından duyulmaya başlıyordu artık. ‘

“Sesimi alan tüm arkadaşlar! Kontrollü ve dikkatli bir şekilde herkes bir adım geriye çekilsin! Sağınıza, solunuza dikkat edin!”

“Birbirinizi savunun, daha kontrollü arkadaşlar ve acele edin, oyalanmayın!

Botan! Botan oyalanma, orada hala kalmaya çalışıyorsun, görüyorum seni. Çabuk bu tarafa doğru koş! Haydi! Çabuk!

“Neden yavaş hareket ediyorsunuz! Bir tek ben mi geri çekileceğim! Dilgeş, Roni, Botan kime diyorum! Sesimi alıyorsunuz biliyorum! Oyalanmayın haydi! Vaktimiz az kaldı!”

“Botan! Kurationsız Botan! Bırak artık saldırmayı! Daha fazla bekleyemeyiz! Zaman kalmadı!”

“Son kez bildiriyorum! Herkes geri çekilsin! Bırakın saldırmayı! Üç dakika içinde herkes buraya gelecek! Yoksa ben de saldırıya geçeceğim!”

Mermi seslerinin uğultusu altında geri çekiliyorlardı savaşçılar. Yüzlerinde gururlu bakışların uzayan yansıması. Huzurlu olmanın bilmem kaç aşaması. Mutluydular.

Başarmanın, gerekeni yapmanın keyfinde, neşesindeydiler. Birbirlerine baktılar sonra. Birbirlerinin huzuruna, mutluluğa, neşesine dokundular. Birbirlerinin başardıklarını paylaştılar uzunca.

Saydılar sonra birbirlerini. Herkes gelmeliydi. Herkes orada olmalıydı. Herkes tam, sağlam görünmeliydi. Yokladılar sağ, solu. Aşağıda, buğday ambarı avlusunda kalmış olan herkes oradaydı.

Heval Emin iyice bakındı etrafa. ‘Arkadaşlar, farkında mısınız bilmiyorum? Siz de benim gibi bir eksiklik, bir kopukluk, bir boşluk hissediyor musunuz? Sanki bir şeyler yarım kalmış gibi’, diye sordu etrafa. Botan bir kez daha uzağa, yakına, sağa, sola baktı. ‘Heval, ben de aynı hislerin içindeyim. İçimde eksik kalan bir şeylerin varlığını hissediyorum. Dokunmaya, yoklamaya çalışıyorum ama tam erişemiyorum o eksik olana, diye cevap verdi. Yanında bulunan arkadaşlarının da aynı duyguları yaşadığını anlayınca iyice tedirginleşmeye başlamıştı heval Emin. Tamam, sağlam dedikleri bir durumun içinde bir şeylerin eksik olduğu hissi kaygılandırmıştı orada bulunan herkesi. Rahat değildi heval Emin. O an onunla birlikte herkesin yaşadığı o yabancı, o kayıp, o muğlak hisleri anlamlandırmaya çalışıyordu. “Arkadaşlar, hepimiz buğday ambarının ya çevresinde ya da avlusundaydık. Şehit düşen arkadaşlar dışında hepimiz de buradayız. Silahlarımız yanlarımızda, şarjör yeleklerimiz sırtımızda. Yani bakıyorum bireysel mühimmatlarda bir eksikliğimiz yok. Acaba geride bir şey mi bıraktık? Ya da unuttuğumuz bir şeyler mi oldu?

Tedirgin ve muğlak bakışlarla o an ruhlarında, kalplerinde, yanlarında eksikliğini hissettikleri o anlamı arıyorlardı. Hangi tarafa baksalar eksik, ne yöne dokunsalar yarımdu gördükleri.

Herkes derin bir sessizliğin içine gömülmüştü o an. Gün, ruh, beden tam iken, sağlam iken, bir bütün halinde

iken, yine de eksikliği hissedilenin kim ve ne olduğu ortaya çıkmıştı en son. Orada bulunanların derin bir sessizliğin içine gömülmüş olmaları bundandı. Sessizliğe gömülmüş olmaları bilinenin ortaya çıkmış olmasının en belirgin ifadesiydi o an. Evet, bulmuşlardı o kayıp görüntünün adını, anlamını, adresini. Derin bakışlarla o an herkes birbirine bakıyordu. Heval Emin'i tedirgin eden o boşluk, yerini daha ağır, daha derin bir üzüntüye, bir kahroluşa bırakmıştı. Daha fazla sessiz kalmanın o çekilmez hissini yaşamak istemiyordu heval Emin. Konuşmak, belki de haykırmak istiyordu.

"Arkadaşlar, nasıl yapabiliriz bunu? O an neden kimse aklına gelmedi? Geri çekilirken neden kimse birbirini uyarmadı? Kim bilir şimdi ne haldedir? Orada tek başına, çetelerin içinde kim bilir neler yaşıyordur şimdi?"

Evet, kim bilir neler yaşıyordu o an. Üstelik yüzlerce çetenin içinde, hem de tek başına, orada, çatıda. Bir yer yüzü meleği gibi kanatsız bir şekilde gökyüzüne taşınarak oradan aşağıyı gözetmekle görevli olan yoktu bir tek. Mamoste. Mamoste yoktu. Görünmüyordu. Kayıptı. Aslında unutulmuştu, ambarın orasında, çatıda, gökyüzünde!

Mamoste'yi Kurtarmak

Kimse yenik ayrılmak istemiyordu oradan. Kimse yoldaşlıktan darbe almış olarak damgalı bir şekilde yaşamak istemezdi çünkü. Bu hayatta yoldaş gibi kalabilmek vardı oysa. Yoldaş gibi bakabilmek, yoldaş gibi yaklaşabilmek, yoldaş gibi düşünebilmek. Unutmak mümkündür ama kurtarmak yoldaşlıktı. Darda kalana, düşmüş olana, kanayana koşabilmek yoldaşlığın bir ifadesiydi. Bu savaşta yoldaşlık her şey demekti çünkü. Umut, güç bazen kaybolabilir. Aydınlik, ışıık kısa bir an için sönebilir. Güç, irade az buçuk yorulabilir. Tüm bunlara tekrar hayat verebilmenin, nefes olabilmenin tek yolu yoldaşlığı oynatabilmektir. Yoldaşlık ruhtadır, bu doğru. Ama ruhun bir 'yoldaşı' olan beden de en az ruh kadar bu yoldaşlığı yansıtır ve yaşatır. Yoldaşlık, bedendeki kanın bir damlasıdır. Bu kan damlasına yaşam ve anlam vermek istemeyen biri kendisiyle ilgili bütün hakikati de kaybeder. O kan damlası gelir, kalbin en içteki, en yaşayan yerine saplanır kalır. Ve oradan da tüm vücuda yayılır. İşte o andan itibaren tüm kan simsiyah akmaya başlar. Damarlarında, yüreğinde bu simsiyah kan aktığı müddetçe hiç kimse iflah olmaz. O an yaşamdan, aydınlıktan, umuttan, sevgiden, merhametten düşer insan. Ne yapsa da bir türlü ulaşmaz ışığa, karanlıkta kalır, yarım, eksik ve çıldırmış olarak. Karanlık kötüdür, korkunç rüyalar eşliğinde insan bir tek kendisine sığınır. Başkası yoktur, çünkü yoldaş olamamıştır. Bu boşluk onu günden güne eritir ve kendi anlamsızlığında derine, derine iner, dibe, en dibe. Dip soğuktur, kimliksizliktir, belirsizliktir, muğlaklıktır. Hem kim böyle kalmak ister ki? Bizzat ölümün kendisi varken kim böyle anlamsız bir ölümü tercih eder ki?

Bize yoldaşlığı, içtenliği, fedakarlığı en yaşayan haliyle yaşatanların o emekçi, o kutsal sevgilerinden, o yaman iyiliklerinden geçerek daha anlamlı, daha büyük,

daha güzel yaşamak dururken ne diye dibe vurmuş bir yaşamda ısrar edelim ki? Gönlünü, yoldaşlığını, içtenliğini en candan yaşatmak için imdadımıza koşmuş Mamoste'yi kurtarmamak olur muydu? Savaştır, yoğundur, derindir diyerek, tüm sorumluluğu savaşın koşullarına bırakmak doğru muydu? Tüm bunları hangi anlamla, hangi kavramla izah edebildik? Yoldaşlıkla mı? Hayır.

Ruhumuzda derin sancılar yaratacak hiçbir eylemi günlüğümüzde barındırmak istemezdik oysa. Adına yoldaşlık denilen o kutsal, o candan, o sonsuz güzellikteki anlamı en temiz, en içten, en sadece haliyle yaşamının ve yaşatmanın umudunda olan bizler, bu anlama tutarak aydınlığa, umuda, özgürlüğe uzanmak istiyorduk. Her ne kadar yoğun, derin ve bol barutlu bir savaşın ortasında kalmış olsak da yoldaşlığımız yara almaz bir savaşçıydı. O, asla düşmemeli, yara almamalı ve boğulmamalıydı. Yoksa bir anlamı kalmazdı ruhumuzun, bedenlerimizin, direnişimizin.

Ruhunda ve parmak uçlarında mutlak derinlikte bir yoldaşlığı yaşamının ve yaşatmanın eyleminde olan savaşçılar, geride kalmış olana uzanmanın telaşına düşmüşlerdi. Tarihi, düşleri, umudu ve büsbütün yaşamı bize benzeyen hiç kimseyi o an darda, boşlukta, dipte bırakamazdık. Bedeli ne olursa olsun, geride kalana uzanmalıydı parmaklar, dost parmaklar, yoldaş parmaklar...

Hala orada mıydı gerçekten? Hala yukarıda, çatıda mıydı? Yaralı mıydı, yarası derin miydi, hala nefes alıyor muydu? Belki de sağ olarak çetelerin eline düşmüştür, kim bilir şimdi nasıl bir vahşetin ortasında kalmıştır? Canı ya- nıyor mudur, çığlıkları yeri göğü deliyor mudur?

Sorular, kaygılar ve geride kalana duyulan o derin merhamet etrafında gidip geliyordu adımlarımız. Olmasını arzulamadığımız hiçbir şeyi düşünmek bile istemiyorduk o an. "Mamoste hayattadır, en kötü ihtimal yaralıdır ya da esir düşmüştür. Ama hayattadır, yaşıyordur." Bir te-

sellı ışığıydı o an içinde olduğumuz anın görüntüsü. Geride kalmış olana duyulan bir özlemin o umutlu hallerine tutunup kalmıştık öylece. Madem anlamda, yoldaşlıkta kalana duyulan bir özlem vardı o halde eyleme geçilmeliydi. Ne olursa olsun, o özlem duyulana mutlaka ulaşılmalıydı.

Sırrın Buğday Ambarı çetelerle dolmuştu. Orası artık onların bölgesiydi, onların kalesi, onların sığınağı. Geri çekilmenin o tüm boşluklarından yararlanmıştı çeteler. Orası tümünden Daiş 'in eline geçmişken nerede ve ne halde olduğunu bilmediğimiz Mamoste'mizi nasıl kurtaracağımızın peşine düşmüştük. Onu orada o şekilde bırakmayacağımız kesindi. Canlı veya cansız fark etmez, onu mutlaka kendi tarafımıza çekmeliydik. Onu kurtarmanın yolu ve yöntemi üzerinde düşünürken önümüze bir sürü olumsuz durumlar çıkıyordu. Sonuçta Daiş 'in tümünden yerleştiği bir alanının tam da merkezine girecektik. Bu bir felaketti aynı zamanda. Bine yakın çetenin tuttuğu bir cepheye bir avuç savaşçının yapacağı bir eylemin başarıya ulaşma şansı var mıydı?

Ellerinde her türlü ağır silah bulunduran bir orduya karşı bireysel silahlarla saldıracak bir avuç savaşçının hedeflerine ulaşma çabası her ne kadar düşmanın varlığından daha büyük olsa da yine de her türlü riski göze almak gerekecekti. Fakat her şeyden önce Mamoste'nin kendisine ulaşmalıydık. Neredeydi ne hallerdeydi ne yapıyordu? Bizler o an tüm bunları düşünürken heval Emin birden ayağa fırlayarak "Neden onunla bağlantıya geçmiyoruz" diyerek telsiz cihazına sarılmaya başlamıştı.

-Mamoste! Mamoste!

-...

-Mamoste! Sesimi alabiliyor musun?

-...

-Mamoste! Mamoste!

Ses yoktu. Gelmiyordu. Ya da vardı, duyulmuyordu! Belki de Mamoste'nin cihazı kaybolmuştu. Ya da düşür-

müş olmalıydı. Belki de cihazı yanındaydı, bataryası bitmişti sadece. Olan neydi, kimse bilmiyordu. Tüm bilinmeyenlere rağmen Heval Emin telsiz cihazından seslenmeye devam ediyordu.

-Mamoste! Mamoste!

-...

-Mamoste, ben Heval Emin!

-...

-Sesimi duyabiliyor musun?

-...

-Mamoste! -...

Yoktu yine ses. Yoktu yine bir kıpırtı, bir kırıntı, bir dalga. Duymak istediğimizden, bilmek istediğimizden, varmak istediğimizden bir türlü bir ses gelmiyordu. Boşluk gibiydi o an. Düşen, dibe vuran biz oluyor gibiydik. Yaşamdan, aydınlıktan, umuttan düşen sanki bizdik o an. Yoksa neydi hepimizi boğan o hissin adı, anlamı? Kimdi o an bizi derinden susturan, kanatan, çaresiz bırakan?

Donmuştu tüm görüntüler. Gözümüzün gördüğü her canlılık kendi halinde derin bir sessizliğe gömülmüş gibiydi.

Yüz solgun, ruh susmuş, göz muğlak. Kesik sesiyle cihazın başındaydı Heval Emin. Sesleniyordu Mamoste' ye. Tekrar tekrar.

-Mamoste! Mamoste! -...

-Mamoste, sesimi alabiliyor musun?

-...

-Mamoste!

-...

Bir umudun o hiç bitmeyen görüntüsüne kaptırmıştık ruhumuzu. O istediğimiz sese dokunamıyorsak da yine de umudun inancından sımsıkı tutuyorduk. Bu yaşamda, bu savaşta her şey mümkündü nitekim. Bir yıl boyunca kapımızdaki düşmanlarla verdiğimiz savaşta onlarca kez düştük, onlarca kez bittik, onlarca kez kanadık. Ama sonra

her düşüşü bir kalkmaya çevirdik. Her kanamadan bir hayat çıkarttık. Her bitenden bir var oluşu yarattık. Evet, her şey mümkündü bu yaşamda, bu savaşta. Umut vardı, yaşıyordu. Umut hepimizin arasındaydı, hepimizin nefesinde parmak uçlarında. Umut buradaydı, yanı başımızda, saçlarımızda, şehrimizde, çöllerimizde... Vardı, umut hep vardı.

Umutun kıyısında oturmuş, tüm içtenliğiyle, tüm yoldaşlığıyla elindeki telsiz cihazından Mamoste'ye seslenmeye devam ediyordu heval Emin. Umutun kıyısında oturan bir tek o değildi. Onunla birlikte aynı cephede aynı düşmanla, aynı koşullarla savaşan arkadaşları da umudun kıyısında bir sesi bekliyordu.

-Mamoste! Mamoste!

-...

-Mamoste! Sesimi alabiliyor musun?

-...

-Mamoste! Mamoste!

-Dinliyorum heval!

Herkes birden ayağa fırlamıştı. Mamoste'nin sesi duyulmuştu. Mamoste'nin sesi gelmişti. Mamoste ses vermişti. Kahırdan sönmüş tüm yüzler o an Mamoste'nin sesiyle birlikte yeniden eski aydınlığına kavuşmuştu. Göz mutlu, bakışlar umutlu, sarılmalar candan, içten, yoldaşça. Heyecanın ve mutluluğun çoğaldığı anların ortasında kalan herkes, Mamoste'nin son durumunu merak ediyordu.

-Mamoste! Nasılsın, neden cevap vermiyordun?

-İyiym heval Emin. Rüzgârdan dolayı cihaz sesini duymuyordum.

-Neredesin şimdi, ne yapıyorsun Mamoste?

-Ma nerede olacağım heval, çatıdayım. Kendi yerimde.

-Yanında kimse var mı Mamoste?

-Dürbünüm var, silahım var. Başka bir şey yok.

-Onu demedim Mamoste. Yani insan olarak yanında kim var?

-Valla insan olarak ben tek varım kendi yanımda. Çatıdayım, çeteleri izliyorum.

-Çeteleri mi?

-Evet, çeteleri.

-Ne yapıyorlar peki?

-Sanki burası babalarının yeriymiş gibi çok rahat hareket ediyorlar heval. Anlaşılan bunlar henüz gereken dersi almamışlar.

Olanlardan haberi yoktu Mamoste'nin. Arkadaşların geri çekildiğinden habersizdi. Sessiz bir şekilde ambarın çatısında çeteleri gözetlemeye devam ediyordu. Ambar avlusuna birikmiş çeteler, yukarıda nöbet tutan Mamoste'nin varlığından habersiz bir şekilde ortalıklarda gezinip duruyorlardı. Heval Emin, tüm bu olanları sakın bir tavırla Mamoste'ye aktarmaya çalışıyordu.

-Mamoste! Sesimi alıyor musun?

-Evet heval, dinliyorum seni.

-Mamoste, sakın aşağıya inme, çatıda kal ve hiçbir şekilde de hareket etme!

-Zaten yerimdeyim heval. Hareket edip de nereye gidebilirim ki?

-Tamam Mamoste. Biz birazdan seni almaya geleceğiz. Cihazını hep açık tut.

-Cihazım hep açık heval. Siz yukarıya mı çıkacaksınız? Tam anlayamadım Heval Emin.

-Hayır Mamoste. Biz yukarıya değil, sen aşağıya inceksin.

-Niye ki heval? Bir şey mi oldu?

-Yok Mamoste. Her şey yolunda. Birazdan tekrar cihazdan sana sesleneceğim. Sana, Mamoste in dediğimde hızlı adımlarla merdivenlerden aşağıya ineceksin.

-Tamam heval. Benim cihazım hep açık. Ne zaman istersen seslenebilirsin.

Mamoste henüz fark edilmeden onu bir şekilde çetelerin arasından çekip kurtarmalıydık. Bunun için hiç vakit kaybetmeden bir eylem planı hazırlamaya çalıştık. Eyleme

katılacak olan tüm savaşçılara gerekli uyarılar yapılarak eylemin ne kadar hassas ve riskli olduğu hakkında perspektifler verildi. Eylem gerçekten hassas ve riskliydi. Orada duran çetelerin tüm yoğunlaşmaları bizdeydi çünkü. Eğer eylem istediğimiz şekilde gitmezse çok büyük bir darbe alacak ve telafisi olmayacak bir yola girecektik. Yol da bitişin, çöküşün yoluydu. Bu yüzden eyleme katılacak savaşçıların çok dikkatli olmaları gerekiyordu.

Zaman daralıyordu artık. Günün ve savaş koşullarının verdiği süreyi yerinde ve anlamında kullanmak zorundaydık. Geç kalmak zarardı, zarar verirdi. Eylem için yola atılacak adımlar bir geç kalmaya vurduğunda düşerdi, kanardı, kaybederdi sonra. Bir yoldaş kurtarmanın eylemine düşen her adım sağlam ve inançlı olmalıydı oysa. Demiyse gitmenin, kalmak hüsrandı. O halde yola düşmeliydi adımlar, çünkü demiydi gitmenin.

Eylemi yönetecek olan heval Emin de son hazırladıklarını yapıyordu. Dönüp arkadaşlarına baktı. Herkes güçlü, umutlu ve yaman. Sarıldı hepsine sonra, yoldaşa, içten. Düştüler yola hep birlikte, aynı anda, aynı anlamda, aynı eylemde. Yöneltiler Mamoste' ye doğru. Derin bir sessizliğin ardından Buğday ambarının avlusuna yanaştılar. Ortalık sessizdi. Etrafta hareket eden çeteler hallerinden memnun bir şekilde ortalıklarda geziniyorlardı. Kimisi dua etmekte, kimisi zikir getirmekte, kimisi bıçağını bilemekteydi. Derin bir sessizlikte beklemeye devam ettiler savaşçılar. Çünkü henüz vakti değildi saldırmanın. Gözler heval Emin'deydi. Onun vereceği işaretle eylem başlayacaktı. Saatine baktı heval Emin. Ardından etrafı gözetledi. Elini yukarıya kaldırdı. "şimdi!"

Ve başladı eylem. El bombalarıyla çetelerin içine daldılar. Ortalık yine kargaşa, yine barut kokusuydu. Her yerden çalışan namlular, telaşa kapılan, yere düşen çetelerin bağrışları yayılıyordu yer yere, her kulağa. Buğday ambarının avlusunda savaş hiç olmadığı kadar hızlı ve yoğun

yaşanıyordu. Çeteler, ilk defa böyle bir eylemle karşı karşıya kalmışlardı. Saniyeler içinde bir avuç savaşçının yarattığı bir atmosfere yenik düştüklerini gören çeteler, çaresiz ve şaşkın hallerle avluyu terk edip kaçıyorlardı. O esnada hiç vakit kaydetmeden bir grup arkadaş Mamoste'nin ineceği merdivenlere doğru hareket etmeye başlamışlardı. Zaten Heval Emin de o an Mamoste'yle bağlantı kurmaya çalışıyordu.

-Mamoste! Mamoste!

-Heval dinliyorum.

-Mamoste çabuk aşağı in! Seni bekliyoruz!

-Tamam heval, hemen iniyorum!

Savaşçılar, bir yandan merdivenleri güvende tutmaya çalışıyor, diğer yandan avluya tekrar girmeye çalışan çetelere karşı savaşıyordu. O an verilen tüm mücadele sadece Mamoste'nin sağ salim bir şekilde merdivenlerden aşağıya inmesi içindi. Eylem onun içindi, adımlar onun içindi. O bize ve kavgamıza güç vermişken, umut ve yoldaş olmuşken, her şey o an bir tek onun içindi.

Hızlı adımlarla inmişti merdivenlerden. Boynunda kırık dürbünü, yeleğinin üst cebinde telsizi, ellerinde silahlı. Gururlu ve gülümseyen gözleriyle koşup sarılmıştı onu aşağıda bekleyen arkadaşlara, heval Emin'e.

Etraf kargaşaydı, toz dumandı. Barut kokusu avluda donup kalmıştı. Mamoste öksürüyordu. Boğazı yanıyordu, boğuluyor gibiydi. Kolundan tutup, sırtladılar onu. O kargaşanın, o toz dumanın, o barut uğultusunun içinden güvenli bir alana taşıldılar. Su verdiler ona. Kendine geldi sonra. Gülümsedi birden. Heval Emin'i aradı gözleri.

-Heval Emin, ambarın avlusunda gördüğüm o tanklar kimindi?

-Gördüğün tanklar çetelerindi Mamoste.

-Nasıl yani?

-Mamoste, biz geri çekilmiştik. Geri çekilirken boş bıraktığımız yerlere de çeteler yerleşti. Seni de çatıda unutmuştuk.

-Ne zaman oldu tüm bunlar? Benim hiçbir şeyden haberim yoktu.

-Sen aşağıda olanları duymazdın zaten. Aşağısı kıyametti Mamoste. İyi ki yukarıda, çatıdaydın.

-Aşağıya, avluya hiç bakmıyordum zaten. Hareketsiz bir şekilde karşıdaki çeteleri gözetliyordum bir tek. Bazen de onlara ateş ediyordum.

-Sonradan fark ettik seni unuttuğumuzu. Bunun için kendimize çok kızdık. Sonra senin için tekrar döndük.

-Ne yani bu eylem benim için miydi?

-Evet, senin içindi sen bizim her şeyimizsin Mamoste.

Dolmuştu gözleri. Yarı ağlamaklı sesinden zor çıkıyordu kelimeler.

-Peki ya sizlere bir şey olsaydı?

-Hiç düşünmedik kendimizi. Sen orada tek başınayken biz nasıl rahat kalabilirdik Mamoste?

-...

-Haydi Mamoste, kalk gidelim. Yolumuz da uzun, yükümüz de. Sen bize daha çok lazımsın.

-Ben de savaşıyım değil mi heval Emin?

-Sen komutansın Mamoste. Savaşçı olan bizleriz. Baksana, aramızda dürbünü olan bir tek sen varsın.

Bir komutan sevinci vardı yüzünde. Bir öncünün heybeti. Gururlu adımlarla, ardında kalan görüntülere hiç bakmadan, düşmüştü peşine Heval Emin'in. Mutluydu her adımda, her nefeste. Hem neden mutlu olmasın ki? Öylesine derin, yoğun ve şiddetli bir savaşın içinde onun için canlarını ortaya koymuş yoldaşları vardı. Ne mutlu, ne mutlu ona.

Ve gün kalmıştı anlamında. Yaşamda, aydınlıkta, umutta. Düşen bir şey olmamıştı o gün. Kırılan, incinen, kanayan hiçbir anlam yoktu. Yol uzun, yük ağır olsa da o gün her şey mutlu bir kavuşmaydı sadece.

Yaralılar Taburu

Onlar; hayata, sabaha, aydınlığa ve kendisinden olmayan her anlama bir küfür gibi bakıyordu. Katiliydi buğdayın, toprağın. Huzurun, umudun düşmanıydı. Sığındığı o vahşi barbarlığını bu toprakların üzerine dağıtıyor ve eline geçirdiği her şeyi, herkesi yakıyor, yıkıyor ve kesiyordu. Daiş olmanın bir gereği idi bu. Nitekim Daiş demek karanlığın dibi demekti, soğuk ölümler, çıplak yakılmalar, derin delirmeler demekti.

Daiş, bu toprakların üzerinde yaşam bulmuş her şeyi ve herkesi kendi inancına katmak istiyordu. Yaşamın derinliği, yaşamın güzelliği, yaşamın herkes için ayrı anlamlar ifade ettiği gerçeğini önemli bulmuyordu. Yaşam bir tek Daiş temalı olmalıydı. Onun dışında bir yaşamın gelişmesi mümkün olmazdı. Bu topraklarda kendi yaşamı üzerinde günde kalmanın kavgasında olan herkes ya 'Daiş'çi' olmalı ya da ölümlerden ölüm beğenmeliydi. Daiş, bu topraklarda yaşayan insanların düşlerine, umutlarına, inandığı değerlere pek anlam vermezdi. İnsanın derinliğiyle, felsefe ve edebiyatın anlamıyla, roman ve şiirin estetiğiyle, tiyatro ve düşüncenin inceliğiyle ilgilenmezdi. İnsan düşüncesini oluşturan, yaşamı derinden etkileyen, çağ kapatıp çağ açan hiçbir düşünce ve eylem olgusuna inanmazdı. Onun inandığı tek şey karanlığın hükmüydü. Geriye kalan her şey kafir, günah, haram ve yalandı. Bu yüzden bu topraklarda yaşam onun istediği gibi şekillenmeliydi. Yoksa o yaşamın anlam bularak gelişmesi ve çoğalması mümkün değildi.

Böyle karanlık bir inançla, böyle vahşet bir ruhla sekiz gün boyunca Sırrın Buğday Ambarına her türlü silahlarla saldırmıştı. Yaşamı, nimeti, bereketi yağmalayarak, burada yaşam bulmuş her anlamı darmadağın etmenin ısrarındaydı. Daiş 'in bu inandığına darbe vurmanın ancak direnişle mümkün olacağına inanarak bizler de her şeye

rağmen direniyor ve direnişte ısrar ediyorduk. Direnişten başka bir barınağımız yoktu. Çöl boşluğunda sağlam kalmış en güvenilir barınak direnişti. Geriye kalan her barınak barbarlığın kanlı adımlarında yerle bir oluyordu.

Direnişte ısrar etmenin, direnişte kalmanın, direnişle büyümenin bir de bedeli oluyordu. Her direnişin ardından geriye yaralı bedenler kalıyordu. Barbarlığa, karanlığa karşı verilen her direnişin bir de bir kanaması vardı. Hem bu direnişte sağlam ve yarasız çıkmak ne mümkündü? Düşmanın kullandığı o ağır silahların gölgesinde günlerce kalarak, yorulmadan, pes etmeden, geri adım atmadan savaşılan bedenlerimizin hiç yara almaması mümkün müydü? Merminin, barutun, top ve tankın savaşında kemiğin sağlam kalması mümkün müydü?

Kanayan yaralarımız, kırılan kemiklerimiz de oluyordu nihayetinde. Ki bu bir savaştı, derindi, yoğundu. Bakardık bazen kanayan yaralı hallerimize. Mermiler yemişiz kollarımızdan. Omuzlarımızdan ya da. Bir bomba parçası göğsün hemen kenarında, bir kalp komşuluğunda. Bedendir kanar, kemiktir kırılır derdik ve kulak asmazdık acısına. Sonra ruhumuzun sağlamlığına dokunmaya çalışırdık, yerinde mi diye? Bedenin sağlamlığına önem vermezdik. Ruh kalmışsa, o an tamamdır her şey derdik. Vurulmuş olmak ölmek değildi oysa. Bir mermi yarası çoğu zaman öldürmez ruhu. İradeyi delip geçmez. O kemikti. Kemikti paramparça olan. Kırılmak kemiğe mahsustu, ruha veya iradeye değil.

Ne var ki buğday ambarı direnişinde kalan savaşçıların hepsi de yaralıydı. Kimisi kolundan, kimisi ayağından, kimisi omzundan, kimisi de göğsünden. Hem günlerce süren bir savaşın içinde kalarak, barbarlığı durdurmanın ısrarında olanların yaralanmamaları mümkün değildi. Barutun ve merminin bol olduğu bir savaş kargaşasında beden mutlaka bir yerden yara alır, kanardı. Savaşın olduğu her yerde yaralar da olurdu, kanamalar da. İrade

sağ kaldıkça beden yarasının hiçbir derinliğı yoktu, olmazdı zaten. Bu yüzden kimse beden yaralarının derinliğine ya da hafifliğine kulak asmazdı.

Fakat her şeye rağmen hiç kimseyi kendi yarasıyla baş başa bırakamazdık. Her ne kadar yara hafif olsa da yine de tedavi etmek gerekiyordu. Uzun sürecek bir savaşı sırtlanmak isteyenlerin hem iradesi hem de bedeni sağlam olmalıydı. Zira bu savaş mutlak anlamda gelişecek ve büyüyecekti. Ki hepimiz bu savaşta kalmak istiyorduk. O halde kanayan yaralarımızı mutlaka tedavi etmeliydik. Sorunumuz kanayan bedenlerimizin olması değildi, sorunumuz kimsenin tedaviye gitmek istememesiydi. Neredeyse hiç kimse kendi yarasını tedavi etme gibi bir isteğın içinde değildi. Hangi savaşçıya, senin bir an önce tedavi olman gerekiyor dediğimde, "Yok heval, ben iyiyim. Hafif bir kanama var sadece. Birkaç güne kadar iyileşir zaten. Diğer arkadaş gitsin, onun yarası daha derin" diyordu. Herkes kendi sırasını diğer savaşçıya bırakıyordu. "O arkadaş gitsin heval. Onun yarası yaramızdan daha ağır" diyorlardı. Halbuki o gitsin dedikleri savaşçının yarası daha hafifti, hatta tedaviye bile gitmesine gerek yoktu. Fedakarlığın olması güzeldi, buna anlam verebiliyordum. Fakat bu durumun hepimizi zorladığı da ortadaydı. Hiç kimse savaşı, direnişini, arkadaşlarını bırakıp tedaviye gitmek istemiyordu.

"Karşımızda çeteler var, mevzilerimizi boş bırakamayız. Ölürssek orada, mevzilerimizde ölelim, savaşırken ölelim, direnirken ölelim, isyandayken, başkaldırıştayken ölelim. Sedyede değil, sedyede değil!" diyordu Dilgeş. Kendisi, yaralılar taburunun yaralı komutanıydı. Olabildiğince derin ve inançlı bir şekilde günlerce o yaralı halleriyle barbarlığa karşı savaştaydı. Hem savaşmalıydı o. Her şeye rağmen ayakta kalmalı ve direnmeliydi. Çünkü onun savaşçıları da aynı hallerle barbarlığa karşı ayakta ve savaştaydı. Komutan olan oydu. Öncü olan, savaşı bilen, savaşmayı bilen. O düşseydi olmazdı zaten. O pes etseydi, o kırılısaydı, o bıraksaydı olmazdı.

Komutanı da savaşıcı da yaralı bir tabur vardı ortada. Savaş anlayan, savaşmayı bilen, direniş sanatında ustalaşan, çetelerin taktiklerini kavrayan ve ona göre strateji belirleyen tek taburumuz buydu. Umudun, aydınlığın ve büsbütün yaşamın sığındığı tek gerçek, tek sığınaktı. Gün, bu taburun dayanaklığında, sağlamlığında kalarak anlamdan düşmemek istiyordu. Yaralı hallerine sığınan günün tek isteği kalmaktı yaşamdan, aydınlıktan. Her şey bu taburun varlığıyla mümkün olabilirdi. Aksi taktirde gün, anlam, umut, şehir, direniş düşerdi yaşamdan bir bir.

Onların dinlenme gibi bir lüksü de yoktu. Ara vermek, uyumak, kendilerine zaman ayırmak gibi imkanlara sahip değillerdi. Savaşın ve direnişin onlara ayırdığı özel zamanlar yoktu mesela. Barbarların her türlü silahla dayattığı bir savaşta ara vermek, dinlenmek, uyumak bir mucizeydi ve bizler o an hiçbir mucizeye inanmıyorduk. Bir şehre, bir güne, bir halka umut olmuşken böylesi aralıksız gelişen bir savaşta bizler uykuya, ara vermeye, dinlenmeye hiçbir zaman inanmıyorduk. Barbarlık, gaddarlığını gökyüzüne kusmuşken hangi ruh böyle bir gökyüzü altında derin bir uykuya dalabilirdi? Hayır, bizler hiçbir mucizeye inanmıyorduk. Yaralı hallerimizle günlerce aç, susuz ve uykusuz kalmış olsak da bizler savaşın hiçbir mucizesine inanmıyorduk. İnandığımız tek şey direnişti. Direnişten başka bir mucizemiz, bir umudumuz, bir sığınacağımız yoktu çünkü.

Direnişten yaptığımız sığınacağımızda umut tazelerken, barbarlığın uzandığı her yer artık bir savaş alanına dönüşüyordu. Şehri kuşatarak yaşamı büsbütün kıstırmak isteyen çeteler adım attıkları her yeri yakıyor, yıkıyor ve yerle bir ediyordu. Bir avuç savaşıcı karşısında çaresiz kalmışlığının intikamını köylerden, evlerden, pencerelerden alıyordu. Buğday tarlalarını ateşe vererek, elektrik direklerini yerinden sökerek, yolları bozarak, köprüleri yıkarak alıyordu intikamını. Saldırıyordu toprağa, düşmanca, bar-

barca. Kana susamış dişlerini toprağa batırarak yağmalıyordu bereketini, nimetini. Bu; yenilmenin, çaresiz kalmanın, bir şey yapamamanın acizliği idi.

Daiş, kendi acizliğinde yaşamı tüketmek istiyordu. Onun yaşama bir düşmanlığı vardı. Aydınlığa, umuda, maviye derin bir nefret duyuyordu. Kendi renginde, kendi kökünde, kendi anlamında yeşeren, gelişen ve büyüyen her anlama büyük bir kin besliyordu. Siyah varken başka bir rengin yaşama şansı olmamalıydı. Onun inandığı buydu. Yaşam tümünden siyaha bürünmeliydi. Yoksa kan akar, yoksa yakmalar olur, yoksa kafalar gider. Tehlikeye girmiş bir yaşamı yaralı hallerimizle kurtarmaya çalışıyorduk barbarın, siyahın kanlı pençelerinden. Sığındığımız direnişin tek amacı buydu zaten. Risk altındaki yaşamın parmak uçlarından tutarak kendi anlamında kalmasını sağlamaktı. Yoksa hiç birimizin bireysel bir isteği, bir düşü yoktu. Biz yaşamdan yanaydık. Aydınlıktan, umutlu bir sabahdan, sonsuz bir özgürlükten... Kendimizi değil, toprağı, halkı, buğdayı düşünürdük. Maviyi, iyiliği, mutlu ve huzurlu bir sofrayı. "Ama yine de dağıtırım o sofrayı, büyük zevk duyarak yakarım yine o yaşamı, o aydınlığı, o iyiliği. Hiç acımadan yıkarım yine o sığınağı, o buğdayı" diyordu barbarlık. Zulmün ve gaddarlığın en alasını yaşatmak için bir kez daha saldırmıştı Kendalê Köyüne. Hebûn Amed haber salmıştı. "Daiş köye saldırıyor! Bize takviye gönderin!"

Elbette takviye gönderecektik. Elbette koşacaktık. Elbette yetiştirecektik. Bu bir yoldaşlık göreviydi. Barbarlık en ağır silahlarla sevdiklerimizi yok etmenin yoluna düşmüşse bizler o yolu yerle bir etmez miydik?

Etmesine ederdik de hangi güçle? Hangi taburla? Kime baktıysam yaralı, kime döndüysem kanamalı. Toplamda otuz kişilik bir tabur ve neredeyse hepsi de yaralı. Günlerce savaşmış, aç, susuz, uykusuz kalmış. Biraz nefesten, biraz dinlenmeden, biraz uykudan uzak, çok uzak üs-

telik. Kime dokunduysam yorgun ve halsiz. İradenin o bitmez tükenmez gücüne sığınarak biraz daha savaşmak için herkes olabildiğince istekli ve gönüllü. Sanki hiç yaralı degillermiş gibi. Sanki günlerdir aç, susuz, uykusuz savaşan onlar degillermiş gibi. Öylesine candan, öylesine içten, öylesine yoldaşça bakıyordular ki bana. Hepsi de iyi, hepsi de yaman, hepsi de doğru ruhlu savaşçılardı. Komutanları olan Dilgeş, anlamıştı olanları. Hissetmişti beni, yaşıyordu düşüncelerimi. En candan, en yoldaşça hem de.

-Heval Masîro, hepimiz de hazırız. Ne olursa olsun arkadaşlarımızın imdadına yetişmeliyiz. Savaşmalıyız.

-Biliyorum Dilgeş, hepinizin hazır olduğunu da görüyorum. Fakat bu yaralı halleriyle kimseyi göndermeye gönlüm el vermiyor.

-Buna mecburuz heval. Başka gücümüz yok, başka savaşçımız yok, başka taburumuz yok.

-Haklısın Dilgeş. Benimkisi sadece bir düşünce. Kim olsa aynı şeyleri düşünür. Bu bir gerçek ve hiçbir zaman gerçeklerden de kaçmamak gerekiyor. Bir gerçek daha var, bundan senin de kaçmaman gerekiyor.

-Nedir o gerçek heval?

-Senin gidemeyeceğin gerçeği.

-Ama nasıl olur heval? Benim gitmem gerekiyor. Ben bu taburun komutanıyım.

-Olabilir. Ben de bu savaşın komutanıyım. Üstelik mesele komutanlık meselesi değil ki?

-Nedir mesele heval?

-Sen yaralısın Dilgeş. Defalarca yaralanmışsın üstelik. Yaran da ağır. Bu durumda zorlanırsın. Bizi de kendini de zorlama. Biz senin yerine de savaşırız. Buna emin ol.

-Bundan bir şüphem yok heval. Fakat ben gitmezsem bu tabura kim komutanlık edecek?

-Senin bir yardımcın var. O mutlaka senin boşluğunu doldurur.

-Botanê Reş mi heval?

-Evet, ta kendisi.

-Ama o da yaralı.

-Yarası seninki kadar ağır değil. Yaralarımızı yarıştırmalıyım şimdi Dilgeş. Sen kalıyorsun.

-Heval Masîro, tüm tabur savaşa girecek. Onların komutanı olarak burada oturup bekleyemem. Dayanamam, Sabredemem.

-Bu konuda hiçbir sıkıntı yaşama. Bu savaş uzun sürecektir çünkü. Kendini daha uzun ve daha zorlu geçecek savaşlara hazırla. Bu yaralı halinle hiçbir savaşa katılamazsın. Bu yüzden bir an önce iyileşmelisin. Yerinde olsam hareket etmezdim.

-Peki heval. Madem kalmak daha uygun, kalacağım ben de.

-Elbette kalman daha uygun. Herkes kalmanı istiyor çünkü. Hem birbirimizi iyileştirmek zorundayız. Bu savaşta en çok bunu yapmalıyız. Birbirini iyileştiren bir yoldaşlığı dayatmalıyız. Yoksa hepimiz iyileşmeyen yaralarda tükenip gideceğiz.

Kendi yaralarını, kendi kanamalarını iyileştiren bir yoldaşlığı inşa etmişken başka bir şeyin merhametine sığınamazdık o an. Savaşın kanattığı halleri kendi merhametimizle, kendi yoldaşlığımızla, kendi gerçeklerimizle iyileştirmenin de bir sanatı vardı. Savaş ve kanamak bir sanat haliydi. Birbirini tamamlayan bu iki eylemden bir sanat çıkartmak da mümkündü. İyileştirmenin sanatı. Belki de o an yaşamın, aydınlığın, iyiliğin bize sunduğu tek nimet buydu. Yapabildiğimiz kadarıyla bu sanatı iyi bir şekilde icra ediyorduk. Gerisi zamana aitti. Zamana bıraktığımız birçok şeyin de kaybolduğunu görürdük. Geriye kalanlarla bir şekilde idare ederdik. Biraz daha savaşabilmek için, biraz daha direnebilmek için.

Dilgeş de buna sığınmıştı, kendi kendine iyileşme sanatına. Her şeye rağmen geride kalarak yaralı hallerinin iyileşmesini bekleyecekti, hiçbir mucizeye ihtiyaç duymadan üstelik.

Umudun arkadaşlığından tutarak düştük bir kez daha yoldaş yoluna, yoldaş çılgılığına. Kanamalı hallerle yola düşen bir tabur, önünde Botanê Reş. Umutlu ve gururlu. Yırtık ve kırık yollardan geçtik biraz da. Yerinden sökülmüş elektrik direklerine dokunduk, tekmelenmiş buğday tarlalarına uzandık parmaklarımızla. Savaş nasıl da hırpalamış bu toprakları, her yer barut kokusu, mermi izi... En az tabur kadar yaralı ve kanamalı bir yolun kenarında mayınlara basmadan ilerliyorduk.

Kopirlik Tepesi'ndeydik. Karşıda Kendalê Köyü. Yine aynı sesler, aynı görüntüler, aynı kokular. İsyana kalkmış bir avuç savaştı karşılarında ordusuyla gurur duyan bir barbarlık vahşeti. Talan ediyorlardı evleri, bahçeleri, ağırları.

Hebûn Amed ile bağlantıya geçmeye çalışan Botan'ın sabırsız bekleyişi renk katıyordu ortada duran tüm hallere. Sabırsızdı, bekleyecek zamanı yoktu, savaşmak istiyordu. Bir yandan taburunu hazırlıyor diğer yandan da heval Hebûn'a seslenmeye devam ediyordu. Fakat heval Hebûn bir türlü çağrısına cevap veremiyordu. Sesine ulaşamıyordu. Kayıptı sesi, görünmüyordu hiçbir ses dalgasında. O esnada Cudî Amed'in sesi duyulmuştu telsiz cihazından.

-Botan! Sesimi alabiliyor musun?

-Heval Cudî seni dinliyorum.

-Botan, Hebûn arkadaşla bizler de ulaşamıyoruz. Çeteler köyün yarısına yerleşmiş durumdadır. Köye şimdilik girmeyin. Biraz daha sabredin ben gelene kadar. Ortak bir planlama aldıktan sonra hareket etsek daha iyi olacak.

-Tamam heval Cudî. Seni bekliyoruz.

Cudî Amed zorlu günlerin komutanıydı. Direnişin zorlandığı anlara mutlaka yetişirdi. Bir yoldaş sıcaklığında koşardı darda kalmış olana, olanlara. Bu onun savaşma tarzıydı. "Savaş bir bütün halinde olabilmeyi başarmaktır. Eğer bir direniş verilecekse bu ancak bütünleşen bir ruhun varlığıyla mümkündür" diyordu. İnandığı gibi

davranmaktan, yaşamaktan, direnmekten hiçbir zaman vazgeçmedi. O yüzden Botan'a "bekle" demişti. "Ben gelene kadar bekle." Birlikte hareket etmenin daha büyük fayda getireceği gerçeğini iyi biliyordu Cudî. Ve Botan da ömrü savaşlarla geçmiş bir komutanın tecrübelerine inanıyordu.

Aynı kavgada yer alarak aynı anlamlarla yaşamak isteyenler buluşuyordu bir şekilde. Savaş ne kadar derinden yaşansa da direnişte bütünleşen ruhlar birbirlerini çabuk bulurlardı. Toprağa ve güne kendi barbarlığını dayatmak isteyenlere karşı aynı ruhun aynı anlamında buluşmak bir yoldaşlık gereği idi. Nitekim darda kalan onlarca anlam vardı. Toprak, buğday, bereket, yollar, köyler, evler ve pencereler. Hepsi de barbarlığın kanlı adımlarında hayata tutunmak istiyorlardı. Çünkü onlar kendi anlamlarında bir bütün halindeydiler. Yaşam onlar için kendileri gibi kalabilmektir. Kendi renginde, kendi anlamında, kendi zenginliğinde kalabilmektir. Bu istekle hayata tutunmakta ısrar eden her anlamın imdadına koşmak da bir yoldaşlık göreviydi. Bizler; berekete uzanan yolların, içinde huzur çoğalan evlerin, nimet dağıtan bahçelerin, kenarında nice mevsimler geçmiş pencerelerin de yoldaşıydık. Yaşam çoğalan her anlamıyla bir bütün halindeydi oysa. Tarih maddi ve manevi değerlerin bir bütünüydü. Her şeyin bir anlamı, bir değeri vardı bu topraklarda ve bu topraklar işgal ediliyordu, kendi vahşetinde batmakta olan ruhlar tarafından.

Toprak direnişle, Cudî de Botan'la buluşmuştu. Kavga bir, amaç bir, anlam bir. Bir olmanın eyleminde buluşan Botan ve Cudî, Kendalê Köyüne Daiş çetelerinden geri almak için önce ortak bir planlama çıkarttılar. Her türlü uğraşa rağmen köyün komutanı olan heval Hebûn'e ulaşılmamıştı. Kullandığımız telsiz cihazların bataryası sürekli bozuluyordu. Yedek cihazlarımız da yoktu. Başka

bir şekilde Hebûn arkadaşa ulaşamazdık. Bir cihaz susmuşluğuna gömülürdü tüm insan sesleri. Görüntü zaten kayıptı, uzaktı, muğlaktı.

Elleriyle göğsünü yoklayarak derin bir ah çekmişti yine. Yine sancısı tutmuştu. Ağrıyordu kalbi. Şiyar'dı bu. Kalbi delik olarak doğmuştu. Bazen kalp sancısı tutardı onu. Sızlardı kalbi, yanardı göğsü. Botan'ın yardımcısıydı. Genç bir savaşçıydı, güzeldi, şirindi. "Hayır, hayır! Endişelenmeyin, gayet iyiyim. Arada sızlıyor işte. Geçer şimdi" diye söylenmeye başladı. "İyi misin" diye sordu Botan. "Evet, iyiyim. Ufak bir sancıydı sadece" diye cevapladı Şiyar. Botan derin bakışlarla Şiyar'ı süzdükten sonra "Madem iyisin o halde gidelim. Sen olmadan biz savaşamayız" diyerek onu güçlü tutmaya çalışıyordu.

İnançsızlığın yurdundan gelmiş olanların bastığı bu topraklar acı çekiyor olsa da uğrunda savaşanları gördükçe tekrar diriliyordu kendinden, kendi nimetinden, kendi bereketinden. Aç ruhlarla saldıran bu çeteler, neredeyse köyün tamamına dağılmışlardı. Her evde, her bahçede, her pencerede onlar vardı. Yağmıyorlardı evleri, pencereleri, ağırları. Tavuk, horoz ya da birkaç keçi, savaş ganimetleri olarak yazılıyordu haneye. Tavuğu, horozu, keçileri olmayan ağırları da yakıyorlardı. Ateşe veriyorlardı tüm fakir evleri!

Yaralılar taburunun iki genç komutanı Botan ve Şiyar yine saldırı kolundaydılar. Sanki yaralı değilmişler gibi saldırıyorlardı düşmana, barbarlığa, gaddarlığa. Sanki Şiyar'ın kalbinde bir sızı yokmuş gibi, sanki göğsü ağrıyormuş gibi hızlı adımlarla koşuyordu evlere, bahçelere, pencerelere. Köyü karanlığa gömen çeteler, yaralılar taburunun karşısında kaybetmeye mahkumdular. Torbalarına koydukları tavukları ve horozları da geride bırakarak canlarını kurtarmanın telaşına düşmüşlerdi. Kaçabilen kaçtı, kaçamayan da sonsuza dek bir karanlığa gömülmüştü. Ça-

tışma sadece yirmi dakika sürmüştü. Köye iki koldan saldıran savaşçılar kısa bir süre içinde köyü çetelerin karanlığından kurtarmıştı.

Eylemin kısa sürmesi normaldi. Çünkü taburun başında Botan vardı. Onun katıldı her eylem çok uzun sürmezdi. Ne yapacağını, nasıl davranacağını, nereden saldıracığını biliyordu. Yanında da onu tanıyan arkadaşları vardı. Her şey onun istediği gibiydi. Silahı sağlamdı, iki şarjör yeleği vardı, gözleri kara, saçları siyahtı. Yaşam onun, bu topraklar onun, bu direniş büsbütün onundu. Her şey ondan yanaydı üstelik. Umut, aydınlık, inanç... Geriye sadece saldırmak kalıyordu ve o da saldırmayı müthiş biliyordu.

Karanlık süpürülmüştü. Geriye bir zafer bir de aydınlık kalmıştı. Mermi sesleri susmuştu, barut kokusu dağılmaya başlıyordu. Etrafa baktılar. Ağaçların diplerine, odalara, pencerelere göz gezdirler. Gülümseyen gözleriyle yerdeydi. Darda kalan arkadaşlarının sesini duymuştu. Çığlığa koşmanın derdindeydi. Çığlığa koşarken vurulmuştu.

O Hebûn'du. Var olmaktı yani. Adında kaldı o. Adı gibi yaşadı, adı gibi savaştı. Daiş Kobanê alanlarına saldırdığında o vardı. Barut kokusu tadında geçen anların kargaşasında o vardı. Tank seslerinin yankılandığı mevzilerin köşesinde, kenarında, içinde o vardı. Hebûn hep vardı, her yerde, her mevzide, her tetikte, her mermide. Kobanê'nin evladı, savaşın komutanı, Daiş 'in korktuğu ve Ebu Leyla'nın arkadaşı. Umudumuz, o en çok sevdiğimiz yoldaşımız...

Hebûn'un en önemli özelliği arkadaşlarını çok seviyor olmasıydı. Daiş Kendalê Köyü'ne saldırırken o arkadaşların biraz gerisindeydi. Mermi seslerini duyunca silahını eline almış ve hızlıca arkadaşların bulunduğu noktaya doğru koşmuştu.

Arkadaşlığın, dostluğun ve yoldaşlığın anlam bulduğu bir devrimde sağlam ve inançlı kalarak barbarlığa

karşı durmanın müthiş bir gücü vardır. Büyük amaçlar uğruna yola düşmüş olanların yanında kalarak ve onlarla apaydın bir geleceğe koşarak huzuru ve özgürlüğü kucaklamak muazzam bir duygudur. Ve ben bu duyguyu biliyorum.

Her şeye rağmen yan yana kalmak, aynı kalmak, sağlam ve inançlı kalmak... Bir savaşın, bir zorluğun ve bir çıkmazın arasından sıyrılarak umuda, aydınlığa, huzura ve özgürlüğe koşmak... Her şey biraz bunun içindi zaten. Savaşımız, direnişimiz, düştüğümüz, kanadığımız hep bunun içindi.

Hebûn da koşmuştu imdadına arkadaşların. Onları sağ salım görmek istiyordu, dimdik ayakta, yarasız, belâsız. Bunun içindi sadece tüm koşması, tüm telaşı, tüm korkusu. "Arkadaşlarım, askerlerim, halkım!"

Koşmaktı tüm telaşı onun... Koşabilmek, yetişebilmek... Savaşın ve mermilerin kargaşasında umut edilene tüm gücüyle koşabilmek... Adımların kaygısına tutunmadan ama tutunarak umudun yüreğinden, canı kadar sevdiği arkadaşların imdadına koşmak... Hebûn da bu yüzden koşmuştu. Sonsuz bir emekle kurulan bir yaşamda kalmak için koşmuştu. Ama inanın hâlâ koşuyor o. Ve hâlâ bizleri çok seviyor. Bizim onu amansız, sınırsız sevdiğimiz gibi.

Şehit Hebûn'un az ötesindeydi. İki yana düşmüştü kolları. Bedeninde onlarca merminin izleri. Gözleri gökyüzü maviliğindeydi. Özgürlüğe kanat açmış gibiydi. Arkasında kalan yurtseverleri korumak için siper etmişti kendisini. Bu bir fedai eylemdi. Halkını, arkadaşlarını korumak için kendini feda etmenin eylemi. Eylem kendisi olmuştu bilhassa. Siyabend Silêmani. Kendalê Köyünün komutanıydı. "Eğer komutanıysam bu köyün, ilk can veren ben olmalıyım. Ömründe henüz bir savaş görmemiş olan arkamda durmalı. Onların siperi benim ve bu mutlaka gerçekleşecek" demişti. Görüntü ve eylem tıpkı onun istediği olmuştu, siper olmuştu, can olmuştu, fedai olmuştu.

Şehit Hebûn ve Şehit Siyabend'in arkasındaydılar. Ömürlerinde henüz bir savaş görmemişlerdi. İlk mermiydi, ilk barut kokusuydu o yaşadıkları. Yurtsever ve candan insanlardı. Daiş saldırdığında onlar da koşmuştu Hebûn ve Siyabend' in imdadına. Ali, Girhiso köyündendi ve evliydi ve çocukları vardı. Baz, Bexdikê köyündendi ve evliydi ve çocukları vardı. Sadık, Xerbisan köyündendi ve evliydi ve çocukları vardı.

Bu topraklara çok masum, çok güzel, çok yiğit insanların kanı dökülmüştü. Toprakta filizlenen her buğday tanesinin mayasında bu güzel olanların bir parçası vardı. Toprağa kokuları, gülüşleri sinmişti. Umutları, düşleri ilişmişti. Aydınlığına, masumluğuna, tazeliğine inandıkları bir yaşam için can verenler, geride sonsuz kutsallıkta armağanlar bıraktılar. Geride bıraktıkları armağanlara sahip çıkma görevini kalanlar üstlenecekti. Bu kavganın özü ve anlamı hep böyleydi. Kalanların hepsi yaralı olsa da bu öz ve anlam hiç değişmezdi. Ayakta kalındığı sürece herkes tümünden sağlamdı bir bakıma. Bedeni delik deşik olmuş olsa da eğer hala ayaktaysa sağlamdır demektir. Evet, hepimiz yaralıydık, çoğumuzun bedeni delik deşikti. Kalpleri delik olanlar da vardı. Ama hala ayaktaydık. Direniş aşkına, aydınlık hatırına uzandığımız o gökyüzü maviliğinden dilediğimiz tüm anlamlara tutunarak karanlığı hükmeden barbarlığı defetmek istiyorduk adımlarımızdan, topraklarımızdan, aydınlığımızdan. Kırık ve kanamalı yanlarımızın acısını da unutarak ilerlemek istiyorduk tozlu ve barutlu yollardan, kanamalı ve sancılı anlardan. Her yolun, her anın onlarca zorluğu da vardı oysa. Yaralıydık, kanıyorduk zamansız, dermansız. Ama yol bizimdi, bize aitti, bize kalandı. Aydınlığın, düşün, umudun yolundan ilerlemek isteyenler beden kanamalarının o dayanılmaz acısına yenilmemeliydiler. Dayanılmalıydılar direniş aşkına, aydınlık hatırına...

Dayanmanın kudretine sımsıkı sarılarak bir kez daha yola düşmüştü Yaralılar Taburu. Ardından aydınlığa

kavuşmuş bir köyü de bırakarak. Kırık, ezilmiş ve kanamış onca beden yarasından geçerken direnişin ve aydınlığın verdiği güçle yarına bir umut yaratabilmenin yolundaydılar yine. Yürüyorlardı kanamalı ve yaralı. Ama dayanmalıydılar yine. Direniş aşkına, aydınlık hatırına...

Gözlerimi Sen Kapat!

Girê Sêvê Direnişî

Yarı kayıptı yüzü, doğduğunda yeryüzüne. Yarısı muğlaktı güneşin, yarısı eksikti. Kalan parçasıyla ısınmaya çalışıyordu tüm üşüyen bendenler. Gün, aydınlığın parmaklarından sımsıkı tutmuştu. "Ha düşecek, ha düşecek gibiydi." Tehlikeli bir zamanın içindeydiler hepsi. Koku-sunu almışlardı karanlığın. O gün bir şeyler olacaktı. Barutun çoğalacağı bir savaşın ayak sesleri duyuluyordu çünkü.

Sabahtı. Helîn, Girê Sêvê tepesinin yamacındaydı. Yarı eksik doğmuş güneşin o sıcaklığına sığınmıştı. Üşüyen ellerini güneşe doğru tutuyordu. Avuç içlerine vuran güneşin derin bir sıcaklığı yoktu, ısıtmıyordu elleri, parmakları. Güneşin yüzünden çekti ellerini. Faydası olmamıştı çünkü. Hem o bir sabotajcıydı. Üşüyen elleriyle mayın ekiyordu toprağa. Her şeye rağmen tedbir almak niyeti.

Yamacın yukarısında bir yerde oturan Mizgîn, Zelal, Rengîn ve Rojin gülümseyen gözlerle Helîn'e bakıyorlardı. Seviyorlardı birbirilerini. Yaşam savaşında yan yana, omuz omuza duran direniş kadınlarının o çoğalan sevgilerinde her şey daha anlamlıydı. Güneş her ne kadar eksik doğmuş olsa da o gün yine de onlar seviyordu güneşi. Güneşe küsmek olmazdı hem. Bugün eksikse yarın mutlaka tamamlardı kendisini. Mizgîn, gülümseyen gözleriyle Helîn'e bakmaya devam ediyordu.

-Helîn'in günlüğünde yorulmak diye bir şey yok sanki?

-O yılların savaşçısıdır heval Mizgîn. Emek olmadan yaşayamaz o.

-Doğru diyorsun heval Rengîn. Emek olmadan yapamayan kadınlar var bu savaşta.

-Helîn nerelidir heval Mizgîn?

-Amedlidir heval Zelal. Başkent kadınıdır.

-İçinizde Amed'i gören var mı peki?

-Ben görmedim. Ama tek hayalim Amed'in Surlarında Önderlik ile birlikte yürümek.

-Ne güzel bir hayalin var senin heval Rojin.

-Ulaşıyor muyuz peki?

-Neye heval Rojin?

-Hayal ettiklerimize.

-Elbette. Çok istersek, çok emek verirse mutlaka ulaşırız.

-Heval Helîn gibi mi?

-Evet, onun gibi emek verirse hepimiz hayal ettiklerimize ulaşırız.

-Şöyle sıcak, demli bir çay yapalım. Helîn de gelir birazdan. Güneşte oturur kaçak çayımızı içeriz. Belki bana Amed Surlarından bahseder.

Masum hayaller tadında geçen anların güzelliğine dokunuyordu güneş. Hayal edilene, edilenlere ulaşabilmenin umudunda olanların yoldaşydı gün. Hem hayalleri olanı yalnız bırakmak olmazdı, yakışmazdı güne. Hayata mutlu bir görüntü ilıştiren hayallerin hiç kimseye bir zararı olmazdı hem. Ruhla bütünleşmiş her hayalin yaşama şansı da olmalıydı bir bakıma. Rojin'in hayal ettiğine kavuşması kadar başka anlamlı bir kavuşma olamazdı. Yasaklanan, görmezden gelinen, zenginliği talan edilen bir ülkeye dokunmak hayal olmamalıydı. Maviliğinde yaşamının, yollarında koşmanın, sabahlarında huzurla buluşmanın neresinde hayal etmek vardır? Gördüğümüz, dokunduğumuz, sevdiğimiz bir ülkemiz vardı, orada duruyordu tüm güzelliğiyle. Ama kalın duvarlarla örülmüştü etrafı. Biz hariç herkesin girebildiği bir ülke haline getirilmişti. Canları istedikleri zaman da yakıyorlardı, yıkıyorlardı, talan ediyorlardı. Tıpkı Kobanê'ye yaptıkları gibi. Karanlığın pençesinde kalarak kendi anlamlarına uzanmaya çalışsan o şehir gibi.

Kendi ülkelerine dokunabilmenin umudunda olanlar Girê Sêvê Tepesinde barbarlığa karşı nöbetteydiler.

Yüksek bir tepenin o esen rüzgarında etrafı gözetliyorlardı. Tepe oldukça yüksekti. Stratejik bir bölgenin tam da ortasında duruyordu. Bu tepeden Kobanê köyleri, Fırat Nehri, Karakozak Köprüsü ve Sırrın Buğday Ambarı rahatlıkla görünüyordu. Van Kalesi, Amed Surları, Ağrı Dağı gibiydi, yaşamdı ve lazımdı.

Tepenin aşağı yamaçlarına kurulmuş olan Berxbatan Köyü tepeden esen rüzgârın o uğultulu sesine sığınmış gibiydi. Duyduğu tek ses tepedeki “li Mêrdîn’ê li Bagok’ê” şarkısı eşliğinde halaya durmuş savaşçıların ayak sesleriydi. Halaya tutuşanların o neşe dolu sesleri tepeden köye doğru uzanmıştı. Duyanlar hem şarkıya hem de halaya eşlik ediyordu. Halayın başında Helîn vardı, sonunda da tepe komutanı olan heval Xabûr. Devrimci türküler eşliğinde gün halaydı, neşeydi, kaçak demli sıcak bir çaydı.

Gün, anlamla bütünleşen neşesiyle tepeye renk katmaya devam ediyordu. Devrimin ve kavganın anlamında olanların adımlarında gün; kendisi kadar kutsal, kendisi kadar huzurluydu. Huzur çoğu zaman bir devrim halayıydı, bir şarkıydı hep beraber söylenen. Huzur çoğu zaman kaçak bir çaydı. Birlikte olmanın, birlikte kalmanın o mutlu görüntüsüydü çoğu zaman.

Tepenin dostluğuna sığınmış on üç savaşçının adımlarında her şey o an derin bir huzurdu. Eksik ve yarım doğmuş güneşi kendi huzurlu halleriyle tamamlamışlardı bir bakıma. Her şeyi güneşten beklemek olmazdı zaten. Emek olmadan yapamayan insanlardı nitekim. Güneş eksikse, yarımса, muğlaksa, emek vererek tamamlamak da mümkündü. Kırık, yırtık, kesik bir günse o an çöken, emek vererek hallerini dikmek, onarmak da mümkündü. Yaşamdı bu, kavgaydı, emekti. Bir bütündü her şey oysa. Gün içinde huzur, güneş kıyısında insan, halayda adımlar bir bütündü. Her şey, her şeyin devamıydı, uzantısıydı. Sabah akşamla, akşam sabahla mutlaka buluşurdu. Yaşamdı bu, kavgaydı, emekti.

Ve biten bir gün daha. Bir gün daha uzanıyordu her şeyin üzerinden. Tepedekilerin saçlarına bir huzur bırakarak veda ediyordu geride kalanlara. Karanlık uzanıvermişti tepeye. Tüm muğlaklığıyla, tüm bilinmeyenleriyle dokunmuştu tepenin yamacına, yukarısına. On üçlerin hallerine salıvermişti kendisini, öylesine derin, öylesine buruk.

Rüzgâr, karanlığın parmak uçlarından sıyrılmak istiyordu. Esir düşmüş gibiydi karanlığa. Bir ucunu kaptırmış gibiydi. Yabancı sesler duyuyor gibiydi. Ama doğrudu bu. Aşağıda yabancı seslerin uğultusu duyuluyordu. Xabûr da duymuştu. Komutandı o. Hem duymalıydı yabancı tüm sesleri.

Tepe kuşatma altına alınmıştı. Karanlığın içinden sızarak, tepeye dağılan karanlık yüzlü adamlar tepeyi çepeçevre sarmışlardı. Helîn, tepenin yamacında mayınlar kuruyordu. Olanlardan haberi yoktu. Karanlığın içinden sızan yabancı sesleri duymuyordu. Rüzgâr vardı, uğultu vardı, kulak diğer seslere kapalıydı, uzaktı. Aldı silahını omzuna ve aşağıya indi Xabûr. Komutandı o. Hem inmeliydi aşağıya. Sesleri duymuştu üstelik. Ama görüntü muğlaktı, göremiyordu sesin sahibini. Halaya tutuşmuştu az evvel. Söylenen her şarkıya eşlik de etmişti. “li Mêrdîn’ê li Bagok’ê” şarkısını içinden, ta içinden haykırarak söyleyen oydu.

Karanlığın derinliğinden gelen bir mermi sesiyle düşmüştü Xabûr, daha görmeden sesin sahibini. Tepede yankılanan mermi sesleriyle on ikiler ayağa kalkmıştı. Rüzgâr kenara çekilmişti, huzur tepenin yamacına sığınmıştı. Berxbatan söndürmüştü tüm ışıklarını. Konuşan bir tek mermilerdi. Bolca, hiç ara vermeden üstelik.

Helîn, tepenin yamacındaydı. Çetelerin arasında kalmıştı. Xabûr’un şehit düştüğünü öğrendikten sonra tepenin komutanlığını kendisi üstlenmişti. O an her şey artık ona emanetti. Tepe, savaşçılar, huzur, halay, kaçak çay ve

günden elde edilen onca anlam. Hepsi onun kanatları altında idi artık. O an her şey ona sığınmıştı. Onun kudretine, onun emeğine, onun varlığına. Hêlîn'di bu. Amedliydi. Ona sığınmış olan her şeyi ve herkesi merhametle korurdu. Adı Hêlîn'di. Yuvasıydı darda kalanın, takatsiz düşenin. Dostluğun, yoldaşlığın, anlamın yuvasıydı.

Hızlı adımlarla çetelerin arasından sıyrılarak tepenin yukarısına doğru hızlı adımlarla koşuyordu. Aklında arkadaşları vardı, adımlarındaki telaş bundandı. Her taraftan mermiler yağıyordu. Hiçbir mermiye değmeden sağ salim tepeye ulaşmanın derdindeydi Helîn. Nefessiz kalıyordu bazen, düşüyordu. Düştüğçe ayağa kalkıyordu ve bir kez daha koşmaya başlıyordu. Boğazına kaçan barut kokusundan kurtulmak istiyordu. Ama ortalık dumandı, tozdu, keskin barut kokusuydu. Yaman hallerden, karanlık anlardan, mermilerden, seslerden hızla adımlarla sıyrılarak tepeye ulaşmıştı nihayet. Ona doğrultulmuş namlulara karşılık vermekten bakamıyordu etrafına, sağına, soluna. Gözlerini karşıdaki yüzlere dikmişti, gördüğüne ateş ediyor, görmediğine lanetler okuyordu. Çünkü o an görünmeyen her yüz birer lanetiydi savaşın.

Kızıyordu karanlığa, bağırıyordu. Elleriyle gözlerine kaçan toz parçacıklarını almaya çalışıyordu. Zamanı yoktu ama. Parmakları sürekli tetikteydi. Allahû Ekber seslerinin arasından bir yoldaş sesi arıyordu. Bir zılgıt, bir slogan. Baktı etrafına iyice. Rojin! Mizgîn! Zelal! Rengîn! Defalarca kez seslenmişti. Ama o an sesine karşılık veren hiç kimse olmamıştı. Tüm sesler karanlığa gömülmüş gibiydi, kayıptı, uzaktı.

Toz dumanın içinden ve onca merminin sesleri arasından zor da olsa bir sese dokunmuştu Helîn. Muhammet'ti bu.

Berxbatan Köyündendi. Yaralıydı, haberi yoktu.

-Muhammet! Muhammet! Kadın arkadaşlar nerede?

-Onlar aşağıdaki mevzilerde!

-Senin ayağın kanıyor Muhammet! Çabuk sığınağa dön!

-İyiyim ben Heval Helîn! Çeteler aramıza sızmış! İç içe geçmiş durumdayız!

-Diğer arkadaşlar nerede Muhammet!

-Ahmet, Botan Berxbatan ve Dozvan şehit düştüler heval!

-Ne zaman?

-....

-Sen sığınağa dön Muhammet! Çabuk! Çabuk!

-...

-Muhammet! Muhammet! Muhammet!

Bir kez daha vurulmuştu Muhammet. Yere düşmüştü. Gözleri Hêlîn'deydi. Helîn de savaşıyordu. Son defa Helîn'e seslenmek istedi Muhammet. Boğazı kurumuştı. "Heval Helîn! Sen ölme" dedi en son.

Duymamıştı Helîn. Duymamıştı Muhammet'in çılgınlığını, isteğini, arzusunu. Savaşıyordu Helîn onlarca çeteyle, üstelik karanlıkta, üstelik yaralı. Bedeninden akan kanı umursamadan kadın savaşçıların olduğu mevziye doğru koşmaya başladı. Adımlarında telaş yoktu, korku yoktu. Sadece savaş tedirginliği vardı. O an düşündüğü tek şey yoldaşlarıydı. Tepe değildi düşündüğü. Rüzgâr değildi, halay değildi, huzur değildi. Koşarken, gözlerine ilişen görüntülere bakıp durmuştu Helîn. Yan yana, omuz omuza savaşarak can veren Muhammed Remo'ya ve Mehmet Ali'ye takılmıştı gözleri. Yere düştü sonra. Kan aktıkça akıyordu bedeninden. Takati kalmamıştı artık. Gözleri yorulmuştu savaşmaktan, barut kokusundan, mermi sesinden. Ayağa kalkmaya çalıştı. Gözlerini temizledi önce. Sonra adımlarını toparladı. Silahına sımsıkı sarılarak tekrar savaşmaya başladı. Karanlığın hükmü altında, siyah yüzlü barbarların karşısında düşmek istemiyordu. Bedeninden akan kanı hiç düşünmüyordu. Can ağrısında değildi o an. Adımlarında, dilinde, aklında arkadaşları vardı bir tek.

Onu yoran savaş değildi, barut kokusu değildi, mermi değildi. Arkadaşların görüntüsüydü onu takatsiz bırakan. Hangi tarafa baksa, ne yöne dönse bir arkadaşını görüyordu. Onlarca mermiyle vurulmuş ve can vermiş arkadaşlarını. Ama savaştı, yoğunlu, derindi. Ama direnişti, kavgaydı, başkaldırıydı. Ama o Helîn'di, komutandı. Düşünüyordu yine de her şeyi, herkesi. Düşünmezse yorulurdu, düşerdi, susardı. Koştukça düşünüyordu, savaştıkça düşünüyordu, haykırdıkça düşünüyordu. Çünkü bir tek düşündükleri vardı yanında, başkası karanlıktı, düşmandı.

Güçlü adımlarla karanlığa sızan barbarlar karşısında tükenmek bilmeyen bir iradeyle hala savaşıyordu Helîn. Parmaklarından kanlar akıyordu, bir gözü görmüyordu artık tozdan, baruttan. Az ilerde güçlkle "Bijî Berxwedana YPJ'ê" diye slogan atan bir sese rastladı Helîn. Rojin'di bu. Eğildi Helîn. Eliyle yüzüne dokundu, gözlerine, saçlarına. Gülümsüyordu Rojin, ağzından kan akıyordu. "Amed senin kadar güzel midir heval Helîn?" diye sordu güçlkle. Helîn, o yorulmuş gözleriyle gülümsüyordu ona. "Hayır Rojin kurban. Amed benim kadar değil, senin kadar güzeldir. Lakin güzel olan sensin" diye fısıldadı kulağına. Nefesi derindi Rojin'in. Nefes alırken öksürüyordu, kan kusuyordu. "Heval Helîn, beni Amed Surlarında gezdir şimdi. Tut ellerimden, götür beni oraya." Susmuştu Helîn. Bir susmuşluğun en dibine düşmüştü o an. Rojin'in ellerinden tuttu, sımsıkı, içten ve hasretle. Derin bir ah çekti Rojin. Elleri Helîn'in avuçlarında. Amed Surlarında yürüyormuş gibi, Amed'in kalbinde özgürce koşuyormuş gibi son kez bakmıştı Helîn'in yüzüne.

Helîn haykırıyordu Rojin'in başında, tepede, karanlıkta.

Karanlığın o muğlaklığına gömülen tüm sesler gibi Helîn'in haykırırları da duyulmuyordu. Kendisinden başka haykırırlarına dokunan kimse yoktu o an. Böyle zamanlarda Helîn hep bir başkası olmak istiyordu. Derin bir karanlığın içinde kaybettiklerinin başında haykıran biri

olmak ona zor geliyordu çünkü. Susmuştu o an Helîn. Gözleri Rojin'in o gülümseyen yüzüne takılı kalmıştı. İçindeki sesi dinliyordu sadece. İçindeki kendisiyle konuşan o sese sığınmıştı. "Umut vardır Helîn ve bu umudun yarattığı her şeye duyduğun özlemin tam da zamanındasın. Umuda sımsıkı sarıldığın andan beridir bu hayattan korkmamayı öğrendin. Bu karanlıkta, bu muğlaklıkta, bu barut kokusunda tutunduğun her anlam sana derin bir güç vermedi mi? Umudu unutmak içindeki huzuru unutmak gibidir, umudu unutma Helîn, umudu asla unutma! Ne olur Helîn boğun eğme karanlığa, barut kokusuna. Yüzünden, gözlerinden akan kana bir kez olsun dokun. Sadece bir göz yaşı değil onlar. Saatlerdir kan akıyor gözlerinden, dokun o kana, dokun kendi kanına. Yitirdiğin ve özlemini çektiğin her şeyi ve herkesi kendi kanında bulacaksın. Dokun kanına. Orada umuda inanarak can verenler var. Orada özlemini çektiğin ülken var. Bu hayatta değer verdiğin, anlam verdiğin ne varsa hepsi kanında saklı, hepsi sende saklı. Saatler önce birlikte halay çektiğin arkadaşların hatırı var o kanda. Rojin, Muhammet, Dozvan, Ahmet var o kanda. Ne olur bir kez olsun kendi kanına dokun. Ne olur anla, kendi kanından, kendi umudundan, kendi sesinden uzağa gidemezsin artık. Kan akan gözlerinden, kırılan parmaklarından, kaç saattir hissetmediğin sol ayağından daha uzağa gidemezsin Helîn. Ne olur bir kez daha ayağa kalk. Bir kez daha tutun umuda."

Sığındığı sesinden doğrulmaya çalıştı Helîn. Kırılan parmaklarına dokundu, hissetmediği sol ayağına baktı. Gözlerinden, yüzünden akan kana dokundu yarı hissettiği parmaklarıyla. Derinden, içten ve hissederek dokundu kendi kanına. Geriye kalan tüm gücüyle bir kez daha sarıldı silahına. Ayağa kaktı, karanlığın içinden sakın adımlarla ilerlemeye çalıştı. Parmakları artık tutmuyordu, kanlı elleriyle sımsıkı tutmaya çalıştığı silahı artık çok ağır geliyordu. Rengîn, Zelal ve Mizgîn'i düşünüyordu. Düşündükçe gülümseyen gözleriyle yürümeye devam ediyordu.

Arkasında onlarca karanlık namlu, mermi yağdırıyordu Helîn'e. Yere düştü Helîn. Uzandı toprağa, gözlerini Rojin'e çevirerek "Güzel Rojin, artık senin kadar güzelim ben de. Amed kadar uzun, Amed kadar sonsuz. Şimdi sıra sen de Rojin, gözlerimi sen ört" dedi ve sustu.

Karagözlü komutan, siyah saçlı umut, sonsuz gülüşlü kadın... Ellerini yeryüzünün tüm güzelliklerine uzatarak yaşamı güzel eyleyen o kutsal ruh, varlığın ne kadar da uzundu savaşa, direnişte. Anlam uğruna feda ettiğin ruhunu saran bu yeryüzü minnettar sana, minnettar sana doğa, umut, direniş. Kobanê, çocuk, anne ve tüm yollar. Rüzgâr, nehirler, tepeler, elma bahçeleri, dalındaki çiçek ve sonsuz bereket. Minnettardır sana her şey.

Kavgayı büyüüttüğün anda çoğalan umutlarımıza umut kattın sen. Cesaretinden aldık cesaretimizi, senden kopyaladık bir ruhun en tazesini. Fedakârlığın anlam bulduğu günlerin kutsallığını ellerinle değdirdik hayata, savaşa ve devrime. Varlığınla kucakladık halkımızı, sevdik topraklarımızı daha çok, daha uzun, daha içten, daha sonsuz. Anlamalı bir gelecek uğruna ortaya koyduğun devrimci duruşunun armağan ettiği her şey, apaydın bir gelecek olacak geride bıraktıklarına. Büyümek için, güzel günler için. Armağanlarını sonsuza dek güzelleştirecek bu çocuklar. Mavi bir gökyüzü tadında, uçurtma kuyruğuna gülüşlerini salan Kobanê'nin uzun gülüşlü çocukları ezberleyecekler seni, Helîn'i. Çizecekler kara gözlerini beyaz bir kâğıda ve gülüşün hep onlarla kalacak. Unutmayacak seni hiçbir tepe, hiçbir yol, hiçbir devrim, hiçbir umut, hiçbir bahar. Çoğalan mevsimlerin her sabahında tüm dilekler iyi olman için havalanacak gökyüzüne. Oradasın sen, bulutların ardında, sonsuz bir mavilikte.

Onun düştüğü yerin az ilerisinde Rengîn, Zelal ve Mizgîn vardı. Onlar da savaştılar, onlar da direndiler. Onlar da sayısız kez düştüler. Onlar da defalarca kez ayağa kalktılar. Onlar da umuda sarıldılar sayısızca. O büyük kutsallıktaki ruhlarıyla karanlığın içindeki siyah yüzlü

vahşilerle saatlerce çarpıştılar. Onlar Rojin'den önce şehit düşmüşlerdi, Hêlîn'den önce, Muhammet'ten önce.

Anlamda ve umutta kalmak. Hepsi buydu işte, güne kalan hepsi buydu. Düşerken bile aklında kalmak olanların, karanlığın o dehşet verici görüntüsünden sıyrılarak barbarlar karşısında uzun bir umutla savaşımların, kendi kanına dokunarak son bir kez daha çarpışmayı isteyenlerin geride bıraktığı her şey buydu işte. Bize kalan anlam ve umuttu. Düşmeler, yanmalar, kırılmalar ve can vermeler. Tüm bunlar anlamda ve umutta kalmak içindi. Gerisi yanmak, gerisi kırılmak, gerisi düşmektir.

Bir İntikam Eylemi

Merhametten ve insani değerlerden uzaklaşmış olarak ortaya çıktıklarında taşıdıkları öz değer neyse güne ve hayata onları katabiliyorlardı ancak. Onlar siyah yutmuş birer katiliydi bu toprakların. Kendilerine hiç inanmadıkları için, yaşamın o akıl sır ermez büyüüne, sonsuz cömertliğine ve yaşamın o saf mucizesine de inanmıyorlardı. Kendilerine inanmadıkları için maviyi, iyiliği, merhameti, anlamı hatırlatan her şeye amansızca saldırıyorlardı. Aslında onlar ilk önce kendilerini öldürmüşlerdi. Toprağı, maviyi, bereketi, buğdayı, umudu, huzuru öldürmekten önce kendilerini öldürmüşlerdi. İçinde merhameti, anlamı, iyiliği, saygıyı yitirenlerin de bir geçmişi, bir tarihi olamazdı. Hem öldürdüğü kendisiyle, nasıl yüzleşir insan? Katili kendi olanların, geçmişine ihanet edenlerin, toprağa, anlama, buğdaya, iyiliğe, merhamete kan kusturanların katil olmaktan başka bir şansı var mıdır? Anlamını, inancını yitirmiştir artık kendi elleriyle ve onlar hiçbir düşüncenin, hiçbir anlamın, kendilerinden başka hiçbir insanın tarafında olmazlar. Artık herkesi ve her şeyi acımasızca ezip geçme hakkını görürler kendilerinde.

Onları zaman zaman derinden rahatsız edip, içlerinde kıvranıp duran ve bir türlü kurtulamadıkları o sancıdan almadıkları öcü, o derin öfkenin acısını bu topraklardan, bu anlamlardan, bu insanlardan çıkarmaya çalışırlar büyük bir zevkle.

Çete denilen güruhun böyle bir görüntüyle yeryüzüne saldırması elbette anlaşılırdır. Elbette maviye, buğdaya, huzura, anlama, güne saldırırlar. Elbette güzel bakan, iyilikle bakan, merhametle bakan insanların peşine düşerler. Elbette siyaha bürünürler, elbette gaddarlığa, barbarlığa, barbarlığa sığınır. Ve darmadağın ederler hayatı, nefesi.

Helîn o yüzden lanet okuyordu onlara. Sadece Helîn değil, umuda ve huzura sığınan onlarca anlam da lanet okuyordu onlara. Gün, sabah, gece, buğday, bereket, gökyüzü, elektrik direkleri, yollar... Her şey ve herkes derinden, içten bir lanet okuyordu. Ki onlar gerçekten de birer lanet gibi duruyorlardı yeryüzünün her karesinde.

Lanetli yüzlerin Girê Sêvê Tepesine düzenledikleri saldırıyı duyan herkes koşar adımlarla tepeye doğru akın ediyordu. Anneler, çocuklar, babalar ve savaşçılar.

Bir anne, başında beyaz yazması, titreyen elleri, yetmiş yaşında. Öfkesi yüzünde, kini gözlerinde. Ağır adımlarla bana doğru yaklaştı.

-Ben bu toprakların anasıyım, kederim büyük, öfkem büyük. Zor zamanların anasıyım ben. Aha bu kederli ellerimle çok evlat büyüttüm. Bakmaya kıyamadığım evladımı öldürdüler o tepede. Anlıyor musun? Bakmaya kıyamadığım evladımı öldürdüler o tepede.

Kurumuş gözleri, yaş akmıyordu. Ama içinden kan ağlıyordu. Bir anneydi o, başında beyaz yazması, titreyen elleri, yetmiş yaşında. Öfkesi yüzünde, kini gözlerinde. Ellerini omzuma koydu.

-Canımı isteyin vereyim. Öleyim ben. Ama hatırım için, şu ömrümün hatırı için o tepede vurulan evlatlarımızın kanlarını yerde bırakmayın. Hevalo, beni duyuyor musun? Evlatlarımızın kanlarını yerde bırakmayın! Sizler bu halkın savaşçılarısınız. Canımızsınız, umudumuzsunuz. Ben bu toprakların anasıyım. Aha bu kederli ellerimle çok evlat büyüttüm. Bakmaya kıyamadığım evladımı öldürdüler o tepede.

Omzuma koyduğu ellerinden tuttum, öptüm, başıma koydum. Sarıldım ona. Sarıldı bana, içten ve sınıksız. Gözlerini kapattı sonra, iliklerine kadar rüzgârı hissetti. Hayatında ilk defa; rüzgârın kendine has bir kokusu olduğunu duyumsadı. Savaş çocuklarının kokusu acıtmıştı içini. Özgür Kürdistan çocuklarından aldığı kokulardan savurdu

onlara. Artık çok daha ümit var hissediyordu. Ağır adımlarla ilerdeki taşın kenarına oturdu sonra. Derin bir ah çekti ve ardından başladı ağıtlar yakmaya.

“Delalê mino, şêrinê mino, ez qurbano kurê mino! Bejin ziravo, cav beleko, tu şehîdê Welato. Dayîk nemine, dayîk bimore. Delalê mino, şêrinê mino, ez qurbano kurê mino!”

Kederli gözleriyle tepeyi seyrediyordu. Dakikalarca yaktığı ağıtların içinde kalarak gidenlerin ardından kalan rüzgârın o has kokusunu içine çekmeyi de ihmal etmiyordu. Oradaki herkes onun gibiydi biraz da. Onun gibi kederli, onun gibi derin, onun gibi içten yaralı. Herkes o an birbirinin varlığına sığınmıştı. Herkes o an birbirinin kederine, ağıtlarına sığınmıştı. Bir intikam yemini dalgalanıyordu tüm kalplerde. Dünyayı yıkacak bir güç o sırada gelip yerleşmişti inanca. Herkes intikam almak için bağıyor, çağırıyor ve birbirini kışkırtıyordu. Herkesin gözünde derin bir öfke vardı, keskin bir nefret vardı. Herkesin ruhunda gidenlerin bıraktığı kavganın yoğunluğu vardı.

Bu yoğunluğu kullanarak kendilerini tepeye vurmak isteyen o kalabalığı yatıştırmanın da onca zorluğu vardı. İntikam duygularıyla ayağa kalkmış bir kitleyi kontrol altına almak, sakinleştirmek oldukça zordu. Öfkenin çoğaldığı, nefretin ve kinin büyüdüğü bir anın içinde doğru olanı yapmak, doğru alanı dayatmak da bir yöntem sorunuuydu. Kini, öfkeyi, nefreti yönetmek ve kitleyi doğru duygular temelinde sakinleştirmek o an en iyi müdahaleydi. Halkı bir şekilde sakinleştirmek, kontrol altına almak mümkündü de fakat savaşçıları durdurmak, onları sakinleştirmek neredeyse imkansızdı. Omzunda silahı olan her savaşçı bir an önce tepeye ulaşmak ve orada üs kuran çetelere saldırmak istiyordu. Halk ile savaşçılar birbirilerine karışmış durumdaydılar zaten. Her taraftan sloganlar, her taraftan intikam yeminleri, her taraftan bağışmalar, haykırımlar yükseliyordu. Savaşçılarla bir olan halk intikam,

intikam diye bağıırıyordu. Bu tehlikeli bir durumdu. Kontrollsüz ve tamamen duygusal bir yaklaşımla alınacak bir intikam eyleminin hiçbir faydası olmayacaktı. Üstelik daha fazla kayıplara yol açacaktı. O an yaptığımız ilk müdahale savaşçıları halkın içinden ayırmak ve bir yerde toplamak olmuştı. Her savaşçı büyük ve derin bir öfkenin ucundan tutmuştu. Kimin gözüne baksam büyümüş ve kontrol edilemez bir öfke görüyordum. Ama ne olursa olsun bir şekilde bu öfkeyi doğru ilkeler temelinde yatıştırmak ve sakinleştirmek gerekiyordu.

-Değerli arkadaşlar, bizler silahı olan savaşçılarız. Bizler disiplin ve askeri kurallar temelinde hareket eden silahlı bir gücüz. Bizim elimizde silahlarımız var. Halkın silahı yok. Bir annenin, bir çocuğun silahı yok. Onların silahı yüreklerindeki acıdır, yanmadır, bir kalp sancısıdır. Ağlarlar, yanarlar, ah çekerler, ağıt yakarlar. Bizler onu yapmayız, yapamayız. Ağlarsak, yanarsak, kan kusarsak içimizde yaparız, içimizde yaşarız, yansıtmayız. Oradaki anneyi görüyor musunuz? Saatlerdir ağıtlar yakıyor. Yakar, annedir, yüreği yanıyor çünkü. Hepimiz o tepede can veren arkadaşlarımızın intikamını almak istiyoruz. Ama bu şekilde mi? Sloganlar atarak, halkın o derin ve yoğun duygularının etkisinde kalarak, kontrollsüz ve duygusal yaklaşarak mı? O tepede kalanların ellerinde silahların en ağırı var. Onların ellerinde bombalar var, onların ellerinde canlı bombalar var, onların ellerinde roketler var. Bu şekilde disiplinsiz, kontrollsüz, plansız ve tamamen askeri mantıktan uzak bir duruşla kimin ve neyin intikamını alacaksınız? Derin, yoğun ve zorlu bir savaşın içinde olduğumuzu ne zaman unuttunuz? Yurtsever olmanız müthiş bir anlam, buna saygı duymamak mümkün değil. Fakat elinde silahı olan bir savaşçı, savaşın ve koşulların karakterine göre davranmak zorundadır. Bu şehri, bu halkı koruyacak tek güç şu an bizleriz. Bu şehrin, bu halkın başka savaşçıları yok. Fakat bakıyorum kendinizi bilerek imha etmeye çalışıyorsunuz. İntikam almanın bir usulü var, intikam almanın bir

yöntemi var. İntikam almanın eylemi tamamen askeri mantıkla yapılır. Bunun dışında her düşünce, her eylem, her yöntem sizi imha eder. Bitersiniz, yok olursunuz. Sizler savaşı ne sanıyorsunuz? Savaş; bir anlık öfkenin belasına kapılıp “ne olursa olsun o tepeye ulaşacağız ve arkadaşlarımızın intikamını bir şekilde alacağız” demek değildi ki. Hangi şekilde alacaksınız peki? O şekil nedir, neyin nesidir? Tamamen duygusal, tamamen bir anlık öfkenin etkisinde, tamamen öylesine bir şekilde mi intikam alacaksınız? Bu şekilde başarıya ulaşacağınıza gerçekten inanıyor musunuz?

Değerli arkadaşlar, değerli savaşçılar, burada hepimiz askeriz, savaşanlarız. Bizim bir düşüncemiz var, bir duruşumuz var. Bizleri yaşamı ve savaşı belli ilkeler temelinde yaşarız ve yaşatırız. Söz konusu bir intikam eylemi olduğunda türlü duygusal yaklaşımların etkisine girerek askeri mantıktan uzak bir eyleme sarılacak durumda değiliz. Bizler bu kadar basit, bu kadar ucuz, bu kadar anlamsız bir durumu ne yaşarız ne de yaşatırız. Eylemse yol ve yöntemi vardır. Operasyonsa bir düzeni ve disiplini vardır. Hamleyse bir tarzı ve bir usulü vardır. İntikam alma saldırısıysa bir planı ve bir karakteri vardır. Tüm bunları rahat bir kafayla oturup tartışacağız. Hangi yöntem bizi amaca götürecektse onu geliştirip askeri mantık içinde bir planla pratiğe geçireceğiz. Olması gereken budur, yapılması gereken de budur.

Tepeden tırnağa bir intikam alma duygusuna kapılan bir gücü kontrol etmek, sakinleştirmek ve doğru yaklaşımlar üzerinde tutmak en az savaş kadar derin ve zordu. Öz kontrol mekanizmasına sığınmayan bir savaşçı yeri gelir sonuçları ağır olacak durumlara zemin hazırlardı. Öfke anında kendisini iyi yönetebilen savaşçı yaşamı da en iyi şekilde yönetirdi. Anlık durumların geçiciliğe kendisini kaptıran ise anda kaybolurdu, yitirirdi kontrolünü, zarar görürdü, zarar verirdi. Oysa savaşta her şey kontroldür. Düşünceyi, adımları, duyguları, ruhu kontrol

etmek bir savaş sanatıdır. Bu sanattan uzak bir savaşcının da savaşa ve direnişe katacağı pek bir şey yoktur.

Öfkeyi ve ruhu her şeye rağmen kontrol etmenin bir savaş sanatı olduğunu kavrayan savaşçılar, içinde oldukları durumun ne kadar tehlikeli olduğunun da farkına varmaya başlamışlardı. Anlık öfkenin vereceği zararın ne kadar büyük olacağı gerçeğine dokunmuşlardı sonunda. Giderek sakinleşen bir hale bürünmeye başladıklarını görürnce biz de derin bir nefes almıştık o an. Öfke artık kontrol altındaydı.

Gün intikam alma günüydü. Doğruydı, tepedekilerin intikamını almadan nefes almak haramdı bize. Rahat duramazdık, rahat yaşayamazdık. O tepede çeteler kaldığı müddetçe hiçbirimiz kendimize devrimci diyemezdik. Ya tepedekilerin intikamını alarak layıkıyla yaşayacaktık ya da yaşamda bir yanımız hep kırık, hep eksik kalacaktı. Oysa bizler kendimizi biliyor ve tanıyorduk. Bir yanımız kırık ve eksik yaşayamazdık, buna da yaşam demezdik üstelik.

Yaşamın umutla olan bağına zarar vermeden yaşamak isteyen bir grup yurtseverle birlikte verdiğimiz bir savaşın o tüm ağır koşullarına rağmen hala ayakta kalmanın duruşunda ve eylemindeydik. Bu savaşta, barbarlığa karşı direnerek can verenlerin intikamını almak da bir yoldaşlık ve onlara duyulan bağlılığın bir gereğiydi. Umuda, aydınlığa, özgürlüğe sırtını vererek güzel ve anlamlı bir yaşam uğruna sonsuzluğa yürüyenlerin geride bıraktığı onca anlamın yanında bir de onların intikamını almak vardı.

Yoldaşlık ve bağlılık gereği yapılması gereken bir eylemi pratiğe koymaya hazırlanırken o an düşündüğümüz bir tek eylemin kendisi değildi. Eylemle ilgili tüm faktörler üzerinde de tartışmalar yürütmeliydik. Nitekim eylem planı hazırđı. Eyleme katılacak savaşçılar da belirlenmişti. Eylemi koordine edecek, yönetecek komutanlara da gerekli tüm perspektifler verilmişti. Son bir kez daha yan

yana gelerek eylemle bağlantılı olarak gelişen durumları bir kez daha tartışmak zorunda kaldık.

-Arkadaşlar, eylem için gerekli tüm hazırlıklar yapıldı. Gerek görev dağılımında gerekse grupların belirlemesinde çok hassas davrandık. Bu eylemle birlikte neyi hedeflediğimizi herkes biliyor. Eylem basit bir eylem değil. İlk önce bunda ikna olalım. Gerisi sadece taktik meselesidir. Onu da en iyi şekilde pratiğe geçiririz. Eylemin hassasiyeti konusunda henüz ikna olmamış kimse var mı?

-Heval, eylemin önemi ve hassasiyeti anlaşılmıştır. Fakat her savaşıyı bu eyleme katmazsak daha iyi olacağını düşünüyorum.

-Heval Emin, dediğin gibi her savaşıyı bu tarz bir eyleme katamayız. Evli olan yurtseverleri bir kenarda tutmak lazım. Bu konuda inisiyatif senindir. Gerekeni yaparsın artık. Heval Botan, eylem hakkında düşüncelerin nelerdir, başarabilir miyiz dersin?

-Düşündüğümüz şekilde hareket edersek bir sorun çıkacağını sanmıyorum. Fakat yine de savaştır, sürprizler muhakkak olacak. Buna da hazır olmak lazım. Başarı kesindir heval, bundan hiçbir şüphem yok.

-Savaşta her şey mümkündür. Sizler acemi değilsiniz. Önünüze çıkacak her sürprize gereken müdahaleyi de yaparsınız. Bu işler böyle heval Botan.

-Eylem kuvvetli ilkeler temelinde bir planlamayla hazırlandı. Eğer buna göre adım atarsak kısa bir sürede tepeyi tutabiliriz. Elbette karşımıza farklı durumlar da çıkabilir. Fakat yine de eylemi kontrol altında tutmak mümkündür.

-Eylemin anlaşılmayan bir durumu yok zaten heval Ruken, her şey açık ve net bir şekilde önümüzde duruyor. Farklı durumlar çıksa da o an mutlaka kontrol altına alınmalıdır. Eylemi heval Emin koordine edecek. Bizler de anbean eylemin içinde olacağız. Eylemi takip edeceğiz ve gerekli her türlü desteği sunacağız. Farklı durumlar da çıka-

bilir dediğiniz o durumlara bizler de yerinde ve zamanında müdahale edeceğiz. Artık farklı ne gibi bir durum çıkacaksa?

-Eyleme katılmak için kendisini dayatacak olan savaşçılara ne yapacağız heval?

-Heval Rêzan, kendisini dayatacak olan savaşçıları ikna etmek zordur. Ben de olsam ben de kendimi dayatırım. Onları kırmamak lazım, incitmemek lazım. Artık duruma göre bakarız. Bir şekilde onları ikna ederiz artık. Yapacak başka bir şey yok.

-Ama herkes eyleme katılmak istiyor.

-Belirlediğimiz savaşçılar dışında hiç kimse bu eyleme katılmayacak heval Rizgar. Bu bir halay, bir piknik olayı değil ki? Sanki keyif yapmaya gidiyoruz. Tamam, bir yere kadar insan anlam verebilir. Onların savaşma isteğine çok büyük değer veriyoruz. Ama bu eyleme evli olanlar, genç olanlar, Mamoste gibi çok sigara içenler katılmamalı.

-Cephane konusunda tüm savaşçılara gerekli uyarılar yapılmalı heval.

-Zaten en büyük sıkıntımız da budur heval Emin. Cephane konusunda herkes ne halde olduğumuzu çok iyi biliyor. Ne olursa olsun cephaneyi yerinde kullanmaya özen göstermeliyiz. Sizler de savaşçılarınıza gerekli uyarıları yaparsınız. Özellikle sen heval Botan. Taburundaki genç savaşçılara gerekli bilgilendirmeyi yaparsın. Daha fazla dikkatli olsunlar. Bu eylem önemlidir, hassastır. Eylemin karakterine göre davranmazsak darbe alırız. Bu eylemde her şey taktik ve cephanedir. Taktik değişirse veya değişime uğramak zorunda kalırsa cephane konusunda zorlanacağımız kesindir. Bu yüzden belirtilen taktikler üzerinden bu eylemi yürütmeliyiz. Yoksa birileri bizim de intikamımızı almak zorunda kalacak.

-Bu konuda hepimize görevler düşüyor heval. Hem cephane konusunda hem de eylemin gidişatı konusunda son derece dikkatli ve temkinli davranmalıyız.

-Sana katılıyorum heval Ruken. Eylem, amacıyla ve hedefiyle ortadadır. O tepede Daiş barbarlığına karşı büyük bir direniş gösteren arkadaşlarımızın intikamını almak için yürüyeceğiz. Eylemle birlikte atacağımız her adım önemlidir, anlamlıdır. Hepimiz tecrübeliyiz, yılların savaşılarıyız. Savaşın koşullarını, özelliklerini bilecek düzeydeyiz. Bu eylemde hataya yer yok. Acemiliğe yer yok, duygusallığa yer yok. Bu eylemde basitliğe, yüzeyselliğe yer yok. Bunlara kapılan adımların bir dakika yaşama şansı yok, olmayacak hem. Eylemin koşullarına göre hareket etmeyen her adım kısa bir süre içinde pes edecek, kırılacak, düşecek, bitecek. Bunda artık ikna olalım. Ben kendim bu konuda ikna olmuşum mesela. Savaşın veya eylemin koşullarına göre hareket etmediğim taktirde savaştan, direnişten, yaşamdan düşeceğimi kendi adım gibi biliyorum. Bazı şeylerde ısrar etmenin bir anlamı yok arkadaşlar. Savaşta kendinde ısrar eden kaybetmeye mahkumdur. Biz yılların savaşçısıyız. Kendinde ısrar eden hiç kimsenin başarıya ulaştığını görmedik. Şimdi bir savaşın, bir eylemin daha içine gireceğiz. Bizi başarıya götürecek olan aldığımız kararlardır, tedbirlerdir. Başka durumlar mutlaka zarar verecek. Kaybederiz.

-Hiçbir şekilde bu kararların, bu tedbirlerin dışında başka bir duruma yönelmeyiz heval. Kimseye de izin vermeyiz. Eylem, mutlak anlamda başarıya ulaşacaktır.

-Bu konuda bir şüphem yok heval Ruken. Kendimize de savaşçılarımıza da güveniyoruz, inanıyoruz. Daha fazla zaman kaybetmeyelim arkadaşlar. Belirlediğimiz gruplarda yer alacak olan arkadaşların isimlerini bir kez daha okuyalım. Birinci grup saldırı koludur. Üç koldan oluşuyor. Birinci kol komutanı Ruken Amed. İkinci kol komutanı Andok. Üçüncü kol komutanı Mazlum Jîrkî. İkinci grup bir koldan oluşuyor. Pusu koludur. Komutanları da Hasan Efrîn ve Rizgar Efrîn. Takviye ve destek grubu da bir koldan oluşuyor. Komutanları; Botanê Reş ve Rêzan Sabo-

tajcı. Gruplar ve kollar bu şekilde belirlenmiştir. Bunun dışında tartışılacak başka bir şey yoksa eylemi birazdan başlatacağız arkadaşlar. Hepimiz hazırlıklı olalım.

Eylem hakkında aldığımız tüm kararı daha önce YPG ve YPJ Komutanlığında yer alan arkadaşlarla paylaşmıştık. Onlar da aldığımız her kararın arkasındaydılar. Fakat Kobanê alan yönetimde yer alan bazı arkadaşlar eylemin bugün yapılmasından yana değillerdi. Daiş 'in hem sayı hem de teknik bakımından daha da güçlendiğini, bu sayı ve bu cephaneyle onlara karşı bir başarı elde edemeyeceğimiz ihtimalini bir gerekçe yaparak önümüze sunmuşlardı. "Bu şekilde yaklaşarak başarıyı elde etmeniz mümkün değil. O tepedekiler Daiş'tir. Normal bir güç değil. Bekleyelim biraz daha. Bu eylemi erteleyelim. Tepe şimdilik Daiş 'in elinde kalsın" demişlerdi.

Eylemi güçlendirecek her görüşe kucak açıyorduk. Nitekim bu görüşlere de ihtiyacımız vardı. Üstelik eylem hakkında yapılan her uyarıyı da ciddiye alıyorduk. Fakat öz gücüne inanmayan, kendi iradesine güvenmeyen bir yaklaşımı da kabul etmemiz mümkün değildi. Doğru ya, savaş derinleştikçe irade ve güç de ortaya çıkıyordu nihayetinde. Benliğin kimliği gün yüzüne çıkıyordu yavaş yavaş. Herkes biraz daha tanıdı kendini, gücünü ve iradesini. Savaş, kendini çözümlemenin etkenidir çoğu zaman. Zorlu bir süreçte kendini tanımanın imkânıdır, yoludur, yöntemidir. Savaşı bugüne kadar taşımış bir iradeye sırtını vermeyip tamamen ihtimallere sığınan bir görüşe verebilecek bir anlamımız yoktu. Savaşın ihtimalleri vardı, doğrudu. Ama her ihtimalin arkasına sığınarak her şeye bir kılıf da bulamazdık. Daiş sadece o tepede değildi. Her yerdeydi. Sırrın Buğday Ambarındaydı. Kendalê Köyündeydi. Doğu cephesindeydi, Güney cephesindeydi, Batı cephesindeydi. Buralarda direnen savaşçılarımızın iradelerini görmezden gelmek iyi bir fikir değildi. Bizler her yerde Daiş'e karşı savaşıyor ve direniyorduk. İhtimallere

sığınarak yerimizde oturalım, Daiş adım adım her yeri işgal etsin, dokunduğu her şeyi ve herkesi yaksın, yıksın, kessin. Sonra da şehri iki saatte ele geçirsin! Bu tamamen yok olmaktı.

Tepe nin işgal edilmesinin üzerinden sadece iki gün geçmişti. Her geçen gün, yaşamdan bir anlamın düşmesi demek oluyordu. Her geçen saat, umuttan bir parçanın kırılması demek oluyordu. Her geçen dakika, huzurdan bir anın kaybolması demek oluyordu. Ertelemek büsbütün kayıptı. Zaten tepe hakkında her türlü istihbaratı elde etmiştik. Çetelerin sayısı, kullandıkları silahlar, yerleştikleri noktalar, hareket tarzları, gidiş geliş saatleri belliydi, netti. Elimizde çok net bilgiler vardı. Biz de yılların savaşçılarıydık. Eyleme katılacak olan arkadaşlar da tecrübeli savaşçılardı. Desteğe, yardıma, mucizeye ihtiyacımız yoktu. Silahlarımızın yanında cesaretimiz, umudumuz, inancımız, irademiz ve yoldaşlığımız vardı. Bir eylemi gerçekleştirebilmek için gerekli olan her şey bizde mevcuttu. Sadece inanarak savaşmak yeterliydi.

İnanarak savaşların hikayelerinde bir nokta olmak bile çoğu zaman yaşıyor olmanın bir görüntüsüydü. Birazdan inanarak savaşacak olanların o kutsal yürüyüşlerine bir kez daha tanık olacaktı yeryüzü. Yaşam adına can verenlerin intikamını almak için yürüyecek olanların kavgasına bir kez daha tanık olacaktı gök kubbe. Gün, tepeye uzanan adımlardan yanaydı. Anlama uzanan adımlardan. Huzura dokunmaya çalışan adımlardan.

Hazırdı adımlar, ilerliyorlardı. Geride kalanlara hiç bakmadan, sakın hallerle, ilerliyorlardı tepeye doğru. Daha önce belirlenen noktaya doğru hareket eden grubun altı savaşçıdan oluşması gerekiyordu. Fakat sayı çoğalmıştı. Yaklaşık yirmi savaşçı gizli bir şekilde kendilerini grubun içine katmışlardı. Çaktırmadan yani, habersiz, izinsiz, öylesine içten, öylesine yoldaşıktan. Durmuşlardı kıyıda, örgütlemişlerdi birbirlerini. Zamanı geldiğinde

düştüler yola onlar da. "Ne de olsa eylemdir. İnalararak sa-
vaşanların eylemidir. Bir zararı yoktur çoğalmış olmami-
zın" demişler ve öylece takip etmişler adımları. Durdura-
madık, engel olamadık, ikna edemedik. Savaşımak isteyen
devrimci bir ruhu kim zapt etmiş ki ben de edeyim? Varsın
katilsinlar dedim. Varsın savaşınsınlar, varsın tutuşsınlar
devrimci ruhun sevdasına. Gün intikam günüdür, yol ber-
rak, yol temiz, yol bizim.

Tepenin yamacındaydılar. Karanlık çökmüştü yer-
yüzüne. Esen rüzgârın uğultusu arasında kendine has ses-
ler arıyordu kulaklar. Bağırıyordu Ruken Amed. "Mazlum!
Ne bekliyorsun daha, geçsene saldırıya! Mazlum! Sesimi
duymuyor musun?

Duyuyordu Mazlum. Duymaz olur muydu hem. Ru-
ken' in sesi sarmıştı tüm tepeyi, tüm kulakları. Donmuş gi-
biydi Mazlum. Kırılmış gibiydi. Ruhu kilitlemişti bilhassa.
Beden zaten karanlığa emanet. Adım atamıyordu, ilerle-
miyordu, saldıramıyordu. Oysa eylem çoktan başlamıştı.
Saldırı grubunun bir kolundaydı Mazlum. Boş gözlerle et-
rafi seyrediyordu. İleriye doğru koşması gerekirken ge-
riye doğru koşmaya başlamıştı. Uzaklaşmıştı eylemden.
Kaçmıştı. Orada bırakmıştı Ruken'i. Tek başına, karan-
lıkta, tepenin yamacında. İflas etmiş bir cesaretin görün-
tüsüydü Mazlum. Korkakça, çocukça ve bir o kadar da za-
vallı.

Botan demişti, sürprizler olacak muhakkak. Ama Ru-
ken, Ruken de demişti, farklı durumlar gelişebilir, hazır-
lıklı olmalıyız. İşte olmuştu, işte gelişmişti, işte yaşanmıştı.

Baktı Ruken, baktı tepeye uzunca. Mermi sesleri, ba-
rut kokusu, siyah yüzlü adamların telaşlı adımları. Tepe
yanıyordu haykırışlardan, zılgıt seslerinden, Ruken'in el-
lerinden. Amedlidir, yakardı tepeyi, kırardı sessizliği, yı-
kardı adımları. Hêlîn'dendi, bizdendi, devrimdendi. Sözde
bizden, devrimden görünüp de maskesini düşüren de
vardı. Ruken'in gözleri önünde hem de. En hassas, en
önemli eylemin ortasında hem de. "Sana yazıklar olsun,

maskene, bizdenmiş gibi gezen haline, devrimdenmiş gibi duran görüntüne, sahteliğine, kaçışına milyon defa yazıklar olsun” diye haykırdı Ruken. Harekete geçmemek eylemin düşmesi demek olacaktı. Yanardık, biterdik sonra. Velle ki bu kol yarım saat önce eyleme geçmeliydi, saldırmalıydı, ilk hamleyi yapmalıydı. Mazlum yapamadı, beceremedi, başaramadı. Ama Ruken’di bu. Devrimci bir kadın, kendinden emin bir komutan eylemin düşmesine izin verir miydi hiç? Eylem hatırına, Helîn hatırına, tüm can verenler hatırına kalktı ayağa, koştu tepeye.

Koşmasaydı, kutsallığına sarıldığı o ruhuna sığınıp hız vermeseydi adımlarına; umudu atsaydı tepeden aşağıya, tekmeleseydi inancı, bir tek ben miyim savaşı, bu eylemin tüm yükü bana mı kalmış deseydi ve çekilseydi kenara, öylesine hiçbir şey yapmadan, öylesine sessiz, öylesine etkisiz. Yapar mıydı ki? Düşünür müydü?

Ama o öyle bir kadın değildi. Ama onun ruhunda geriye çekilmek, donup kalmak, susmak yoktu. Ama onun içinden düşüreceği bir umudu, bir inancı yoktu. Ama o sonsuz kutsallıkta bir aydınlığa tutunmuştu. Yapamazdı. Koşmayı erteleyemezdi, umudu düşüremezdi, inancı tekmeleyemezdi. Savaş başlasa da bitse de hep başı dertte olan isyanlara koşmaktan, başkaldırının bir ucundan tutmaktan onur duyardı. Nefesi kendinden bir ateş, kendinden bir güneş olan her haykırışının ellerinden sımsıcak tutardı. O eski patika, eski dağ kokusunun kadınıydı. Henüz doğmamış ama doğmak için sabırsızlanan bir anlamın, bir duygunun çığlığını duyardı ve bu çığlığa kendini, ruhunu adardı, sorgusuz, sualsiz. Çünkü o her çığlığın, her anlamın, her çağrının içinde bir umut olduğunu biliyordu. Savaşa karışan ve paramparça olan her duygunun, her anlamın kendisinden bir parça olduğunu biliyordu. Çünkü o; devrimi, güzelliği, özgürlüğü seviyordu. Çünkü onun devrimi sevmesi, bu eylemin bütün dertlerini, bütün sancılarını, bütün zorluklarını göğüslemeye hazır olduğu anla-

mına geliyordu. Bu eylemin başarısıyla gün yüzüne çıkacak huzuru daha iyi yaşamak için o an yaşadığı tüm zorlukları, tüm kanamaları, tüm yorgunluğu unutmuştu. O, özgürlük için, umut için, huzur için, anlam için koşmuştu tepeye. Eylemin kendisi olmuşken susmak, koşturmak, savaşmamak ne mümkündü?

Koştur Ruken. Pimini çektiği her bombayı fırlatıyordu sağına, soluna. Etrafında kalabalık çete sürüleri... Kaçtıkça düşüyorlardı, bağırarak yuvarlanıyorlardı tepeden, kayadan, mevziden... Çoğalan cesaretinden korkan her bir barbar, kendi çürümüşlüğüne gömülüyordu o an. Eski bir patika, eski bir dağ kokusu kadını karşısında, karanlık yüzlerin ayakta kalması akıl işi değildi zaten.

Tek başına tepenin yarısını tutmuştu. Tek başına tepenin yarısına el koymuştu. Tek başına tepenin yarısına kendi tarafına çekmişti. Ruken'di o, Amedliydi. Hêlîn'dendi, bizdendi, devrimdendi. Karşısında kalabalık çete sürüsü, ellerinde onlarca namlu, korkudan, telaştan hep birlikte ateşlediler mermilerini. Tıpkı Helîn gibi, Rojin gibi, Mizgîn gibi, Dozvan gibi, Muhammet gibi, düştü yere gülümseyen gözleriyle. Zılgıtlar çekti, duyan duydu, duymayan da hissetti.

Onca kargaşanın ortasında kalan eylem, Ruken'in yokluğunda gücünü yitirmeye başlıyordu. Eylem de canlıydı, konuşuyordu, yaşıyordu. O da kaniyordu, o da kırılıyordu, o da düşüyordu. Onu kucaklayanlar can verdikçe o da huzursuz kalıyordu. Ona sarılanlar can verdikçe o da susuyordu. Onu büyüten, onu yaşatan, ona aydınlığı bahşeden bir tek bizlerdik oysa.

Ruken'in koşturğu, Ruken'in haykırdığı, Ruken'in devrettiği yere Andok'un geçmesi gerekiyordu. Boşluk vardı orada. Tek başına tuttuğu onca alanı sahipsiz bırakmak olmazdı. O alanı elde etmek için can vermişti Ruken. Doldurmak imkânı yoktu. Andok geçemedi, dolduramadı. Saldırı kolundan çıkmıştı. O da Mazlum gibi donmuştu, susmuştu, kilitlenmişti.

Cesaretini yitiren bir ruh kendi yenilmişliğine gömülmeye mahkumdu.

Eylem kendi gücünden, kendi inancından eksilmeye başlıyordu. Ruken'in boşluğu yamandı, derindi, büyüktü. Onun tek başına elde ettiği alanı koruyacak bir yoldaş gerekiyordu. Candan bir yoldaş, bizden biri, anlamdan biri, aydınlıktan biri, tanıdık ve korkusuz bir yoldaş. "Beni pusu kolundan çıkarttın heval. Derhal saldırı koluna geçmeliyim. Ruken'in tuttuğu alana geçmek istiyorum" dedi Rizgar Efrîn.

Canlılığından, anlamından kırılan eylem, 'yoldaşlıktan' tekrar dirilmeye başlıyordu. Dönüyordu eski hallerine. Ruken'e dönüyordu, umuda, aydınlığa, inanca... Yoldaşlık yaşatırdı, konuştururdu, hayat verirdi sönmüş olana, nefes verirdi boğulmuş olana.

Böyle anlarda en koruyucu duyguydu yoldaşlık. Çünkü yoldaşlık, aydınlığa ulaşmak için sarıldığımız her eylemle insanın yitirdiği onca sese, bulmayı umut ettiği onca anlama ulaşmaktı aynı zamanda. Ruhun ve bedeninin henüz parçalanmadığı o sonsuz kutsallıktaki huzura dönme isteği yoldaşlık. Eyleme sarılarak büyük ruhların başlattığı özgürlük yolculuğuna kalındığı yerden devam etmekte yoldaşlık. O an Rizgar, kim bilir kaçınıcı kez bir daha anlamıştır; yoldaşlığı seçmeden, ne bu yoğun ve derin savaştan kurtulması mümkündü ne huzurla ne de bu toprakları gök kubbe altında mavi ve mutlu görmesi... Ama o yoldaşlığı haykırmıştı, susmuşken eylem.

Ruken'in düştüğü yerdeydi Rizgar. Oraya koşmuştu, Ruken'in tuttuğu alana. Yarım kalan kavgayı tamamlamak adına koşmuştu Rizgar oraya, Ruken'in kazandığı o toprak parçasına... Karanlığın ucundan sıyrılarak her taraftan yağan mermilerden korunmaya çalıştıkça adımlarına daha da çok ilişıyordu karanlık. Düşmek üzereyken düşmüyordu Rizgar. Susmaya yakinken susmuyordu Rizgar. Haykırmaların çağında olan bir ses susmayı değil çığlık

çığlığa karanlığı yırtmalıydı oysa. Saatlerce haykıran Rizgar'ın karşısında mermiler artık yitirmişti hükmünü, kuvvetini, kudretini... Adımlarına, ruhuna, parmaklarına işlemiyordu hiçbir mermi. Çıldıırıyordu çeteler, deliliğe vurmuşlardı büsbütün. Sonra sarıldılar o içi barut dolu bombalarına ve saldırdılar Rizgar'a. Patlayan onlarca bombaların arasından düşmüştü yere Rizgar, Rizgar'ımız, yoldaşımız. Ve sonra şefkatle sarıldı, yanında kendisi gibi can vermiş, ses vermiş, umut vermiş olana, Ruken'e.

Karanlığa kucak açmış bir gecede yürümeyi, koşmayı seviyordu Rizgar. İyileştiren bir ısrarla bakardı hayata, aydınlığa, ışığa. Hayranlıkla. Bir yoldaşı gibi doku nurdu aydınlığa, ışığa. Bir yaralı yoldaşının yarasını sarar gibi. Her umutla önce yoldaş olmak isterdi. Yoldaşlığını ve selamını paylaşmayı severdi. Severken ve paylaşırken emek vermeyi de. Elleri yorgunluktan hep yanardı. Dizlerinde çocukluğundan kalma çimen izleri, çimen kokuları hala dururdu. Parmak uçlarında barut izleri olurdu hep. Bileklerinde, atardamarlarının üzerinde ise derin, ama ne dense kimseyi ürkütmeyen mermi izleri vardı. "Yaşamaya ve aydınlığa hayranım" derdi. Yaşamın ve aydınlığın güzelliğine olan inancını hiç yitirmemişti. Savaştığı bundandı, direndiği bundandı, can verdiği bundandı.

Ruken'in boşluğu yetmezmiş gibi bir de Rizgar'ın boşluğu vurmuştu parmaklarımıza, adımlarımıza. Bir intikam eylemine tutunmuşken, karanlığın o bilinmeyen derinliğinde siyah yüzlü barbarlarla savaşırken varlığından güç aldığımız, umut bulduğumuz, inanç büyüttüğümüz yoldaşlarımızın geride bıraktığı zafer ateşini daha da gürleştirmek eylemin kendisiydi bilhassa.

Sarıldık bizim olan ateşimizin o hiç yakmayan, o hiç acıtmayan alevlerine. Ruhumuzu ısıttık, üşüyen anlamlarımıza yeniden can verdik, kan verdik. Adımlarımıza inen sıcak kanı hissettik. Parmaklarımızın canlandığını gördük, çalıştığını da. Sarıldık bir kez daha içimizdeki kudrete,

inanca, umuda. Ve koştuk bir kez daha zafer ateşimizi söndürmeye çalışan barbarların üzerine. Her birimize on çete, on namlu, on canlı bomba. Vurdukça çoğalıyordu barbarlar, düştükçe diriliyorlardı yeniden. Salyalı ağızları, kokan ruhları, hırsızlıktan nasır tutmuş elleri birer rezilliği yaşıyor, tepenin. Çalıştıkça çalışıyordu namlular, keskin barut kokusunun ağırlığında kalarak üstelik. Düşen olmamalıydı bu kez. Bir boşluk daha açılmamalıydı gecede, eylemde, tepede. On namludan on mermi yesek bile düşmemeliydi beden, ruh, göz. Düşmemeliydi umut, inanç. Eylem düşmemeliydi, kalmamalıydı yarıda.

Bağırıyordu, isyan ediyordu Botanê Reş. Karanlığı yırtan o gür ve can sesi yanımıza kadar geliyordu, yoldaşlığımıza kadar, umudumuza kadar. Sesi, kesiyordu barut kokusunun keskinliğini. Azaltıyordu karanlığın üstümüzdeki kudretini, ağırlığını. Sesi, adımlarımıza dolanan gecenin o tüm bilinmeyen yüzlerini korkutuyordu. Dosttu sesi, yoldaştı, umuttu, candı.

“Heval! Heval! Beni pusu kolundan çıkarttın! Saldırı koluna geçmek istiyorum!” Sizler savaşırken ben burada öylece duramam, savaşmak istiyorum! Heval! Heval! Duyuyor musunuz beni!

Duymaz olur muyduk onu, işitmez olur muyduk o candan, o bizden olan sesini? Rizgar’ın da şehit düştüğünü öğrenince bir savaş delisine dönmüştü adeta. Duramıyordu yerinden. Büyümüştü gözleri, göğsü kabarmıştı. Bağırıyordu olabildiğince, haykırıyordu tepede, yamaçta, pusu kolunda.

Botan ve Rêzan pusu kolundaydılar. Onlar yedekte kalmalıydı. Onları eylemin yoğunluğundan, eylemin o can yakıcı ateşinden uzak tutmak istemiştik. Evet, onlar eylemin bir parçasıydılar, pusu kolundaydılar. Ama eylem bitene kadar onlar savaşın yoğunluğundan uzak bir yerde kalacaklardı. Hem uzak kalmaları gerekiyordu. Çünkü bu eyleme tüm profesyonel savaşlarımızı katamazdık. Olur da dönmezsek, geride şehri koruyacak birkaç profesyonel

savaşçı kalmalı diye düşünmüştük. Savaştır, yoğundur, derindir. Her şey mümkündür, kalsınlar onlar, eylemden uzak dursunlar dedik.

Savaşın o yoğun, o telaşlı, o göz gözü görmez halleri arasında Botan da savaşa katılmanın dayatmasını yapıyordu. Rahat durmayacaktı, biliyordum. O gün, o tepede Botan savaşmadan rahat durmayacaktı. Saldırmadan rahat durmayacaktı. Karanlığı yırtmadan durmayacaktı. Biliyordum. Sesini duymuyormuş gibi davrandım. Mermi seslerine belki de ilk kez minnet duyuyordum. Olur da eylemden sonra Botan tavır göstermiş olsaydı sığınacağım bir gerekçem vardı. ‘Bizi bağışla Botan, mermi seslerinden dolayı seni duymuyorduk. Duymuş olsaydık seni pusu kolunda hiç tutar mıydık? Savaşmak isteyen Botan’ımızı savaşa katmaz mıydık? Fakat şansızlık işte. Keşke biraz daha bağırıydın, en azından bir işaret verseydin?’ Bu en azından masum bir gerekçe olacaktı benim için.

Ama her nedense düşündüğüm şeylerin aynısını yapmıştı Botan. Daha da bağıırıyordu. Onu duymuyormuş gibi davrandıkça o da sesini daha da yükselterek onu duymamı istiyordu. Bağırması, çağırması sonuç getirmeyince bu sefer işaretler vermeye başlamıştı. Sesi duymamanın bir masumluluğu vardı en azından. Fakat işaretler vermiş olması tam bir çaresizlikti benim için. Buna bulacağım hiçbir gerekçe yoktu, olamazdı. Onu görmeye, sesine karşılık vermeye mecbur kalmıştım.

“Heval! Heval! Kaç zamandır bağıırıyorum, çağırıyorum kimse beni duymuyor! Savaşa katılmak istiyorum. Rêzan da savaşa katılmak istiyor! Bizi pusu kolundan çikarttın!”

İç içe geçmiş hallerin meydanıydı Girê Sêvê Tepesi. Kıran kırana bir savaş, bir mücadele, bir direniş. Emin Erkendi’nin sesi, “Vurun! Vurun!” Emin’in sesi hiç kesilmiyordu, bitmiyordu, düşmüyordu. “Saldırın! Saldırın! Savaşçılar saldırdıkça, hiçbir barbar kalmıyordu ayakta.

Durmaktan, hiçbir şey yapmamaktan nefret eden Botan, kaç zamandır duymak istediği o sese dokunmuştu sonunda. -Botan! Rêzan!

Kim tutabilir artık onları? Kim zapt edebilir, buna kim cesaret edebilir? Bir intikam eyleminin anlamına, duygusuna, derinliğine kapılan bu iki ruhu savaştan, savaşmaktan, saldırmaktan kim alıkoyabilir?

Onların koştukları yerde anlamı kemirenler vardı. Orayı, o tepeyi istila edenler barbarlığın birinci derecedeki temsilcileriydi. Evet, onlar bizi ele geçirmek isteyen birer barbardılar. Onlar kendi kalplerinde ışığı, umudu, anlamı, güzelliği, merhameti barındırmayan siyah yüzlü canavarlardı. Onların hayatlarında sevgiye, iyiliğe, saygıya yer yoktu. Sadece çıkarları için yaşıyorlardı. Aydınlığa ve ışığa nefretle bakan barbarların dünyasında gün, kırık, yırtık, kesik bir andı sadece. Onların dünyasında yeryüzü kendinden hep uzak, hep kayıptı. Orada, o tepede verdiğimiz savaş yeryüzünün kendisini bir kez daha bulması içindi. Koşmalar aydınlık içindi, ışık içindi. Koşmalar, umudu ve huzuru güne bahşetmek içindi. Onların birer barbar, birer canavar, birer vampir olduklarını unutmadan tüm inancımızla savaşıyorduk onlarla. Her bir anımız, her bir dakikamız yoğun ve şiddetli çatışmalarla geçiyordu. Her attığımız adımda onlarca namludan mermiler yağıyordu. Sağımızı, solumuzu işgal eden her bir çeteyi düşürürken, arkalarından gelen onlarca çeteyle bir kez daha uğraşıyorduk. Bitmeyen karınca sürüsü gibiydiler. Düşenin yerine onlarcaşı geliyordu.

Emin'in sesi hala yankılıyordu tepede, karanlığın en şiddetli kıyısında. "Botan! Rêzan! Saldırın! Düşürün, düşürün onları tepeden!

Koştular. Tepenin arkasından dolandılar. Yamaçtan tepeye doğru tırmandılar. Baktılar birbirlerine, silahlarını kontrol ettiler. Sakindiler. Omuz omuza vererek savaşa durdular sonra. Nasıl adım atacıklarını, nasıl yürüyecek-

lerini, nasıl koşacaklarını, nasıl savaşacaklarını biliyorlardı. Onlar savaşın, direnişin usta adımlarıydı. Parmaklarında, bileklerinde savaşın ve direnişin izleri vardı çünkü. Yüzlerinde ve bakışlarında savaşın ve direnişin görüntüsü vardı çünkü. Onlar, darda kalmış olana uzanan yoldaş ellerdi. Ve uzatmışlardı ellerini darda kalana, içten ve yoldaşça.

Düşman çeteler artık çembere alınmıştı. Nereye kaçsalar, hangi tarafa yönelseler biz. Sağda ve solda, aşağıda ve kıyıda biz. Tepenin dört bir tarafında hep biz. şaşkındılar, çaresizdiler. Hiç faydası olmayacak bir telaşın içine düşmüşlerdi. Hiçbir anlamı olmayacak bir kaçışın umuduna sarılmışlardı. Tepeden kaçmak isteyen çeteleri de pusu kolunda bekleyen savaşçılar karşılıyordu. Düşen düşeneydi orada, tepede.

Kendi kalplerinde yaşama dair bir anlam barındırmayan barbarlar düşüyorlardı eylemin kudretinden. İntikam ateşinin alevlerinde yanıyordu o hiçbir anlamı olmayan amaçları. Tepede düşmeyen bir tek eylemin kendisiydi. Eylemle anlamlaşan gün, yeryüzü nimetlerine bir kez daha içten, dostça sarılmıştı. Yanmaya başlayan aydınlık, umuda ve huzura bir kez daha anlam bahşetmişti. Eylem güzeldi, eylem anlamdı, eylem yoldaşlıktı, eylem intikamdı ve alınmıştı.

Tepenin huzurunda ve aydınlığında kalan o can verenlerimizin kanı yerde kalmamıştı, kalmayacaktı zaten. Barbarlık, bizden aldıkları her şeyin bedelini ödeyecekti. Belki bugün, belki de yarın. Ama mutlaka hesabını soracaktık. Öyle kolay değıldi ellerimizin arasından kolayca sıyrılıp kaçmak. Bu kavgada, bu devrimde varlığını halkına, değerlerine, inandığına, umut ettiğine feda edenlerin geride bıraktığı her anlama sahip çıkmanın yanında onların intikamlarını almak da vardı.

Bir yoldaşın, dalından kopartılmış bir çiçeğin, kapısı tekmelenen evlerin, yakılan, kırılan pencerelerin, taşları

çalınmış yolların, yağmalanan bir buğday tanesinin, huzuru dağıtılmış sabahların, maviliği kirletilen gök kubbenin ve yaşamı ve günü anlamlı kılan tüm o kutsallıkların intikamı mutlaka alınacaktı.

Büyük bir inançla gerçekleştirdiğimiz o eylem, barbarlığın yağmaladığı bir yaşamın intikamını almanın bir ifadesiydi aynı zamanda. Bu yüzden büyük savaştık, büyük direndik. Bu yüzden yaralandık, kan kustuk, can verdik. Bu yüzden bağırdık, haykırdık, başardık.

Girê Sêvê Tepesi artık özgürdü. O eski anlamına ve aydınlığa kavuşmuştu. Başardığımıza, inandığımıza sım-sıkı sarılmıştık inerken tepeden. Sloganlar eşliğinde zaferi kutlayan savaşçıların adımlarında mutluluk, kendi tadında sonsuz bir anlama bürünüyordu. O an bizimleydi sevinç, neşe, huzur, başarı ve zaferle anılan onca anlam. Bizimleydi gün, aydınlık ve gurur. Onlar da bizimleydi. Eylemin kudretine yürekleri dayanamayıp esir düşen çeteler... Adımlarımızı takip ediyorlardı. Gözleri parmaklarımızdaydı sürekli. Tetiğe ne zaman basacağımızı bekliyorlardı. Ama onları vuramazdık. Merhametimize, kudretimize, affımıza sığınan hiç kimseyi vuramazdık, düşüremezdik. Devrimin adaleti vardı üstelik. Onlar devrimin adaleti karşısında hesap vereceklerdi. Biz hesabımızı almıştık, gerisi adaletin işiydi.

Zaferin sesini duyanlar olmuştu. Düşmediğimizi anlayanlar olmuştu. Başardığımızı bilenler olmuştu. Gülen gözlerle koşuyorlardı. Zılgıtlar eşliğinde beyaz yazmalarını havaya kaldıran anneler, zafer işareti yaparak 'küçük sesleriyle' slogan atan çocuklar. Karşıyorlardı evlatlarını, savaşçılarını. Karanlığı yırtarak aydınlığı zaferle buluşturan savaşçılarına sarılıyorlardı hasretle, en içten, en candan...

"Ne iyi ettiniz ne güzel ettiniz. Ellerinize, yüreğinize, varlığınıza sağlık ey kurban olduğum oğullarım, kızlarım! Ananız yolunuzda can olsun" dedi o anne. Henüz eylemi başlatmamışken ellerini omzuna atarak "Canımı isteyin

vereyim. Öleyim ben. Ama hatırım için, şu ömrümün hatırı için o tepede vurulan evlatlarımızın kanlarını yerde bırakmayın. Hevalo, beni duyuyor musun? Evlatlarımızın kanlarını yerde bırakmayın! Sizler bu halkın savaşılarıdır. Canımızdır, umudumuzsunuz. Ben bu toprakların anasıyım. Aha bu kederli ellerimle çok evlat büyüttüm. Bakmaya kıyamadığım evladımı öldürdüler o tepede” diyen o anne...

Mutluydu, huzurluydu. Bu sefer yaktığı ağıt değildi. Bir türküyü haykırdığı...

“Her hebin şervanên me / Xweş dikin jiyana me / Qehremanên gelê me...”

Yeraltındakiler Kunhaftar Direnişi

Buğday tarlalarında barbarların yangın adımları günden güne çoğalıyordu. Yakma, yıkma, kesme üzerinde verilen yeminlerini defalarca kez tekrarlayarak saldırıyorlardı önlerine düşen her şeye, herkese. Onlarca kez yenilmenin, onlarca kez düşmenin, onlarca kes kaybetmenin verdiği sancının ağrısı yayılmıştı artık bedenlerine, ruhlarına. Rahat durmuyorlardı. Saldırgan tutumlarından vazgeçmiyorlardı. Nerede bir tarla, bir tepe, bir sığınak, bir mevzi görseler oraya en ağır silahlarla saldırmaya çalışıyordu. Boş durmak yoktu. Onların sözde felsefelerinde boş duranı Allah sevmezmiş! Günün her saatinde saldırı halinde olmak, yıkmak, yakmak, kesmek dinen farzmış, emirmiş! Ve her emri büyük bir aşkla, bir bağlılıkla, bir inançla yerine getirmekten mutluluk duyarlardı. Emirleri eksiksiz yerine getirmenin mükafatı vardı çünkü. İşte kursesiz bir cennet, işte sonsuz güzellikte sayısız huriler, işte onca mal, mülk... Yani yaşama dair tüm araç ve gereçlerin olduğu bir dünya karşılığında içinde oldukları dünyayı ateşe veriyorlardı.

Ateşin o yakıcı alevlerinde evleri, ağırları, tarlaları ve insanları yaktıklarında o an aldıkları zevki başka hiçbir şeyden almıyorlardı. Ateşi seven, ateşe sığınan, ateşi farklı bir eylem için kullanan barbarlar insan yakmayı da se-verdi. Ateşin o alevlerinde yananların çığlıkları onlara güç veriyordu. Yananın çığlığı, bedenlerinde eksilen kanı çoğaltıyordu. Yananın acısı, kalplerindeki anlamsız inancı daha da kuvvetlendiriyordu. Yakmak onlar için sevaptı, bereketti, nimetti. Yakmak onların ekmeğiydi ve ekmeklerini de paylaşmayı çok severlerdi.

Yakma sevdasıyla yanıp tutuşmuşlardı. Sevinçliydi-ler. Ağzlarında akan salyada rezil bir keyif vardı. Ateşin derinliğinde yanacak yaklaşık yirmi Kürt savaşçısına denk

gelmişlerdi o an. Bereketi bol, nimeti bol, ekmeği bol bir gün yaşayacaklardı.

Aç ve rezil bakışlarla birbirlerine baktılar. Sulanmıştı ağızları, kalpleri vahşet bir karanlığa bürünmüştü. Bir tepeydi gördükleri. Birazdan saldıracaklardı gördüklerine.

Kunhaftar Tepesiydi bu. Fırat Nehri boyunca uzanan ve Karakozak Köprüsü'nü de içine alan bir bölgenin ortasında duruyordu. Girê Sêvê Tepesi gibi stratejik bir öneme sahipti. Yüksekti, etrafına hakimdi. Kunhaftar Tepesinde olası saldırılara karşı daha önce yer altı kanalları inşa edilmişti. Savaş öncesi süreçlerde aldığımız bir tedbirdi bu. Zorlu süreçlerden geçeceğimizi biliyorduk. Mevcut imkanlarımızla stratejik gördüğümüz tepelere sığınak, kanal ve tüneller inşa ediyorduk. Direnmek için.

Bu tepede yaklaşık yirmi savaşçı bulunuyordu. Savaş sürecinde köylerini, tarlalarını, evlerini terk etmek yerine tamamen yurtsever duygularla direnişe koşmuş olan yirmi yurtsever savaşçıdan söz ediyorum. Yarıları evli, yarıları yaşlı, yarıları hayatları boyunca hiç savaş görmemiş, hiç yaralanmamış, hiç düşmemiş... Yani yurtlarını, yani anlamlarını, yani tarihlerini seviyorlardı. Topraklarına barbarlar konmuş ve onlar da direnenlere katılmışlardı. Hepsi bu.

Onlar savaşın farkındaydılar. Bir şeylerin değiştiğine şahit oluyorlardı. Gündemlerinde barbarlar, direniş, özgürlük vardı hep. Bu toprakların bir gün kendi anlamlarına kavuşacağına inanıyorlardı. Ve bu inançla Kunhaftar Tepesinde nöbet tutmaktaydılar. Birazdan saldırıya uğrayacaklarından haberleri yoktu. Her zaman yaptıkları gibi açık bir alanda oturarak birbirleriyle sohbet ediyorlardı. Oysa hemen yanlarında bir kanal vardı. Savunma amaçlı inşa edilen o kanal kadar güvenli başka hiçbir sığınak yoktu. Çünkü kanal tamamen yer altında inşa edilmişti.

Üstelik kapısı da gizli bir yerden açılmıştı. Bu tepeyi bil-meyen biri kapıyı kolay bir şekilde bulamazdı. Saatlerce arasa bile.

Böyle korunaklı bir kanalda kalmak varken gecenin bir vaktinde böyle rahat bir şekilde hareket etmek ol-dukça tehlikeliydi. Dışarda çeteler vardı çünkü. İnsan avına çıkmış, kana susamış canavarlar vardı.

Çeteler, tepeye sessiz bir şekilde yanaşmaya çalıştı-lar önce. Acele etmediler. Sakindiler. Adımlarında telaş yoktu bu sefer. Planlamasını yaptıkları bir eylemle biraz-dan her türlü silahlarla saldıracağı bir tepmeyi ele geçirme-nin kolay olacağını düşünmüşlerdi. Hem vakitlerden ge-ceydi, karanlıktı her taraf. Onlar da seviyordu karanlıkta saldırmayı. Ateş gecede güzeldi hem. Yanması da yakıl-ması da...

Savaşçılar her ne kadar kanalın dışında açık bir yerde durmuş olsalar da duyarlıydılar. Gecenin muğlak durumlarına hazırdılar. Her türlü sesi duyulabilecek ka-dar sağladı kulaklar. Karanlık koksa da dışarı, her türlü yabancı yüzü görebilecek kadar açtı gözler.

Gecenin sırtından onlara doğru yaklaşan sesleri duymuş, seslerin tehlike barındırdığını anladıktan sonra oturdukları yerden kalkarak kanala doğru koşmaya başla-dılar. Tam bu esnada tepenin dört bir tarafını saran çete-ler, her türlü silahlarla ateş ederek kanala girmeden tüm savaşçıları etkisiz hale getirmek istiyordu. Fakat savaştır bu, bazen her şey tam tersine dönebiliyordu. Savaş ve gece bir tek çetelerin etrafında şekillenmiyordu. Her şey onla-rın istediği gibi olamazdı, gelişemezdi, ilerleyemezdi. Her imkana sahip olsalar bile savaş sanat ve akıl işiydi. Günün sadece gece olması yetmiyordu. Her türlü silaha sahip ol-manın bazen hiçbir anlamı olmuyordu. Savaşa güvenme-nin, savaşa inanmanın bir usulü vardı üstelik. Usule göre hareket etmeyen bir eylemin başarıya ulaşması imkan-sızdı. Bu usulsüzlükle hareket eden çeteler birkaç dakika içinde tüm savaşçıları yok etmeyi amaçlamıştı.

Karanlığın arasından sıyrılarak kendilerini kanala atan savaşçılar, kanalın dışarıya açılan küçük pencerelelerinden namlularını çıkartarak çetelere karşılık vermeye başlamışlardı. Açık alanda hareket eden çeteler, kanaldan gelen mermilerle bir bir düşüyorlardı. Tepeden düşen her bir çete aşağıya kadar hiç durmadan yuvarlanıyordu. Çoğalmıştı kayıpları. Çılgına dönmüşlerdi. Üzerinde bulundukları kanalın şeklini, şemasını anlamaya çalışıyorlardı. Yer altında bir kanal var, kapısı yok. Kapısı olmayan bir kanal nasıl olabilir? Eğer kanal yoksa bu savaşçılar nereye girdiler? Girdikleri yer bir kanalsa nasıl girdiler? Düşünüyorlardı, hesap ediyorlardı, işin mantığını çözmeye çalışıyorlardı. Saatlerce kanalın üzerinden gidip gelerek kapıyı bulmakla uğraşıyorlardı. Ama yok, kapıyı bir türlü bulamıyorlardı. İyice sinirlenen çeteler emirleriyle bu sorunu tartışarak çözmek istiyorlardı. Cihazdan sesleri duyuluyordu zaten.

“Bismillahirrahmanirrahim, Esselamu aleyküm ve rahmetullahi ve berekatühü ya Şêx!”

“Ve aleyküm selam ve Rahmetullahi ve berekatühü!”

“Ya Şêx! Şu an bir tepeyi ele geçirmiş durumdayız. Tepenin altında bir kanalda yaklaşık yirmi kişi var. Bunları tümünden imha etmek istiyoruz fakat kanalın kapısını bir türlü bulamıyoruz. Kanalı mayınlarla yıkmayı düşünüyoruz fakat mayınların da bir etki yapacağını sanmıyoruz. Ya Şêx, ne yapalım?”

“Madem kanalın kapısını bulamıyorsanız o halde kanalın tüm pencerelerinden benzin dökün! Ve içeride saklanmış olan herkesi ateşe verin, yakın onları!”

Ağızları sulanan çeteler, Şêxlerine sonsuz bir bağlılıkla dua ediyorlardı.

“Tamam ya Şêx! Fakat yanımızda benzin yok. Birazdan diğer gruplardan isteyeceğiz ve dediğiniz gibi kanalda saklananları ateşe verip yakacağız!”

Kanalın içindeki savaşçılar da çetelerin bu cihaz konuşmalarını anbean dinliyorlardı. Durumun ciddileştiğini

anlayan savaşçılar hiç vakit kaybetmeden telsiz cihazından cephe komutanlarıyla bağlantıya geçtiler.

-Heval, biz tepenin kanalında kalan arkadaşlarımız. Mermimiz kalmadı. Çeteleri de az önce dinledik. Pencere-lerden benzin dökerek bizleri yakmak istiyorlar. Bu duruma müdahale etmenizi ve bize acilen destek göndermenizi istiyoruz.

Kunhaftar Tepesi'nde bu durum yaşanırken ben de Doğu Cephesi'nde idim. Normalde her cephede telsiz cihazları vardı. Gelişmeleri ve olup bitenleri bu cihazlar üzerinden takip ediyorduk. O an kanalı yakmakla tehdit eden çeteleri de takviye isteyen savaşçıları da dinlemiştik. Savaşçıların zorda kaldıklarını duyar duymaz Dilgeş Muş'un ve Botanê Reş'in taburunu da alarak doğruca Kunhaftar Tepesi'ne doğru hareket etmeye başlamıştik.

Tepeye vardığımızda bizden önce heval Mahmut, bir grup arkadaşı da yanına alarak kanalda mahsur kalan arkadaşların imdadına koşmuştu. Nucan Serêkaniyê ise bir grup arkadaşla birlikte tepeye yakın yerlerde çetelerle çatışmaya girmişti.

Tuhaf ve bir o kadar karışık haller yaşanıyordu. Çeteler, kendilerine en yakın olan gruplardan benzin istemişlerdi. Kanalin içinde mahsur kalmış savaşçıları yakmanın heyecanını yaşıyorlardı. Bu heyecanla kanalın kenarında Allahû Ekberler çekiyorlardı. Diğer taraftan onlarla savaşan arkadaşların o yoğun çabası vardı. Heyecan ve kaygının birbirine karıştığı bir anın tam da merkezine düşmüştük. Tepe onların elindeydi. Aşağıda kalan bizlerdik ve tırmanmak neredeyse imkânsızdı. Ufak bir yeltenmede üstümüze onlarca namludan mermiler yağardı. Onlar benzin bekliyordu. Onlara benzin getirecek olanlar da yoldaydı.

-Heval! Heval! Benzini getiren çeteler göründü! Çeteler orada heval!

Onları görebiliyorduk, ellerinde taşıdıkları benzin bidonlarını da. Koşu yapan sporcuları bilirsiniz. Aynı takımda oynayan iki sporcuyla hayal edin. Birisi elindeki bayrağı öndeki arkadaşına ulaştırmak için nasıl ki tüm gücüyle koşuyorsa bir çete de bir öndeki çeteye benzin bidonunu ulaştırmak için o şekil koşuyordu. Benzin bidonunu alan çete de aynı şekilde önünde duran çeteye ulaştırmak için son sürat koşuyordu. Tek amaç benzin bidonunun sağlam bir şekilde tepede duran çetelere ulaşması. Bu benzin bidonunu ulaştırma olayında o an esas alınan tek şey o benzin bidonunun sağlam kalmasıydı. O esnada arkadaşların açtığı ateş sonucunda düşen çeteler de oluyordu. Bu onlar için son derece önemsizdi. Yeter ki benzin bidonu sağlam bir şekilde tepeye ulaşsın. Bunun için oradaki tüm çeteler ölebilirdi. Zaten verilen emir o şekildedeydi. "Benzini ulaştırın ve gerekirse ölün!"

Tepedeki çeteler de son derece keyifliydi. Benzin yoldaydı, ulaşacak birazdan. Yakmanın zevkini yaşayacaklardı ne de olsa. Keyif yakmaktan geliyordu. Keyif vahşetten geliyordu. İnsan olan, insan kalan, insan bakan hiç vahşetten keyif alır mıydı? İçinde merhamet, sevgi, iyilik besleyen insan yakmaktan nasıl keyif alabilir? Peki ya vicdan, peki ya büyük insan olmanın çabası, peki ya onurlu olmanın duruşu, onlar, onlar nerede kaldı? İnsan, insanın işgali miydi gerçekten?

Savaşmanın, saldırmanın usulü böyle miydi?

Oysa insan olan, insan kalan, insan bakan vahşetten, kandan, yakmaktan keyif almazdı. Güzellikten, iyilikten, bir şeyler üretmekten, okumaktan keyif alırdı. İnsan; yazmaktan, dünyanın değişik halklarının kültürlerini araştırmaktan, yeni bir dil öğrenmekten, gökyüzü maviliğinde uçurtma uçurtmaktan, aç ve susuz kalmış hayvanlara yemek ve su vermekten keyif duyardı. Hayır, kandan, vahşetten, yakmaktan değil.

Ve bu keyifle kanalda mahsur kalmış savaşçıları tesselli ediyorlardı üstelik.

“Hadi ama! Çıkın o kanaldan. Bizi yoruyorsunuz, bizi çıldırtıyorsunuz. Bakın size söz veriyoruz. Teslim olursanız sizi belki yakmayız. Değişik öldürme yöntemlerimiz var ve bilinmelidir ki biz öldürme yöntemlerinde oldukça zenginiz. Hadi, çıkın oradan. Ya da siz çıkmayın. Kapının yerini gösterin biz geleyim. Zahmet etmenize gerek de kalmaz. Kendinizde ısrar etmeyin. Sizler de alıyor musunuz benzin kokusunu? Bakın biz alıyoruz. Az kaldı. Yanmayı bu kadar mı istiyorsunuz? Pekâlâ, pekâlâ!”

O an hepimiz kanalda mahsur kalmış savaşıtlara bir an önce ulaşmak istiyorduk. Onların ne halde olduklarını, neler düşündüklerini gayet iyi biliyorduk. Onlar bizim gibi değillerdi. En azından bizler savaşın derinliğini anlayabilecek dizeydeydik. Tek başına ve zorda kalmanın ne kadar yaman bir süreç olduğunu biliyorduk. Ömrümüz savaşlarla, darda kalmalarla, zora düşmelerle geçmişti. Anlayabiliyorduk karanlığın pençesinde bir ışığı arayan gözlerin hallerini. Anlayabiliyorduk aydınlığa uzanmak isteyen ellerin o muazzam çabasını. Anlayabiliyorduk boğulmakta olan ruha bir soluk nefes verebilmenin o müthiş mücadelesini. Fakat onlar acemiydiler. Savaşta, direnişte, darda kalmada, benzin ve barut kokusunda yeniydiler. Ben bu yüzden hiçbir zaman onları savaş cephesine göndermek istemiyordum. Müdahale ediyordum, olmaz diyordum. Evli olan, çocukları olan savaşın yoğun cephesine gitmemeliler diyordum. Ekmek yapsınlar, çay demlesinler, nöbet tutsunlar, yaralı arkadaşların yanında kalsınlar istiyordum. Bir iş, bir çalışma muhakkak ki vardı. Bu bir savaştı, bir direnişti. Herkes eline silah alıp savaşa koşmak zorunda değildi. Herkes barut kokusunun o dehşet verici keskinliğinde kalmak zorunda değildi. Herkes kolundan, bacağından, omzundan mermiler yemek zorunda değildi. Asıl savaş cephenin gerisindeydi. Asıl emek oradaydı. Asıl bağlılık oradaydı. Emekse her şekilde verilir. Yoldaşlıksa her şekilde gösterilir. Fakat ben bu savaşta, bu direnişte

evli ve çocukları olan hiç kimseyi savaştırmak istemiyordum. Geride kalanlar bırakan hiç kimse savaşmamalıydı, yaralanmamalıydı, ölmemeliydi. Bu, duygusal bir bakıştan ziyade ilkesel bir duruşun ifadesiydi. Geride eksik, yarım, kırık yaşayacak hiçbir çocuk olmamalıydı. Çünkü çocukların eksik, yarım ve kırık yaşamama hakları vardı. Yaşam hep çocuklardan yanaydı. Aydınlık da öyle, umut da özgürlükte de.

Çocuklarına, geride bıraktıklarına büyük bir insan olmanın görüntüsünü gösteren o savaşçılar kanalın içinde kurtulmayı bekliyorlardı. Zaman daralıyordu. Öfke büyüyordu, telaş çoğalıyordu. Benzin bidonlarını taşıyan çeteleri oyalamaya çalıştıkça onlar daha da güç ve hız katıyorlardı adımlarına. 'Belki birkaç güzel huri niyetine, belki her yeri tam da onların istedikleri gibi döşenmiş bir cennete kavuşma niyetine, koşuyorlardı, koşuyorlardı barbarca! Hepimiz onları oyalamak için yoğun bir çabanın içine düşmüştük. Ateş ediyoruz, yere düşen çetenin elindeki bidonu onu takip eden bir başka çete kapıyordu. Ona ateş ediyoruz, o da düşüyor, bu sefer sıradaki çete hiç vakit kaybetmeden ani bir uzanmayla kucaklıyordu benzin bidonunu. Elindeki peynir parçasını kaptırmak istemeyen bir fare gibi sarılmışlardı benzin bidonuna. Mermi işlevsiz, barut faydasız...

Yeryüzünde olanları merak eden yeraltındakiler her şeye rağmen hayata ve umuda tutunmaya çalışıyorlardı. Kendilerini yakmakla tehdit eden çetelerin ayak sesleri altında kurtarılmayı bekliyorlardı. Gözler bizdeydi, kulaklar adımlarımızda...

Her şeye rağmen onlarla bağlantıya geçerek içinde oldukları hallerin o yakıcı ve boğucu havasını biraz olsun dağıtmak istiyorduk.

"Arkadaşlar dayanın! Umudunuzu asla yitirmeyin, bizler yanı başınızdayız. Sizi oradan sağ salim çıkartmak

için her şeyi yaparız, bundan hiçbir kaygınız olmasın. Sadece dişinizi biraz daha sıkın ve çetelerin kanala girmelerine izin vermeyin!”

Sesimizi duymuşlardı. Telsizden slogan sesleri duyuluyordu. Bu umut demekti, inanç demekti. Bu, “hala umuttayız, hala inançtayız. Bizi kurtarmaya gelen tüm arkadaşları selamlıyoruz” demekti. Bu, “hala güçteyiz, hala sözümüzdeyiz. Teslim olmak yok, kırılmak yok, düşmek yok” demekti.

Umut ile umutsuzluk arasında kalmanın dayattığı hallerden sıyrılmanın belki de onlarca yolu vardı. Her kararlığın bir aydınlığı, her düşüşün bir kalkması vardı. Savaş halleri korkunçtur, savaş umutsuzluğu yakıcıdır, savaş düşüşü yamandır, savaş çaresizliği derindir. Savaşta her şey iradeye bağlıdır. Güç biter, umut tükenir, inanç eksilir, mermi biter, kanama çoğalır. Tüm bunlarla yine de hayatta kalmak mümkün. Fakat irade eksildi mi, bitti mi, tükendi mi bir anlamı da kalmayacak hayatta kalmanın. İrade mutlaka yaşatır, irade güçlü kılar, irade uzatır direnişi ve kazanmak mümkün.

Ama o an kırılan, azalan, tükenen irade değildi. O an daralan ve korkunç bir telaş yaratan zamandı. Benzin taşıyan çeteleri durduramıyor, tepeye de bir türlü yanaşamıyorduk. Bu çaresizliğimiz içimizdeki sabrı kemiriyor ve tüketiyordu. Derin ve yoğun bir telaşın içinde kalakalmıştık. Tepedeki çeteler rahattı. Onlarda uzun namlulu silahlar vardı. Ne zaman tepeye biraz daha yanaştıklarımızı gördüklerinde o silahlarla ateş ediyorlardı, yanaşamıyorduk, ilerleyemiyorduk bir türlü.

Hem onlarla hem de benzin taşıyan çetelerle aynı anda savaşıyorduk. Uzun namlulu silahlarımız olmayınca benzin taşıyan çetelere etkili vuruşlar da yapamıyorduk. Mermiler yetişmiyordu çoğu zaman. Bir kudreti kalmıyordu barutun.

Tüm çaresizliğimize rağmen yoğun bir uğraşın içine düşerek bir şeyler yapmanın telaşındaydık hepimiz. Tepenin az ilerisinde çetelerle çatışma halinde olan Nucan Serêkaniyê de aynı halleri yaşıyordu. Gelişmeleri aktarırken içinde oldukları durum bir şekilde anlaşılıyordu.

-İlerleyemiyoruz heval! Tepedeki çeteler buna fırsat vermiyor!

-Biz de aynı durumdayız heval Nucan. Elimizde uzun namlulu silahlar yok, mevcut silahlarımızın da bir etkisi olmuyor.

-Peki ne yapalım heval? Bu durumda kanaldakilere nasıl ulaşacağız?

-Zırhlı bir araç bulmalıyız. Onunla tepeye yavaşır, oradaki çeteleri püskürtürüz. Başka bir şansımız yok.

-Zırhlı aracı nerede bulacağız heval? Bizim öyle bir aracımız var mı ki?

-Sanırım öyle bir aracımız var heval Nucan?

-Gerçekten mi heval?

-Evet, gerçekten. Fakat çalışıyor mu onu bilemem.

-O araca mutlaka ulaşmalıyız. Zamanımız kalmadı heval, zamanımız gerçekten kalmadı. Benzin taşıyan çeteler tepeye ulaşmak üzere.

-Biliyorum heval Nucan. Zaman da tükeniyor, sabrımız da. Bir an önce o araca ulaşmaya çalışacağız. Fakat o sırada benzin taşıyan çeteleri bir şekilde oyalamamız gerekecek. Yoksa hiçbir şeyin anlamı kalmayacak.

-Bizler de elimizden geleni yapacağız heval. Bir şekilde tepeye biraz daha yavaşarak çeteleri oradan uzaklaştırmaya çalışacağız.

-Çok iyi olacak heval Nucan. En azından zırhlı araca ulaşana kadar her türlü mücadeleyi verelim.

Köy ve ova savaşıyla birlikte Kobanê'nin yurtsever tamircileri tarafından yapılan bir zırhlı aracımız vardı. Adını da akrep koymuştuk. Savaşın yoğun olduğu zamanlarda cephelere gidecek olan savaşçıları bu araçla gönderirdik. Mermi işlemezdi, zırhı sağlamdı. Ama eski bir

araçtı, bir gün cepheye, on gün tamirdeydi. Her nedense sürekli tuhaf yerlerde bozulur, dururdu. Bazen çetelerin tam ortasında, bazen de çölün en ıssız bir yerinde. Üstelik onu kullanmasını bilen sadece bir savaşçımız vardı, Zagros. Araç nerede bozulup kaldıysa, Zagros da yanına bir çekici alır, onu kurtarmaya giderdi.

Araç tamirdeydi, bir kez daha bozulmuştu. Onu tamir etmeye çalışan ustalar da içinde olduğumuz durumun farkındaydılar. Acele ediyorlardı, bozuk aracı bir an önce tamir edip göndermek istiyorlardı.

Tek umudumuz o araçtı. Bozulmuş, kırılmış, parçalanmış olsa da. Dumanı tütmece de yakıtı tükenmişse de tek umudumuz oydu. Varlığı bile bir teselliydi. Vardı yani bir aracımız. Bizim her şeye rağmen bir 'zırhlı' aracımız vardı. Onu tamir eden emekçi ellerin hatırına belki çalışırdı. Ona muhtaç kalmış bir avuç savaşçı hatırına belki yürürdü. Aydınlığa kavuşmayı bekleyen yeraltındakiler hatırına belki yetişirdi. Her şey mümkündü.

Tüm sabırsızlığımızla aracı beklerken telsiz cihazından tepedeki çetelerin sesleri duyuluyordu.

"Size verdiğimiz şans geri aldık. Dışarıya çıkmanızı istemiyoruz. Artık o şans yitirdiniz. Benzinimiz gelmek üzere. Yakmak dışında bir şans vermemeye karar verdik. Arkadaşlarınız sizi kurtarmaya gelmeyecek. Hem isteseler de gelemezler. Çünkü onların yeterince silahları yok. Araçları da yok. Tek başınıza burada yanacaksınız. Tekbir! Allahû Ekber!"

Çetelerin bu konuşmalarından sonra kanaldaki savaşçılar telsiz üzerinden bir kez daha bağlantıya geçmişlerdi.

"Sizler de duymuş olmalısınız çetelerin son konuşuklarını. Bizler ölümden korkmuyoruz heval. Bunu bilmenizi isteriz. Bir şeyler yapmadan burada kilitli kalmış olmamızdan rahatsızlık duyuyoruz sadece. Dışarıya çıkıp onlarla göğüs göğse savaşmayı bile düşündük. Fakat komutanların kararı olmadan hareket etmek istemiyoruz.

Bu savaşı yönetenler elbette her şeyin kararını da verirler. Biz savaşmak istiyoruz ve bu konudaki kararınızı bekliyoruz. Kanalin üstünde her saniye tehditler, küfürler savuran bu barbarlara karşı savaşmaktan başka bir şansımız yok zaten. Hem iki şehidimiz de var heval. Çeteler açık olan pencerelerden el bombaları attılar. Bombaların patlaması sonucunda Mehmet Şêx ile Şoreş Grispî şehit düştüler. Biz savaşmak istiyoruz, ne olacaksa olsun. Karar sizin heval.”

Olmaması gereken birtakım şeylerin oluşuna tanıklık etmenin talihsizliğini yaşıyorduk. Olmamalı dediğimiz ne varsa oluyordu. Umut olmalıydı ama tükeniyordu. Işık yanmalı ama azalarak sönmeye çalışıyordu. Sabır bitmemeli ama zaman geçtikçe o da kudretini yitiriyordu. Onlara ulaşınca kadar kimseye bir şey olmamalıydı. Ama iki savaşımız can vermişti. Tükenen zamanın, bir şey yapmamanın çaresizliği içinde gidip geliyorduk. Bir tek düşündüğümüz kanaldakilerdi. Onları güçlü tutmak da işin bir parçasıydı. Her şeye rağmen onlara moral vermek, onları umutta bırakmak istiyorduk.

“Arkadaşlar, neler hissettiğinizi anlıyoruz. Bir tek düşündüğümüz sizlersiniz. Hepimiz buradayız, yanınızdayız. Benzin taşıyan çetelerle de tepenizde duran çeteler de aynı anda savaşıyoruz. Onları mutlaka durduracağız. Dışarı çıkıp onlarla savaşmak gibi bir öneriniz olmuş. Bu kesinlikle olmayacak. Dışarıya adımlarınızı atmayacaksınız. Orada sağlam bir şekilde kalmaya çalışın. Az kaldı, araç da gelecek ve sizi oradan çıkartacağız. Şehit düşen iki arkadaşımız için üzgünüz. Onlara bağlılığımız gereği büyük savaşacağız ve bu durumdan mutlaka zaferle çıkacağız. Onların kanları yerde kalmayacak, bunu hepimiz biliyoruz.”

Bu öylesine verilen bir teselli ya da bir umut değildi. Umutsuzluğun kıyısına düşmüş olsak da ben gerçekten bir şekilde bu işin içinden çıkacağımıza inanıyordum. İnançımı hiçbir şekilde yitirmedim. Evet zorlanıyorduk, bir şeyler yapamamanın çaresizliği içindeydik ama bu durum

hepten böyle sürececek değildi. Bir çıkış, bir ışık, bir umut mümkündü ve ben o çıkışın, o ışığın, o umudun varlığına o kadar inanıyordum ki. O zırhlı araç tüm bunlara bir cevap olacaktı. Belki de beklediği o çıkış, o ışık, o umuttu oydu. Bir tek o.

Bunları düşünürken bir kez daha sesi duyulmuştu Nucan'ın. Sesinde bu sefer umutsuzluğun kendisi vardı. Sesinde öfke vardı. Sesinde çaresizlikte kalmış olmanın haykırışı vardı.

-Heval! Artık zaman kalmadı. Artık hiçbir şey yapamıyoruz. Benzin taşıyan çeteler artık tepeye varmak üzere. Onları durduramıyoruz. Durum ciddileşti.

-Heval Nucan, hepimizin içine düştüğü durumlar aynı. Hepimiz öfkeliyiz, hepimiz çaresiziz, hepimiz bir çıkmazın içindeyiz. Fakat her şeye rağmen umuda tutunmak zorundayız. Her şey henüz bitmiş değil ki.

-Heval! O araç nerede kaldı, neden gelmiyor? Niye görünmüyor? Daha ne kadar bekleyeceğiz?

-Tamircileri bir kez daha aradık. Az kalmış. Biter bitmez aracı gönderecekler. Biraz daha sabredelim.

-Heval! Tekrar ediyorum. Benzin taşıyan çeteler birazdan tepede olurlar. Kanaldaki savaşçılarımızı diri diri yakacaklar.

-Heval Nucan, ne olursa olsun onları mutlaka kurtaracağız. Onları o kanaldan almak için gerekirse kendimizi tepeye vuracağız, fedai eylemler yapacağız. Ama biraz daha bekleyelim. Eğer araç gelmezse vereceğimiz işaretten sonra hepimiz tepeye doğru koşacağız. Tüm çeteleri yerle bir etmeyene kadar durmak yok, nefes almak yok, geriye dönmek yok.

-Anlaşıldı heval. Bizler de burada işareti bekleyeceğiz.

Yapacaktık onu. Bu mümkündü çünkü. Benzin dökülerek yakılan savaşçıların o hallerine bakıp "şehit namirin" diyemezdik. Bu bir savaş, bu bir kargaşa, ölmek de

var, sağ kalmak da diyerek bu durumu normalleştirezem-
dik. O an ne gerekiyorsa yapacaktık. Topyek n saldırıya,
fedai eyleme,  l me hazırđık. Ya hep birlikte kurtuluş ya
da hep birlikte yok oluş... Buydu yoldaşlığımız, buydu
inandığımız, buydu birliğimiz, beraberliğimiz.

Nucan haklıydı. Zaman tükenmişti. Benzin getiren
Çeteler artık tepeye varmak üzereydiler. Yola baktım bir
kez daha. Ses yok, görüntü yok, araç kayıp. Sağıma baktım,
soluma ve herkesin yüzüne, gözlerine. Bu bakmalar "hazır
mısınız" demekti. Tepeye akın edecektik      .      
hep birlikte tepeye kadar koşacaktık.       durmayacak-
tık.       vurulsak da  lsek de o tepeye ulaşacaktık.

 yice sıktık ayakkabılarımızın bağcıklarını, işaret
vermeye hazırlanırken yüksek bir sesle "Heval! Araç g -
r nd , araç göründü!" diye bağırmaya başladı Dilgeş Muş.
Herkes o an dönüp yola bakmıştı. Herkes o an mutluluğa,
sevince, umuda, ışığa sarılmıştı. Tüm heybetiyle yoldaydı
zırhlı aracımız, yetişmeye çalışıyordu darda kalana, kalan-
lara.

Hiç vakit kaybetmeden araca doğru koştuk. Zaman
kalmamıştı. Benzin artık tepedeydi ve kanaldakilere d -
k lmek üzereydi. Hızlı bir şekilde bir grup savaşcıyı araca
bindirdik. Hareket eden aracımızın her iki kenarında da
savaş lar vardı. Aracı bir kalkan olarak kullanacaklardı.
Tepeye kadar bu şekilde ilerleyeceklerdi.

Zılgıt sesi duyuldu mu orada mutlaka bir sevinç, bir
mutluluk, bir keyif, bir umut olurdu. Heval Nucan ve grubu
zılgıtlar eşliğinde aracı selamlıyorlardı. Araç onlara yak-
laştığında onlar da aracın arakasına geçerek aracı takip et-
meye başlamışlardı. Zırhlı aracı gören çeteler de her taraf-
tan araca mermi yağdırıyordu. Ama ne fayda. Zırhlı aracı-
mıza mermi işlemiyordu. Zırhlı aracımıza barut hüküm-
s zdz . Zırhlı aracımıza roket işlevsizdi. Ama içimde 'araç
Çetelerin ortasında bozulup durabilir' kaygısı vardı hep.
      daha öncesinde de defalarca kez bozulmuş, çetele-

rin ortasında durmuştu. Burada da aynı duruma kapılsaydı işte o zaman bitmekten daha beter bir hale düşecektik.

Umut çoğaldıkça kaygılar da susardı veya başka bir zamana bırakırdı pratiğini. Yaşam adına iyi şeyler yapmanın telaşında olanlardan yanaydı tüm anlamlar. Yaşam için emek verenlerden, yaşam adına güzellikler üretenlerden yanaydı her şey. Umut mesela. Hiç bitmemişti, hiç tükenmemişti, hiç kaybolmamıştı. Hep vardı umut. Ya da ışık. Canlılığı sönmüş de olsa sürekli yanıyordu gözlerimizin kenarında, yüzümüzde en çok. Bu yüzden dayanabildik, bu yüzden ayakta durabildik, bu yüzden sabredebildik.

Hayır, zırhlı aracımız hiç bozulmadı, hiç durmadı. Sapasağlam varmıştı tepeye. O bizim umudumuzdu ve umut hiçbir zaman bozulmazdı. Durmazdı bize saldıranların ortasında, bizi mahcup bırakmazdı. Minnettardık ona, onu tamir eden ellere, onu süren savaşçıya. Minnettardık büsbütün.

Tepe artık bir savaş alanıydı. Savaşçılarımızı yakmakla tehdit eden her bir çetenin düşüşüne tanık oluyordu yeryüzü, gökyüzü. Nefesi yakmada, yıkmada bulan her barbar düşüyordu ayaklarımızın dibine. Tepeyi işgal eden de benzini taşıyan da erememişti muratlarına. Umudun, aydınlığın, ışığın yoldaşı olmayı başarmış olanların savaşında kötüler hep kaybederdi. Kaybetmeye mahkûmdurlar çünkü.

Uzun bir zamanın ardından günün anlamıyla buluşan savaşçılar sarılıyordu boynumuza, ruhumuza. Nasıl da yoldaşlık kokuyordu gözleri, sözleri.

Ölümün kıyısından son bir çırpınıyla tekrar hayata dönmenin verdiği huzuru paylaşıyorlardı günle, hayatla, bizimle.

Biraz kırılmıştı gözler, biraz yanmıştı saçlar, biraz yaralanmıştı ruh. Ama yine de yaşamda, aydınlıkta, umutta kalmışlardı. Hem ne kadar eksik, kırık olsalar da

aydınlık ve umut iyileştirirdi tüm yaraları. Bu savaşın, bu direnişin yarattığı her koşulu umutla karşılamak yaşamda kalmanın en net, en belirgin ifadesiydi. Barbarların o karanlık adımlarında yaşamı kurtarmanın tek yolu umutta kalarak direnmektir. Umutta kalarak ilerlemek, umutta kalarak yürümek, umutta kalarak koşmak, umutta kalarak savaşmak, umutta kalarak nefes almaktır.

Her şey bir umudun varlığına bağlıdır. Umudun varlığından tutup savaşan bir ruh hiçbir zaman karanlıkta kalmazdı. Tıpkı bizim gibi.

Batı Cephesinde Devrimci Operasyonlar

Zor Mixere direnişimiz karşısında artık günden güne eriyen bir Daiş gerçeği vardı. İsteddiği gibi ilerleyemeyen, düşündüğü gibi adım atamayan, planladığı gibi işgal edemeyen bir gerçeğin içinde kıvranıp duruyordu. Özellikle Kunhaftar Tepesi'nde aldığı darbeyle birlikte yaman bir çaresizliğin içine düşmüştü. Verdiği kayıplar, tükenen gücü ile birleşince ortaya daha da barbarlaşacak bir Daiş gerçeğini çıkartacaktı. Çünkü ne zaman kaybetse ne zaman gücünden düşse eskisinden daha barbar bir görüntüye sarılırdı. Gücüne güç, cephanesine cephane katarak saldıracaktı karşısında gördüğü herkese, her şeye.

Çeteler, Kunhaftar Direnişinden sonra Batı Cephesinde bulunan birçok tepeye saldırmıştı. İntikam adı altında düzenlediği saldırılar bugüne kadar yaptığı en ağır, en şiddetli, en barbar saldırılardı. Her türlü silahı kullanarak, her yöntemi deneyerek alana hiç olmadığı kadar gadarlık, barbarlık dayatmıştı. Bu, onun var olma sancısıydı. Var olmaya tutunmanın ağrısıydı. 'Bitmedim, hala varım ve hala savaşıyorum' demenin pratiği idi. Bu pratiklerini önce Zor Mixere Tepesine uyguladılar.

Zor Mixere, birçok tepecikten oluşan bir araziydi. Burada on beş yurtsever savaşçımız vardı. Tepeyi koruyorlardı kendi imkanlarıyla, kendi yurtseverlikleriyle. Her zaman olduğu gibi tepenin yamacında nöbet tutuyorlardı. Hiç birisi de daha önce bir savaşın içinde yer almamıştı. Savaşan, baruttan, kargaşadan uzak bir hayat yaşıyorlardı. Daiş bu topraklara saldırdığında da gönüllü olarak silaha sarılmışlardı. "Topraklarımızı korumalıyız, değerlerimize sahip çıkmalıyız. Evet, savaşa yabancıyız ama bize saldıranlara karşı ayağa kalkmayı da bilmeliyiz" diyerek direnişimize ortak olmuşlardı.

Onların bulunduğu noktanın etrafında zeytin ağaçları vardı ve çeteler de kendilerini bu ağaçların arasında

saklanmışlardı. Amaçları belliydi onların. Amaçlarında barbarlık dışında hiçbir şey yoktu, olamazdı, olması da mümkün değildi. Onların bildikleri tek şey saldırmak, ele geçirmek, yakmak, yıkmak ve kesmekti. Başka bir şeyle ilgilenmezlerdi. Hatta başka şeylerden keyif almazlardı. Ne kadar çok kelle o kadar keyif, ne kadar çok yıkım o kadar mutluluk, ne kadar çok kan o kadar zevk. Başkası haram, başkası günah, başkası kafirlikti.

Kendisine yakışan o barbarlığa sımsıkı sarılarak bir kez daha saldırmaya hazırlanıyordu. Tepenin etrafında bulunan zeytin ağaçları arasından tepeye doğru sessizce sızmaya başladılar. Tepede duran savaşçılar onların koku-larını almıştı. Onlar da hiç vakit kaybetmeden silahlarına sarılarak tepeye sızmış olan çetelere saldırmaya başladılar. Saatlerce süren bir çatışmanın ortasında kalan on beş yurtsever savaşçımız kanlarının son damlasına kadar savaşıarak can vermişlerdi.

Batı Cephesi Daiş 'in anlık saldırılarıyla adeta nefes-siz kalmıştı. Kalabalık gruplar halinde hareket ederek, her saat bir tepeye, bir köye, bir noktaya saldırıyordu. Onların amacı tepeleri veya köyleri ele geçirmek değildi. Hedefle-rinde Kobanê'nin bizzat kendisi vardı. Bu yüzden her cep-heye eş zamanlı saldırılar düzenliyordu. Batı Cephesi ol-dukça geniş bir araziye kaplıyordu. Eğer bu alanda Daiş'i durdurmazsak şehir tehlikeye girecekti. Daiş 'in hede-finde olan Kobanê'yi güvende tutmak için de Daiş'e karşı bir hamle başlatmamız gerekiyordu. Tüm imkanlarıyla alana, köylere, noktalara, bizlere saldıran çeteleri öylece seyredecek değildik. Evet, imkanlarımız kısıtlıydı. Sayımız azdı, cephanemiz yetersizdi ama harekete geçmenin de kaçınılmaz bir gerekliliği vardı. Sahada bizden başka Daiş'e karşı ayaklanmış, direnmiş, darbe vurmuş hiç kimse yoktu. Herkes bizi seyrediyordu. Ama şartlara bak-madan ama durumları birbirinden ayırmadan ama haklı-lığa dokunmadan sadece seyrediyordu dünya. Kimse "bu bir avuç savaşçı aylardır bu barbarlara karşı hala nasıl

ayakta durabiliyor? Onca imkana, onca sayıya, onca cep-haneye rağmen bu çeteler neden bu bir avuç savaşçının direnişini kıramıyor? Bu bir avuç savaşçı bu direniş ruhunu nerede buluyor, nasıl buluyor” demiyordu. Sadece sahada olan bitenleri yüzeysel bir bakış açısıyla izliyor ve susuyordu. Oysa bu barbarları herkes iyi tanıyordu. Bu barbarların tek dertleri Kürtlerin olmadığını, bu barbarların nefretinde, hedeflerinde tüm dünya halkları olduğunu herkes çok iyi biliyor ve görüyordu. Daiş ‘in yarattığı korkunun kokusu dünyaya yayılmış olmalıydı ki herkes böyle sessiz ve tepkisizdi.

Savaş sahasında çok dengesiz koşullar altında Daiş’e karşı bizler de harekete geçerek sessiz kalan ‘o herkese’ kendimiz gibi, duruşumuz gibi savaşarak, direnerek cevap vermeye çalışıyorduk. Bu direniş bizimdi, bu günlerce aç, susuz ve uykusuz kalmalar bizimdi, bu kırık, bu kanamalı gün bizimdi, bu yaralı bedenler, bu can vermeler bizimdi. Bu topraklar, bu köyler, bu tepeler bizimdi. Şehir de bizimdi. O halde bizim olan her şeyi elimizden almaya gelenlere karşı savaşacaktık. Sessiz de olsa dünya, tepkisiz de kalsa yeryüzü bizler sonuna kadar savaşacaktık. Sahada bir düşman gerçeği olduğu kadar bizim de ‘savaşacağız’ gerçeği vardı. Başlattığımız hamleyle birlikte Batı Cephesine yayılan çete gruplarını dağıtmayı ve mümkünse onları alandan püskürtmeyi amaçlamıştık. Bunların yanında Zor Mixere şehitlerinin intikamını almak da vardı.

Hamlemize, Şêxler hattında kalan Xirap Eto, Cêdîdê ve Cebilfereç köylerine yerleşen çeteleri temizlemekle başlamıştık. Tüm tecrübeli savaşçıların katıldığı devrimci bir operasyonla alanın tüm stratejik tepe ve köylerinden çeteleri püskürtürken geri kazandığımız tepe ve köylerde kalıcı olarak yerleşmenin zorluğunu yaşıyorduk. Nitekim sayı olarak çok az savaşçımız vardı. Mevcut savaşçılarla zaten bir savaşın içindeydik. Başka durumlar için verebilecek tek bir savaşçımız dahi yoktu. Bu imkansızlıklarla

çetelerden geri aldığımız tüm tepe ve köylerden geri çekilmek zorunda kaldık.

Bizi zorlayan başka durumlar da vardı. Köyleri özgürleştirdiğimizde her evi titiz bir şekilde kontrol etmek zorundaydık. Çünkü çeteler köylere dağılırken her eve yerleşiyordu. Onların köyleri kullanma tarzları bu şekildedeydi. Dolayısıyla her evi dikkatli bir şekilde kontrol etmedikçe hiçbir köy özgürleştirilmiş sayılmazdı. Kural buydu. Her ev, her bahçe, her oda kontrol edilmeliydi.

O da bu amaçla köy evlerini tek tek kontrol etmeye çalışıyordu. Sakin adımlarla ilerliyordu köy yolundan. Çetelerden temizlenen köyün havasını da solumayı ihmal etmiyordu bu arada. Saatlerdir barut kokusunda, mermi seslerindeydi zaten. Ama Gururluydu, huzurluydu. Üstelik Zor Mixere şehitlerinin intikamını da almıştı.

Mermilerin sesleri arasında bazen bağlamasıyla türküler çalardı, söylerdi. Genç bir savaşçıydı. Savaş kargaşasında türküler söylemeyi seviyordu. "Savaşın sesi değil, türkülerin sesi galip gelmeli" diyordu hep.

Geriye son bir ev kalmıştı. Onu da kontrol ettikten sonra arkadaşlarının yanına koşacaktı. Her zaman olduğu gibi onlara sarılacak, köyü özgürleştirmenin şerefine türküler söyleyecekti. Emin adımlarla o evin kapısından girdi, salona baktı, sonra mutfığa. Mutfığa yapışık bir oda vardı. Kapısı kapalıydı. Öldürülme korkusundan odaya sığınmış bir çete vardı. Sessizdi, ses etmiyordu. Çünkü korkuyordu. Serxwebûn bilmiyordu. Odaya sığınan çeteden habersizdi. Odanın kapısını açtı, sağına soluna baktı. Kapı arkasına sığınan Daiş çetesi korkudan etrafını rast gele taramaya başladı. Mermidir bu, tarayınca ses çıkartır, kan döker, bedeni paramparça eder. Mermidir bu, pencereyi kırar, duvarları deler, kapıları yerle bir eder. Namludan fırlatan mermiler Serxwebûn'dan da isabet etmişti. Can vermişti Serxwebûn. Geride kalan bağlamasından özgürlük türküleri yankılanacaktı. Bir türkü tadında yaşamak isteyen herkese o an armağan etmişti varlığını, canını ve türkülerini.

Fedailer Tepesi Zagros

Batı Cephesinde Daiş çetelerine karşı başlattığımız operasyonlar tüm yoğunluğuyla devam ediyordu. Günlerce uykusuz ve yorgun kalmış hallerimizle Daiş çetelerini alandan püskürtmeye çalışıyorduk. Her dakikası yoğun ve şiddetli geçen bir savaşın ortasında günde bazen on savaştığımız şehit düşüyordu. Yaralı olma durumundan hiç bahsetmiyorum bile. Çünkü neredeyse tüm gücümüz yaralıydı. Böylesine yoğun ve şiddetli geçen bir savaşta yaralanmamak mümkün değildi zaten.

Günlerce savaşmış, direnmiş ve o şekilde yaralanmış bir savaşıya “yaran nasıl, durumun iyi mi?” diye sorduğumuzda, “iyiyim. Hiçbir sorun yok, savaşabilirim” diyordu. Eğer savaştan çekilirse onun boşluğunu dolduracak birilerinin olmadığını, olamayacağını biliyordu. O yüzden ne kadar ağır olsa da yarası, “iyiyim ve savaşabilirim” diyordu. Bu fedakârlıkla verdiğimiz bir savaşı başarıya götürmenin umudundaydı her bir savaşı. Bir teselli olsun diye değil, kendimizi ayakta tutalım diye değil, gerçekten umudumuz vardı. İlk günden beri verdiğimiz savaşın her saniyesinde tutunduğumuz o umut hiçbir zaman tükenmedi. Bu yüzden “savaşabilirim” diyorduk. “Hani biraz daha savaşsam çetelerin o yoğun saldırılarını kırabilirim” umudu her zaman canlıydı, tazeydi.

Ve bu umutla yine aynı savaşın aynı yoğunluğunda kalarak çeteleri alandan püskürtmeye devam ediyorduk. Batı Cephesi artık çetelerin yığınak yaptığı bir alan haline gelmişti. Buradan şehre ulaşmanın daha kolay olacağını düşünüyorlardı. Bu yüzden tüm güçlerini buraya toplamış, ellerindeki imkanlarla da bizleri bu alanda bitirmenin uğraşına girmişlerdi. Onlar zaten sayı ve imkân konusunda yeterince güçlü olmadığımızı bildikleri için Batı

Cephesinde savaşı uzatarak bizi güçten, iradeden ve direnişten düşürmek istiyorlardı.

Daiş, kendisinden güçsüz ve küçük gördüğü her gruba büyük saldırırdı. Dünya aleme ibret olsun diye o gruba her türlü ölümü dayatırdı. Gücünü uyguladığı öldürme çeşitlerinden aldıkça daha korkunç, daha zalim, daha berbat bir canavara dönüşüyordu. Evet, onlar savaşmayı iyi biliyordu. Yakmada, yıkmada, kesmede ustaydılar. Öldürmenin çeşitliliği konusunda değişik yöntem sahibiydiler, bu doğruydu. Fakat göğüs göğse savaşmaktan, her anlamıyla savaş meydanına yüreğini koyarak çarpışmaktan korkuyorlardı. Cesaretleri yapaydı, inançları sahteydi. Her saat farklı yüzlere bürünürlerdi. Günlük olarak değişen hallerle vahşiliğini farklı aşamalarla kullanmaya çalışırdı. Bu, onun vazgeçilmez tarzıydı. Gruba göre, güce göre, imkana göre bir şiddet belirler ve öylece saldırırdı. Fakat biz farklıydık onlara göre. Ortadoğu'da bugüne kadar onlarla savaşmış bir güce benzeyen taraflarımız yoktu. Onların karşı karşıya kaldığı direnişimizin o sarsılmaz duvarlarını kırmanın zor olduğuna artık inanmışlardı. Belki de tek doğru inanışları buydu. Hal böyle iken bize karşı farklı bir tarza yönelmişlerdi. O da eş zamanlı saldırılar yapmaktı. Ama her cepheye, her köye, her tepeye. Doğu Cephesine bir saat önce saldırmışsa, aynı saatte hem Batı cephesine hem de Güney Cephesine de saldırmıştı. Üstelik kalabalık gruplar halinde ve en ağır silahlarla.

Daiş o gün tüm yoğunluğunu, tüm gücünü, tüm imkanlarını Batı Cephesinde bize karşı kullanmaya çalışıyordu. Alana bağlı Çoloxlu, Beyadiyê gibi köylerde yoğun çatışmalar yaşanırken aynı saatlerde kalabalık bir grup Zagros Tepesine yönelmişti. Grubun elinde her türlü imkân vardı. Silahlar, füzeler, roketler, canlı bombalar ve bir sürü malzeme...

Zagros Tepesi savaşın bir fragmanıydı adeta. Bugüne kadar verilen mücadelemizin kısa bir özeti gibiydi.

Çünkü orada her şey vardı. Çünkü orada her türlü mücadele vardı. Çünkü orada her türlü direniş vardı. Çünkü orada fedailik, kahramanlık, yoldaşlık vardı. Orada anlamla bütünleşenlerin o sarsılmaz duruşları vardı. Orada Avesta, Botanê Sor, Rüstem Tolhildan, Fırat Colemerg vardı.

Avesta, Zagros Tepesi'nde çetelerin karşısındaydı. Bir kardeşi de Kürdistan özgürlük mücadelesinde şehit düşmüştü. Kendisi de aynı anlamın savaşçısıydı. Kobanê'nin Kizelî köyündendi. Bu toprağın kadınıydı. Yaralanmıştı, ağırdı yarası üstelik. Üzerinde bombaları vardı, çeteler onu sağ olarak teslim almak istiyordu. Ama o teslim olmadı ve aldırmadı yarasına. Orada, o tepede, ölümü ve teslimiyeti dayatan çetelerin içinde bir fedai eylem gerçekleştirdi. Bombalarla birlikte.

Botanê Sor, Kobanê'nin Salok Köyü'ndendi. Gençti, korkusuz ve sakindi. Her şekilde savaşmayı biliyordu. Bizim Botanlarımız kahramandı, yığitti, fedakârdı. O da Zagros Tepesi'nde yaralanmıştı. Hareket edemiyordu. Bedeninden akan kana aldırmadı o da. Sarıldı bombalarına, orada, o tepede, ölümü ve teslimiyeti dayatan çetelerin içinde bir fedai eylem gerçekleştirdi. Bombalarla birlikte.

Rüstem Tolhildan, o da anlam için Zagros Tepesi'ndeydi, o da çetelere karşı savaş halindeydi, o da kararlıydı, o da gençti, o da yaralanmıştı. İnandığı özgürlük uğruna orada, o tepede, ölümü ve teslimiyeti dayatan çetelerin içinde bir fedai eylem gerçekleştirdi. Bombalarla birlikte.

Fırat Colemêrg, Kobanê'de yüzlerce savaşçıyı eğitmiş bir yoldaşımızdı. O da Zagros Tepesindeydi. Yoğun geçen savaşın ortasında yaralı düşen bir yoldaşını kurtarmak için hızlı adımlarla koşarken onlarca namludan yağın mermilerle şehit düşmüştü.

Bir kolu kopmuş, bir ayağı eksik olanların verdiği savaş başka kimler verebilirdi? Mermileri bittiği zaman, taşlarla savaşıran bir irade duruyordu gözlerimizin önünde.

Fedai ruhun tam anlamıyla yaşandığı bu savaşın hiçbir anında farklı bir düşünceye sapanlarımız olmamıştır. “Acaba bu tepeye varmadan ölür müyüm, mermilerim biterse ne yaparım, aç, susuz, uykusuz nasıl direnirim, nasıl savaşırım” gibi durumları aklımızın ucundan bile geçirmedik. Fikir, zikir ve eylem birliği içinde fedai ruhu sonuna dek yaşatmanın savaşında olduk hep. Bu gerçeği savışan tüm yoldaşlarımızda görebiliyordum. Çünkü direnmekten başka hiçbir anlam bizi ikna edemiyordu. Kendimize emanet ettiğimiz bu direniş duygusundan başka hiçbir duygu doyuramıyordu ruhumuzu. Yolumuzun derinliğini de bilerek inancımıza ilişen bu direnişi büyütmekten başka çaremiz yoktu bizim. Direnmek her şeyden daha üstündü bizim için. Yoksa kaybedeceğimizi biliyorduk. Direniş göstermeden yok olacağımızı biliyorduk. Direnişe geçmeden sabaha uyanmayacağımızı biliyorduk.

Savaştan ve onca barut kokusundan daha büyük olan o direnişe sarılan kahramanlar, Batı Cephesinde Daiş çetelerine karşı her şeye rağmen ayakta kaldılar. Onca yara rağmen, onca kanamaya rağmen, onca yorgunluğa rağmen. Kahramanlığa, yoldaşlığa sınırsız sarılarak inandıkları bir davayı düşürmemek için fedaice savaşıyorlardı.

Ve Hogir Muş. Aynı alanda gelişen savaşa tüm isteğiyle katılmış ve olağanüstü bir direniş göstermişti. Toplumsal alan çalışanıydı. Arkadaşları cephede savaşırken o da tüm çalışmalarını yarıda bırakıp arkadaşların imdadına koşmuştu. Çeteler Çarıklı Köyüne saldırırken o da Fırat gibi darda kalan yoldaşlarına ulaşmak isterken yolda uğradığı saldırıda can vermişti Hogir. Her şey darda kalana, kalanlara yetişmek içindi. Yoldaşlık buydu, böyleydi. Savaş yoldaşlığını yaşatmak için canı gönülden koşan her savaşçının ruhunda, aklında, kalbinde yoldaşı vardı. Kaybetmediğimiz bundandı.

Ve Arap Agirî. Kendisi aslen Arap’tı. Savaşıyla hepimizi büyülemişti. Ona Kara Agirî derdik. Savaşın ve direnişin en yiğit duruşunu temsil eden bir kişilikle cepheden

cepheye büyük bir umutla koşardı. Özgürlüğün ve kurtuluşun anlamıyla tutuşan bir savaşçıydı. Anlardı özgür kişiliğin görüntüsünden ve hallerinden.

Bir tank vardı karşısında. Demirden yapılmış, kurşun geçirmez ve oldukça ağır. Elinde bir tek keleş vardı onun. Tank ile insanın savaşıydı o an. Üstelik bir savaş alanında. Üstelik bir insan ile bir tank, karşı karşıya.

Aslında hiç fark etmezdi. Savaşta olmanın ya da direnişe geçmenin tüm koşulları altında kendine inanarak düşmana karşı koymanın bir sürü anlamı ve yönü vardı. Tank da olabilir karşıda, bir mermi de ağır silahlarla donatılmış ordular da. Ama savaşabilmekten önemli olan. Karşı koyabilmek ve tüm inancıyla ayakta kalabilmekten.

Sabahtan akşama kadar süren bir savaşta tankı imha etmek için mücadele veren Agirî, pes etmeden, geri durmadan ve yorulmadan savaşıyor da savaşıyordu. Ne tank vazgeçiyordu savaşmaktan ne de Agirî.

Agirî keleşlerle savaşıyordu, tank ise roketlerle. Keleş mermileriyle tankı durdurmaya çalışan Agirî, bu şekilde tankın ısrarından vazgeçmeyeceğini anladığında sırtına roket çantasını alarak tankın peşine düşmüştü. Bir iki roketin ardından tank geri çekilmişti. Tank hareket ettikçe o da arkasından koşuyordu. Tankı yakalamak istiyordu. Tankın her iki kenarına sığınmış çeteler de Agirî'nin olduğu tarafa mermiler yağdırıyordu. Ama Agirî bu mermilere hiç aldırmadı, koştu ve yakaladı tankı.

Telaş yoktu adımlarında. Ruhu sakindi. Hiç vakit kaybetmeden tankın kapısını açarak elindeki bombaları içeriye salıvermişti. İçerde kalan herkes ve her şey imha olmuştu. Tanktan inmeye çalışırken tankın arkasına sığınan çeteler de ona rast gele ateş etmişti ve Agirî orada can vermişti. Kazanan oydu ama. Başaran oydu. Tankı yenen, tankı susturan, tankı imha eden oydu. Zaferle

buluşan oydu, her ne kadar yaman kanamış olsa da be-
deni...

Kendi yaralarımđan vazgeçmiştim o an. Onun ru-
huna uzanmaya çalıştım. Ama dokunamadım bir türlü.
Sanki o an dünyanın bütün zincirleri ayaklarıma sarıl-
mış gibiydi.

Uzandım, uzandım ama dokunamadım.

Tanklar Altında

Bir tank kalabalığındaydı Evdikê Köyü. Sarmışlardı etrafını. Tarlasını yaktılar onun, yollarını bozdular, evlerini yıktılar, pencerelerini ateşe verdiler. Dumanlar arasında, keskin barut kokusunda kendinden kalan son umut parçalarına tutunmaya çalışıyordu. Kan altındaydı köy, barut altında, zulüm altında.

O an her şey iki durum arasında sıkışıp kalmış gibiydi. Yani ölüm ile yaşamın, yani karanlık ile aydınlığın, yani siyah ile mavinin. O gün yaşamın saçlarından tutarak günde kalmanın telaşındaydı her şey.

Ne garipti ki o an her şey ruhumuza sığınmıştı. Gök-yüzü maviliği, buğday taneleri, bereket, nimet, aydınlık, ışık ve onlarca anlam. "Bizi bu karanlığın dibinde bırakmayın, barbarlığın ayak uçlarında bir ömür boyu kendimizden uzak kalarak yaşayamayız. Kendimizden, anlamlarımızdan uzak kalmanın acısına, sancısına katlanamayız. Sığındığımız, inandığımız, umut ettiğimiz bir tek sizlersiniz" diyorlardı.

Oysa bizler o an savaşın en yoğun, en şiddetli anlarına tutulmuştuk. Her yanımız barut, her yanımız mermi, her yanımız toz dumandı. Kimin kime ateş ettiği, kimin kime saldırdığı, kimin kime yürüdüğü, koştuğu belli olmayan bir savaşın tam da merkezine düşmüştük. Daiş 'in gerçekten de Daiş olduğu bir gündü. Daiş 'in tanımı o günün kendisiydi. Daiş 'in ne olduğu, kim olduğu o güne bakan herkes anlardı, görürdü. Çünkü hiç olmadığı kadar saldırgan, hiç olmadığı kadar barbar, hiç olmadığı kadar vahşi hallere sığınmıştı. O gün tüm silahlarını, tüm imkanlarını, tüm bildiklerini ortaya koymuş bir Daiş vardı. Baruta tapan, tanklara sevdalanan, mermilere bel bağlayan bir Daiş vardı. Evdikê Köyü o gün bir savaşın en ağır görüntüsünün meydanı olmuştu. Olabildiğince şiddetli geçen bir savaşın meydanı...

İçindeydik köyün, baruttan yanan, tanklarla yıkılan evlerin arasındaydık. Üzerlerimize düşen duvarların arasından ayağa kalkarak savaşa duruyorduk. Bir kez daha, bir kez daha. Saçlarımıza, gözlerimize dağılan toz parçacıklarından yorulmuş olsak da yine de tutunuyorduk adımlarımıza. Yıkılan duvarlar arasından ilerliyorduk, biraz daha savaşabilmek için. O an hiçbir enkazın altında kalamazdık. Yani kopsa da ayak, kırılrsa da kol, yansa da göz. Kalamazdık, kalmamalıydık. Karşımızdaki düşman çoğalmıştı çünkü. Tonlarca barutla, sayısız silahla, yüzlerce barbarla kaldığımız yerlere saldırıyor ve yakmaya çalışıyordu. Sağımız ateş, solumuz barut, yukarısı enkaz. Yani başımızda büyük bir gürültüyle kendisini patlatan canlı bombalar. Bir adım atmanın bedeli onlarca mermiyle kırılan pencerelerden geçmekti. Bir odadan bir odaya geçmenin bedeli onlarca roketlerle yıkılan duvarların arasından geçmekti. Bir evden başka bir eve geçmenin bedeli onlarca canlı bombanın arasından geçmekti. Bağrışlardan, Allahû Ekber seslerinden, mermi yağmurundan, onca barut kokusundan geçebilmek ve daha büyük ve daha yaman ve daha çok savaşabilmek, direnebilmek...

Onun da gözleri kararmıştı. Saçlarına dağılan toz, toprak ve küçük taş parçaları. Gözleri kanamalı, kolları yaralı ve hala ayakta, hala savaşta. Bir köyün kalabalığına sığmayacak kadar büyümüşü o an ruhu. Sakindi. Telaşa kapılacak bir durum yoktu ortada. Sadece biraz savaştı, biraz kargaşa, biraz barut kokusu ve tank sesleri biraz da. Bunların hiçbirine yabancı değildi zaten. Aylardır aynı savaşın, aynı direnişin her gününde, her anında ruhuyla, inancıyla savaşıyordu anbean.

Tankların yıktığı duvarların arasındaydı. Tozdan bir bedendi adeta. Kol kırık, ayak kırık, parmaklar kırık. Her öksürdüğünde kan akıyordu ağzından. Tanklar onun peşindeydi. Hangi eve sığınsa duvarlar üstüne yıkılıyordu. Hangi pencereye koşsa camlar gözlerinde kırılıyordu.

Sımsıkı sarıldığı silahını düşmana doğrultarak “Buradayım işte! Karşınızdayım, beni kolay yıkacağınızı mı sandınız! Hadi, inin tanklarınızdan! Teke tek dövüşelim! Buna cesaretiniz yok, değil mi?” diye bağıyordu.

Kan akıyordu ağzından bağırırken. Gözlerine ilişen onca kırık cam parçalarına hiç dokunmadan ve telaşa vermeden kırık parmaklarını, barutun kalabalığına, mermi seslerinin ağırlığına inat bağıyordu. “Buradayım!”

Kan akıyordu ağzından bakarken gökyüzünün maviliğine. Dokunduğu ve gördüğü o mavilikten yeryüzüne taşan o kutsal ışığa gülümsüyordu. “Ey mavilik! Burada, senin o yarım kalmış, o benim gibi kanayan kalbinin yasını tutuyorum. Kalbi özgürlükten yana diye kanlar içinde kalan bu topraklarımızda hep senin yasını tutacağım sağ kaldıkça. Öylesine kırılgan, öylesine mahcup durma baş ucumda. Eğil, daha da eğil! Saçlarıma dokun, gözlerime bir de. Güç ver bana, güç ver adımlarıma. Nefes ver son bir kez daha. Ey uğruna savaşımlardan geçtiğim mavilik! Bir kez daha, bir kez daha nefes ver. Savaşabilmemi sağla! Savaşabilmeme yardımcı ol! Savaşabilmeme güç kat! Bir kez daha, bir kez daha!

Durmaksızın konuşuyordu gökyüzüyle, gözleri hep yukarıdaydı. Ama gülümsüyordu. Ama ağzından kan akıyordu.

“Barbarlar, ciğeri beş para etmez vahşiler!” diye bağırdı Erdal.

Çıkarttı el bombalarını, çekti pimlerini. Hızlıca koştu. Duvarı yıkmaya çalışan bir tank vardı ilerde. Tankı görmüştü Erdal. Onun en çok sevdiği dostu, yoldaşı tankın yıktığı duvarın altında kalmıştı. Can çekişiyordu, acı çekiyordu. Erdal, onu hepimizden daha çok seviyordu. Daha çok onunla mutluydu, onunla gururluydu, onunla güçlüydü. Dosttular, candılar. Hep birlikteydiler. Her savaşta, her direnişte yan yanaydılar. Nefes nefese, kol kola, omuz omuza. Elbette koşardı Erdal, dostun imdadına, yoldaşın havarına.

Koşarken haykırıyordu Erdal. “Vahşiler! Kahrolası barbarlar!” Deli taylar gibi koşuyordu Erdal. İki yana düşmüştü kolları. Enkazlar daha ağırdı bedeninden. Elindeki bombalarla dostunun bedeni üzerinden geçmeye hazırlanan tanka saldırmaya başladı önce. Tank geri çekilmişti. Erdal dostuna koştu hemen. Ezilmişti bedeni, kan kusuyordu sürekli. Erdal tuttu kollarından, çıkartmaya çalıştı enkaz altından. Tank belasından uzaklaştırmak istedi dostunu, yoldaşını. Elleriyle saçlarını okşadı, gözlerine baktı son kez. “Dostum, yoldaşım, savaş ortağım, Reşê min. Bana bak, son bir kez o kara gözlerinle bana bak. Savaşta, açlıkta, susuzlukta, yangında hep birlikteydik. Onlarca kez beni savaşın karanlığından kurtardın, beni kendimle bırakmadın hiçbir zaman. Buradayım, seninleyim, sendeyim şimdi. Varsın birlikte can verelim. Dost uğruna, yoldaş uğruna kurban edeyim canımı, kanımı.”

Savaşın, enkazın, ateşin ortasındaydılar. Duvarları, ağaçları, bedenleri yıkan tanklarla baş başa kalmışlardı. Yoldaşının o ezilmiş bedenini sırtlamaya çalıştı Erdal. Tank görmüştü onları. Hızlıca onlara yaklaştı. Erdal sakın gözlerle tanka baktı, telaşa kapılmadan ama sakince, yoldaşça, dostça attı kendisini, Botanê Reş’in üstüne. Kapladı Botan’ın tüm bedenini. Birbirlerine sarılarak ikisi, orada, o tankın altında, enkazlar altında can verdiler öylece.

Botanê Reş, kendi cevherinde büyüyen bir savaşçıydı. Kendi hakikatine inanarak adım attığı bu savaşta kendisine inanmıştı. Sürekli savaş alanında idi. Gözlerimizin önünde, hemen omumuzun kenarında, yanı başımızda... Birlikteydik, aynı adımların hizasında...

Silahını muazzam kullanırdı. Düşmanını takip ederdi, en iyisinden, en doğrusundan. Adımlarla adımları gözetlerdi, pusuya düşürürdü tarih hırsızlarını. Affetmezdi talancıyı, hırsız. Gölgesi bile çoğu zaman korkuydu düşmana. Savaş bile bazen dar gelirdi ona. Sığmazdı hiçbir ağacın dalına. Cibnê köyündendi, yurtseverdi, tazeydi,

gençti, dürüsttü. Savaşı ve direnişi neden eylemle bütünleştirmesi gerektiğini bilen bir savaşçıydı. Plansız ve programsız hiçbir zaman girmezdi bir savaşa, bir saldırıya, bir direnişe. Cebinde mutlaka yol haritası olurdu. Önceden hazırlardı ruhunu, gözlerini ve parmaklarını. Silahını da. Düşmanı hep arkadan sarardı, dikkatini dağıtırdı, kandırırdı ve kazanırdı. Manevra gücü ve bilinci gelişmişti onda. Düşmanın zayıf noktasını çok iyi biliyordu. O gerçekten de savaşı anlamıştı ve ona göre yaklaşıyordu.

Bu kadar yakinken ona şimdi onun yokluğuyla da savaşacaktık. Belki de en ağır savaşımız bu olacaktı. En sevdiğimiz, en değer verdiğimiz yarattığı boşluklarla da savaşmak gibi bir işimiz vardı bizim. Oysa onun bir boşluk yaratacağını hiç düşünememiştik. Düşünmeyi istemiyordum çünkü. Ona bu kadar yakinken bir gün gideceğini hiç hesaplayamamıştım. Bundandır ki gözlerim onsuz bir görüntüye alışamıyordu. Onun olmadığı hiçbir görüntü dolduramıyordu gözlerimi. Hiç bu kadar acımadı gözlerim çünkü. Hiç bu kadar grileşmemişti ruhumun semaları. Maviliğinde uçan tüm kuşlar o an ölü gibiydi ya da kanatsız. Uçamıyordu hiçbir kanat gökyüzünde. Her şey o an susmuş bir tarihti. Ve tarih sustuğunda da kanayan şeyler oluyordu. Savaşın ve direnişin bir tarafı Botan'dı. Geri kalan tarafı siyahlık. Her şeyin bir tarafı Botan'dı, Erdal'dı. Onlar hayatlarımızın, direnişimizin ve savaşımızın bir tarafıydılar. En çok yer kaplayan, en çok alan tutan...

Ve ben hiçbir zaman bu kadar yara almamıştım. Onların yokluğu o kadar derindi ki, her nereye baksam koskoca bir boşluk görüyordum. Saçlarımı bile acıtan bir duygunun gelip parmaklarıma iliştiğini hissederdim. Çünkü Botan her şeyimdi benim. Can damarım, nefesim ve adımlarımdı. Onun yakınımda olmasından büyük bir güç alıyordum. Omuz omuza savaştığımız sırada bir gözüm hep ondaydı. İlk düşen o değil ben olmalıyım, diyordum. Saçlarının karalığı kalsın istiyordum hep. İradesinin büyüklüğü yaşasın istiyordum.

Botanê Reş'in o zamansız gidişi bükmüştü ruhumu. Yarıyı kaybolmuştu gözlerimin, yarıyı göçmüştü ruhumun. Üşüyen, titreyen, kusan günlerin içinden öylece hiçbir şey yapmadan duruyordum. Dört tarafımı dolduran bir görüntüydü Botanê Reş. Güne huzur, umut, aydınlık ilıştiren en güzel görüntüydü o. Her şeyin yarıyı boşluktu o an. Günün yarıyı, huzurun yarıyı, aydınlığın yarıyı, umudun yarıyı, savaşın ve direnişin yarıyı, koskoca bir boşluktu. Yüzüme, ruhuma, dışarıya çarpan bu boşluğa kapılmıştı her şey. İçimdeki ses bile yaralanmıştı, öylesine huzursuz, öylesine sessiz. Boşluğun en ağır tarafında kaldıkça gidene dair sorular sorardı bazen, hesapsız, acele ve telaşlı. Birkaç adım kalmışken aydınlığa, nasıl kokar gökyüzü? Gidene son bir kez sarılmadan, koklamadan gözlerini, hep huzursuz kalmaz mıydı yeryüzü? Yakan, yıkan bir savaşın içindeyken, gökyüzüne hasret kalmak parmakların suç mudur gerçekten? Maviye sevdalıysa ruh, ne hisseder güneşin batışında? Ve barut kokusundan tuzla buz olunca pencere camları, hangi çiçek güne umutla açılır?

Kendi yurdundan göçen çocuklar gibiydi içimin sesleri. Kime dönse yabancı, kime haykırsa sağır, kime baksa kör. Hiçbir sorunun cevabını almadan öylece bir suskunluğa gömülmüştü günlerce, kendi halinde, kendi mevsiminde.

Dışarıda yine top sesleri, yine barut kokusu, yine mermi yağmuru. Pencereden atılan bombaların patlamasıyla havaya uçan halılar, eski çeyiz sandıkları. Doğrudum yerimden, soluma bakarak 'hadi Botan! Yanaş omzuma, çarpışalım düşmanla, barbarla.' Ses yoktu solumdan, solum uyuşmuş gibiydi. Botan yoktu. Ve ben savaş bitene kadar hep soluma bakıp durmuştum. Çünkü Botan benim solumdu. Sol gözüm, sol tarafım, sol umudum.

Bana söylemişti, "Ben bu toprakların susmuş bir insanı olmak istemiyorum," diye. "Toprakları işgal altındayken gökyüzüne sığınanlardan bir beklentim yok," diye.

Söylemişti bana, “Ben sadece savaşıla, direnişle mümkün, direniş yoksa benim için hayat bir boşluktan ibarettir,” diye.

Söylemişti bana, “Benim iki pencere var, biri direniş, biri aydınlıktır. Barbarlık bu topraklara ayak basmışken, birilerinin bu toprakların kanamasına, acısına, dost, yoldaş olması gerekiyor. Hayat normal yolunda aksın, çiçekler açılsın, çocuklar büyüsün, insanlar mutlu bir sabaha uyanabilsin diye, benim gibilerin bu görevi üstlenmesi gerekiyor belki de.”

Ve o kadar haklıydı ki. O kadar doğru, o kadar gerçek. Her söylediğine kucak açmıştım ben de o an. Söylediklerinde umut vardı çünkü. Söylediklerinde huzur vardı, anlam vardı, hakikat vardı. Şimdi hangi tarafa dönssem gözlerinin o karasına tutuluyor ruhum. Şimdi yokluğunda her şey olduğu gibi duruyor bu savaşta. Her şey bıraktığı gibi. Onu tanımadan, bilmeden önce nasılsa, yine öyle kırık, öyle buruk, öyle paramparça. Her şey olduğu gibi duruyor bu savaşta. O hasreti büyük anneler yine cephedeki çocuklarını özlüyor. Yine onların arkasından direnişlerine el sallıyorlar. Yine darda kalmış olanlar üşüyor barut kokusundan. Ona bakıyor zorda kalmış olan, yoluna, koşuşuna. Günler hep kendine dönüyor yine. Yine aynı mermi, aynı ses, aynı kargaşa. Haklıymış, barbarlık çökmüşken bu topraklara, canını armağan edebilecek birileri gerekiyordu. Ve yoldaşlığımıza iliştirdi yoldaşlığını. Bizim yoldaşlığımız aynı anlamla başlayıp yayılmıştı direnişin her karesine.

Her gülümsemesinde açığa çıkan huzurun oluşturduğu manzarayı dünyanın hiçbir yeri sunamazdı artık. Gittiği, gördüğü her yer bize muazzam gülümseyecek anılar biriktirmişti çünkü. Dünyada en güzel yeri bile görmüş olsak da o onun o yerdeki boşluğu, her türlü güzelliğin en büyük kusuru olurdu. Bir kavganın bir özgürlükle buluşmasından doğan mutluluk, bir aydınlıkla buluşabilecek en

gözde zaferler bile sadece Botan'ın gözlerinden güzel görünürdü. Onun olmadığı her güzelliği görememek eksik ve yarım bıraksa da beni, onunla tattığım bütün direnişlerin güzelliği telafi ettirecekti bu eksikliği.

Bunu biliyordum.

Hazırlıksızlığımız

Evdikê Köyü direnişi Cudî Amed, Rêzan Sabotajcı, Dilgeş Muş, Hasan Efrîn ve diğêr yoldaşlarımızın öncülüğünde hız kesmeden devam ediyordu. Kopirlik Tepesi'nde benimle beraber Narin, Mahmut, Melsa ve Sefkan Arkadaşlar da vardı. Yönetimdeki tüm arkadaşlar bu tepede savaşı takip ediyordu. Savaş ilerledikçe, yoğunluğu ve şiddeti de artıyordu. Çeteler bu sefer daha kapsamlı ve daha planlı bir şekilde saldırılarını geliştirmişti. Kalabalık gruplarla ve en ağır silahlarla birlikte arkadaşların kaldığı evlere saldırıyor ve ısrarla bu köyü ele geçirmek istiyorlardı. Bu saldırı karşısında geri adım atan tek bir yoldaşımız dahi olmamıştı. Tüm anlamıyla direnen savaşçılarımız, çeteleri defalarca kez geri püskürtmüş ve ağır darbeler vurmuştu. Fakat kalabalık sayılarla saldıran çeteleri durdurmak için yeteri kadar savaşçımız yoktu, silahlarımız da. Mermisi biten, yeri deşifre olan, etrafı sarılan, duvarlar altında kalan, yaralı olan arkadaşlarımız olmuştu. Fakat buna rağmen sonuna kadar savaşı bırakmadan çetelere karşı direniyorlardı.

Bir kadın savaşçı, adı Agirî. Her türden silahla saldıran çetelere karşı derin bir direnişin içerisindeydi. Cesareti sonsuzdu, güçlüydü ve öncüsüydü halkının. Savaş boyunca iki silahla savaşırdı. Çeteler saldırdığında keleşini, tanklar saldırdığında da bisivingini kullanırdı. Bu savaşta da aynı hallerle tüm gücüyle savaşıyordu. İçinde savaştığı mevziyi ısrarla korumaya çalışan Agirî, defalarca onu ezmeye çalışan tanklara ağır darbeler vurmuştu.

Bu şekilde saatlerce direnen yoldaşımızın roket mermileri bitmek üzereydi. Elinde sadece keleş kalmıştı. Kaldığı mevziye her yönden saldıran çeteler, onu orada kıstırmak için amansız bir uğraşın içine girmişlerdi. Kalabalık bir grubun ortasında kalan Agirî, keleşiyile çetelere

karşı savaşmaya başlar ve son mermisine kadar direndikten sonra şehit dűřer. Bu şekilde sonuna kadar savaşan yoldaşlarımız oluyordu. Botanê Reř, Erdal Efrîn, Agirî... Her savaşçımız da benzer şekillerde şehit dűřüyordu. Mevziyi bırakmadan, geri adım atmadan, direnişini dűřürmeden, korkusuzca savaşıp o şekilde sonsuzlaşıyordu. Serdar Berxbatan, Mazlum Kobanê, Dilbirin Kobanê, Rizgar Efrîn, Mahir Kobanê, Yılmaz Kobanê, Rohilan Kobanê, Dilovan Tolhildan. Bu yoldaşlarımız, çetelerin barbar saldırılarına karşı geri adım atmadan, kahramanca direnmiş ve şahadete ulaşmışlardı.

Savař derinleşmişti artık. Yoğun yaşanan durumlar karşısında zorlanmalarımız oluyordu. Yani cephanemiz bitiyordu, silahlarımız artık etkili olamıyordu. Roket mermileri de artık kalmamıştı. Tanklar köyün her tarafına yayılmış durumdaydı. Sayımız azalmıştı. Çeteler çoğalmıştı. Bir savaştı, yoğundu, ağırdı. Arkamızda Kobanê vardı. Sahrıpsızdı, savaşçısı yoktu. Var olanlar oradaydı, köyün içindeydi. Ya hepsi orada şehit dűřecekti ya da başka bir yol bulunmalıydı.

“Doğru” Bir Karar Almak

Bizleri bir karar almaya iten nedenler vardı. Mecburi durumlar yaşanmaktaydı. Evdikê Köyü direnişi devam edecekti mutlaka. Belki de sonuna kadar. Bunun için yeteri kadar cesaret ve fedakârlık da vardı. İstek, yürek ve akıl da. Fakat gelişen durumlar somuttu. Bunun başka bir izahı da olamazdı. Yoğun geçen bir savaşta direnişin olabilmesi için manevi duyguların yanında tekniğin de olması elzemdir. Düşman elbette taşlarla, sopalarla saldırmıyordu. Bu barbarların elinde sayısız ağır silah ve tank vardı. Cephane konusunda en ufak bir sıkıntıları dahi yoktu. Zaten Türk devleti hemen arkasındaydı. Bir metre uzağında, sınırda. Durum çok karışıktı. Bizde ruh, cesaret, irade, akıl, fedailik vardı. Çetelerde ruh, cesaret, irade, akıl, fedakârlık yoktu. Biz de cephaneye yoktu, onlarda cephaneye vardı.

Hani biraz cephanemiz olsaydı durum çok farklı olurdu. Bir tankımız dahi yoktu. Olsaydı durum bambaşka olurdu. Bir tane ağır silahımız bile yoktu. Olsaydı sonuç değişirdi. İmkânsızlığın verdiği zorluk tamamen hissediliyordu. Üstelik Kobanê’den gelip savaşan yurtseverlerimiz de ya şehit düşüyor ya da yaralanıyordu. Tüm hedefimiz sadece bir köyü savunmak da değildi. Olamazdı zaten. Çünkü bu çetelerin amacı Kobanê’ye gelmekti. Saldırımlarının tek amacı buydu. Kobanê’yi korumak da her şeydi bizim için. Bu savaşın bir adım ötesini biliyorduk. Buna göre hareket etmek de savaşın koşuluydu. Tüm yoldaşlarımızı bu köyde savaştırıp sonuna kadar direnmenin ve direnmemenin vereceği sonuçları anlamak zorundaydık. Diğer cephelerde savaşan yoldaşlarımız vardı. Onları etkileyecek ya da güçsüzleştirecek bir adım atmanın çok tehlikeli olduğunu da biliyorduk. Kendilerine olan güveni kaybetmemeleri için vereceğimiz karar kesinlikle etkili, doğru ve yerinde olmalıydı. Tüm gücümüzü bu köyden

çeksek nasıl bir etki yaratırdı? Direniş devam ettirsek neyi elde edebilirdik? Bu iki eylemin toplumsal, siyasi ve askerî açıdan ne gibi sonuçları olurdu? Tüm bunları düşünerek yerinde verilecek bir karar almanın da zorluğunu yaşıyorduk. Yönetim olarak tüm bu faktörleri doğru bir şekilde analiz ederek sağlam bir karar almak istiyorduk.

Savaşın en kritik döneminde, tüm gücümüzü bu köyde yok etmek isteyen çetelerin amaçlarını görmememizle gelemeydik. Kobanê merkezini rahat bir şekilde ele geçirmek için mevcut gücümüzü burada tüketmeyi düşünen Daiş 'in bu hevesini kursağında bırakmak gerekirdi. Geniş bir zamana ve alana yayılan bir savaşı kontrol etmenin zorluğu her zaman açığa çıkabilir. Bu mümkündür. Bu savaşa olan bakışımız kesinlikle dar ve sınırlı değildi. Bir ayağımız köy ve ova savaşında diğer ayağımız da Kobanê şehir savaşı için yapılacak hazırlıklardaydı. Bu şekilde savaşı yürütüyorduk. Dolayısıyla mevcut cephane durumumuzu ve savaşçı sayımızı da kontrol altında tutmak gerekirdi. Tüm gücümüzü bu köy için riske atamazdık. Çetelerin istediği de tam da buydu. Bu yüzden doğru zamanda alınan kararın çok önemli olduğu aşikârdı. Savaş ve direniş sanatına uygun, dönemin ruhunu temsil eden bir karar almanın vakti gelmişti. Yönetimle yapılan tartışmada açığa çıkan sonuç tamamen olması gereken, verilmesi gereken bir karardı. Bu kararı savaştaki yoldaşlarımızla da paylaşma gereğini duyduk. Fakat onların ne düşündüklerini biliyorduk.

“Bizler iyiyiz, direnebiliriz, sonuna kadar da savaşıabiliriz” demişlerdi. Evet, bunu biliyorduk, savaşabilirlerdi, sonuna kadar direnebilirlerdi, bundan hiçbirimizin şüphesi yoktu. Fedakârlık ve iyi kalpliliğin her şeklini yaşatan bu azimli yoldaşlarımızın iradesine olan bağlılığımız sonsuzdu. Fakat bir komutan, savaşı ve bir adım sonrasını doğru bir şekilde değerlendirerek mevcut duruma ilişkin bir yol haritası çizmek zorundaydı. Duygusallığa yer yoktu, tereddüt kesinlikle olmamalıydı. Durumu sadece

görünenlerle değil, geniş bir çerçevede ele alarak mevcut savaş durumunu sağlam bir karar üzerinde değerlendirmek zorundaydı. Bunun için o an yapılması gereken neyse bizler de onu yapmıştık. Sadece Evdikê Köyü'nden değil, onu takip eden sıra halindeki köylerden de bir adım geri çekilmiştik.

Derinleşen Haller

Geri çekilmeden sonra derinleşen savaşın kıyısında, eksiklerimizi, imkânlarımızı ve zorlandığımız hususları belirlemeye çalıştık. Çetelerin durumuna ilişkin analizler yaparak mevcut durumumuzu nasıl yönlendirelim gibisinden çözümler üretmeye başladık. Ele aldığımız ilk konu çetelerin durumuna ilişkindi. Daiş, bundan sonra saldırılarını mutlaka derinleştirecekti. Bu kesinlikle olacaktı. Çünkü geri çekildiğimiz yerlere yerleşmiş ve her yeri bir askeri üs olarak kullanmaktaydı. Sadece Doğu Cephesi'nde değil, mevcut tüm cephelerde topyekûn bir saldırı söz konusuydu. Batı Cephesi'nde Fırat hattı boyunca ilerleyen alanlarda şiddetli çatışmalar vardı. Özellikle Zor Mixere, Zagros Tepesi civarlarında ağır bir savaş yaşanmaktaydı. Güney Cephesi'nde Kunhaftar, Aşmê Köyü, Kilheydê Köyü ve ona yakın alanlarda saldırılar halen devam ediyordu. Çetelerin tek amacı Kobanê'ye girmek, orayı ele geçirip talan etmektir. Bunu başarmak için de mevcut tüm şartları yerine getirmeye çalışıyorlardı. Cephaneyse cep hane, sayıysa sayı, nitelikse nitelik, barbarlıksa en alası. Sadece bizler değil onlar da bu savaşı değerlendirerek kendi durumlarını netleştirmeye çalışıyorlardı. Bunun için sürekli hareket halindeydiler. Saldırılarını daha kapsamlı, daha şiddetli bir duruma getireceklerinden haberdardık. Hal böyle iken onları durdurmanın yollarını aramaya başladık. İmkânlarımıza baktığımız zaman bunun zor olacağını da biliyorduk. Fakat imkânsız değildi. Sadece doğru yol ve yöntemi kullanmamız yeterliydi.

Değerlendirmeye aldığımız diğer bir husus da kendi durumumuz ile ilgiliydi. Askeri gücümüzü güçlendirmenin yol ve yöntemleri, savunma sistemlerimizin düzeyi üzerinde yoğunlaşmalarımız geliyordu. Fakat daha önce yaptığımız yanlışları tekrar etmenin zarar vereceğini ve

bunu telafi etmenin de zor olacağını farkındaydık. Çetelerin ağır silahlarla saldırdığı hatlar bizim en önemli savunma hatlarımızdı. Burayı inşa ederken türlü zorluklarla ve büyük emeklerle belli bir düzeye kadar getirebilmiştik. Şimdi bu hatların büyük bir kısmına çeteler yerleşmişti. Onları oradan çıkartmak oldukça zordu. Çünkü hatırlarsanız Girê Sêvê Tepesi'nde arkadaşların yaptığı yeraltı kanallarına giren çetelerin çıkartılması zamanımızı almıştı. Şimdi aynı durumda olan bir sürü kanalımız vardı ve oralara çeteler yerleşmişti. Eksik kaldığımız husus da bu savunma hattının gerisine bir ikinci hattı inşa etmememizdi. Hatta üçüncü, dördüncü hattı da oluşturmalıydık.

Çünkü tek savunma hattımız artık tehlikede idi ve geride başka bir savunma hattımız yoktu. İkinci bir savunma hattımızın olmadığını çeteler çok iyi biliyordu. Bu hatlara savaş daha yaklaşmamışken, arkadaşlar ikinci bir hattı inşa etmeyi düşünmüşlerdi zaten. Fakat çeteler buna bir türlü fırsat vermemişti. Bunu yapabilmenin zamanını bir türlü bulamadık. Sürekli savaş halindeydik, direniş içindeydik çünkü.

Birinci savunma hattını geçen çetelere karşı direnen yoldaşlarımız artık zorlanmaktaydılar. Çünkü savunma durumunda kullanabilecek bir mevzi, bir kanal ya da tünel yoktu. Dolayısıyla kayıplarımız çoğalıyordu. Ağır silahlardan ve yoğun saldırılardan dolayı kendilerini köylere çeken savaşçılarımız buralarda da direnişi yükseltmeye çalışıyorlardı. Fakat köy evleri de sağlam değildi. Hafif ve dayanıksız tuğlalardan oluşuyordu. En hafif bir silahın mermisi bile bir duvarı delip geçebiliyordu. Savaşın yüzde doksanının "hazırlık" olduğu burada da açığa çıkmıştı. Fakat yeteri kadar hazırlık yapılmamıştı.

Hazırlıksız Olmanın “Başlıca Nedenleri”

Rejim güçleri, 2012 yılında Kobanê’den çekildiği zaman askeri güç niteliğinde olan herhangi bir yapılanma yoktu. Kobanê civarında haşhaş üretimine karşı örgütlenen bir milis gücü vardı sadece. Toplumsal alan çalışmaları için oluşturulan bu güç, çete saldırılarına karşı kurulmuş bir yapı değildi. Cizre Bölgesinde Xebat Dêrik öncülüğünde kurulan askeri bir güç varken Kobanê’de bu durum henüz inşa edilmiş değildi. Halkın kendi kendisini örgütlendirmesi dışında askeri çalışmaya yönelik herhangi bir temel atılmamıştı. Yani ordusuyla, silahıyla, düzen ve disipliniyle hazır halde bekleyen bir askeri güç ortada yoktu. 19 Temmuz 2013 tarihinde Cepheth El Nusra çeteleri saldırırken, Kobanê halkından oluşan bir “milis gücüyle” bu savaş bir şekilde yürütülmüştü. Savaşın başladığı sırada yapmamız gereken ilk iş direnmektir. Bunu mevcut halk ile yapmak zorunda kalmıştık. Savaş sırasında yeteri kadar zamanımızın olmaması da ayrı bir sorundu. Çünkü bir yandan savaşıyor bir yandan da savunma sistemlerini hazırlıyorduk.

Zaten yaklaşık iki yıldır Kobanê bölgesi abluka altındaydı. Kobanê’nin her tarafını kuşatan çeteler, ambargo uygulayarak bu bölgenin tüm yaşamsal ihtiyaçlarının önünü kesmişti. Dolayısıyla büyük kanalların, sağlam mevzilerin, geniş ve uzun tünellerin yapılmasında kullanmak zorunda olduğumuz araç ve gereçler de bulunmuyordu. Dışarıdan da alamıyorduk. Sınırlar kapalıydı. Bu imkânsızlıklarla yapacağımız hazırlıklar da günlük veya mevcut duruma göre yapılıyordu. Yeteri düzeyde bir hazırlık yapılmadığı için çeteler kolay bir şekilde ilerleyebiliyordu. Elbette direniş vardı fakat hazırlıksız kalmak da işin ayrı bir boyutuydu.

Yerinde ve zamanında yapılmayan hazırlığın nedenlerinden biri de halkın bir kısmının bu savaşa olan inançsızlığıydı. Çeteler Ortadoğu'nun her yerinden su gibi akarken, bunları durdurmanın imkânsız olduğuna inanan bir kesim vardı. Tankların, ağır silahların karşısında durmanın çok zor olacağını ve bu savaşı kesinlikle kaybedeceklerini dile getiriyorlardı. Gerçekten de bu Ortadoğu halkı tanklardan çok korkuyordu. Tank deyince yerinde donup kalıyorlardı. Namlusu olmayan bir tankı gördüklerinde sanki dünyanın en ağır mermi makinesi görmüş gibi herkes bir yana kaçıyordu. Bu yüzden Daiş bir şehre girdiğinde mutlaka bir sürü tankı da yanına alır ve o şekilde "görüntü etkisinden" yararlanıyordu. Tankın yarattığı korkunun tellerine takılan bir ruhu sakinleştirmek gerçekten zordu. Ortadoğu savaş makinelerinden çok korkardı. Titreyen bir ruhu bu hale getirenin kimler olduğu da ortadaydı ama yine de halklar kesinlikle cesaretli olmalıydı. Dolayısıyla bizim halkın bir kesimi de bu ruhun tamamen esiri olmuştu. Psikolojik olarak korkunun gölgesinde ayakta kalmanın imkânsızlığına bürünmüşlerdi. Bu kırılma onları diri tutamıyordu. Kazanmayacaklarını düşündükleri bir savaşa niye hazırlık yapsınlar ki? Bu anlayışa teslim olan bu düşünce, kesinlikle elini bile kıpırdatmazdı. Çünkü direnme umudu, savaşma azmi olmayan bir ruhun yapacağı tek şey ya yerinde kalıp teslim olmaktır ya da kaçmaktır. Başka bir çözüm yolu yoktu. İnançsız kalmış ruhu harekete geçirmek, dünyanın en zor eylemi olsa gerek. Bunun yanında çetelerin Kobanê'ye saldırmayacaklarını öne süren bir kesim daha vardı. Amaçlarının kesinlikle Kobanê olmadığını, sadece Halep'i kontrol etmek isteklerini, bir tek M4 Uluslararası Karayolu'nu işgal edeceklerini beyan eden bir kesim de ortalıklarda geziyordu. Bunu yaparken de her yerde açık bir şekilde görüşlerini söylüyorlardı. Herhalde birer kâhin olmalı ki, bu şekilde savaş durumunu önceden sezebilmişlerdi! Bu durumu yaşayan akıl herhangi bir hazırlık da yapamazdı. Ne

de olsa çeteler Kobanê'ye saldırmayacaklardı. Bunun için herhangi hazırlık yapmak da gerekmiyordu. Tam bir çelişkiler yumağı içindeydi Kobanê. Halkın bir kesimi çetelerin Kobanê'ye rahatlıkla girebileceğini söylerken, bir kısmı da kesinlikle Kobanê'ye herhangi saldırı olmayacak diyordu.

Hani diyeceksiniz ki "içinizde çetelerin Kobanê'ye saldıracağını anlayan, bilen en azından hisseden birileri yok muydu?" Elbette vardı. Savaşı bugüne kadar yürütebilen her kimse onlardı işte. Herkes kaçarken savaştan savaşa koşanlardı, ekmeğini paylaşanlardı, evlatlarını cephelelere gönderenlerdi, ekmekek yapan, yemek dağıtan annelerdi, hasta halleriyle mevzide nöbet tutan yaşlılardı, bozuk silahıyla çetelere saldıran gençlerdi. Bizlerdik yani kısacası. Ve bizler de savaşıyorduk. Çünkü inanıyorduk. Çetelerin Kobanê'ye saldıracağına değil, kendimize inanıyorduk, irademize, gücümüze ve anlama verdiğimiz anlama. Zaten çeteler Kobanê'ye saldıracaklardı. Bu bilinen bir şeydi. Eğer halkın o kesimlerini dinlemiş olsaydık Kobanê yarım saatte düşerdi. Sadece tek bir kesimin korkularına anlam vermiştik. "tamam, hadi bizi ikna edin, bugüne kadar her yeri silip süpüren Daiş'e karşı direnmiş tek bir halkı gösterin de bizler de size inanalım." Bu durumu yaşayan kesime verebileceğimiz tek bir cevabımız dahi yoktu. Çünkü gerçekten de Daiş'e karşı direnmiş ne bir ordu ne bir devlet ne de bir halk vardı. "Amca, dayı, teyze, bakın söylediğiniz şeyler doğrudur fakat bize inanın, biz güçlüyüz, biz halkız, bizler devrimciyiz. Direnebiliriz, savaşıabiliriz, tanklardan korkmayın. Bir çukur kazarsın tank içine düşer, etkisi kalmaz sonra. Yapabiliriz, başara-biliriz, inanın bize!" demiş olsak da bu kesimi bir türlü ikna edemiyorduk. Savaş başlamadan önce yaşanan durumlar nedeniyle, yerinde ve sağlam bir şekilde yapılmış herhangi bir hazırlık ortada bulunmuyordu. Savaşın başladığı sıralarda, mevcut direnişin gelişeceğine inanan bizler, kendi imkânlarımızla birtakım hazırlıklar yapabilmış-tik. Zorlu şartlar altında, ağır bir savaşın gölgesinde inşa

etiğimiz savunma sistemleri sayesinde çetelere karşı bugüne kadar direnebilmiş ve savaşabilmiştik. Fakat Evdikê Köyü saldırısından sonra gelişecek durumlar tamamen farklı olacaktı. Daiş, tarzını ve yöntemlerini zenginleştirecekti, ağır bir şekilde saldıracaktı. Bunun için neler yapabiliriz diye öneriler geliştirmiştik. Direnişse nasıl bir direniş, saldırıysa nasıl bir saldırı? Bunun yol ve yöntemleri nelerdir? Cephamız ne durumdadır, nasıl kullanmalıyız? Elimizdeki askeri gücün niteliğini nasıl geliştirebiliriz? Tüm bu sorulara doğru bir cevapla yaklaşarak mevcut gidişattan sonuç elde etmemiz gerekiyordu.

Nasıl Savaşılmalı?

Savaş durumunda almamız gereken kararlar son derece hassas ve önemliydi. Nasıl ki Evdikê Köyü'nde geri çekilme kararı alırken zorlandıysak benzer durumlarda da aynı zorlanmaları yaşıyorduk. Mevcut imkânlarla gelişen bir savaşı yürütmenin yöntemleri üzerinde doğru yaklaşımlarla çözüm üretmeliydik. Bunun son derece hassas bir durum olduğunun farkındaydık. Çetelerin Kobanê merkezine yaklaşması için pratiğe koyacakları taktikler tarafımızca bilinmekteydi. Daiş, köy ve ova savaşında var olan gücümüzü parçalayıp adım adım Kobanê'ye yaklaşmayı düşünüyordu. Buna karşı yapılması gereken de direnişti. Stratejik olarak düşündüğümüz sadece direnişti. Fakat taktiksel olarak bu direnişin nasıl verileceği konusundaki görüşlerimiz henüz açığa çıkmamıştı. Gelişen saldırılara karşı verilecek bir direniş mutlaka olacaktı. Fakat bunun yol yöntemi nasıl olmalı, hangi taktikler esas alınmalı? Bunları netleştirmek için öneriler geliştirmeliydik. Yapılan tartışmalar neticesinde açığa çıkan iki durum olmuştu. Bunlardan birincisi; köy ve ovalarda savunma sistemlerini kurup mevcut savaşı da yürütmekti. Mevcut gücümüzü güçlendirerek bununla birlikte savunma hatlarını oluşturmak ve çetelere karşı verilen direnişi büyütmekti. İkincisi ise hem savunmayı güçlendirmek hem de arada eylemler yapmak. Yani gerilla tarzını esas alarak çetelere darbe vurmak. Çetelere karşı bir savaş yürütmek için savunma sistemlerinin yapılması gerekirdi. Savunma ve saldırı durumları birbirine bağlı şekildedir. Birbirinden kopuk ele alınamaz. Savaş durumunda bu iki olguyu birlikte harekete geçirmek gerekiyor. Birinin diğerinden uzun ya da kısa olmayacak şekilde ele alınması son derece önemlidir. Savunma ve saldırı savaşın kendisidir. Ayrı olarak ele alındığında ilerlemenin veya başarı elde etmenin

mümkün olamayacağı açıktır, nettir, kesindir. Mevcut savaşı yarıda bırakıp, tüm gücümüzle savunma sistemlerini yapmak için her şeyi yapabiliirdik. Fakat bunun için zamanımız da fırsatımız da yoktu. Çünkü çeteler sürekli saldırıyordu ve bunun için hiçbir imkânımız yoktu. Bunu yapmayı sadece tüm cepheleeri boydan boya tutarak o şekilde savaşmak da bir çözümdü fakat tüm cepheyi boydan boya savunacak ve koruyacak kadar gücümüz yoktu. Askerî açıdan sayımız yetersizdi. Bu iki durumdan vazgeçip tüm gücümüzle çetelere saldırmak da olmazdı. Ağır silahlarımız yoktu, tanklarımız hiç yoktu, cephanemiz ise kısıtlıydı. Topyekûn saldırmak için askeri teçhizat bakımından çok zengin olmak gerekirdi. Biliyorsunuz, savaş başladığı günden beri elimizdeki imkânsızlıklarla savaşıyorduk. Başka imkânlarımız yoktu maalesef. Şayet olsaydı bu seçeneği düşünebilirdik. Bunlardan hiçbirini pratiğe koymadan, tüm gücümüzü köylerden ve ovalardan çekerek Kobanê şehir merkezine doğru geri çekilebilirdik. Ne de olsa kışın sonu bahardı, Daiş eninde sonunda Kobanê'ye gelecekti. Fakat köylerde halkımız kalıyordu. Kobanê yaklaşık üç yüz köyden oluşuyordu. Onları savunmasız bırakıp geri çekilmenin izahı da olamazdı.

Bunu zaten hiçbir zaman düşünmedik. Asla da yapamazdık.

Siz olsaydınız ne yapardınız? Sanırım bizim yapmak istediğimiz şekilde hareket ederdiniz. Yani direnerek savaşırdınız. Bir yandan direniş, bir yandan savunma hatlarını oluşturma, bir yandan da gerilla tarzıyla çetelere darbe vurmaya esas alırdınız. Başka bir yöntem kesinlikle yoktu. Dolayısıyla alınan karar “direnişte ısrar, zaferi mümkün kılmaktı”. Köy köy, ev ev, bahçe bahçe direnecektik. Bu şekilde sonuna kadar halkımızı ve tarihimizi koruyacaktık.

Gelişen savaşın seyrinde pratiğe koymayı esas aldığımız durumlar bazı cepheleerde olumlu sonuçlar verir-

ken, bazı cephelerde kısmen başarılı olmuştu. Çünkü mevcut imkânlarımızla yapmak istediklerimizi gerçekleştirmek oldukça zorluyordu bizleri. Bunun için elimizde olan tüm imkânlarımızla ısrar ettiğimiz direnişi göstermeye çalışıyorduk. Direniş belli bir düzeyde veriliyordu. Şimdi esas olan saldırı taktiklerimizi belirlemek ve bundan sonuç almaktı. Bunun yol ve yöntemleri üzerinde de yoğunlaşmalarımız geliyordu.

“Gerilla Gibi”

Ortaya koymamız gereken taktikler üzerinde düşünürken en iyi taktiğin gerilla taktiği olduğunu kabullenmiştik. Nitekim Daiş gibi bir düşmanla mevcut imkânlarımız dâhilinde savaşabileceğimiz çok fazla seçeneğimiz bulunmuyordu. Hem savaşmanın hem de direnmenin bir arada olacağı bir tarzı esas almanın gerilla taktiğiyle mümkün olacağı gerçeği hep canlıydı. Bu yüzden bu tarzımızla çetelere darbe vurabilir ve sonuç alıcı eylemleri yaratabilirdik. Madem imkânlarımız ve seçeneklerimiz yetersizdi o halde bizler de savaşın koşullarını zorlaştırarak ve yeni çözümler üreterek düşmana darbe vurmanın mümkün olduğu gerçeğine tutunacaktık. Hiçbir zaman tükenen, sönen, susan bir umudu kökten yitirmemeli insan. İnsan, yeniden umuduna hayat verebilirdi. Büyütebilirdi tekrar, eskisinden daha canlı, daha uzun, daha sonsuz. Tek derdimiz çetelere ufak bir darbe vurup, bir teselli etrafında dönmek değildi. Yaptığımız her eylemin, attığımız her adımın ne anlama geldiğini biliyorduk.

Köy ve ova savaşında sonuç aldığımız eylemlerin başında sabotaj geliyordu. Sabotaj biriminde yer alan arkadaşlarımız, bu tarz eylemleriyle düşmana ağır kayıplar verdirmişti. Sadece sabotaj taktiğiyle değil, pusu atma, sızma, vur kaç, suikast gibi taktiklerle Daiş çetelerine karşı her türlü yöntemle savaşıyorduk. Bu eylemlerle düşmandan aldığımız bir havanımız bile olmuştu. Sadece belli bir bölgede sınırlı değildi saldırılarımız. Batı Cephesi’nde, Zagros Tepesi civarlarına yerleşen çetelere karşı düzenlenen operasyonlarda ele geçirilen birçok nokta olmuştu. Doğu Cephesi’nde yer alan Ehmediyê Köyü’ne devrimci eylemlerle çetelere ağır darbeler vurmuştuk. Köyün içine yerleşen çeteleri etkisiz hale getirmek için büyük bir mücadele veren iki yoldaşımız şehit düşmüşlerdi. Bahoz, Taşlok Köyü’ndendi. Çiya da Kizelî Köyü’ne kayıtlıydı. Her

iki yoldaşımız da takım komutanıydılar. Savaş süreci boyunca bir an tereddüt etmeden, kendi topraklarını ve köylerini korumanın mücadelesindeydiler.

Yoğun geçen savaş sürecinde sonuç aldığımız eylemlerimiz sürekli artıyordu. Hareket halinde olmak ve bir şeyleri değiştirmek için verdiğimiz çaba, güç ve moral veriyordu. Kısıtlı imkânlarımızla bir barbarlığa karşı hareket halinde olmanın verdiği canlılık, umudu yeniden yeshertmenin mümkün olduğunu göstermişti. Daiş 'in Kobanê bölgesinde rahat bir şekilde ilerleyemeyeceğini tüm izleyenlere göstermenin de onurunu yaşayan bu devrimci savaşçılarımız, mücadele ve direniş denen sanatı en iyi şekilde icra ediyorlardı. Yoğun bir savaşın içinde kendi anlamlarını korumanın mücadelesinde olan yoldaşlarımızın şahadet haberlerini aldığımızda duyduğumuz üzüntü gerçekten de derindi. Bir kalp rahatsızlığından dolayı adını Şiyar Dilkun koyduğumuz yoldaşımız, 7 Eylül 2014 tarihinde Kopirlik Tepesi'ne çetelerin attığı bir havan sonucunda şehit düşmüştü. Hastalığına rağmen defalarca kez yaralanmış ve hiçbir zaman savaşı yarıda bırakmamıştı. Çoğu zaman yaralandığında hastane odalarından kaçarak savaşın olduğu cephelere koşardı. Cesaretli bir savaşçıydı. Gençti, delidoluydu. Bu yoldaşların şahadet haberlerinden üzüntü duyduğumuz kadar hiçbir şeyden üzüntü duymazdık. Genç savaşçıların Daiş gibi bir barbarlığa karşı sonuna kadar savaşmış olmaları çok büyük bir duyguydu. Onlarla gerçekten gurur duyardık. Şiyar gibi gençler, Emin Erkendi'nin, Cudî Amed'in, Botanê Reş'in, Dilgeş Muş'un öğrencisiydiler. Kendi komutanları gibi yiğit, savaşçı, derin ve büyüktüler.

Biksici Kahraman'ın Mucizesi

Düşman tüm barbarlığıyla saldırmaya devam ediyordu. Kahraman da tepenin yukarısına biksi silahını kurmuş ve ona yaklaşmakta olan tankı gözetliyordu. Tank büyüktü, ağırdı, Türk devletinin çetelere armağan ettiği Alman bir tanktı. Kahraman'ın yerini tespit etmiş ve ona doğru yaklaştırmaya çalışıyordu. Tankın tek amacı Kahraman'ı etkisiz hale getirmektir.

Kahraman sabırlıydı, sakindi ve pusudaydı. Büyük bir gürültüyle ona doğru yaklaşmakta olan tankı seyretmeye başladı. Silahını hazırladı. Elini tetiğe götürdü. Tankın hareketlerini, namlunun dönüş hızını, merminin takatini ve hedefe ulaşma süresini, nefesini ve parmaklarının hassasiyetini de hesaplayarak mermisini ateşledi. Namlunun içine isabet eden mermi, namludaki roketi de patlatarak ve tankı etkisiz kılmıştı.

Savaşın sanatına inanan bir savaşçı sabrı hiçbir zaman yanından uzaklaştırmaz. Sabırla bir olmalıdır. Ruhunu sakinleştirmek zorunda. Rahat bırakmalı parmaklarını. Hedef her zaman hatırlanan olmalı fakat her şey hedefi yok etmek değildir. Hedef kaybolabilir bazen, uzaklaşabilir. Zaten her şeye kilitlenmiş ruhu kontrol altına almak hedefe kilitlenmektir. Profesyonel bir savaşçının kontrol altına alması gereken tek şeyi ruhudur önce. Hedefi vuran mermi değil ruhun keskinliğidir. Hedefi tarumar eden başarı silahın tutuş şekli değil, ruhun sabırlı halidir. Ruhunu kontrol eden kimse hayatı da kontrol altına alır, savaşı da. Savaş ortamı çok farklıdır çünkü. Barut kokusu keskindir, derindir, uzundur. Savaş ortamı gridir, bazen yağmurlu, bulutlu ve barutlu. Bazen de mavi. Derin bir sancıdır savaş çoğu zaman, yıkıcıdır, yakıcıdır, acıklıdır. Yanmak da var bazen, yıkmak da yıkılmak da. Kaybedersin aklını, yitirirsin şuurunu, deliye dönersin bazen. Her duygunun zemini vardır savaşın ortamında. Moral aldığın,

güldüğün anlar da vardır; ağladığın, içinin yandığı, üzül-
düğün durumlar da. Yaşadığın her ne ise onu bilince çevir-
diğin vakit yaşanan şeylerin derin bir anlama büründü-
ğünü eninde sonunda görürsün. Sakin, sabırlı ve soğuk-
kanlı olmak savaşı kontrol altına almanın yarısıdır. Her
şey mermi atmak, bomba patlatmak, bağırıp çağırmak de-
ğildi. Savaşı tüm anlamıyla hissederek niçin orada oldu-
ğunu bildiğinde başlarsın yürümeye. Adımlar kesinlikle
bilincin nasıl'ına atılmalı. Yoksa çabuk düşersin, kırılırsın,
incinirsin. Zarar verirsin, kendine, yoldaşına ve halkına.

Devrimcilikle geçen günlerimizde Kahraman gibi
birçok gizemli ve olağanüstü başarılarımız olmuştur.
Bunu dillendirmenin amacında değilim fakat neler yapa-
bildiğimizi halkımıza da anlatmak zorundayız. Evet, aynen
öyle oldu. Bir mermiyle bir tankı imha eden savaşçılarınız
vardı. Düşmanı bir mermiyle yerle bir eden devrimcileri-
niz vardı. Neredeyse sıfır imkânlarla bir mucize yaratan
fedaileriniz vardı. “Kobanê’de, köy ve ova savaşında nasıl
bir direniş var ki Daiş bu kadar güçlü olmasına rağmen bir
avuç savaşçıyı yenemiyor” diyen dünyaya, Botanê Reş,
Agirî, Dilovan Şêran, Şiyar Dilkun, Hogir, Hebûn ve Kahra-
man gibi daha nice kahramanlar gereken cevabı vermişti.
“Koskoca demir yığınlarından oluşan bir tankı nasıl imha
etmeyi düşünüyorsunuz?” diyenlere Kahraman gereken
cevabı vermişti. “Bir insan tek bir mermiyle bir tankı nasıl
imha edebilir?” şüphesinde olanlara, tarih ve Kahraman
gereken cevabı vermişti. Hatta bunun yeri ve tarihi de
vardı. 9 Eylül 2014, Kopirlik Tepesi.

Daiş barbarlığının sığındığı tüm yöntemleri kendi
cesaretiyle boşa çıkartan bir duruşla savaşı ve direnişi bü-
yüten Kahraman, bu eylemiyle tüm savaşçılara cesaret ve
güç vermişti. Sabırlı olmanın ve kararlılıkla ilerlemenin
verdiği sonucu herkese gösteren bu yiğit savaşçımız, tankı
imha ederken yerini değiştirmek için yeterli zamanı bula-
mamıştı. Tankın imha edildiğini gören çeteler, Kahra-
man’ın kaldığı noktaya havanlarla saldırmaya başlamıştı.

Ve Kahraman Kopirlik Tepesi'nde "kahraman"laşarak şahadete ulaşmıştı.

Kahraman gibi yaratıcı eylemleri pratiğe koyup o şekilde şahadete ulaşan cesaretli ve yürekli yoldaşlarımız olmuştu. 11.08 2014 tarihinde barbar çetelere ağır bir darbe vurmak için Sipikiran Köyü ile Girêzor Köyü arasındaki araziye mayın döşemek isteyen Harun Amed, Herekol Kobanê ve Şiyar Munzur, eylemden dönerken yollarını şaşırarak, arkadaşların çetelere karşı mayın döşediği araziden gelmişlerdi. Arazideki mayınların patlaması sonucu bu arkadaşlarımız şehit düşmüştü.

Hayatını korumak için uğruna mücadele verdiğiniz bir karıncanın, bir dağ keçisinin, bir yaprağın, kıyıya vuran bir balığın ya da koskoca bir halkın anlamı ve kudreti aynıdır, değişmez ifadesi hayatın. Sonuçta amaçladığınız hayat vermektir, onu sonsuz kılmaktır, anlamlı ve kutsal eylemektir.

Tüm imkânsızlıklara rağmen amaç sevdiğiniz değerlerin anlamını ve onurunu korumaksa yapılacak ve yaratılacak çok mucize vardır. Derin yetenekler, uzun eylemler, kutsal yürekler vardır. Bunu açığa çıkartabilen savaşçıya ve olanlara ne mutlu. Dili, kültürü, rengi, anlamları, iyiliği ve güzel olanı yok etmeye gelenlere karşı mucize üretebilenlere ne mutlu ve ne mutlu insanlığın anlamı için savaşmış ve feda olmuş olana, olanlara.

Veda edenin ardından kalanların hep kırık olurdu kalpleri. Ruhları hep eksik.

12'ler

Serzorê Direnişî

Daiş Doğu Cephesi'ni tümden ele geçirmek için her türlü barbarlığın içine girecek ve mümkün olduğu kadar Kobanê şehir merkezine biraz daha yaklaşacaktır. Bunun için 15 Eylül 2014 tarihinde Doğu Cephesi'nde yer alan noktalarımıza saldırmaya başlamışlardı. Doğu Cephesi oldukça geniş bir alanı kapsıyordu. Arazi açısından bölgeye hâkim olan ve stratejik öneme sahip birçok köyden oluşuyordu. Bu hatlara düşen köyler Doğu Cephesi'nin en kritik ve en önemli yerleşim yerleriydi. Kızeli, Korik, Sewama, Xêrabê, Sarin, Birkêtkê, Huryê, Kopirlik, Dinahikê ve Serzorê gibi köyler, Doğu Cephesi'nin hâkimiyet açısından en stratejik kyleriydi.

Bu köyleri genellikle yurtseverlerimiz savunuyordu. Ellerindeki imkânsızlıklarla Daiş 'in alana srdğu onlarca tanka ve yaklaşık 15 bin çeteye karşı savaşıyorlardı. Yoğun ve şiddetli çatışmalardan sonra yukarıda saydığım köyler çetelerin eline geçmişti. Geriye sadece bir köy kalmıştı, Serzorê.

Çeteler geniş bir alanı kapsayacak şekilde saldırılarını geliştirmişti. Direniş artık başka bir şekle brnmşti. Olan şey gerçekten direniş değildi. Olan başka bir eylemdi, başka bir savunma tarzıydı. Her köyün her evine onlarca tank saldırıyor ve ardından da yüzlerce çete hücum ediyordu. Ona rağmen "mevzileri" bırakmadan savaşan arkadaşlarımız, bu saldırılara karşı koymaya çalışıyordu. Saldırılar şiddetlenince, arkadaşlarımız mevcut köylerden bir adım geriye çekilmeyi daha uygun bulmuşlardı. Son nokta olan Serzorê Köyü artık bir savaş alanıydı. Burası savaşın, kargaşanın, toz ve dumanın merkezi olmuştu. Serzorê direnişi benzemezdi başka yerlerin direnişlerine. Burası farklıydı, burası apayırdı, değişikti, derindi. Önderliğin dediği gibiydi burası. "Gücün bittiği

verde eyleme geçen iradedir, kullan!” Serzorê Köyü’nün çok büyük olduğunu düşünmeyin sakın. Toplam on ya da on beş evden oluşuyordu. Küçük bir köydü. Nüfusun hepsi de Kürt’tü. Bu köyü savunanlar azdı. Çeteler fazlaydı, tanklar bir sürüydü. Tekniği tamamdı çetelerin, bir sorun yoktu! Her şey yerli yerindeydi, sınırda Türk askeri vardı, yerlerimizi belirleyip çetelere bildiriyordu.

Günbatımıydı, güneş terk etmişti meydana. Biz ve yamyamlar tek başımıza kalmıştık yeryüzünde. Günbatımından sabaha kadar yüzlerce tankla, binlerce çeteyle saldırıan Daiş, bu köyü ele geçirmeyi henüz başaramamıştı.

Serzorê Köyü’nde kalan evleri, tanklarla tek tek yıkıyorlardı. Duvarların üzerinden geçiyorlardı. Doçka silahlarıyla “evlerin camlarına” ateş ediyorlardı. Saldırıyorlardı her eve, her duvara, her pencereye, her bahçeye, her ağaca.

İki katlı bir okul, etrafı duvarlarla çevrili. Köyün tam ortasında hem de. Okul, 12’lerin son kalesiydi. Geri kalan tüm yerler çetelerin eline geçmişti. Buraya kadar da öyle rahat olmadı çetelerin gelişi, ilerleyişi. Onca cephaneye, onca silaha, onca tanka, onca sayıya rağmen günlerdir saldırıan çeteler, 12’lerin karşısında zorlanmıştı. Köyün her evinde direniş, başkaldırı, isyan ve “iradeyi amansızca kullanmak” vardı.

İradeyi, iradenin çok üstünde bir duruşla pratiğe koymanın verdiği anlam, bir toplumun geleceğini apaydınlık kılabilirdi. İnandığın, sevdiğin, bir parçası olduğun o toplumun selameti için bir şeyler yapabilmenin erdemiydi iradeli olmak. Bu “iradeli olmanın” işlevi sadece bir savaş ortamıyla izah edilemez. Yaşamın tüm süreçlerinde bu eylem her zaman en temel ihtiyaçtır. Bir ömrün yaşamı boyunca ortaya koyduğu duruşu hareket ettiren, yön veren, biçimlendiren güç iradedir.

Bizim de inandığımız, yaşam bulduğumuz, varlığıyla güzel bir geleceği inşa etmeyi amaçladığımız bir toplumu-

muz vardı, bir halkımız vardı. Ve şimdi bu halkımız tehli-
kedeydi. Varlığı, anlamı, tarihi, hikâyeleri, dili ve kültürü
yani onu var eden tüm anlamlar artık barbarlığın pençe-
sindeydi.

Kendi anlamında, kendi kültüründe yaşamak iste-
yen, bunu isterken de yerinden ve yurdundan atılmış ol-
maları dışında neyi vardı bu halkın? Mesela Kobanê'nin
Evdikê Köyü'nde yaşayan Kürtler ne yapmıştı? Kime hak-
sızlık, kime zulüm, kime gaddarlık yapmıştı da Türklerin
ve çetelerin hedefindeydi? Kendi kültürünü yaşamak iste-
yen, kimseye karışmadan, küfür etmeden, isyana kalkma-
dan, bağırıp çağırmadan ama diğer kültürleri kucaklayan,
sayan ve seven bir Êzidî Kürdün yaptığı hangi insanlık dışı
eylemi vardı da onlara amansız bir ferman yaşatıldı?

Yoksa Saddam'ın petrol şirketlerini mi yağmalamış-
lardı? Bankalarını mı soymuşlardı? Düzinelerce altınlarını
mı gasp etmişlerdi? O halde neden Halepçe'ye elma koku-
sunda kimyasallar atılmıştı? Çocuklarına Azad, Welat,
Serxwebûn, Jiyan, Zilan, Kurdê gibi isimleri koydukları
için. Irak'ın kuzeyinde kalan Kürtler "burası Güney Kür-
distan'dır, bizim topraklarımızdır. Bizler tarih boyunca
burada yaşam bulmuşuz, anlam bulmuşuz, buradayız ve
hep burada kalacağız" dedikleri için... Yıllardır baskı, şid-
det ve ölüm altında kalan Kuzey Kürdistan'ın yaşadıklarına
her gün tanıklık etmekteyiz. Orada milyonlarca Kürt
var. "Biz buralıyız, Amedliyiz, Gewerliyiz, Urfalıyız, Der-
simliyiz, Maraşlıyız, Feraşinliyiz. Köklerimiz ve tarihimiz
bu değerlerin ışığında büyüdü, gelişti ve anlam buldu. Bu-
ralarda yeşeren kültürümüz vardır bizim, Cudî Dağı kadar
varız biz, buralıyız. Öyle kolay, öyle rahat silip süpüremez-
siniz bizleri. Dilimiz vardır bizim, aha da konuşuyoruz, du-
yuyorsunuz. Burası bizim halayımız, bizim kılamlarımız,
bizim hikâyemiz, susturmayın, kestirmeyin, atmayın" diye
haykırdıkları için sayısız ölümlerden geçtiler. Zilan De-
resi'nden geçtiler, Cehennem Vadisi'nden, Dersim'in ma-
ğaralarından, Botan'ın Roboskisinden geçtiler.

İdam sehpaları kuran zihniyetin dayattığı yok etme saldırılarına karşı geldikleri için binlerce devrimciyi idam eden İran zihniyeti, bu kadar mı korkmuştu isyanından, başkaldırışından ve direnişinden? Onları idam götüren korkunç suçlar değildi. İnsan gibi yaşama istekleriydi, kendileri gibi olma ve yaşama arzularıydı. Kendi renklerini özgürce haykırabilme umuduydu. Çünkü kendi topraklarında bunları yaşamanın hak olduğunu düşünüyorlardı. Eylemleri bu yüzdendi. Urmiye, Maku, Mahabad Kürdistan'dı çünkü.

Peki ya Dêrik ya Kamışlo ya Serêkaniyê ya Kobanê? Buralar Afrika toprakları değildi ya, ya da Persler burada yaşamıyordu. Kürtler vardı bir de dost halklar. Amûde kentinin Şehrazat Sineması'nda film izleyen Kürt çocuklarının suçu neydi? Baas rejimini yıkmış ya da Esat ailesinin tüm mal varlıklarına el mi koymuşlardı? Neden diri diri yakıldılar peki? Kürt oldukları için. Rojava hep baskı altındaydı, şiddet altında, zulüm altında, korku altında. Suriye'nin kuzeyi Rojava'ydı. Burada Kürtler yaşıyordu. Bu dört parçanın arasına dikilen duvarlar kaldırıldığında ortaya bütün halinde bir Kürdistan ortaya çıkacaktır, bunu haritalarda deneyebilirsiniz, görebilirsiniz.

Madem söz konusu masum bir halkın tarihe tutunma olayı var, o halde bu halk silahsız, askersiz, mücadelesiz nasıl başaracaktı? Kim koruyacaktı bu halkı zulümden, baskılardan, ölümden ve Daiş'ten? Mutlaka birileri vardır diyerek hepimiz yerimizde, yaşantımızda ve keyfimizde kalsaydık bu halk bugünlere kadar gelebilecek miydi? Türkülerimiz, halaylarımız, zılgıtlarımız, neşemiz, mutluluğumuz sağ kalabilecek miydi? Bir anlamı sevebilmenin tek koşulu ona sonsuz bir bağlılık göstermektir. Eyleme geçmediğin sürece hiçbir şey sana ait olamaz, senli olup sana kalmaz. "Harekete geç ve eylemini başarıya götür" şiarıyla mücadele etmezsen, seni sen yapan değerlere ulaşamazsın.

Genelde Kürdistan’da özelde Rojava’nın Kobanê bölgesinde verilen mücadele sadece birkaçımızın görevi miydi? Savaş süreci boyunca her saatte, her günde, her cephede savaşılan, direnen, aç kalan, yaralanan ve can verenler kimlerdi? Bu savaş bir tek onları mı ilgilendiriyordu? Peki, bu savaşçıları harekete geçiren iradenin içeriği neydi? Serzorê Köyü’ndeki o 12’ler neden savaşıyorlardı? Onları güçlü, sonsuz, büyük, amansız ve dirençli kılan anlam neydi?

Tüm bu sorulara cevap olan kişilik, savaşın ve direnişin derinliğinde kendini bulmuş kişiliktir. Yaşamın her koşulunda kendi anlamlarıyla günü kucaklayan bir ruhu temsil eden bu kişilik; bir halkın selameti için kendini feda etmenin bilinciyle yaşama tutunan ve kendi halkına aydınlığı armağan eden bir yaklaşımla her zaman savaştadır, direniştedir ve ölümle burun burunadır. Yine aynı anlamla bu kişilik, barbarlığın ve zulmün en yoğun yaşandığı bir köyü korumak için her türlü mücadeleyi vermeye çalışıyordu. En güçlü halleriyle saldıran çeteler, Serzorê Köyü’nü yerle bir etmek için her şeyi yapmaya çalışıyordu. Zaten okul dışında her yeri yıkıp yakmışlardı.

İki katlı bir okul, etrafı duvarlarla çevrili. Köyün tam da ortasında hem de. Okul 12’lerin son kalesiydi artık. Her yerden dumanlar yükseliyordu. Barut kokusu sarmıştı her yeri. Düşmanın adımlarında amansız bir telaş vardı. Korkuyordu. Korkunun verdiği paniğin altında kaldıkça akıllarına vahşet geliyordu. Çünkü onlarda durum böyleydi. Korkudan bile korkanların sığındığı tek şey ateşti. Ateşi seven, yakmayı da severdi. Onlar bu köyü savunanlardan korkmuşlardı. Ateşten korkmayan bir iradeyle karşılaşmışlardı çünkü.

Daiş hazırlanıyordu. Yakmayı ve yıkmayı yaşatmak için her türlü silahları da hazır hale getirmişlerdi. Barut, benzin ve çakmak... Yakacaklardı köyü, okulu ve 12’leri...

Hiç olmadığı kadar derin bir mücadelenin içine düşmüştük. Arkadaşlarımızı bir şekilde oradan kurtarmalıydık. Fakat çeteler köyün her yerini tutmuşlardı. Arkadaşların kaldığı okula çember üstüne çember atmışlardı. Kır-mak istedik o çemberleri. Fakat elimizde ağır silahlarımız yoktu ve tankları da imha edemiyorduk.

Hatırlarsanız bizim bir akrep aracımız vardı. Kun-haftar Tepesi'nde onunla bir kanalın altında kalan arka-daşlarımızı kurtarmıştık. Çember içinde zorda kalmış yol-daşlarımızı bu zırhlı aracımızla kurtarmayı istedik. Fakat köyün asfalt yolu çetelerin elindeydi. Aracımız da toprak yoldan gidemezdi. Arazide kalırdı, bunu biliyorduk. Bu yüzden bu aracı işlevli bir hale getiremedik. Elimizde ka-lan tek imkânımız tüm imkânlarımızı ortaya koyabil-mekti. Bunu da fazlasıyla yerine getirmeye çalışıyorduk. Fakat çeteler her yere ağır silahlar yerleştirmişti. Yaklaş-tığımızda da her türlü silahlarla saldırıyorlardı. Derin bir telaş ve olağanüstü bir kaygı sarmıştı onları. Çünkü gün-lerdir orada, 12'lerin direnişini kıramamışlardı. Serzorê okulu yoldaşlarımızın anayurdu olmuştu. Bir ülkeydi okul o an, sonsuz ve derin doğasıyla huzurlu bir ülke.

Karanlığın kucakladığı bir yeryüzünün cehenne-minde kalmıştı okul, yanıyordu baruttan, mermiden, ateş-ten. Ona sığınan 12'lerin direniş ruhuna sımsıkı sarılmıştı, düşmek istemiyordu yaşamdan, günden ve anlamından. Okul, barbarların mermilerinden, toplarından artık yorul-muştu. Telaşın ve öfkenin içine düşen adımlarımızı güç-lükle tutuyorduk. Kiblemiz okul olmuştu artık, herkesin yüreği, ruhu, gözleri ona dönüktü. İçimizi kemiren telaş-tan henüz kurtulmamışken Komutan Rodi'nin sesi duyul-muştu cihazdan. Yanında komutan Peyman da vardı.

"Öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ben Rodi! Bu konuşmayı burada, bu okulda, bu direnen tüm yoldaşlarımın adına yapıyorum. Tüm inancımızla, tüm bağlılığımızla ve tüm umudumuzla burada bu direnişi ve-

rirken aldığımız kararı sizinle de paylaşmak istedik. Verdiğiniz direnişin, verdiğiniz emeğin bir parçası olabilmeyi başarmışsak ne mutlu bize. Daiş burayı yerle bir etmeden bizlerden vazgeçmeyecek. Okulu bırakıp kaçmamız için her türlü silahlarla saldırıyor. Hayır, bizler okulu asla bırakmayacağız. Hepimiz gönüllü olarak bir fedai eylemin anlamına ulaşmak istiyoruz. Kararımız fedailiktir. Başka bir eylemi düşünecek ne zamanımız var ne de ihtiyacımız. Bizler bu okulda olduğumuz müddetçe hiçbir çete yaşamayacak. Bu bizim sözümüz olsun. Zafer bizimdir, özgürlük bizimdir, anlam bizimdir. Tüm arkadaşların size selamları var. Bu direnişi büyüteceğinize inanıyoruz. Belki bizi savaştıran tek umudumuz da budur.”

Herkes onları dinliyordu. Savaşçılar, şehir, köyler, çeteler ve geriye kalan tüm yeryüzü.

Cihaz elimdeydi o an. Düğmeye bastım ve güçlü gelen sese, güçlü bir sesle karşılık vermeye çalıştım.

“Yoldaşlar, varlığınız bize ve direnişimize her zaman güç vermiştir. Sizin verdiğiniz direnişin anlamını bilmeyenimiz yoktur. Orada, o okulda direniyor olmanız tüm cepelerde savaşıyor, direnen yoldaşlara umut olmuştur, güç olmuştur. Bunu biliyorsunuz zaten. Fakat biraz daha dayanmalısınız, kendinizi korumaya çalışın. Bizler de çemberi kırdıktan sonra köye gireceğiz zaten.”

Cihazla konuşurken, sınırdaki Türk askerleri de bizleri dinliyordu. Bizim 12’leri o çemberden çıkartmak için amansız bir savaş vereceğimizi biliyorlardı. Taş üstünde taş bırakmayacağımızı, affetmeyeceğimizi, merhamet göstermeyeceğimizi biliyorlardı. Bu eylem kararlığımızı bilen T.C. faşistleri durumu çetelere bildirmişti. Çeteler bu bilgiyi aldıklarında iyice vahşileşmeye başlamışlardı. Cep hane ve sayılarını iki katına çıkartarak saldırmaya hazırlanıyorlardı. Bizler de her şeyi göze alarak çemberi kırmak ve arkadaşlarımızı oradan kurtarmak için son hazırlıklarımızı yapmaya çalışıyorduk. Bu sırada bizim hareket halinde olduğumuzdan haberdar olan çeteler, farklı bir

plan hazırlamıştı. Birebir savaşmaktan korkan bu çeteler patlayıcı yüklü bir kamyonu okulun içinde patlatmayı düşünmüşlerdi. Onların çaresizliği, onların zavallılığı, onların bitmişliği buydu sadece. Sıkıştıklarında sığındıkları tek yöntem buydu. Yürek ve cesareten yoksun olanın sığınağı hep vahşetti.

12'ler teslim olmayacaklardı. Geri adım atmayacaklardı. Pes etmeyeceklerdi. Bu gerçekle büyüyen iradeleleriyle sonsuza dek savaşacaklarını biliyorduk. Çetelerin okulun ortasında patlayıcı yüklü bir aracı patlatacaklarını 12'ler biliyorlardı. Bu direnişin sonunda şehit düşeceklerini biliyorlardı. Bu yüzden artık vedalaşıyorlardı kendi yoldaşlarıyla, silah arkadaşlarıyla. Hem yeteri kadar cephaneleri de kalmamıştı. Her bir yoldaşın, her bir savaşçının mermileri de bitmek üzereydi. Tankların yoğun atışlarından dolayı yaralı olanlar da olmuştu. Ama bunu hiçbir zaman bize yansıtmamışlardı. "Yaralımız var, gelin kurtarın bizi bu çemberden" diye seslenmediler hiçbir zaman. Ya da "cephanemiz artık bitmek üzere, bize mermi yollayın, bir şekilde bize ağır silahlar yetiştirin" de demediler. Sadece "bizler iyiyiz ve sonuna kadar savaşacağız" demişlerdi.

Öğleden sonraydı. 12'ler okuldaydı. Direnişteydi. Patlayıcı dolu kamyon yoldaydı. 12'ler içerdeydi. Okulun kapısını açtılar ve kamyonu kapıdan geçirdiler. 12'ler direniyordu, okuldaydılar, pencerede, merdivende ve çatıda... Sonra patladı kamyon...

Yaşam bir süreçtir. Bu sürecin içinde gerçekleştirdiğin her eylem biraz da içini ve ruhunu yansıtır. Halkını yansıtır en çok, dilini, kültürünü ve tarihini... Ne yaşıyorsun'dan çok nasıl yaşadığındır önemli olan. Anlamı nasıl yaşadığın, tarihi nasıl yaşadığın, dilini ve kültürünü nasıl yaşadığın, iradeni nasıl yaşadığındır önemli olan. 12'ler öyle yaşadı çünkü öyle anlam verdi, öyle büyüttü bu kavgayı. Tarihin bir yerlerinde hatırlamanın bedelini ödeyecek olanlar var olduğu sürece, içimizdeki hakikat aşkı ve

var olma sevgisi hiçbir zaman bitmeyecekti. 12’ler bunu bize ispatlamıştı. Size de dünyaya da.

Rodi Efrin, Peyman Şêran. İki komutan, iki sonsuzluk ve on Ölümsüz. Serxwebûn, Rüstem, Ciwan, Hebûn, Bira Perwer, Bawer, Berfin, Berçem, Mizgîn ve Gülistan.

Hepsinin hikâyeleri de aynıydı. Aynı ruhun mutluluğu, aynı rengin tonlarıydılar. Fedai düşüncenin en öncü temsilcisi olmanın büyüklüğünü yaşadılar.

Heval Rodi Efrînliydi. Profesyonel bir suikastçı ve yaman bir savaşçıydı. Komutanlığı sevmezdi. Tek isteği sadece bir savaşçı olmaktı.

“Senin artık bir tabura komutanlık yapman lazım heval Rodi,” dediğimizde kızardı, küserdi. “Ben komutan değil, bir savaşçı olmak istiyorum,” derdi. Çünkü hem ideolojik hem de askeri alanda kendisini müthiş eğitmişti. Derindi, çok derin. Komutanlığı en son kabul etmişti, kıramamıştı bizleri. Hareketli tabur komutanı olmuştu. Onurlu ve dik başlıydı. Çeteler Serzorê Köyü’ne saldırdığında savaşı yürüten Peyman ve Serxwebûn’du. Rodi onları oradan çıkartmak için köye girmişti. Saldırıları şiddetlendiğinde Rodi de savaşmak için arkadaşların yanında kalarak savaşı yürütmenin görevini ve sorumluluğunu üstlenmişti. Aslında ilk önce bu yoldaşlarımızın bu köyde kalmalarını istemiyorduk. Çünkü Daiş’in hedefi belliydi. Kobanê şehir merkezine doğru hareket edecek ve saldırılarını bu temelde şiddetlendirecekti. Oysa bugüne kadar savaşı yürüten gücümüz de bu taburdu, köyde savaşan yoldaşlarımızdı. Fakat direnişte ısrarı, amansız bir savaşı, derin bir fedailiği ve sonsuz bir amacı seçtiler.

Serzorê Köyü, bir küçük Kobanê direnişiydi. Kendisi küçük bir yerleşim yeri olsa da onun için savaşmış olanların ruhlarında derin bir anlamın yerleşim yeri olmuştu. Umut buranın en anlamlı sakini, fedailik en temiz havası olmuştu. Dostluk, yoldaşlık, bağlılık ve huzur; birer sınıfıydılar Serzorê okulunun.

Serzorê Direnişî Sonrası

Doğu Cephesi “Tük sınırına” yakın köylerden oluşuyordu. Her tepesiyle, her köyüyle stratejik bir öneme sahipti. Savaşı ve saldırıları buradan takip eden Türk askerleri, Daiş çetelerine gerekli tüm perspektifleri veriyordu. Cephane, istihbarat, lojistik ve akıl.

Zengin bir donanımla bu cephede savaşı korkunç bir hale getirmeye çalışan çetelere karşı bizler de direnişimizi yükselterek karşılık vermeye çalışıyorduk. Nihayetinde bir savaştı ve direnişi büyütmenin amacında olanların şahadet durumları da olacaktı. Nitekim bu bir var olma savaşıydı. Bunun bu şekilde olduğunu biliyorduk. Savaşın, direnişin ve can vermenin ne anlama geldiğini kavrayan her bir savaşçı, büyük bir umutla iradesini güçlü tutmaya çalışıyordu. O an savaş vardı ve savaşın olduğu anlarda verilmesi gereken eylem de direnişti. Bu bilinçle mevcut tüm imkânlarımızla savaşı göğüslüyorduk. Hal böyle iken direnişimizin karşısında kayıpları çoğalan bir Daiş gerçeği de vardı. Çetelerin kayıplarından fazla söz etmek istemiyorum. Lakin onların hiçbir değeri yoktu çünkü. Bir saldırıda yüzlercesi etkisiz hale getirildiğinde hemen ardından “bir iki yüz çete” daha savaşa katılıyordu. Kayıplarının çok olması onları üzmüyordu zaten. Avuç avuç, torba torba, hatta bazen kamyon kamyon çeteleri sürüyorlardı mevzilerimize. Amansızca direnişin olduğu her mevziinin sağında, solunda, dibinde etkisiz hale getirilmiş yüzlerce çete vardı.

Serzorê Direnişinden sonra kendilerini bir adım geriye veren arkadaşlarımız, gelişen her saldırıya karşı direniyor ve savaşıyorlardı. Girê Xanê, Eydaniyê ve Bexdikê köylerinde şiddetli çatışmalar yaşanıyordu. Doğu Cephesi, geniş alanıyla birlikte şiddetli bir savaşın sahası olmuştu. 16 Eylül 2014 tarihinde Girê Xanê Köyü’ne tekrar saldıran çetelere karşı savaşan yoldaşlarımızdan Kesas Amed şehit

düşmüştü. Eydaniyê Köyü saldırısında Firaz Kobanê, Bexdikê Köyü'nde çetelerin attığı pusuda da profesyonel doçkacılar olan Zinar Reş, Sozdar Kobanê ve Rojhilat Amed şehit düşmüşlerdi. Adım adım geri çekilen arkadaşlar, Xerbisan Köyü'nden başlayarak Bexdikê ile Üçkardeş köylerini de kapsayan geniş bir hattı ellerinde tutmaya çalıştılar. Tim, takım ve tabur sistemleriyle bu cepheyi korumaya çalışıyorduk.

Güney Cephesi

Amaç ve barbarlıkları doğrultusunda hareket eden çeteler, her cepheye aynı şiddetle saldırılarını geliştirmişti. Mevcut durumunu ilerletmek isteyen çeteler, tüm imkânlarını da seferber ederek bu durumdan bir an önce kurtulmak istiyordu. Aceleleri vardı çünkü. Kobanê şehir merkezini mutlaka bir an önce ele geçirmeliydiler. Onlara bunu yapmaları için her türlü imkânı veren Türk devleti de sabırsızlıkla onları izlemekteydi, sınırda, tellerin hemen ardında. Güney Cephesi'nde de savaş yoğun, direniş derindi. Bu cepheyi yürüten Emin Erkendi ve Rüstem Efrîn öncülüğündeki arkadaşlar, her türlü fedakârlıkla çetelerin ilerleyişlerini durdurmaya çalışıyorlardı. Cephenin her tarafından saldırılar geliyordu. Özellikle Xerap Hişkê, Metina, Kilheydê ve Zêrik köyleri ile Girê Sêvê'de yoğun çatışmalar yaşanmaktaydı. Artık Kobanê'nin dört bir tarafı sarılmış durumdaydı. Bu saldırılar devam ederken direnişi devam ettiren yoldaşlarımızın tek düşündükleri şey Kobanê şehir merkeziydi. Nitekim çetelerin amacı da orasıydı. Bu yüzden Daiş belki de tarihinden bu yana ilk defa bu kadar ağır ve barbarca saldırıyordu. Her tepye, her köye, her mevziye, her taş.

Batı Cephesi

Batı Cephesi'nde gelişen saldırılarla birlikte uzun bir savunma hattı oluşturulmuştu. Zor Mixere ile Beyadiyê köylerinden Zagros Tepesi'ne kadar, oradan da Cebilfereç, Cêdîdê ve Talikê köylerine uzanan bir savunma hattı ile çetelere karşı bir direniş sürüyordu. Batı Cephesi tamamen bir savaş alanına dönüşmüştü. Her nokta, her köy, her tepe saldırı altındaydı. Mevcut konumları koruyan arkadaşlar da direnişi yükseltiyor ve çetelerin ilerleyişini durdurmaya çalışıyordu. Özellikle saldırıların çok şiddetli yaşandığı bazı yerler olmuştu. Talikê Köyü ve çevresinde amansız bir direniş yaşıyordu. Bu çevreye her türlü ağır silahla saldıran çeteler, ısrarla mevcut noktalarımızı ele geçirmeye çalışıyordu. Bu şekilde gelişen saldırılarda Gewer Rojhilat, Orhan ve Ziyad, sonuna kadar savaşarak ölümsüzler kervanına katılmışlardı. Selimiye Köyü direnişinde, Xurxurê Köyü'ne kayıtlı Agit ile Teyar, Derbazinê Köyü'ne kayıtlı Ahmet, Yukarı Sifteka Köyü direnişinde ise Viyan Kobanê, Semir Kandil ve aslen Arap olan Rojin Udey ve Mûfid şehit düşmüşlerdi.

Batı Cephesi'nde ağır bir savaş durumu yaşanırken, mevzilerinden bir adım bile uzaklaşmadan savaşan kahramanlarımız, sonuna kadar bu çetelere karşı direnişteler. Botanê Reş Cibnê Köyü'ndendi. Onun köyü de bu cephenin sınırları içindeydi. Çetelerin şiddetli saldırıları gelişirken, arkadaşlarımıza yardım eden tek köy Cibnê Köyüydü. Çetelerin üzerinden aldıkları silahlarla direnişe geçmişlerdi. Tıpkı Botanê Reş gibi...

Derler ki, Cibnê Köyü direnişi büyötmüş ve bir tabur çeteyi de kuşatmaya almıştı. Kendi evlatları savaşırken, uzaktan seyretmenin gafletine düşmeden, tüm cesaretleleriyle direnişe tutunmuş ve yaklaşık kırk çeteyi de etkisiz hale getirmişlerdi.

15 Eylöl 2014 tarihinde çetelerin başlattığı topyekün saldırılar sürdüğünde, Eriş Kobanê ile Zozan Kobanê'nin öncülüğünde bir grup arkadaş, Melez Sırtlarını savunmak için bu alana yerleşmişlerdi. Melez Sırtları bir sürü tepeciklerden oluşuyordu. Üst üste konulmuş taşlarla bir mevzi oluşturan arkadaşlar, sabahtan akşama kadar süren bir çatışmanın içine girmişlerdi. Serzorê Köyü gibi direnişlerini sonuna kadar devam ettirmenin sözünü vererek "Tanklar ezseller de bedenlerimizi, bizler bu tepeyi bir saniye bile savunmasız bırakmayacağız," demişlerdi. Kaldıkları mevzilere yaklaşan tankların yoğun saldırı altında kendilerini mevzilerinde sabitleyerek, onları ezmeye çalışan tanklara karşı bombalarla savaşıyorlardı. Her şeylerini kaybetmiş gibi saldıran çeteler, çaresiz kaldıklarında başvuracakları bir sürü barbarlıkları vardı. Savaş ve düşmanlığı aşan hallere bürünen bu barbarlar düşemedikleri her bir mevziye, yenemedikleri her bir iradeye, her bir savaşıya her türlü vahşetle saldırırdı. Bu onların savaş ideolojisiydi. İnançlarının altında kendi çürümüş zihniyetleri ve barbarlıkları vardı. Batı Cephesi'nde çetelerin yoğun saldırıları karşısında direnişi büyüten yoldaşlarımız, çetelerin barbarlıklarına karşı iradelerini aşan bir ruhla savaşıyor ve direniyordular. Akşam saatlerine kadar devam eden çatışmalarda Eriş ve Zozan ile birlikte bir grup savaşçı şehit düşmüşlerdi. Batı Cephesi'nde saldırılar ve direniş devam ederken, Kobanê Radyo İstasyonu'nun bulunduğu İzahê Tepesi'ne yoğun bir saldırı vardı. Tepe, tam sınır karayolunun karşısındaydı.

Burada Batı Cephesi'ni koordine eden heval Sefkan da vardı. Tepe ağır silahlarla yoğun ateş altına alınmıştı. Heval Sefkan bu sırada bir tank mermisiyle göğsünden ve ayağından ağır bir şekilde yaralanmıştı. Onunla birlikte kalan Rojhat Pêyanisi ve Çektar Karamok da şehit düşmüşlerdi.

Ağır bir şekilde yaralanan heval Sefkan, tedavi etmek üzere sınırdan Kuzey'e gönderilmişti. Onun yaralanmış olmasından hepimiz derin bir üzüntü duymuştuk. Rojhata, Kuzey Kürdistan'dan savaşa direnişe destek vermek için Kobanê'ye gelmişti. Çektar ise öz Kobanê çocuğuydu. Neredeyse ailesinin tamamı direniş cephelerindeydi. Savaş boyunca her türlü fedakârlığı yapan ailesinin de birçok şehidi vardı.

Doğu Cephesi'nde yer alan Serzorê Köyü direnişinden sonra savaş Kobanê'ye daha da yaklaşıyordu. Her cephenin içinde olduğu durum aynıydı. Yoğun bir savaş ve derin bir direniş. Batı Cephesi'ndeki Radyo İstasyonu saldırısından sonra çatışmalar Kobanê şehir merkezine en yakın olan Gulmik Köyüne yayılmıştı. Gulmik Köyü Halep yolu üzerine düşüyordu. Kendal Efrîn öncülüğünde direnen arkadaşlarımız, günlerce süren saldırılara karşı direnişi büyötmüşlerdi. Artık direnişin başka anlamlara büründüğu bir görüntüyle ortaya canlarını koyan savaşçıların yapabileceği tek şey direnişi büyötmek ve ısrarla savaşmaktı. İradeyi, gücü, bağlılığı, fedakârlığı ve ruhu var eden tüm anlamları da yükselterek barbarlığa karşı durmanın gereğini yerine getirmeye çalışıyorlardı. Savaştı, yoğundu, şiddetliydi. Gulmik Köyü'nde şiddetli çatışmalar sonucunda Hêlin Torê, Agirê Rojhilat, Bahoz Amed ile birlikte birçok arkadaş şehit düşmüşlerdi.

Doğu Cephesi'nde Bir Yoldaş Fedailiği

Serzorê Direnişinden sonra kendilerini geri çeken arkadaşlarımızın geldikleri noktalarda da savaş tüm şiddetiyle devam ediyordu. Doğu Cephesi'ne düşen köylerde amansız bir direniş vardı. Tilecbê, Elişêr ve Helincê köylerinde çatışmalar, tank sesleri, barut kokusu, duman ve tüm bunların kıyısında da bir direniş vardı. Bu cephede savaşı ve direnişi Cudî Amed koordine ediyordu.

Elişêr Köyü'ne her türlü silahla saldıran çetelere karşı kendi mevzilerinde sonuna kadar savaşan yoldaşlarımız vardı. Bunlardan birisi de Nucan Serêkanî arkadaşı. Botanê Reş ve Dilgeş Muş'la birlikte hareketli taburların yönetiminde yer alıyordu. Köy ve ova savaşlarında üstlendiği her görevi en iyi şekilde yerine getiriyordu. Emekçi, fedakâr ve cesur bir komutandı. Onunla birlikte bir arkadaş daha vardı; Hogir. Gençti. Atikti. Heyecan doluydu. Yurtsever bir ailenin çocuğuydu. Botanê Reş, Dilgeş Muş ve Cudî Amed ile birlikte büyümüştü. Hep onların yanındaydı. Onların gölgesinde, onların omuzlarında. Yan yana, direnişte ve savaşta.

Nucan ve Hogir, gelişen saldırılarda arkadaşlarını korumak için canlarını feda etmişlerdi. Arkadaşlarına bir zarar gelmesin diye, arkadaşlarına barbarlığın parmakları ulaşmasın diye, arkadaşlarının anımla, en anımla sürekli kalmaları için canlarını ortaya koyarak ama savaşarak ama direnerek sonuna kadar, hiç tereddüt etmeden, bir an kaygıya kapılmadan, büyük ve sonsuz bir iradeyle savaşarak şehit düşmüşlerdi.

Direnişin Anatomisi Nasıl Direndik?

“Bitişiniz yakındır sizin! Toz olup, yok olacaksınız kanlı ellerimizin arasından!” Böyle demişti Daiş, kuşanırken barbarlığına...

Düşleriyle büyüyen çocukları, emeğiyle yaşam ve kutsallık doğuran anlamları, mavi bir gökyüzü altında dilek tutan her nefesi yok etmenin sözünü vermiş olanların başlattığı bir savaşın tam da ortasındaydık. Düşlediğimiz, arzu ettiğimiz ve ısrarla olsun diye dediğimiz bir savaş değildi bu. Kendi topraklarımızda anlamına inandığımız bir yaşamın en güzel çağlarına kanlı bir savaşı sokmanın gafletinde de olmadık hiçbir zaman. Bizler, onurlu ve özgür bir yaşamın taraftarlarıydık. Anlamı büyütmenin, güzel olanı yeşertmenin, kardeşliği ve umudu bir arada tutmanın kavgasındaydık. “Kendi diliyle özgür olabilmeli insan, kendi anlamıyla sonsuz olabilmeli bir halk, kendi tarihiyle kutsal kalabilmeli insanlık” şiarını en iyi şekilde temsil etmeyi isteyenlerdik. Bu şekilde haykırarak devrimin en anlamlı çağında, halklarla bir yaşam kurmuş olmamızdan rahatsız olanların başlattığı bir savaşın kıyısında var oluşumuzu korumak için mücadele etmemiz gerekiyordu. Yani direnmek ve savaşmak. Bize dayatılan öfkenin şiddeti ve vahşeti karşısında susmayı bir eylem haline dönüştüremezdik. Bunu yapanların ne halde oldukları ortadaydı. Fakat biz, barbarlığın dayattığı “siyahlığı yaşamamayı arzuladık.” Biz mavinin hayranlarıydık oysa. Umudun, paylaşmanın, güzel olanın, kutsal ve sonsuz olanın, iyiliğin, kardeşliğin ve merhametin vatandaşlarıydık. Siyahlık yakışmazdı bu hallerimize. Bize yakışmayanı giymeyiz biz, sevmeyiz, taraftar olmayız, benimsetmeyiz ve kimseye de dayatmayız.

Kendi çürümüş zihniyetlerini topraklarımıza ısrarla dayatanların karşısında verdiğimiz amansız direnişin

içinden geçmiş olmalısınız. Anlam için düşlerini, hayallerini, çocukluklarını ve canlarını ortaya koyanların o büyük mücadelesine de şahitlik ettiniz. Var olmanın kutsallığına inanmış yüreklerin, hiç tereddüt etmeden barbarlığa karşı savaşıyor hallerine ve o derin ruhlarına da dokunabilmişsiniz mutlaka. Bu sadece savaşın bir bölümüydü, bir kısım idi, bir görüntüsüydü. Bu ana kadar verilen savaşın derinliği, keskinliği ve şiddeti mevcut görünenin yansımasıydı sadece.

Cepet El Nusra, bu savaşın beyaz solucanlarıydı. Toprağın baharla buluştuğu sırada toprağın en bereketli meyvelerini ısıran, kemiren solucanlara benzerdi bu zihniyet. Tuhaflar, gariptiler ve paragözdüler. Kendi ruhlarını satarak, Ortadoğu'da cehennem yaratan bu zebaniler karşısında verdiğimiz mücadele savaşın kaderini değiştirmişti. Çünkü onlar yakmak istemişti topraklarımızı, anlamlarımızı ve bedenlerimizi. Sahneye çıktıklarında bağırdıkları tek şey yakıp yıkmaktı çünkü. Düşüncesizlikleriyle akıl yürütmenin ahmaklığına esir olmuş bu solucanlar, hiçbir zaman arzu ettiklerine ulaşamamıştı. Onları en temiz, en akıllı, en inançlı hallerimizle durdurabilmiştik. Topraklarımızı, anlamlarımızı ve buğdayımızı kemirmelelerine asla müsaade etmemiştik. Onlar akılsız ve tuhaflıkla rıyla yenilirken ellerimizin arasından, onları izleyen ağabeylerine mahcup duruma düşmüşlerdi. "Çekilin oradan sizi beceriksiz herifler! İnsan bu şekilde mi kemirir? Hırsızlık, talan, yakma, yıkma bu şekilde mi yapılır? Aylarca didinip durdunuz, tüm imkânlarımızı da harap ettiniz yine de bir avuç insanı silip süpüremediniz? Şimdi kenara çekilin ve bizi izleyin! Talan, öldürme, yakma ve yıkma nasıl yapılır, görün!" Barbarlığın takas edilmesinden sonra artık siyah solucanlar çağı başlamıştı topraklarımızda.

Barbarcaydı, vahşice. Zihniyetiyle örtüşen pratiği de tam bir yıkımdı. İnsanlığı sevebilecek yanları ölmüştü, saygı, inanç ve merhamet kaybolmuştu. Aç karınlarının

doyumsuz oluğu onları profesyonel bir hırsız yapmıştı. Çok güzel alıyordular, titizlikle ve büyük bir bağılılıkla!

Daiş, korkunç anlama gelebilen her kavramı en iyi şekilde temsil ediyordu. Zihniyetleriyle örtüşen dünyanın tüm kötü kavramları, onlar için bir paradigmaydı. Ortadoğu kötü kavramları temsil edenlerin pençeleri arasında kendini arayan en masum kavramdı. Anlamı da eylemi de ve tarihi de masumdu. Bu masumluğuyla kalmanın bir bedeli olduğunu bilen Ortadoğu, “maviyi” sevenlerin eyleminde kalmayı seçmişti. Birlikte yaşamak isteyen halkların tarihinde zalimlik ve gaddarlık yoktu. Hal böyle iken, birlikte yaşamanın kavgasını veren Rojava halkları, Ortadoğu masumiyetini temsil eden tek gerçekti, tek kavramdı. Birlikte yaşamı savunan zihniyeti kabul etmeyen Daiş, inandığı tüm kavramlarla bu zihniyete karşı bir savaş başlatmıştı Ortadoğu’da, Rojava’da, Kobanê’de. Elinde ufak bir poşet olanlara karşı, torbalarla gelen bir zihniyet. Yani keleşe karşı tankla, pompalı bir tüfeğe karşı toplarla, bir kişiye karşı onlarca kişiyle gelen bir zihniyetti Daiş. Teknik olarak inandığı buydu onun. Savaşı bu şekilde başlamıştı topraklarımızda. Tekniğin sadece demir yığınlarından oluştuğu gerçeğinden kilometrelerce uzak olan bu çeteler, iradenin ve inancın vurucu etkisinden bihaberdi. Onu zavallı eden gerçek de buydu. Ortadoğu’da başlattığı savaşta hesap etmediği tek şey iradenin işlevi ve etkisiydi.

Onlar bu inançla Musul’u, Humus’u, Rakka’yı ve diğer büyük şehirleri işgal ederken topraklarımızı da bu tarzla işgal edebilmenin kolay olacağını düşünmüştü. Musul’u ve diğer yerleri saatler içinde işgal eden bir güç Kobanê’ye neden bir yıl boyunca yanaşmamamıştı? Bunu yapması için silahları mı yoktu, cephanesi mi eksikti, sayıları mı azdı? Yoksa bizim amansız silahlarımız mı vardı? Sayı olarak onlardan daha mı fazlaydık? Gizemli ve sihirli hallerimiz mi vardı? Neydi onları bu kadar hırpalayan güç, yoran ve perişan eden irade?

Daiş'i durdurabilen, perişan, rezil rüsva eden güç iradenin vücut bulmuş haliydi. Fedai ruhun ideolojisi yani. Bu ruh da Apocu Militan Kişiliğin eylemsel haliydi. Düşünce ve eylemde merkez olan bir olgu için savaşabilme ve gerektiğinde de feda olabilme görüntüsü. Halkın merkez olduğu bir düşünce kolay bir şekilde yenilemez, parçalanamaz, yıkılamaz, yakılamaz. Bu düşünceye sahip olmanın tek koşulu bir silahı kullanmayı öğrenmiş olmak değildi. İradenin bu düşünceyi içselleştirmiş olması yeterliydi. Silah öğrenilir bir şekilde ama ideolojiyi derinden anlayıp onu eyleme dökmek kesinlikle büyük anlam isterdi. Köy ve ova savaşında direnenlerin hepsi de yurtsever halkımızdı. Tekniği veya silahı kullanmayı bilmeyenler çoğunluktaydı. Yüz savaşçının içinde silahı iyi kullanan sadece iki ya da üç arkadaşımız vardı. Nasıl olur da Ortadoğu'yu yakıp yıkan bir güç bu kadar acemi olan bir "kitleyle" bir yıl uğraşmıştı? Elleri bireysel ve hafif silahlar dışında hiçbir yakıcı, yıkıcı ve yok edici bir teknik olmamasına rağmen tüm ağır tekniği elinde bulunduran bir güç onları yenmenin zorluğunu neden yaşamıştı?

Gelişen savaşta, amansız bir direnişle bu barbarlığa karşı koymanın iradesi neden bu kadar ağır, derin ve yenilmezdi? Güçlü kalabilmenin ve kolay bir şekilde yenilmemenin altında yatan gerçeklik neydi?

Halkın fedai oluşu birçok anlamda kilit noktadır. Halkın iradesi baş aktörüdür çoğu zaman bir eylemin. Devrimci bir halkın inandığı ve sarıldığı dava hiçbir zaman boş zihniyetlerin talan objesi haline gelemezdi. Haklı bir davanın masumiyeti, kutsallığı ve anlamı sonsuzdur, derindir. Ola ki bu dava istismar edilir, kemirir ya da yok edilmeye tabi tutulursa o an olacağı tek şey savaştır. Varlığı söz konusu olduğunda düşman, Kürtlerin ya katilidir ya da hırsız. Bir halkın dilini, kültürünü, anlamını, türkülerini, hikâyelerini ve iradesini yok saymak, kabul etmemek, istememek, nefret etmek ve bunları bahane ederek

katliamlardan ve ölümlerden geçirmek. Bunların anlamı ne olabilir?

Bu halk, çürümüş zihniyeti temsil edenlerin isteklerine, keyiflerine göre yaşamak zorunda mıydı? Tekliğe, aynılığa ve biriciğe inanıp, kendisi gibi dogmatik ve gerici bir düşünceye sahip olmak zorunda mıydı? Değilse neden bu kadar şiddet, bu kadar nefret, katliam ve ölüm dayatılıyor?

Daiş'e karşı verdiğimiz savaşın özünde davası haklı ve kutsal olan bir halkın tarihe ve anlama tutunma çabasının olduğu gerçeği vardı. Bu gerçekle ayakta kalan bir halkın verdiği savaş da elbette anlamlı ve derindi. Kobanê hem tarihsel hem de toplumsal olarak kendi öz dinamikleri üzerinde yaşam bulan bir halkın yurduydı. Gelişen savaşın her basamağında, şiddetlenen her saldırının özünde bu halka duyulan kin ve nefret vardı. Bu yüzden Daiş ile verdiğimiz savaş sadece iki gücün birbiriyle olan didişmesiyle izah edilemezdi. Ortada bir halk vardı ve bu halk kesinlikle yok edilmeliydi. Daiş 'in de Türk devletinin de uygulamak istediği gerçek buydu. İşte bu gerçeğe karşı direnmekten ve savaşmaktan başka seçeneği olmayan bu halk, kendi anlamına ve tarihine sahip çıkmanın eylemine amansızca sarılmıştı.

Verilen direnişin somut hallerini hissedebilmenin de anlam açısından mutlaka bir faydası olacaktır. Nitekim bu direniş sadece hareket halinde olmak ya da bir silahı düşmana karşı doğrultmakla tanımlanamazdı. "Amansızca direndi, derin bir direniş sergiledi, direnişin en koyu tonuyla savaştı" gibi söylemlerimin altında yatan anlam, direnişin dozunu veya yapısını ifade etmektedir. Savaşın başladığı andan itibaren imkânsızlığın ne derecede bizi zorladığını belirtmiştim. Gelişen savaş her yönüyle ağırdı, derindi ve eşi benzeri olmayan bir tarza sahipti. Bu savaşın bir tarafında barbarlar, vahşiler vardı. Daiş'i Daiş yapan somutluk bunlardı çünkü. Her bir çetenin elinde onlarca el bombası, en ağır silahlar, çeşitli hançer ve bıçaklar,

cesaret hapları, kamera, yer tespit edebilen cihazlar ve değişik aletler bulunuyordu. Grup şeklinde hareket ettiklerinde ise tanklar, panzerler, doka silahları, roketatarlar, mayın, havan, füze gibi silahlarla donatılmaktaydılar. Savaşın diğerk tarafında da bizler vardık. Çetelerin bu üstün teknolojik hallerine karşı direnen savaşçılarımızın ellerinde de bir keleş ve birkaç şarjör mermi dışında başka bir şeyleri bulunmazdı. Teknik olarak en ağır silahımız Bruno'ydu. Bu, işin teknik boyutuydu.

Kendi mevzisini koruyan bir savaşçımız onlarca çeteye karşı direnirken esas aldığı ise; orayı hiç bırakmamak ve çetelerin eline düşürmemek oluyordu. Saldıran çetelerin kullandıkları silahlar belli, onlara karşı direnen savaşçımızın elindeki silahlar da malum, belliydi. Savaşçılarımız direniyor, çatışıyor ve bir sürü çeteyi de etkisiz hale getiriyordu. Yere düşen çetelerin yerine başka çeteler geçiyor ve haliyle saldırılar şiddetleniyordu. O sırada savaşçımızın ya mermisi bitiyor ya da silahı bozuluyordu. Mevziiyi bırakmak, geri çekilmek, teslim olmak yoktu, olmazdı zaten. Hal böyle iken bu savaşçımız kanının som damlasına kadar savaşıyor ve şehit düşüyordu. Diğerk yandan bir arkadaşının zorda kaldığını gören bir savaşçımız onu oradan kurtarmak için her türlü fedakârlığı yapıyordu. Yüzlerce çetenin çemberinde kalmış olan yoldaşını gördüğünde kendi canını ortaya koyarak onu oradan çıkartmak için mücadele veriyordu. Bu şekilde eyleme geçip arkadaşısı için şahadete ulaşmış birçok savaşçımız vardı. Erdal Efrîn'in Botanê Reş için gerçekleştirdiğı eylemi hatırlamalısınız. Bu eyleme benzer sayısız durumlarımız olmuştur. Direnişin anlam bulduğı hallerimizin derinliğine indikçe nasıl bir savaş verdiğimiz anlaşılacaktır. Yoğın ve şiddetli geçen savaşın kıyısında ayakta kalarak düşmana darbe vurmanın zorluğunu yenmiş olan bizler, her şekilde direnişimizi büyütmenin mücadelesini vermiştik.

Direnişin en derinine inen bir yoldaşımızın fedai eylem yapmış olmasının somut halini hiç düşündünüz mü?

Savunduğu bir mevziyi, bir köyü veya bir evi çetelerin eline düşürmemek için tüm ruhuyla direnen bir iradenin görüntüsü muazzamdır. Günlerce savaşılan bir yoldaşımızın o an neleri yendiğini anlamak, onun direnişini daha derinden hissetmek için önemlidir. Her taraftan yağan mermiler altında kalan yoldaşımız, sakin ve soğukkanlı bir şekilde direniş ve savaşı kontrol ederek mücadelesini sürdürüyordu. Her tarafını saran çetelerin onu etkisiz hale getirmek için girdikleri amansız uğraşı boşa çıkartan yoldaşımız, inandığı davanın masumiyetine ve kutsallığına bağlılığından ötürü sonuna kadar savaşmayı seçer ve direnişte ısrar ederdi. Bu ruhla saatlerce, günlerce veya haftalarca direndikten sonra bir el bombası dışında tüm cephanesi tükenirdi. O sırada etrafını sarmış çeteler, salyalı ağızlarıyla o yoldaşımızı teslim alacağının veya etkisiz hale getireceğinin hayaliyle iyice yaklaşılmaya çalışırlardı. Savaşın, direnişin bir halk için olduğunu, halkın tarihini ve anlamını hiçbir zaman yitirmemesi gerektiğine inanmış yoldaşımız, o an yanında bulundurduğu el bombasının pimini çekerek hazır hale getirirdi. Çeteler yaklaştığında o da el bombasının pimini çekerek eylemini gerçekleştiriyordu. Onlarca çetenin etkisiz hale geldiği eyleminde kendisi de şahadete ulaşıyordu.

Fedai eylem yapmak derin bir bağlılığın yanında, iyi çözümlenmiş bir inanç, özgür bir düşünce, güçlü bir irade ve sarsılmaz bir ruh gerektirir. Fedai eylemi gerçekleştirmiş yoldaşlarımız, o an çaresiz kaldıkları, çıkış noktalarının kapandığı, başka seçeneklerinin olmadığı için değil, iradenin ve anlamın sarsılmaz inancına bağlı kaldıkları için gerçekleştirdi eylemlerini. Yoksa kurtulmanın bin bir yolu vardı. Teslim olmak, kaçmak da bir yoldu, bir çıkıştı. Fakat anlamın ihanetini yaşamamanın gaflet olduğu gerçeği her zaman vardı dilimizde, tarihimizde ve kavgamızda. Bu düşünceye sahip birinin kavgamızda, savaşımızda ve anlamımızda yeri yoktu. Nitekim bugüne kadar en masum, en anlamlı, en cesaretli, en derinden savaşılan

yoldaşlarımız vardı. Onlar hiçbir zaman bu gafletin içine düşmediler. Her biri de inandığı, bağlı olduğu, sevdiği bu halk için savaşıyordu. Kutsaldı savaşları çünkü, yerindeydi ve haklıydı.

Zorlu geçen savaş günlüklerinde yaşanmış hallerin görüntüsü çok kutsaldı. Kolay bir şekilde yemek bulunmuyordu mesela. Uyku uzaktı, zordu ve olmuyordu çoğu zaman. Savaşın sıcak ve yakıcı atmosferi altında kim soğuk bir suyu istemezdi ki? Toz duman arasında kalmış bir ağza soğuk bir suyun iyi geldiğini bilmez miyiz biz? Fakat o suyu bulamıyorduk çoğu zaman. Kuru bir ağızla, günlerce savaşın barut kokan havası altında, tüm ruhumuzla bir halkın kaderini değiştirmek için savaşıyorduk, direniyordük, mücadele ediyorduk.

Yaşlıların hasta halleriyle, bozuk ve kırık silahlarıyla cepheden cepheye koştukları anları unutmam mümkün değildi. Gururlandığım anların büyüğü çok derin ve çok güçlüydü. Bazen savaşın en yoğun yaşandığı sıralarda yaşlı bir dedenin gözlerimin içine bakarak “biz bu savaşı kazanacağız evlat, kesinlikle kazanacağız” dediğinde, hissettiğim umut ve güç iki katına çıkıyordu. Bu savaşı elbette kazanacağız dediğimde sıcak bir gülümse belirlerdi yüzünde. Ellerini cebine sokar, çıkardığı kutudan bir tütün sarardı sonra. Yakardı sigarasını, sonra uzun gözleriyle mevziisine bakardı. “Ben buradayım evlat, şu mevzide, başın sıkıştığında bana ulaşmaya çalış, seni çetelerin ellerinden kurtarırım, bakma yaşlı durduğuma, bana güven.”

Her mevzide vardı böyle korkusuz dedelerimiz. Kendileri kadar büyük ve kadim topraklarını korumak için omuzladığı silahlarına dört elle sarıldıklarında, kimsenin bizi kolay bir şekilde yenemeyeceğini anlamıştım. Çünkü direnmek kolektif bir ruhun somutlaşmış haliydi. Birlikte ve beraber olmanın verdiği gücün faydası hep vardı. Bu, her eylemde geçerliydi. Amacımızı ve davamızı güçlendiren temel faktörlerden biri de aynı anlamda bütünleşmek ve bir olmaktı.

Bu birliğimizle köy ve ova savaşını en canlı, en yaşayan halimizle göğüsleyebilmiştik. Yürüttüğümüz savaşta verdiğimiz emeğin ve terin anlamı büyümüş ve sonsuz bir anlama bürünmüştü. Fedailiğin, kahramanlığın, yiğitliğin, özgür kadın iradesinin ortaya koyduğu duruşun çeteleri perişan ve zavallı bir hale soktuğunu görebiliyorduk. İmkânsızlığımızın azizliğine uğramış olsak da yer yer, yine de irademizin çok üstünde bir duruş sergilediğimiz için savaşçılarımızla, dedelerimizle, annelerimizle, yarı çalışır zırlı aramızla gurur duyuyorduk. Bu gururu şehir savaşına taşımanın da umundundaydık hep. Nitekim şehir savaşı daha şiddetli, daha derin, daha amansızca geçecekti.

Savaşın kimlik değiştirerek yeni bir ruha dönüştüğu şehir savaşında her şey iki katıyla ortaya çıkıyordu. Düşmanın barbarlığı, zulmü ve vahşeti iki katına çıkacaktı. Fakat bunun karşısında sergilediğimiz duruş fedailiğin kendisi olacaktı. Fedailik hiçbir zaman bu kadar anlamlı, derin ve heybetli olamayacaktı. Kobanê şehir savaşı bizim savaşımızdı çünkü bizim halayımız...

Ve atılan zılgıtların hepsi de bizimdi, bizim!

Ve o gün asıl olmamız gereken yerdeydik, aydınlığa uzanacağımız yerde, şehir savaşında.

Sesler Duyuyordum, Tuhaf ve Uzun

Görebiliyordum, varoluşun o muazzam şenliğini, kudretini ve enerjisini. Sığındığımız, parmak uçlarından tutmaya çalışarak bir gram nefesine muhtaç olduğumuz o “var olmak” anlamının ne denli büyük bir kavganın parçası olduğunu anlamıştım o an. İliklerime kadar hissedebildiğim her şeyin daha da yücelerek anlam bulduğu bir zamanın içindeydim. Kendimleydim, en halimle, en derinliğimle. Ruhumun bana emrettiği eylemleri düşünmeye başlamıştım. Dalmıştım, çözümlemeydim, sebep ve sonuç ilişkisinin o zorunlu hallerini bilmenin ve anlamamanın demindeydim.

Neler oluyordu, neler olacaktı? Biz kimdik, düşman niçindi ve kavgamız, davamız, anlamlarımız... Bizi biz eden gerçeğin neresindeydik, zaman yutacak mıydı bizi? Bu çağın rengi uzun muydu, siyah mıydı, yoksa mavi miydi her anın anlamı ve sonsuzluğu? Fedailiğin sırası mıydı, ölüm-süzlüğün çağında mıydık, güçlü müydük gerçekten, amansız birer kahraman mıydık? Kapıdaki savaş nereden gelmişti, adımlarımıza musallat olan bu “siyahlığın” derdi neydi? Bilinen ve bilinmeyenlerin kudretinde kendi hakikatimize dokunmanın fırsatını verebilecek miydi yaşam, yoksa amansız bir yok oluşun korkunçluğunda ruhsuzluğumuz yerin dibine mi batacaktı?

Kuşandığı iradenin o büyük ruhunu temsil etmenin açığa çıkarttığı anlam, bir savaşçıyı erdemli, cesaretli ve kahraman kılan gücün kendisiydi. Savaşın kırıklıklarını, dozunu, şiddetini, biçimselliğini ve içeriğini oluşturan her bir anlamın dayattığı tüm koşulları sırtlayan bu irade, şimdi aynı savaşın daha ağır koşullarını göğüsleyecek olmanın çağındaydı artık. Geride bıraktığı zorlu sürecin ardından onu daha çok zorlayacak günlerin başladığını da bilerek ve anlayarak, ruhunu daha da güçlendirmek zorundaydı. Nitekim uykusuz daha çok günlerden, susuz

daha çok anlardan, ekmeksiz daha çok akşamlardan geçecekti. Elinden ve ruhunda taşıdığı direnişin en koyu halleriyle, bir savaşı halkı için, tarihi için ve inandığı o en temiz geleceği için sırtlayacaktı.

Hayata yerleştirdiği umutlarının bir gün yeşerebileceğinin büyüüne inanan her savaşçı, mevcut gelişen savaşı her haliyle sırtlamıştı. Halkımın gençleri, inandığı davanın sorumluluğu altında halkını ve anlamını yok etmeye gelenlere karşı teyakkuzdaydı.

Bir şeyleri yıkmanın, perişan etmenin, dağıtmanın ve talan etmenin amacında olan tek bir savaşçımız dahi yoktu. Neyi varsa anlam, neyi istemişse anlam, neye savaşmışsa, neye direnmişse anlamdı hep. Adımlarında, ellerinde, zikrinde, fikrinde ve eyleminde hep anlam vardı. Onaydı tüm koşmalar, tüm uzanmalar. Ağzında yüzyıllık bir haykırıyla, ellerine dolandığı tarihini geleceğe iliş-tirmek için sarf ettiği her adım, her nefes, her düşme, her kalkma onun yaşam arzusunun yansıması ve özgürlüğe olan inancının ruh bulmuş haliydi. Koşmak bunun içindi, adımlar hep bu yüzden. Gözlerine kestirdiği bir yaşamı inkâr edene, yok sayana, yıkmak isteyene verebileceği bir tavizin olmaması mümkün müydü?

Eyleminden, inanışından, davasından ve yaşam arzusundan bir an geri adım atmak olur muydu?

Bizim inandığımız dava yaşanabilecek bir yerdi, bir doğaydı, bir evrendi. İyi ve güzel anlamların masumiyetine inanarak ama özgürce ama korkusuzca koşabildiğimiz bahçeler, diyarlar, pınarlar ve dağlar bu davanın yaşam nimetleriydi. Paylaşmanın, kardeşliğin, sevginin ve birlikte kalabilmenin anavatanıydı davamız. Korumak en iyisiydi, uğrunda ölmek bir başka anlamdı. Çünkü hikâyemizdi bu bizim, emeğimizdi, toprağımız ve buğdayımızdı.

Talan edildiğinde yaşam, eksik ve kırık kalmışlığın da merkezi olmuyor muydu? Hüsrana tutulmuş bir gelecek, yağmalanmış bir dava ne kadar uzun ve derin kalabilirdi? Kirli ellerin, çürümüş zihniyetlerin ve dünyada bir

yer edinmemiş olanların işgalinde bu dava korunmayacaksa direniş ve savaş kimin içindi? Halkın kurtuluşuna kim koşabilecekti? Kim üstlenecekti özgürlüğün zorlu koşullarını? Davamız tek sığınağımızdı bizim. Bu yüzden korumalıydık, direnmeliydik, savaşmalıydık ve uğrunda can vermeliydik. Koruduk, direndik, savaştık, can verdik.

Şimdi bu davanın sonuna dek susturulması için kolları sıvayan barbarlık, şehrin kapısına kadar gelmiş, bizi ve anlamlarımızı bitirmenin sözünü vermişti. Bu, var ile yok olmak arasında kalmanın bir süreciydi. Direniş veya irade artık kimlik ve tanım değiştirecekti. Fedailiğin kaçınılmaz olacağı bir süreç hepimizin avuçlarındaydı artık. Düşürmek, yere atmak ve uzağa fırlatmak yoktu. Bu süreci zafere ulaştırmanın tek koşulu militan kişiliği sürekli kılmak ve büyütme. Tek sığınağı davası olanların ortaya koyacağı duruş bu olacaktı. İnanın, başka bir yöntem veya duruş kesinlikle işe yaramayacaktı. Şehir savaşı bambaşka bir atmosferdi çünkü.

Hareketli, her an şiddetli ve heybetli...

Sokak aralarındaki yıkımlar... Delinmiş duvarların görüntüsü, çatısı uçurulmuş mavi renkli evlerin telaşlı halleri, caddelerin delik deşik edilmişliği ve çatlamış asfalt yollardan fışkıran suyun kırmızı rengi... Koşuşturan adımlar, talan etmenin neşesindeki uzun sakallıların hortlak halleri, Allahû Ekber nidaları altında isyana kalkmış bir şehrin en yiğit duruşu. Birbirine karışan silahlar, bombalar ve eller. Kimin kimden olduğu, kimin hangi tarafta olduğu bazen muamma. İç içe girmiş bedenlerin birbirlerini tanıyana dek geçen anların şaşkınlığı, zorluğu ve gerçeği. Burası şehir savaşıydı, tam da ortası, tam da kendisi.

Ve tüm bu hallerin kıyısında inancıyla, davasıyla, iradesiyle direnen savaşlarımızın o heybetli görüntüsü. Özgürlüğün ne denli sonsuzluk olduğuna inanmış o uzun umutlu kadın savaşçıların ortaya koyduğu fedailik, bin bir anlamın buluşmuş hallerini yansıtıyordu. Direnebilen bir

iradeyi hala yaşatabilmiş olanlar, şehir savaşının tüm koşullarında ayakta kalmak için savaşacaklardı, amansızca ve korkusuzca.

Kobanê, özgürlüğün elde edilecek oluşunun umu-
duydu. Gerçeğe kavuşabilecek bir düş gibiydi. Gerçekleşe-
bilecek rüyaya bir ramak kalmasıydı en çok. Ha uzansan
özgürlük, ha bir adım daha sonsuzluk. Kobanê, yaşamın
daha güzel olabileceğinin bir ön koşuluysa. Köprüydü
mavi bir geleceğe, bir pencere aralığında kalmış huzurlu,
sıcak ve uzun bir bahardı sanki. Kalbimizdeki yeri buydu,
anlamı da tarifi de ve tanımını da. Onu sürekli canlı kılabıl-
menin savaşını iyi verebilmenin her zaman bilincinde
olan her savaşçıya Kobanê, bir aşkı, bir hakikat, bir ya-
şamdı. Savunmak bu yüzden mecburiydi, zorunluluktan.
İçinde mavilik, sonsuzluk, özgürlük, uzun baharlar ve ger-
çekleşecek düşler olan bir şehri savunmayı kimler isteye-
mezdi ki? Militan kişiliğin inandığı bir yaşam şehrinin hangi
güç cesaret edip yıkabilirdi?

Miştener Tepesi'nin en yukarısındaydım. Yüzüme
vuran rüzgârın o derin enerjisinin sonsuzluğuna kaptır-
mıştım kendimi. Halkımın gelecek kavgasında sırtladığım
sorumluluğumun derinliğini en canlı halimle hissettiğim o
anların büyüğü gerçekten çok derindi. Savaş ve var olmak
oradaydı, kapıda, şehrin yüzünde.

Her şey olduğu gibi görünüyordu. Her duygunun,
her anlamın ve her kavramın içeriğini oluşturan gerçeğin
somutluğu gözlerimizin önündeydi. İhanetin rengi, kaçır-
şın tuhaflığı, teslimiyetin anlamsızlığı, çetelerin siyahlığı,
barut kokusunun keskinliği ve direnişin kudreti.

Sağırma baktığımda, "ben varım, buradayım, yok ede-
mezsiniz, bitiremezsiniz, inatla, anlamla, umutla ayakta-
yım ve canlı ve sonsuz" diyen bir iradenin o büyük görün-
tüsü. Soluma baktığımda, "bu şehri yerle bir edeceğiz, yı-
kacağız, yakacağız, tek bir tavuğu bile canlı bırakmayaca-
ğız" diyen çetelerin vahşi halleri. İki biçimin içeriğine ba-
kıldığında özüyle çelişmeyen, derinliğinde haklı, olması

mecburi, kutsallığı teyit edilmiş sadece bir tek eylem vardı. Savaşı tüm imkânsızlıklarına rağmen göğüslemiş bir iradenin haklılığı dururken, barbarlığı ve çürümüş bir zihniyeti temsil eden çetelerin hakikati kayda değer hiçbir anlamı ifade etmiyordu. Onlar sadece bilinen tüm kötü ve anlamsız eylemlerin öncüsü ve ahmaklarıydılar. Gırtlaklarına kadar tekniğe boğulmuş gerçeğiyle anlama bürünmüş bir iradeyi yok etmenin çok kolay olabileceğine inanmış bir “kandırılmışlar” ordusuydu. Şimdi bu “ordu” inandığı inançsızlığıyla, Kobanê Şehri’ni yıkmak, yakmak ve talan etmek için adımlarına “Allahû Ekber’leri” de ekleyerek harekete geçmişti. Zorlu ve amansız bir savaşla karşı karşıya olduğumuz gerçeğini iyi bilerek inandığımız ve tutduğumuz anlamın da bizi var edecek tek hakikat olduğunu farkındaydık. Farkında olduğum başka bir his daha vardı. Sıcaktı, dosttu, derindi. Uzun ömürlü bir merhametle omzuma dokunan ellerini hissedebiliyordum. Heval diye seslendi. Yüzüne baktım, gözlerine ve ellerine ve ruhuna... Görüyor musun, dedi bana. Görüyorum, dedim ona.

Siyah renkli adımlar Miştenur Tepesi’ne doğru ilerliyordu, belki yüzlerce adımlar, siyah adımlar... Karanlıkla süslenmiş adımlar... Barbarlıkla donatılmış adımlar...

Ve biz oradaydık, Bahoz da oradaydı.

Ve sonra uzun sesler, tuhaflığında yeri ve göğü inleten bir zulüm çıkırtkanlığı... Dumanların gölgesinde uza-yıp gelen mermiler, sonra çığlıklar, sonra tilililer, sonra sloganlar...

Sonra gölgeler, sonra ölümler ve sonra uzun soluklu bir direniş...

...

Onlar

Onlar, anlamın hakikatine ulaşmak için canlarını ortaya koydular. Hesapsız, sualsiz ve hiç kaygılanmadan...

Ellerinde kanlı satır ve kılıçlarla tüm yolları tutmuştu barbarlık. Uzaklardan gelen sesini dinledi bir tek. O sadece direndi.

O, barbarlığa karşı verdiği direnişiyle meşhurdu.

Boşuna değildi direnmek. Umut var, aydınlık var, tarlada sarı buğday taneleri var. Hayır, boşuna değildi direniş. Yaşam var.

“Birileri direnişi zaferle buluşturacağımızı hep haykırmalı. Belki de bunu gerçekleştiremeyiz ama o isteği beslemeli ve irademizi büyötmeliyiz. Henüz savaş bitmiş değil. Ben Hebûn isem, varsam bu istek hep olacak.”

“Ben hayatın aydınlık olan kısmında bize benzeyen devrimcilerin olduğuna hep inanmışımdır. Aydınlığı sevenler ordusunu kurmaktı tek düşünüm, bunu biliyorsunuz” demişti bir sohbetinde.

Saçlarımdaki özgürlüğü bahşediyorum geride kalanların avuçlarına. Hepinize en yaşayan halimle gülümşüyorum.

Üşümesinler diye tüm anlamları ısıttım direnen ruhumla. Umudu ısıttım. Aydınlığı, iradeyi, inancı ısıttım. Yeryüzünü, gök kubbeyi ısıttım. Üşürken savaş, ben direnişi ısıttım.

Bin yıllık takvimlerin paslanmış yüzlerine saklansa da direniş, dokunduğumda yeni doğan bir umuda dönüşüyordu. Baruttan kırılan parmaklarıma her dokunduğumda yeniden doğan bir inanca benziyordu iradem. Direnişle bütünleşen ruhum çok savaştı, çok direndi, çok inandı.

Düşümdü benim Amed Surlarında koşmak, nefes almak, haykırmak. Direnişin bana armağan ettiği umutla

şimdi kendim gibi, ruhum gibi koşuyorum, nefes alıyorum, haykırıyorum Surlarında Amed'in.

İnanın buna.

Ben, barbarlığın bu topraklara yaşattığı zulmü, gaddarlığı, karanlığı ruhuma sindiremedim. Başkaldırmış olmam bundandır. Can vermiş olmam, can armağan etmiş olmam hep bundan...

Şehrimi sevdim ben. Çünkü onda sonsuz yağmurlarım, uzayıp giden aydınlığım, hiç bitmeyen umutlarım var. Çünkü onda kutsallığım, inancım ve düşüm var. Sevdim, sevdim şehrimi ben.

Barut kokusuna karışan gözlerimi hiçbir zaman düşürmedim yüzümden. Yüzüm ki aydınlığa dönük, umuda dönük ve büsbütün özgürlüğe...

Kırılan parmaklarımdan onlarca kez ayağa kalktım. Kanayan gözlerimden yürüdüm, direnen ruhumdan koştum. İnancımdan, umudumdan gülümsedim hep. Kavgamı bu şekilde büyüttüm, sonuna dek.

Orada, harabeye dönmüş o manzarada artık ona ait olmayan o görüntüde barbarlık ile birlikte ve onun dayattığı hayata dair detaylar karşısında ezilip büzülmek zorunda kalmak istemiyordu. Bir sürü mermi yarasıyla kanlar içinde uzanırken, ona yaklaşmakta olan barbarlara doğru uzatıyordu bedenini. Ellerinde pimi çekilmiş bombalar vardı. Hem Fedaileşme, düşmanın dayattığı her şeyi reddetmekti.

Düşmanın ve karanlığın öfkesine, acımasızlıklara karşı sımsıcak bir sığınaktır Fedailik... Uğruna amansızca koşulan o özgürlüğe engel olan tüm parmakları kırmaktı biraz da. Bütün masumluğuyla fedai eylemin anlamına koşan Rüstem'i görünce o da aynı eylemle, sonsuzluğu bir kez daha sonsuz kıldı.

Rüstem ve Botanê Sor ile birlikte aynı kavganın bir ucundan tutunanıydı O. Geri dönüşü olmayan bir yolun

ortasında, kendisini bahşederek büyük bir nimet bırakmıştı biz geride kalanlara... Bereketinde çoğalıırken nimeti, tüm doğa ona hep minnettar, hep teşekkür, hep iyi dilek...

Aydınlığa koşan bir kavim var dediler. Koştum ben de tüm gücümle. Vardım, gördüm, yaşadım.

Ve ben Halkların Kardeşliğine inanıyorum. Aydınlığa uzanan her elin, umudu haykıran her kalbin, özgürlüğe koşan her adımın yoldaşım, kardeşiyim.

Biliyorum. Gülüşümü armağan ettiğim çocukların beni unutmayacaklarını, biliyorum. Ve bu benim tek cennetim.

Ben bu canı kendim için büyütmedim. Can değildi büyüttüğüm oysa. Ruhtu, umuttu büyüttüğüm. Can ki yanımda durana armağan. Ona armağan, dosta, yoldaşa armağan. Can ki Botan'a armağan...

Onun kollarının arasına alır almaz hissettiği o umuda takıldığında gözlerim, bin umuda dokunur gibi oluyordum oysa. Şehrin karanlığı içinde dur durak bilmeden dolanan sesi, saçlarındaki derin uğultunun etrafa yaydığı neşeyi her iliştiğinde parmaklarım, etrafımda aydınlanan bir kurtuluşa sarılır gibi oluyordum. Ve şu an da bile hissettiğim bu amansız sancı, ondan uzak olmanın bir sürü acısıymış yalnızca.

Onun savaş sanatı ve direnişindeki ustalık hâlâ Evdikê Köyünün yukarısında asılı halde duruyor. Dokunabilene ne mutlu...

Şarkılar söylerdi, düşerken Zor Mixere yollarına...

"Bu kente yalnızlık çöktüğü zaman/uykusunda bir kuş ölür ecelsiz alıp da başını gitmek istersin/karanlık sokaklar kör sağır dilsiz ey sevda kuşanıp yollara düşen/bilesin bu yollar dağlar dolandır yare ulaşmadan düşersen eğer/yarına sesinin yankısı kalır"

Şiyar'ın kalbinde bir sorun vardı. Kalp sancıları tutardı zamansız. Elini her kalbine götürüşünde derin bir ah çekerti. Botan'ın yardımcısıydı, sağ koluydu. Kırık bir kalp boşluğunda savaşın en sağlam kalbinde savaşırken,

bir eli hep kalbinin ucundaydı. Yani kalbim hala bende demekti bu. Hala yaşıyorum, hala varım, hala kendimleyim demekti.

Hiç yanılmamıştı oysa. Çünkü kalbi hala bizimle, sizinle...

Onun o mucizesindeki yoğunluk, ebediyen hep nasip olsun bize!

Gözlerimde bir enkaz gibiydi şehir. Hangi pencereden baksam gri, nereye baksam muğlaklık... Sade ve net olan bir tek direnişti. Geriye kalan her şey bir bir düşüyordu gözlerimden aşağıya.

Şehir sevmişti aydınlığa ulaşma çabasını. Bunu, parmaklarıma sımsıkı sarılan ruhundan anlayabiliyordum. Şehir; aydınlığa aşık, özgürlüğe sevdalı, umuda vurgundu.

12'lerin Kalesi Serzorê Okulu ve 12'ler

Kanımızın son damlasına kadar savaşmak, direnişin bir emridir ve bizler direnişin emrettiği gibi yaşarız, savaşırız ve can veririz. Ki direnişimiz onurumuz içindir.

Okulun pencerelerinden barut damıtırken barbarlık, şehrin mutlaka bir gün özgürlüğüne kavuşacağına inanıyordum. İyi ki inanmışım. İyi ki...

Emekle aydınlığı kazanmış olanı kutsanmış sayarım ve onların gök kubbe maviliğinde kurak topraklara birer yağmur damlası olduklarına inanırım.

"Kobanêliler" diye bağırmaya devam ediyordu okulun bomboş sınıflarında. "Sizi barbarların zulmünden, karanlığın lanetinden, hırsızların talanından kurtarmak istiyoruz! İşte bu nedenle bizi öldürüyorlar!

Geride kalanlar! Aydınlık için savaşın, aydınlık için..."

Bir savaşçı direnişini ya gerektiği için geliştirir ya da gerçekten direnişe inandığı için... Ciwan, yırtılan okulun duvarlarına sırtını dayarken, ona çarpan parçalara hiç alıdurmıyordu. Sanki o an taşıdığı bir beden değil de çelikten bir gömlekti.

"Bugün, etrafımızda sadece kan, barut ve mermi sesleri var fakat yarın mutlaka bu karanlıktan, bu küllerden yeni bir dünya yükselecek. Şimdiden o dünyayı görebiliyorum, geride kalanların kazanacağı o dünyada yaşamasa da bedenim, ruhum tüm derinliğiyle o dünyanın en uzun soluklu yaşayanı olarak kalacak. Bunu biliyorum"

Böyle yazmıştı geride bıraktığı bir kâğıt parçasına.

Ne yaptıysa da düşman, Mizgîn'i okulda tuttuğu mevzi kırılmıyor, çökmüyor ve düşmüyordu çünkü onun içinde öylesine ulaşılmaz bir direniş tutkusu vardı ki ger-

çek düşüncesini düşman okuyamıyordu. Oysa barut işlemezdi düşünceye. Hem düşünce karşısında barut hükümsüzdür.

Kendi sınıflarından göçen yazı tahtaları da vardı. Çünkü Hogir'in direndiği sınıfın duvarında gerçek anlamda üzerinde yazılar olan hiçbir tahtaya ilişmedi gözlerim. Her duvar mermiler tadında barut kusuyordu. Tahatası olmayan bir okuldan sürgün edilmişti tüm yazılar, harfler, sayılar... Olan sadece 12'lerin bıraktıkları izlerdi. Sarıldım ve kokladım onlara dair ne kalmışsa geride.

Bir savaşı, karanlığın içinden bağırarak, aydınlığın nasıl olduğunu sorduğu zaman artık özgürlüğe mi yaklaşmıştır? Bunu böyle mi anlamıştı yeryüzü yoksa? Bundan mıydı bu kadar umutlu, bu kadar sevinçli, bu kadar aydınlıktı Serzorê Okulu?

Bu direniş bana fedaice savaşmayı öğretti. Bu direniş bana aydınlığın kutsallığı gösterdi. Bu direniş bana umudu bahşetti. Bu direniş beni halkıma kattı. Ondan kopmak ne mümkündü?

Ne kadar umut varsa taşıdı. Geldi direnişe, hem de tüm umudunu da koyarak ortaya. Aydınlığın o yırtılan yerinden baktı dışarıda kalan her şeye. Açtı kollarını sonra ve hoş öldür bu sefer dedi, karanlığa. Aydınlık, dışarıda kalan içinse şayet, o halde ölüşüm armağan olsun onlara.

Şehir, karanlığın yağmuru altındaydı. Öyleydi ki, halk böyle yağmurlarda karamsarlığa düşmenin uğursuzluk getireceğine inanırdı

Ve Mamoste...

Savaştan sonra - Yıl, 2020

Şehri yalnızca 12'lerin direnişi aydınlatıyordu.

Kırıldığımız yerden bizi onarabilir bir yoldaşımızın olması nasıl da güzel bir anlamdı. Her şeye rağmen, tüm kırılmalara rağmen acı çektiğimiz yerden birinin hafif dokunması ve birden tüm kırık yanların hayata tutunması... Ne güzel bir başlangıçtı.

Tekrar ne zaman savaşırız, diye sormuştu en son gördüğümde. "Karanlığı getirmek isteyeninin tercihinine bağlı Mamoste, demiştim ona. Buna kim cesaret edebilir, dedi sonra. Eden olursa şayet, dedim. Eden olursa...

Sırrın Buğday Ambarı- Mamoste'nin İndiği Merdivenler

...